SZOLGATÁRS

BAPTISTA LELKÉSZTÁJÉKOZTATÓ

"Nem hevült-e a szívünk, amikor beszélt hozzánk az úton, amikor feltárta előttünk az Írásokat?"

III/2.

1994. április

A TARTALOMBÓL:

HIRDESD AZ IGÉT!
C.H.Spurgeon: Péter helyreállítása - Ford.: Papp János 2

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK ESEMÉNYEI
Tudósítás a Szövetségi Tanács február 8-i munkaüléséről 9
A Szövetségi Tanács február 28-i üléséről 11
A Tanügyi Bizottság Szervezeti és Működési rendje 11

AKADÉMIAI SZAKDOLGOZATOK 1993-BAN
Révész Lajos /Szeghalom/: A böjt gyakorlata 15

KÖNYVSZEMLE 18

BIBLIATANULMÁNY
Kőszegi Miklós: Izrael közigazgatási kerületei Salamon korában 19
Kray Nóra: Szépség az Ószövetségben 22
Doroty G. Krizmanic: Jézus missziója és bizonyságtétele a János ev. alapján 25
Dr.Steve Booth: Máté és Lukács ev., Jézus Krisztus születésének elbeszélői 2. 30

TANULMÁNYI SZEMLE
Dobner Béla: Maradandó értékek a változó világban 35

A BTA FELVÉTELI HIRDETMÉNYE 38

SZOLGÁLAT ÚTJÁN
Révész Árpád: Az exegézistől a prédikációig 39

ISTEN NÉPE A GYÜLEKEZETBEN
I.H.Murray: Korunknak tűzre van szüksége 45
Herjeczki András: Hozzászólás a karizmatikus kérdésekhez 47
Boros Gergely: A szolgálat felelőssége 51

TALLÓZÓ - Erősödik a szektázók hangja 59

GYÖNGYSZEMEK A BAPTISTA MISSZIÓ TÖRTÉNETÉBŐL
Tanulmányúton Európában - Barnas Sears 60

SAJTÓFIGYELŐ 64

SZOLGATÁRSNÉ
Gerő Sándorné: Nőmozgalmak a történelem folyamán 71

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE 74

VIDÁM ESETEK 76

HIRDESD AZ IGÉT!

C.H. Spurgeon:

Péter helyreállítása

Lukács 22:60-62

Péter elesett. A Mestert megtagadta, ismételten megtagadta, esküvel tagadta meg, míg Mesterét vádolták hamisan és ütötték. Jóllehet tanítvány volt, megtagadta őt; azt mondta, ha mindnyájan el is hagyják őt, ő semmiképpen sem botránkozik meg benne. Ez először is Péter elbizakodottságának és önbizalmának jele volt. Azt gondolta, hogy ő sohasem botolhat meg, és éppen emiatt igen gyorsan elesett.

Az elesést gőgös értelem előzi meg. Ó, ha idejében a keserű gyümölcsök gyökereire néznénk és szétrombolnánk! Ha ma elbizakodottság virágzik szívünk talajában, csakhamar meglátjuk a gonosz gyümölcsöket, amelyek abból származnak. A mi jellemszilárdságunkban, a tapasztalat mélységében, a belátás világosságában vagy kegyelmi érettségünkben való bizalom végül szégyenletes bukáshoz vezet. Vagy önmagunkat kell megtagadni, vagy Urunkat fogjuk megtagadni. Ha önbizalmunkon csüngünk, nem fogunk órajta csüngeni.

Péter tagadásának közvetlen oka a gyávaság volt. A máskor bátor Péter szégyenkezik egy szolgálóleány jelenlétében; nem tudta elviselni, hogy őt mint galileai követőt megjelölte. Nem tudta, mi következhet ezután. Látta Urát egyetlen barát nélkül, és érezte, hogy ez elveszett ügy; nem tudta megvallani őt. Ki gondolta volna, hogy Péter ideiglenes elcsüggedésében gyáva emberként cselekszik. A gyávaság a dicsekvés nyomában jár, aki azt gondolja, hogy ő az egész világ ellen tud vívni, az lesz az első, aki elfut.

Bűne az éberség hiányából is keletkezett. Mestere azt mondta neki: "Nem tudtál egy óráig vigyázni?" Kétségtelenül több üzenet van ebben a szóban, mint amennyi a felszínen látszik. Az Úr többször mondta nekik: "*Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek*". Ezeket a szavakat nagy nyomatékkal ismételte meg az Úr, mert igen szükséges volt ezt ismételnie. De Péter nem vigyázott, a kezét melegítette. Nem imádkozott, mert erősnek érezte magát. Ezért amikor a kísértés szélrohamai eljöttek, nem találták előkészítve Péter csónakját a viharra, és egy sziklának sodródott.

Amikor Péter először megtagadta Mesterét, egy kakas kukorékolt. Péternek ezt a kukorékolást meg kellett hallania, egyébként ezt nem közölte volna az evangélium. Ámde jóllehet hallotta, mégis egy lett azok közül, akiknek van fülük, de nem hallanak. Azt kellene gondolnunk, hogy a figyelmeztetés a lelkiismeretét eltalálhatta, de nem, ezért a kakas másodszor kukorékolt. Talán nem ébredt volna fel rettenetes szunnyadozásából, – a harmadik kukorékolás után sem, – ha Isten nem használ egy alkalmasabb eszközt, tudniillik az Úr Jézus pillantását. Isten őrizzen meg minket a szunnyadásnak ettől a mélységétől, mert a legnagyobb mértékig veszélyes! Péter a Sátán erős befolyása alá került, mert éjszaka volt, amelyben a sötétség hatalma különösen tevékeny. "*Ez a ti órátok* – mondta Jézus – *és a sötétség hatalmáé*". Az a befolyás, amely az Üdvözítőt eredménytelenül támadta – mert ő mondta: "*Ennek a világnak fejedelme jön, de semmije sincs énbennem*" – Pétert szomorú eredménnyel legyőzte. A gonosznak volt valamije Péterben, és ezt csakhamar megtalálta. A Sátán kő- és acél szikrái Urunkra úgy estek, mint a vízre. De Péter szíve olyan volt, mint a taplótartó, és amint a szikra odaesett, ott gyúlékony anyagra talált. Isten őrizzen meg minket a Sátán támadásától! "*Ne vigy minket kísértésbe*" – ez szükséges imádság, de a következő kérés is figyelemreméltó: "*de szabadíts meg minket a gonosztól*". Egy ember semmit sem nyer attól, ha legyőzi az ördögöt. Ti úgy vélitek, hogy harcban álltok vele, hogy önmagatok kivívjátok a győzelmet, mégis vágásokkal és sebekkel kerültök ki a harcból, amelynek hegét a sírig viselni fogjátok. "Egész idő alatt – mondja Bunyan –, míg Keresztyén Apollionnal harcolt, nem nevetett egyetlen egyszer sem." Ó nem! Az nem nevetséges, ha az ősellenség ránk támad. Ő olyan mester a lélek megsebesítésének kegyetlen művészetében, hogy minden ütése talál. Ismeri mostani gyenge állapotunkat, múltunk tévedéseit emlékezetünkbe juttatja, és a jövendő nyomorúságunkat a legfeketébb színekkel ecseteli, így igyekszik

hitünk megsemmisítésére. Minden nyila tüzes. Az embernek egész erejére szükség van, és még sokkal többre, hogy ravasz és kegyetlen csapásait elhárítsa. A leggonoszabb az, hogy ő – mint ahogy Péternél is – az emberek fölé varázslatot vet, úgyhogy éppenséggel nem harcolnak, hanem könnyű zsákmányként szolgáltatják ki magukat. Üdvözítőnk azt mondta Péternek: "*Simon, Simon, íme a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon mint a búzát, de én imádkoztam éretted, hogy a te hited el ne fogyatkozzék.*" Péter úgyúgy volt a Sátán hatalmában, mint a gabonaszem annak a kezében, aki azt rostálja. Fel- és levetve ebben a rostában, mint egy tehetetlen tárgy, és így egyszerű hamisságból átment Mesterének esküvel és átkozódással való tiszta tagadásába.

Ebben a prédikációban főként Péter helyreállításáról kívánok beszélni. Péter levert volt, de csakhamar ismét felemelte őt az Úr. Egy író azt mondja, ezt az eseményt inkább Péter helyreállításának kell nevezni, mint Péter bukásának. Bukása csakhamar elmúlt. Ő olyan volt mint egy kisgyerek, aki járni tanul, és alig lép egyet, anyjának már ismét fel kell segítenie. Péter nem maradt meg a bűnben, mint ahogy Dávid, aki hónapokon át bűnbánat nélkül maradt. De amikor egy igét kapott egy férfitől, az hirtelen kiragadta őt a bűnből, miután bűnbánatot tartott. Nézzük tehát Péter helyreállítását.

Két külsődleges eszköz idézte elő. Szívesen gondolok a különös összeköttetésre, a kakaskukorékolásra és az Úr pillantására. Ha én jövök néktek prédikálni, csakhamar nevetségessé teszem magam, amikor arra gondolok, hogy Isten énáltalam akar lelket menteni. A rám illő képet ebben a szegény kakasban találtam meg. Prédikálásom egy szegényes kakaskukorékolás. De ahogy a Mesterem pillantása a kakas kukorékolásához kapcsolódott, remélem, hogy kapcsolódni fog az én gyenge prédikálásomhoz is. A legközelebbi alkalommal, ha te kimégy és megpróbálsz egy lelket megnyerni Krisztus számára, mondjad önmagadnak: "Én nem tudom megtenni, nem tudok egy kemény, lázadó szívet megolvasztani, de mégis az ÚR engem felhasználhat, és ha gyenge szavamhoz az én Uram hatalmas pillantása kapcsolódik kedvezően, akkor a szív a bűnbánat áradatában megolvad." Kukorékolj csak tovább, szegény kakas, ha Jézus odapillant, amíg te kukorékolsz, akkor nem hiába kukorékolsz, mert Péter szíve össze fog törni. A két dolgot Isten egybeszerkesztette, és ezt az embernek nem kell elválasztania – az egészen közönséges eszközt és az isteni hatást. Krisztusé legyen minden dicsőség, és egyre több dicsőség, mivel ő csekély eszközök által is hat! Remélem, ma a prédikátor gyengesége és a Szentlélek ereje közötti kapcsolat meglesz, tehát a kőszívek összetörnek és Istent dicsőíthetjük érte.

Most először az Úrra nézünk, aki rátekintett; másodszor a pillantásra figyelünk, amellyel az ÚR rátekintett és harmadszor Péterre nézünk, akire rátekintett az ÚR. Egész idő alatt nézünk; szeretném, ha Urunkat meglátnánk. Szeretném, ha Szentlelke az ő szent szavaival hatna!

I. Először az Úrra nézzünk, aki ránézett Péterre

Meg tudnátok őt festeni ott az oszlopcsarnokban, ott fenn a lépcsőfokon, a főpap és a tanács előtt? Péter a palota alsó részében van, és melegíti kezét a tűznél. Látjátok, ahogy az Úr Jézus megfordul és szemét a tévelygő tanítványra irányítja? Mit láttok ebben a tekintetben? – Először is láttok ebben a pillantásban olyasvalamit, amit hirdethetek:

1. Milyen gondos szeretet! Jézus megvan kötözve, vádolják őt, éppen most ütötték az arcába, de gondolatai a megtévedt Péternél vannak. Ha a rettenetes bíró előtt állnátok, hogy hamis vádakra feleljetek, minden értelmeteket össze kellene szednetek. Annál nehezebb számotokra, ha senkitek sincs, aki segítene, vagy mellettetek tanúskodna. Természetes, hogy ilyen órában minden gondolatotok a magatok gondjával és szenvedésével van elfoglalva. Nem lehetett volna megróni, ha az ÚR gondolatait is csak az ő személyes szenvedésére irányította volna. De a mi drága Mesterünk gondol Péterre és szívét méltatlan tanítványa felé fordítja. Amint korábban szíve az összes vérét teste minden pórusából a véres verejtékbe űzte, most lelkében volt tevékeny és gondolatát kifelé, titokzatos testének azon tagja felé űzte, aki leginkább veszélyben volt. Péterre gondolt a Megváltó, amikor őt gúnyolták és gyalázták. Dicsőítve legyen az ő drága neve. Jézusnak mindig van szeme népe számára, akár gyalázatban van, akár dicsőségében. Jézusnak mindig van szeme azok felé, akikért vérét ontotta. Jóllehet ő most dicsőségben uralkodik, mégis állandóan övéire pillant; öröme van bennük és éber gondja van rájuk. Az önzésnek egyetlen eleme sincs Üdvözítőnkben. "*Másokat megmentett, önmagát nem tudja megmenteni.*" Másokra ránézett, de önmagára sohasem. Urunknak ebben a tekintetében, amit Péterre vetett, csodálatosan gondos szeretetét látom.

Hirdetem továbbá:

2. Milyen határtalan leereszkedés! Ha Urunk szemei azon a napon "*ama másik tanítvány*" felé vándorolt volna – akit a főpap ismert –, vagy ha ő a ház egyes szolgáira pillantott volna, azon nem csodálkoznánk annyira, de amikor Jézus megfordul azért, hogy Péterre tekintsen – arra a férfiúra, akitől mi önkéntelenül elfordítanánk az orcánkat, miután oly nyomorúságosan és igen szégyenteljesen viselkedett, – ezen őszintén csodálkozhatunk. Mert a Mester szeme határtalan részvéttel mégis megkereste Pétert. Ha van itt egy ember, aki az ördöggel közeli rokonságban érzi magát, kérem az Urat, hogy először őreá tekintsen. Ha úgy érzed, mintha az emberiség köréből ki lennél zárva azáltal, hogy te minden jót magadtól elvetettél, és az Urat megtagadtad, aki téged megvásárolt, még mindig szemlélheted az ÚR csodálatos irgalmasságát. Ha te egy vagy az övéiből, részvételjes szeme meg fog találni téged, mert most követ téged, mint Hágárt, amikor ő kiáltotta: "*Te Isten, látsz engem!*" De ó, mily irgalom van a pillan-

tásban! Amikor én először megértettem, hogy az ÚR szeretettel tekint le rám bűneim közepette, az oly csodálatosnak tűnt! Ó, akit a menny imád, akinek az egész világmindenség szeme előtt van kiterítve, mint egy térkép, de mégis a menny minden dicsőségén áthatol, hogy szelíd tekintete egy elveszett juhra irányuljon és nagy irgalmasságában a karámba visszahozza. Hogy a dicsőség Ura egy tanítványra ránéz, aki őt megtagadta, az határtalan leereszkedés.

Továbbá:

3. Milyen áldott bölcsességet látok itt! *"Az Úr megfordult, és Péterre nézett"*. Ő tudta a legjobban, mit tesz, nem szólt hozzá, hanem ránézett. Korábban beszélt hozzá, és ez a hang hívta el őt emberhalásszá; korábban a kezét kinyújtotta, és a hullámsírból megmentette, amikor süllyedni kezdett. De ezúttal sem a hangját, sem a kezét nem adja, hanem azt, ami éppen oly hatásos és szerfelett alkalmas volt: a szemét "nyújtja"! *"Az Úr rátekintett Péterre"*. Milyen bölcsen választja meg Krisztus mindig azt a módot, amelyben szeretetét kifejezi és az a legjobban hat! Ha ő ott Péterhez beszélt volna, a csőcselék megtámadhatta volna, vagy a vad tömeg legalábbis észrevételt tett volna a Mester fájdalmára és a tanítvány árulására. Kegyelemteljes Urunk sohasem akarja az ő választottainak a hibáját szükségtelenül nevetségessé tenni. Talán egyetlen szó sem tudta volna kifejezni, ami az irgalmasságnak ebben a pillantásában volt. Hogyan? Testvéreim, egy könyv, oly nagy, mint a Biblia, ebben a pillantásban Jézust tartalmazza. A világ minden nyelvét és minden tollát kihívom, hogy mindazt elmondják, amit a mi isteni Urunk ezzel a pillantással gondolt. Üdvözítőnknek a legóvatosabb, legkiterjedtebb, leghasznosabb módra volt szüksége, hogy eltévedt követőjének szívére beszélhessen. Egész könyv pillantott őbelé. Az ő pillantása isteni hieroglifa volt kibeszélhetetlen jelentéssel, amit ő világosabban és életszerűbb módon fejezett ki, mintha a szavakkal tette volna. – Ha én ismét erre a pillantásra gondolok, kényszerít, hogy ezt kiáltsam:

4. Milyen isteni erő van itt! Ó, kedves barátaim, az a pillantás csodás tett. Némelykor egész lelkemmel prédikálok Péternek és ah! – tetszik neki a prédikációm, de elfelejtette. Láttam, hogy Péter egy jó könyvet olvasott, egészen hatalmas figyelmeztetéseket és amikor átolvasta, becsukta a könyvet és lefeküdt aludni. Emlékezek az én Péteremre, amikor a feleségét elveszítette. Azt gondoltuk, ez megindítja őt, meg is tette, szomorúságot érzett; mégsem tért vissza az Úrhoz, akit elhagyott, hanem kitartott elpártolásában. Látjátok tehát, hogy Urunk egy pillantással megteheti azt, amit mi nem vagyunk képesek egy prédikálással, amit a leghatalmasabb író sem képes 100 oldalon át megtenni. A bűnbánatot nemegyszer a legsúlyosabb szerencsétlenség végzi el. Az Úr rápillantott és Péter keservesen sírt. Nem tudom elkerülni, hogy Isaac Williams szavára ne gondoljak, hogy fejedelmi egyszerűsége van az itt használt szóban. *"Az Úr megfordult és Péterre nézett. S Péter kiment és keservesen sírt."* Emlékezzetek a Mózes első könyvében levő helyre: *"És monda Isten: Legyen világosság, és világosság lett."* Ahogy az ÚR az egyiptomi seregre nézett, és hadseregükben rémületet okozott, úgy nézett ő most Péter szívébe, és ez rémületet okozott gondolataiban. Ó, ez az Úr Jézus Krisztusnak a hatalma! Ha ez a hatalom benne volt, amikor megkötözve a vádlói előtt volt, milyen hatalma van akkor most, amikor a végsőkig megmentheti mindazokat, akik általa Istenhez jönnek, mivel ő örökké él és érettünk imádkozik? Ebben a pillantásban az istenség volt. Az Isten Fia ránézett Péterre! A textus nem a Jézus nevet használja, hanem kifejezetten azt mondja: "Az Úr megfordult és Péterre tekintett." Ez isteni pillantás volt. – Kérlek titeket, figyeljétek meg,

5. Milyen szent tanítás van itt! Tanítás a praktikus értékről, hogy Jézus követője hivatását végezze. Te keresztyén férfi, vagy asszony vagy; téged az isteni kegyelem minden gyalázatos bűntől megőrzött. Hála Istennek, hogy ez így van. Bizonyára szabad mondanod, ha magadba nézel, hogy sok olyat találsz, amely miatt szégyenkezel, de mégis vakmerő, vagy nyílt bűntől megőrzött az Úr.

Egy valaki, aki egykor barátod volt, gyalázatosan elesett. Te nem tudod megbocsátani bűnét. Ellenkezőleg, kényszerítve vagy, hogy balgasága, álnoksága, rosszasága fölött bosszúságot érezz. Ő az ÚR ellenségeinek káromlásra adott okot, és az igazság ügyének rettenetes kárt okozott. Én tudom, mi fog benned megmozdulni. Hajlamos leszel megszakítani vele az ismeretséget, egészen megtagadni őt, alig tudsz ránézni, ha az utcán találkozol vele. Ez az emberek szokása, de nem Jézusé. Könyörgök, ne tedd azt, ami nem hasonló Krisztus jellemével! Az Úr megfordult és Péterre nézett. Nem akart ő a szolgájára ránézni? Te nem vagy olyan tökéletes, mint a te Urad, te csak egy szegény bűnös teremtés vagy, hasonló elesett testvéredhez. Mit?! Te büszkébb vagy, semmint hogy az elesettre ránézzél? Nem akarod odanyújtani segítőkészen a kezed? Nem akarod megpróbálni őt visszahozni? A leggonoszabb, amit egy visszaeső bűnössel tehetsz, hogy visszaesésében hagyod őt. Kötelességednek és örömödnek kell lennie, hogy egy ilyet *"ismét helyreállíts a szelídség lelkével, önmagadra ügyelve, hogy meg ne kísértessél te magad is!"*

Ó, Testvéreim, az valami igen csekélység, hogy egyeseket megőrzünk attól, hogy balgaságba kerüljenek. Egy magocskával több, és a mérleg serpenyője lesüllyedhet egy nagy bukás irányában. Lépésünk csaknem elcsúszott. Ha büszkék vagyunk, az ÚR haragszik ránk a hiúságunkért, és joggal mondhatja: Hogyan tűrhetném el ezt a büszkeséget? Én nagy gondot fordítottam erre az emberre, és fölötte őrködtem.

A bűntől megőriztem, most ezt a maga érdeméneK tulajdonítja, és nagy embert játszik. Nagyra van magával, de be fog szennyeződni. Mit gondoltok, melyik gonoszabb az Isten szemében, a hirtelen bűnbeesés vagy a hosszantartó büszkeség, mely az ÚR jelenlétében dicsekszik és megvetően néz az eltévedtre? Nem az én feladatom a bűnt megmérni, de komolyan

szeretném ezt a világos kötelességet a lelketekre kötni, mint a mi Urunk és Mesterünk az elesett Péterre rátekintett, így mi is megkereshetjük tévelygő testvéreinket. – Még egy tanítás: figyeljétek meg:

6. Milyen mennyei vigasztalás van itt! *"Az Úr megfordult és Péterre nézett"*, igen, Jézus a bűnösre is rátekint. Isten mindentudásának tanítását jóval gyakrabban inkább kemény módon, mint vigasztalóan ábrázoljuk. Ti sohasem hallottatok erről prédikációt: *"Isten, te látsz engem"*, amelynek a magja ez volt: *"Ezért reszkessetek és féljetek!"* Ez alig igaz a textussal szemben; mert amikor Hágár kiáltott: *"Isten, látsz engem"*, akkor az történt, hogy az Úr közbelépett és segített neki, amikor úrnőjétől menekült. Vigasztaló volt, hogy látta Az, aki reátekintett. Ez homályos oldala annak: *"Isten, látsz engem"*, de félig sem oly homályos, mintha az lenne, hogy Isten nem lát minket. Az igaz, bűnös, hogy Isten a te bűnödet látja, és mindazt, ami megnehezít; de az is igaz, hogy ő irgalommal van irántad, ha látja a te romlásodat, nyomorúságodat, szomorúságodat.

Ő bűnödre pillant, hogy elvonjon tőle, és szeme előtt tisztává tegyen téged. Ahogy az Úr Péterre nézett, úgy néz rád is. Ő neked nem fordított hátat, részvétteljes pillantását nem fordítja el tőled. Ő a szíved mélyéig lát, és minden gondolatodat olvassa. Ő rád tekint most is, egyikünktől sincs távol, a látókörödön belül van. Őreá kell pillantanod, és ha ezt megteszed, szemed az övével találkozni fog, mert ő már rád tekint.

Gondolom, sokat meríthettünk az Úrnak ebből a rövid pillantásából, amely Péterre irányult. Nem kétlem, hogy mi, ha több időnk lenne és több belátásunk, nagyobb dolgokat láthatnánk meg.

Térjünk a második pontra! Nézzük meg, milyen tanítást meríthetünk még belőle!

II. A pillantásra gondoljunk, amit az ÚR Péterre vetett

Segíts nekünk ismét, kegyelemteljes Lélek! Ez a pillantás legelőször is

1. Péter emlékezetének csodálatos felfrissítése volt. *"Az Úr megfordult, és Péterre tekintett."* Milyen volt e pillantás a véres verejtéktől! Teste elemésztődött, szeme fáradt volt az alvás hiánya miatt és egész megjelenése a szenvedés képe. Ha fájdalom férfia képét akarták volna megrajzolni, ebben a pillanatban kellett volna, amikor az Úr megfordult és Péterre nézett. A fáklya fényénél a Kajafás csarnoka előtti udvarban a tűz lobogó lángjánál látta Péter a látomást, jelenséget, ami sohasem tűnt el a lelkéből. Látta a férfit, akit szeretett, úgy, ahogy azelőtt sohasem látta.

Ő volt az, aki őt amikor halászott, emberhalászatra hívta el: Ő volt az, aki parancsolta neki, hogy vessék ki a hálót, és hihetetlen tömegű halat fogtak, hogy a csónakjuk süllyedni kezdett és ő felkiáltott: *"Uram, menj el tőlem, mert én bűnös ember vagyok."*

Ő volt az, aki engedte őt a vízen menni, máskor a szelet megfenyegette, a halottakat feltámasztotta. Ő volt az, akivel Péter a megdicsőülés hegyén volt. Bizony, megdöbbentő változás volt a hegy ragyogó fehérségétől ezen szomorú óra kísérteties kinézéséig!

Jóllehet ennek a tisztelt arcnak vonásai vérrel voltak bemocskolva, de Péter mégis láthatta, hogy ez ugyanaz az Úr volt, akivel ő három évet volt bizalmas kapcsolatban és szívének baráti feltárását élvezte. Mindez egy pillanat alatt belenyilall szegény Péter lelkébe és nem csodálkozom, hogy mindezekre való emlékezésében kiment és keservesen sírt. Ő tényleg szerette az Urat; nem a szíve, hanem a nyelve tagadott, és amikor hitének minden alapja újra a lelke elé lépett, szíve ezer darabra tört a szomorúságtól, hogy ő egy ilyen baráttal szemben hamis volt. Igen, ez a pillantás felébresztette az ezerszeresen szendergő emlékezetét és mindez felszólította Péter őszinte szívét, hogy gyengeségét megbánja. – Továbbá a Mesternek ez a megfordulása.

2. Egy különös emlékeztető volt az ő figyelmeztető szavára. Jézus nem mondta ki szavakban, de a pillantás által többet tett, mintha kimondta volna: Ó, Péter, nem megmondtam neked, hogy így lesz? Nem megmondtam neked, hogy megtagadsz engem háromszor, mielőtt a kakas kukorékol?" Nem volt hangos szemrehányás, és mégis az ÚR szelíd szeme Péternek a rendkívüli bűnösségét és Mesterének rendkívüli bölcsességét leplezi le. Péter meglátta saját karakterét és Urának éleslátását. Ez egy jövendölés volt és minden más jövendölést megértett, miután beteljesült. Azt olvassuk, hogy Péter Jézus szavára emlékezett: "Mielőtt a kakas megszólal, te háromszor tagadsz meg engem". Tehát világos, hogy Urunk pillantása egy különös intés volt az ő korábbi szavaira. Felébresztette, emlékeztette Pétert, és engedte, hogy meglássa, milyen bűnös volt, milyen menthetetlen a vétke. Bizonyára ez

3. megindító intés is volt Péter szívének. Az előbb említettem, figyeljétek meg, hogy Péternek ez a története sajátosan a mi Urunk szenvedésének elbeszélésével szövődött össze, mert ennek a szenvedésnek lényeges részét képezi. Nekünk nem véletlen eseményként kell ezt szemlélnünk, ez a fájdalomnak egy része és darabja volt, amelyet ő elhordozott, amikor a helyünkön és helyettünk állt ott. Ez régtől fogva meg volt írva: *"Megverem a pásztort és elszéled a nyáj"*. A juhoknak ez a szétszóródása, amelynek sajnálatos példája Péter, egy keserű hozzájárulás volt Megváltónk lelki fájdalmához. *"Szeretteim és barátaim ellenem vannak"*. Ez az ő panasza a zsoltárban. Amikor az Üdvözítő Péter felé fordította orcáját a bánat minden vonásával, ezzel mintha azt mondta volna neki: "Te meg tudsz engem most tagadni? Én éretted vagyok megkötözve, és te engem megtagadsz? Most van a halálküzdelem órája és te megtagadsz engem?" Az ÚR sem nézhetett Péterre anélkül, hogy a gyenge tanítvány szívében erős

felindulást ne okozott volna, aki most ilyen szomorú állapotba jutott. Ez a tekintet igen érzékeny húrokat érintett. Egyetlen intő szóra sem volt szükség: a pillantás elég volt, hogy Péter lelke mélyét felkavarja. – Mit gondoltok, mit mondott ez a pillantás leginkább? Gondolom, ezt: felfrissítette Péter emlékezetét és intette lelkiismeretét, de mégis nagyon láthatóan

4. az ő szeretetének dicsőséges kinyilatkoztatása volt. Ha megengedtetik nekem, alázatosan és tiszteletteljesen leolvasom azt, ami Mesterem arcára volt írva. Azt gondolom, ez volt: "Mégis szeretlek téged, Péter, mégis szeretlek! Te megtagadsz engem, de én még mindig úgy nézek rád, mint az enyémre. Én nem mondok le rólad, téged állandóan szeretlek és ellenem való viselkedésed ellenére én rád nézek, és remélem, hogy felemellek téged. Én neked nem fordítottam hátat, íme barátságosan nézek rád és előre látom, hogy te nekem még szolgálni fogsz, és iránta való ragaszkodásod valódiságát megmutatod. Ne ess kétségbe, ó Péter, mert én téged ismét el akarlak fogadni és te engem dicsőítesz."

Ha arra gondolok, mi törhetné össze legjobban a szívemet, ha az én Uramat így megtagadnám, úgy tűnik nekem, hogy engem a legjobban az ragadna meg, ha ő hozzám így beszélne: "Mégis, bűneid ellenére én szeretlek téged." A szeretet nagy szívtörő. A változatlan szeretet az az isteni kalapács, amely a sziklát darabokra töri. Ha egy embernek vétke miatt nagyon megkeményedett is a szíve, a Mindenható szeretete mégis meglágyíthatja őt. Ki tud ellenállni a változatlan szeretet áradásának? A szeretet lángja, mint a borókafa-szén. Valaki ezt mondta a múltkor, egy prédikátorról, aki rettenetesen elesett: "Ha én nem hittem volna a változatlan szeretet tanításában, nem gondolom, hogy imádkozni tudtam volna érette, de mivel hiszem, hogy Isten őt visszahozza, ezért imádkozom alázatos bizalommal, hogy ő helyreálljon." Ez az, ami bátorít, hogy másokért imádkozzunk, és segítség lesz a saját visszatérésünkhöz, ha mi magunk tértünk el a helyes útról. Kívánom és hiszem, hogy az én Uram az Ő eltévedt tanítványait visszahozza. Ó ti, akik szívesen visszatérnétek őhozzá, legyen ez tinéktek bátorításul: "Isten elhatározza magát, hogy a kitaszítottakat sem taszítja el magától". Ez a tanítás visszanyeri az elveszetteket. Azoknak az istenteleneknek, akik a bűnben való megmaradás mellett döntenek, a kárhoztatása jogos. Az igaz emberek Krisztus mérhetetlen és változhatatlan szeretetében olyan alapot látnak, amely szárnyakat ad, hogy visszasiessenek hozzá, akitől elhajoltak. – Továbbá: ez a pillantás

5. áthatotta Péter legbensőbb lényét. Nem minden bennünket érő pillantás jut ilyen mélyre. Én mély szeretettel nézek az emberekre, erről a szószékről, és észreveszem, hogy megértették, amit gondolok, de csakhamar lerázzák. Üdvözítőnknek olyan szeme van, amely a velőig és a csontig lát. Ő bepillant a lélek titokzatos kamrájába, mert az ő pillantása napsugárként a saját világosságát magával viszi, amely a természetünk sötét helyeit az ő világossága által megvilágítja. Péter nem tudott mást, mint érezni, mert Krisztus pillantásának nyila szíven találta. Milyen sok embernél a vallás csak a fejet érinti. S nem érinti a szívet, az életüket. Szomorú vagyok, ha közületek egyesekről azt hallom, akik rendszeres hallgatóim és örömöt találnak a prédikációmban, mégis, sok év után egy kevéssel sem lettek jobbak. Ti elkezdtétek a javulást, de nem fejeztétek be. Visszatértetek a szennybe, miután megmosattatok. Te az evangélium hallgatója vagy és mégis iszákos. Hangod a zsoltárban hallható, de a káromkodásban is. Ez borzasztó dolog, de én a legjobbat tettem. Én a fületeknek tudok prédikálni, de a szívetekbe nem pillanthatok. Ó, ha az én Uram pillantása rátok esne ma és mint világosság nyila belétek szállna, elvégezné, hogy önmagatokat meglátnátok és meglátnátok Őt, akkor a szemetek megtelne könnyel! – De az a tény sem kerülheti el figyelmünket, hogy a mi Urunk pillantása Péterre esett.

6. Péter Jézusra nézése: újjáélesztése volt. Az Úr pillantása Péterre azért lehetett hatással, mert Péter az Úrra pillantott. Értitek ti ezt? Amikor az Úr megfordult és Péterre nézett, és ha ő az Úrnak háttal lett volna, e pillantás Pétert nem érhette volna el, és nem érinthette volna meg. A szemek találkoztak, és így jött létre a kívánt eredmény. Péter minden tévedése ellenére Uráért aggódik, azért pillantott őreá, hogy lássa, mit tenek Vele. Míg ő kezét melegítette a tűznél, folyvást a belső csarnok felé pillantott. Szeme állandóan az Úr Jézus felé irányult. Míg a szolgálóleányok és szolgálók között vándorolt, velük beszélt, folyton egy titkos pillantást vetett Jézus felé, hogy lássa, mi történik Azzal, akit ő nagyon szeretett. Nem adta fel szokását, hogy Urára pillantson. Ha nem nézte volna folyton Mesterét, hogyan tudta volna észrevenni Jézus pillantását? Az ő szemének a ti szemeteken keresztül kell pillantania, hogy a szívetekhez jusson. A hit maradékai a kegyesség hamuja alatti szikrák, és az Úr Jézus azokra fúj, hogy a tüzet felszítsa. Ha van itt egy szegény lélek, aki a visszaesése ellenére még érzi: "Én bízom Jézusban és ha én tönkremegyek, ott akarok tönkremenni", akkor reménysége van itt ennek a léleknek. Ha hitéleted külsődleges formáját feladtad, az súlyos hiba, de ha belsőleg még mindig a Megfeszítettre nézel, akkor van valami benned, amire hatást gyakorolhat Ő. Órá tekint már szemed, amely Jézus pillantását képes befogadni. A szem, amely Jézusra pillant, ez az, amely által Jézus új világosságot és reménységet vihet a lélekbe. Ó ti, akikben még parázslik az Úrban való hit, most egy pillantást kaptok tőle, amely bennetek keserű, de üdvös, megmentő bűnbánatot támaszt, mely nélkül senki sem állhat helyre. – Ez a pillantás

7. teljesen az Úr és Péter között történt. Senki sem tudta, hogy az Úr Péterre nézett, kivéve Pétert és az Urat. A kegyelem, amely egy lelket megment, nem lármázó és csakis az átvevőjén látható. Ha ma reggel Isten kegyelme hatalommal jön közületek valakihez, abból semmit sem fog észrevenni, aki mellette ül. Ugyanazokat az igéket hallja, de az isteni hatásból, amely azt kíséri, semmit sem fog tudni, az Úrnak szeme semmit sem fog neki úgy szólni, mint ahogy a

felébredtekhez szól. Tudsz valamit az Úr Jézus titokzatos szeretet-pillantásáról?

Az egész esemény nem lehetett hosszabb, mint egy másodpercnyi idő. *"Az Úr megfordult és Péterre nézett"*. Kevesebb ideig tartott ezt végrehajtani, mint elmondani. Mégis ebben a pillantásban végtelen munkát végzett el az Úr. Milyen hamar megváltoztathatja Jézus a szíveti "Ő szól, és megtörténik az!" Megkockáztatom a verset megváltoztatni, és azt mondani: "Ő ránézett, s megtörtént." Uram, nézz most a vétkes Péterre! Tégy csodát a te szemeddel! Itt is rád nézhet egy bűnös, mivel te ránéztél.

III. Nézzünk Péterre, akire az Úr rátekintett

1. Péter felébredt. Mi történt Péterrel? Amikor az Úr Péterre nézett, Péter felébredt. Péter lelke aludt. A parázs neki különösen nem tett jót, gonosz annak a füstje. A Sátán rostájából a por a szemébe ment. Az ő drága Mestere fölötti fájdalomtól, akit valóban szeretett, összezavarodott. Péter aligha volt Péter (kőszikla) ezen az éjszakán. Péter nagyon Péter volt, és szívében több volt a péteri kőszikából, mint Krisztus testéből. Elfelejtette, hogy ő apostol volt, mit mondott neki az Úr: *"Boldog vagy Simon, Jónának fia, mert nem test és vér jelentette meg ezt néked"*. Ismét emlékeztetlek titeket arra, milyen jelentős az, ami meg van írva: *"Az Úr megfordult és Péterre nézett"*, mert ez arra mutat rá, hogy Péter most Urának istenségét alázatosságának és fájdalmának fátylán át látta. Urának istenségét elfelejtette, és így gondolatában Urát megtagadta. Eltért az Úr nyomdokától, és álmos állapotba jutott. A Sátántól beadott altatószer befolyása alatt volt. Az Úr pillantása visszahozta őt jobbik önmagához. Felébredt minden lelki élete, ami benne szendergett: *"Péter megemlékezett"*, és ezáltal az emlékezés által állíttatott helyre. – A következő hatás az volt, hogy

2. Péter minden vakmerősége elveszett. A főpap udvarába bement, de most kiment. Nem érezte magát veszélyben, jóllehet a leggonoszabb társaságban volt. Mit törődött ő a szolgálóleánnyal, aki az ajtót őrizte! Bizonyára olyan ember volt Péter, aki ügyet sem vetett megjegyzésére. Mit törődött ő azokkal a férfiakkal, akik a tűz körül állottak? Durva társaság volt, ő pedig halász, így a pap poroszlói befogadták. De most kérkedése eltűnt.

Megmutatja a bátorság jobbik részét, és elhagyja nagy józansággal a főpap palotájában levő veszélyes társaságot. A kegyelem újjáéledése a szívben az elbizakodottság halála. Az az ember, aki lelkét veszélybe juttatja, nincs jó lelkiállapotban. Talán az Üdvözítő pillantása Péter számára egy intést tartalmazott, hogy ő ott semmiképpen sem maradhat, ahol volt. Mintha azt mondta volna: "Jobban teszed, ha ebből a környezetből elmégy". Mindenesetre ez lett a hatása. A palota, ahol az Úrral oly gonoszul bántak, nem lehet megfelelő hely egy tanítvány számára. A tűznél melegedni nem helyes Péter számára, míg Jézust ellenségei gúnyolják. Az Úr Jézus pillantása némely dolgot helytelennek jelentett ki, ami egyébként elég helyesnek tűnt. Péter minden merészségének vége lett; a szolgálóleányoknak és férfiaknak hátat fordított, kiment az éjszaka sötétségébe. Nem hallunk arról, hogy ő a kereszthez közel ment volna. Valójában semmi többet nem hallunk róla a feltámadás reggeléig, mert Péter elég értelmes volt ahhoz, hogy megérezze, önmagában már nem bízhat. Háttérbe vonult, tehát amíg az Úr őt előtérbe nem hívta. Kívánom, hogy az Úr népének egyes hitvallói, akiknek kétes a szeretetük, elég kegyelmet nyerjenek, hogy ugyanezt tegyék. Ha egy ember, aki súlyosan vétkezett, és hamar az első sorban tolong, nem hihetem, hogy eléggé átérzi a gonoszságot, amit okozott, vagy fölméri alkalmatlanságát, ha veszélyes helyen tartózkodik.

Messzemenően kerüljétek azt a helyet, ahol eleshettek! Egyetlen pillanatig se időzzetek ott! Menjetek ki, ha a kényelmes tűzet ott kell hagyni is. Jobb hidegben lenni, mint olyan helyen, ahol a lelketek veszélyben van. Míg Péter az Úr saját szájából meg nem kapta a tisztébe való helyreállításának teljes bizonyságát, a háromszoros megbízatás által – hogy legeltesse a juhait és bárányait –, nem találjuk őt ismét az első sorban. Krisztus pillantása

3. elválasztotta Pétert a tömegtől. Nem maradt tovább azok között, akik a tűz körül álltak. Egyetlen szót sem szól nekik, a legsürgősebben elhagyja társaságukat. Jó a hívőknek, ha érzik, hogy nem a világból valók! Menekülniük kell Sodomából. Az Úr elválasztott minket a tömegtől az ő isteni választása által és elválaszt a mi választásunk.

Ó, ha a nagy Úr nyilai ma egy lelket átszúrnának, mint ahogy a vadász a szarvast megsebesíti! Ó, ha a megsebesített lélek, mint Péter, a magányosságot keresné! A szarvas a bozótba igyekszik, hogy egyedül vérezzen el és haljon meg; de az Úr a rejtettségben lévő megsebesített szívhez jön és a nyilat kihúzza. Az egyedüllét a bűnbánat helye. Kint a sötétségben messzemenően jobb néked, mint a tűznél, ahol durva tréfák hangzanak, miközben Krisztust gúnyolják. Magányos hitvallónak és sírónak kell ott lenni. Ha Krisztus rád tekintett, el kell menned a világi emberektől és valójában mindenki mástól. Kamrád magányossága legjobb a te számodra. – Krisztus pillantása

4. megnyitotta Péter szívének zsilipjeit is: *"Kiment és keservesen sírt"*. Epe volt a könnyeiben, amelyeket sírt, mert keserű fájdalomtól buggyantak ki. Kedves Barátaim, ha mi Péterrel vétkeztünk, ad Isten nekünk kegyelmet, hogy Péterrel sírjunk. Sokan fognak Péter eltévelyedésére gondolni, amikor könnyeiket elfelejtik. A bűn, ha megbocsáttatik is, keserű dolog; ha Krisztus a ti kétségbeesésetektől el is nézne, de nem tekint el a bűnbánatotoktól. *"Ő kiment és keservesen sírt."* Ó, hogy bánik önmagával! Hogyan cselekedhettem ilyet! Hogyan verte a mellét és sóhajtozott: "Hogyan nézhetek én fel valaha? Mégis ő igen kegyelmes: pillantása bocsánatot adott nekem; de én magamnak sohasem

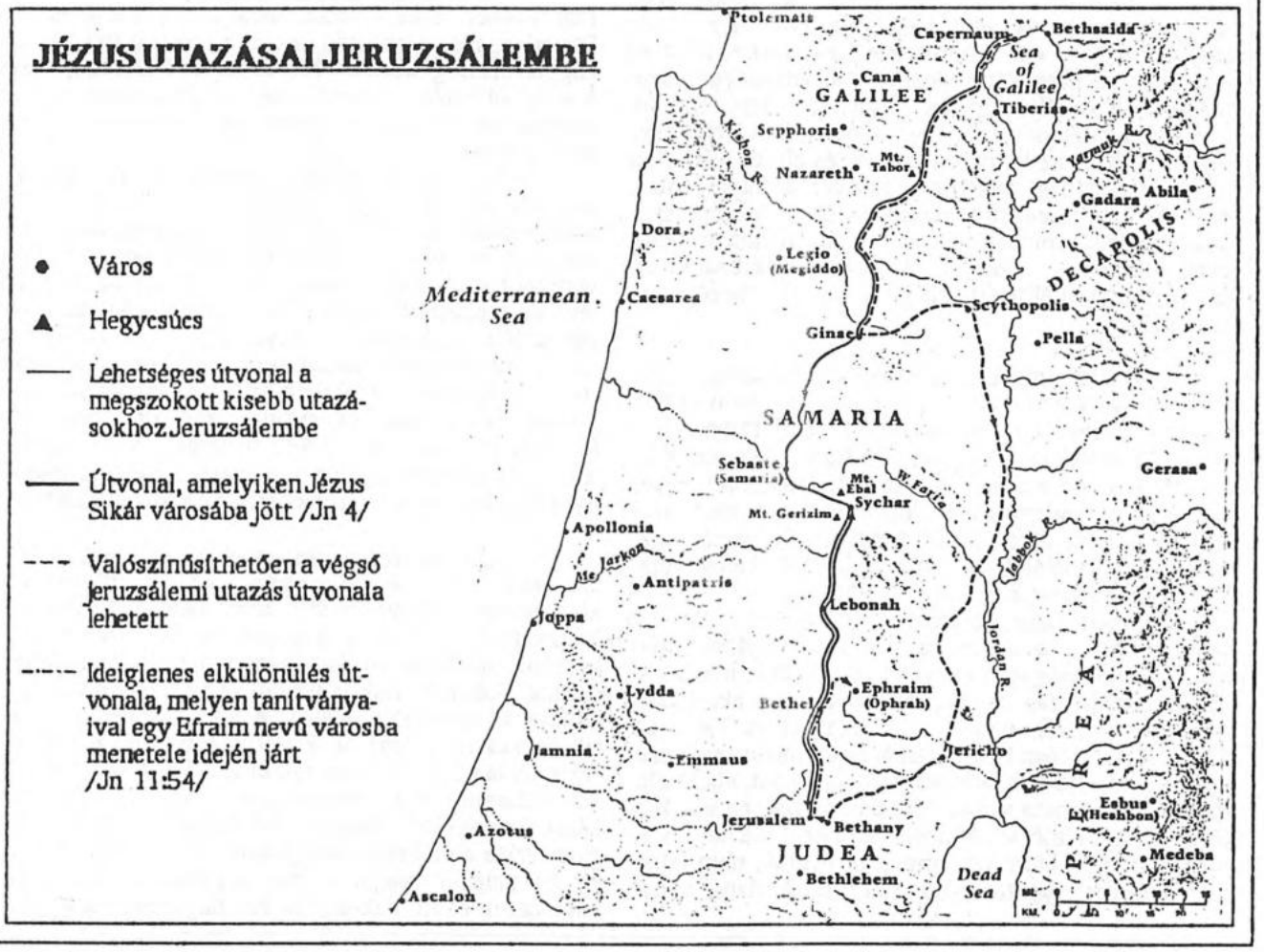
tudok megbocsátani." Egész életen át emlékezett erre és sohasem tudott kakaskukorékolást hallani anélkül, hogy könnyek ne szöktek volna a szemébe. – Mégis kívánom, vegyétek figyelembe, hogy Krisztusnak ez a pillantása

5. megkönnyebbülést adott neki. Jó, ha tudunk sírni. Azok, akik nem tudnak sírni, olyan emberek, akik leginkább szenvednek. A zárt fájdalom rettenetes fájdalom. Az Úr megérintett egy titkos csapot, és hagyta, hogy Péter bánata áradatban ömöljön. Ez megkönnyebbülést adott neki. Gyakran mondják az emberek: Jól kisírtam magam, azután elviselhető állapotba kerültem." Sokan halnának meg meghasadt szívvel, ha a könnyek nem adnának számukra megkönnyebbülést. Hálát adok Istennek, hogy Péter keservesen sírhatott, mert ilyen módon jutott el hozzá a Szentlélek vigasztalásával. Ó, Mester, tekints az itt jelen levő bármely szegény, száraz szívre – egy szegény szívre, amely nem érzi bűnösségét, de akarná, hogy érezze – adj neki ilyen érzést! Tekints egy szívre, amely nem tud bűnbánatot tartani, s azt kiáltja: "Én akarok, de semmi töredelmet nem érzek." Uram, te megengedted, hogy a szikla vizet adjon a bot ütésére. A te szegény szolgádnak kell ma, mint a botnak a kőszívekre ütni, és engeded kifolyni a bűnbánat vizét. – S most végül: ez a pillantás azt tette, hogy

6. Péter egész életén át szégyenkezett, de sohasem szégyenkezik azután. Ki volt az, aki a pünkösd ünnepén felkelt és prédikált? Nem Péter? Nem folyton előtt volt az ő Uráról és Mesteréről szóló bizonyságtevésben? Remélem, ha egyesek közülünk visszaesők lettek, és különösen, ha bűnbe kerültünk, de az Úrnak egy ilyen helyreállítását megkapjuk, hogy azután jobb keresztyének legyünk, mint azelőtt. Nem szeretnék csontot törni, kérem Istent, hogy ti se tegyátek; de ha valaha megtörténik, a mennyei sebész orvos úgy meggyógyítja őt, hogy vastagabb és erősebb lesz, mint azelőtt. A bátorság volt a csont Péterben, amely összetört, de amint meggyógyult, erősebb lett, mint valaha volt és sohasem tört el ismét. Ha az Úr az övéi csontját meggyógyítja, sohasem törik el újra. Ő ilyen alaposan végzi el munkáját. A férfi, aki harag által vétkezett, lágy és szelíd lesz. A férfi, aki ivás által vétkezett, a halálos pohárról lemond és megveti. A férfi, aki hamis szégyen által vétkezett, legbátrabb lesz mindenki közül.

Ó, Úr Jézus, én megpróbáltalak téged ma prédikálni, de én nem tudok a te szemeddel rájuk nézni, neked magadnak kell a tévelygőkre nézi. Tekints rájuk, Üdvözítő! Tekints rá te is, bűnös! "A keresztre való pillantásban élet van". Jézus rád akar pillantani, bűnös te is pillants őreá! Ámen.

Ford.: Papp János

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK ESEMÉNYEI

Az idei évben először február 8-án volt a

SZÖVETSÉGI TANÁCS MUNKAÜLÉSE

Ez alkalommal is igen bőséges volt a napirend. Az estébe nyúló értekezlet néhány, minden bizonnyal közérdeklődésre számot tartó témakörét mutatjuk be röviden.

Lelkipásztorhiányról:

Ha megvizsgáljuk a missziói munkamezőt, be kell látnunk, rendkívüli és nagyon gyors intézkedésre van szükség. Huszonhat üres szolgálati hellyel szemben mindössze tíz szabad, azaz nem gyülekezethez kötött meghívható lelkipásztorunk van. Ha előretekintünk 1995-re, akkor ugyan négy végzős teológussal számolhatunk, de legalább ugyanennyi lesz a nyugdíjba vonulók száma is. Ez azt jelenti, hogy a szokványos utat járva még egy-két évig nincs esély a helyzet javulására. Ha nem teszünk valamit, akkor rest szolgaként sem Isten sem emberek előtt meg nem állhatunk. Az aratókért esdő imádságokon túl erőteljes és azonnali intézkedésekre van szükség. Ezekből néhány már most is látható.

a/ Az SZMSZ-ben előírt főtitkári és missziótitkári függetlenítésen kívül egyenlőre minden más függetlenítéssel fel kell hagynunk. Az újabb, egyébként ajánlott függetlenítéseket meghatározatlan időre el kell napolni. A gondnoki és egyéb célú függetlenítéseket mielőbb vissza kell vonni. A jövőben mindenképpen elkerülendő, hogy "asztal körüli", azaz gazdasági szolgálatra lelkipásztort vegyünk alkalmazásba!

b/ Meg kell vizsgálnunk, hogy a Missziói Főiskola hallgatói közül ki kész arra, hogy tanulmányait elvégezve prédikátor legyen. Ennek első gyümölcsei 1995-ben várhatók.

c/ A már a közgyűlés által is megerősített 2 x 2 éves prédikátor-tanfolyamot azonnal, de legkésőbb 1994. szeptember 1-jén el kell indítani. A Tanügyi Bizottság feladata lesz ennek előkészítése és megszervezése.

d/ Felhívással kell fordulnunk a Szövetségünkhöz tartozó azon testvérekhez, akik polgári foglalkozásukat készek részben vagy egészben feladni a prédikátori szolgálatért.

e/ A BTA – jelenleg lelkipászori-munkatársnak és hitoktatónak készülő – nőhallgatóinak a tanulásban és a közösségi életben való helytállását mérlegelve meg kell vizsgálnunk, vajon nem isteni jeladás-e ez arra nézve, hogy ott, ahol egy gyülekezet erre kész, ők is – eseti elbírálás alapján – lelkipásztori szolgálatba állhassanak.

A Szövetségi Tanács az a/ – e/ pontokban feltárt lépések fontossági sorrendjét követve kívánja a helyzetet megoldani.

Az ifjúsági lelkipásztori szolgálatról:

A Felügyelő Bizottság feljegyzése alapján újra vizsgálta a Szövetségi Tanács az ifjúsági lelkipásztor függetlenítésének kérdését.

A jelen helyzetben megoldhatatlan finanszírozási gondokat okoz e szolgálati kör ilyen formában történő végzése.

Érdekes szavazati eredmény született az alábbi kérdéskörben:

— Szükséges-e az ifjúsági lelkipásztori szolgálat? – Igen.

— Szövetségünk képes-e finanszírozni – az ismert pénzügyi háttér mellett – a függetlenített ifjúsági lelkipásztori szolgálat költségeit? – Nem.

— Teljes mértékben legyen-e függetlenített e szolgálat? – Nem.

— Alkalmazást nyerjen-e az ifjúsági lelkész esetében is az érvényben levő illetménytáblázat, az idevonatkozó kiegészítésekkel? – Igen.

A Tanügyi Bizottság Szervezeti és Működési Rendje

A Szövetségi Tanács megvizsgálta és – egy rövid kiegészítés betoldásával – elfogadta a TB Szervezeti és Működési Rendjéről szóló dokumentumot, melyet a TB jóváhagyás végett terjesztett a SZT elé. E dokumentumot teljes egészében közöljük lapunk következő oldalain.

Új Alkotmányozó Bizottságról:

Az Alkotmányozó Bizottság az elmúlt években az egyik legtöbbet dolgozó bizottsága volt Szövetségünknek. Munkáját bevégezve, helyet adott egy újra

választott Alkotmányozó Bizottságnak, mely az Egyház munkáját lesz hivatott támogatni.

EBF kongresszus – Lillehammer

Szövetségünk 70 személynek szóló kedvezményes részvételi lehetőséget kapott a július 26 – 31 között Norvégiában megrendezésre kerülő EBF kongresszusra. (A 70 személy 15 év alatti családtagjai részvételi díj fizetése nélkül, a 15 év felettiek részvételi díj fizetése mellett vehetnek részt a konferencián.) Az utazás költségeit mindenkinek életkortól függetlenül meg kell fizetnie.
Sajnos az ígért kedvezményes keretnek a pénzügyi fedezete még csak 10 %-ban biztosított.

Énekeskönyv Bizottság létrehozása

1. A hit hangjai gyülekezeti énekeskönyv nyomában, részben mellette szükség van egy új, adott esetben önmagában is teljes értékű gyülekezeti énekeskönyvre. Ennek elkészítésére a Szövetségi Tanács egy alkalmi Énekeskönyv Bizottságot állít munkába, mely első lépésben az SZT április 12-i üléséig elkészíti munkatervét, a szakmai munkatársak javasolt névsorával.
2. Az alkalmi bizottság tagjai: A BÉSZ 3 képviselője, a Misszióbizottság elnöke, az egyházelnök, a VIB képviselője, a MOBISZ képviselője, a gyakorlati teológia tanára, a rendszeres teológia tanára.
3. Az Énekeskönyv Bizottság mint testület kéri fel a szakmai munkavégzőket, felügyeli munkájukat, szervezi a szakmai munka hátterében levő feladatokat.

A hivatalos külföldi utak tervezete:

I. Szabályozza a SZT a MBE hazai és külföldi eseményeken való közcélú képviseletének elrendelését és pénzügyi támogatását.

1. E rendelkezés az MBE valamennyi szervére és tagszövetségére nézve kötelező.
2. A képviselet elrendelésének alapja a Szövetséghez érkező hivatalos meghívás, vagy bármely szövetségi szerv vagy tagszövetség javaslata is lehet.
3. a/ A meghívást és/vagy javaslatot a SZT vitatja meg és hagyja jóvá, elrendelve a részvételt, a résztvevők számát, és az utazás módját.
b/ Az MBE érdekeit sértő, vagy a róla kialakított képet megzavaró rendezvényen való részvételtől a SZT az MBE tisztségviselőit és alkalmazottait el is tanácsolhatja.
4. A SZT által képviselettel megbízott személy/ek köteles/ek a rendezvényen való részvétel előtt igénybe venni az Elnökség eligazítását az MBE érdekeinek és nézeteinek megfelelő és tárgyszerű képviselete érdekében.
5. A SZT által képviselettel megbízott személy/ek a képviselettel összefüggő és a meghívó vagy fogadó szerv által nem vállalt költségek fedezésére ellátmányt igényelhet/nek.
6. Az ellátmány mértéke:
a/ az idővel és pénzzel való ésszerű gazdálkodás jegyében az SZT által megállapított utazási mód útiköltsége és a legszükségesebb helyi közlekedés becsült költsége;
b/ az élelmezés és a szállás ingyenessége esetén belföldre 150 Ft/nap, a volt szocialista országokba 10 USD/nap, egyéb külföldi országokba 20 USD/nap költőpénz;
c/ térítés ellenében történő részvétel esetén a tényleges részvételi díj + a b/-ben leírt költőpénz;
d/ ha mind az élelmezésről, mind a szállásról való gondoskodás a küldött/ek/re hárul, akkor a kiküldetésre vonatkozó állami jogszabályok szerinti összeg.
7. Az ellátmányt a főtitkár – vagy érdekeltsége esetén a gazdasági igazgató – utalványozza.
8. A kiküldetésekkel összefüggő, várható kiadások fedezetét a költségvetésben biztosítani kell.
9. a/ A SZT által megbízott képviselők a 6.-ban foglaltak szerint kapott összegből – jövedelemadóalap csökkentés céljából – a kiutazó nevére vagy az MBE nevére kiállított számlával elszámolhatja a részvételi díjat, az útiköltséget.
b/ A képviselők kiküldésükről írásos jelentést tesznek az Elnökségnek, és a szükséges mértékben beszámolnak a Békehírnökben is.

II. A SZT megvitatta az MBE 1994. évi kiutazási tervezetét is, pontosan feltüntetve az utazás célját, a küldöttek neveit, az utazási eszközöket, valamint a várható költségvonzatokat is.

Mindezekben megfigyelhetően a takarékosság figyelembevételével a kapcsolatok fenntartása, elmélyítésének szándéka jellemző.

Az MBE kiadói jogának érvényesítése
/Az 1993. október 13. SZT határozat pontosítása/

A Szövetségi Elnökség javaslata, melyet elfogadott a Szövetségi Tanács:

1. Az MBE szerveinek és tagszövetségeinek működéséhez sajátos kiadványok előállítására és kiadására is szükség lehet. A sajtótermékeknek, könyveknek, lapoknak, hanglemezeknek és kazettáknak az MBE bármely szerve vagy tagszövetsége által kezdeményezett kiadási jogát e rendelkezés az SZMSZ 20. /2/ b/ pontjával összhangban a Szövetségi Elnökségre ruházza, az SZMSZ 23. /2/ szerint szabályozva a kiadói tevékenység felügyeletét a főtitkár, és végrehajtását a Baptista Kiadó igazgatója által. Az SZMSZ ezen intézkedései a kiadványoknak az összközösség szempontjából elengedhetetlen hitelvi, gazdasági és célszerűségi megalapozottságát biztosítják.
2. Ezzel összhangban az MBE minden szervének és a tagszövetségnek kiadási elképzeléseit a tervezés szakaszától kezdve a megjelenésig a Baptista Kiadó igazgatója útján egyeztetniük kell az Elnökséggel. Az Elnökség döntésével való egyet nem értés esetén a SZT-tól kérhető az eseti döntés módosítása.
3. Az MBE tagjainak, lelkipásztorainak, gyülekezeteinek a Baptista Kiadót mint terjesztőt számításba vevő kiadási elképzelései esetében a Baptista Kiadó az e

körből érkező kiadványokat csak akkor veheti bizományba, ha az egyébként hitvallási szempontból megfelelő kéziratot, alkotást előzőleg kiadásra fölajánlották neki, de e lehetőségről gazdasági vagy célszerűségi aggályok miatt írásban lemondott.
4. Az Elnökség tagjainak a saját alkotásaik vagy általuk egyénileg pártfogolt műveknek a Baptista Kiadó útján való megjelentetéséhez a Szövetségi Tanács ajánlatát kell kérniük.
5. Az MBE jóhírének megőrzése érdekében szerzői és kiadói jogokat sértő, ún. "vad kiadványokat" a Baptista Kiadó nem forgalmazhat.

Új ifjúsági titkár szolgálatba állítása

Az ifjúsági munkával kapcsolatosan érkezett kérés a Dunántúlról. A szinte átfoghatatlanul nagy területen szükség van két ifjúsági titkár munkájára. A Dunántúl északi részének gondozására Hegedűs Attila győri fiatal testvért választotta a MOBISZ. A működéséhez szükséges pénzügyi fedezetet is megszavazta a SZT.
A MOBISZ ifjúsági titkárai területi megoszlás szerint:
Budapest – Kertész Lajos,
Északi Misszíókerület – Pásztor Angéla,
Tiszántúli Misszíókerület – jelenleg betöltetlen,
Körös-vidéki Misszíókerület – Durkó István,
Déli Misszíókerület – Ficsor Renáta,
Dunántúli Misszíókerület déli területén – Rauch Zoltán és az északi területen – Hegedűs Attila.

Foglalkozott még a Szövetségi Tanács segélykérelmekkel, a visszakapott ingatlanok helyzetével, állapotával, építési ügyekkel, valamint a költségvetés előzetesen feltárt adatainak értékelésével és sok más a mindennapi egyházi életünkkel kapcsolatos kérdéssel.

L.

A Szövetségi Tanács február 28-i munkaülésének programjából:

A korábbi tervektől eltérően előrehozott tavaszi közgyűlés felfokozott munkatempót követel meg a Szövetségi Tanácstól is. Ezért kellett egy újabb, az Országos Közgyűlést megelőző ülést is beiktatni a Tanács munkarendjébe.

A végzett munkáról dióhéjban adunk tudósítást:
— Fő feladatként a közgyűlési előkészületek áttekintése jelentkezett. A tervezetként elkészített napirend módosítása, a közgyűlési tisztségviselők megválasztása után a Közgyűlés szervezési feladatainak megvitatására került sor.
— A Szövetségi Tanács áttekintette a MBE 1993. év pénzügyi elszámolását, valamint az 1994. évre vonatkozó költségvetési tervezetet – a szükséges módodítások meghozatalával.
— A Felügyelő Bizottság képviselője számot adott a pénzügyi-gazdasági téren elvégzett ellenőrzési tevékenységük eredményéről.
— Megvitatásra került több folyamatban levő ügy is, mint például a MBE építési ügyei, a lelkészi és tisztségviselői illetményszabályzat szükséges módosítása, a MABAVIT '96 előkészületei, a MIF harmadik tanévének megkezdésével járó elhelyezési gondok, sajtóügyek és misszíókerületi ügyek.

L.

A TANÜGYI BIZOTTSÁG (TB) SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI RENDJE

1. § A TANÜGYI BIZOTTSÁG RENDELTETÉSE

/1/ Szakbizottság, mely a Magyarországi Baptista Egyház Szövetségi Tanácsa (SZT) által meghatározott körben és a Szövetségi Elnökség felügyeletével működik (SzM 19. § /2/ f/ és 35.). Feladata elsősorban a Baptista Teológiai Akadémia (BTA) és a Misszióiskola (MI) oktatási, tanügyi területein tanácsadás, javaslattevés és a felügyelet (SzM 37. § /2/ b/ és 38. § /2/, /3/).

/2/ A TB valamennyi tagjától egyenként és együttesen elvárható az a törekvés, hogy Isten előtti felelősséggel, önzetlenül, legjobb tudása szerint tanácsolja az oktatási intézmények működését és segítse az oktatásban résztvevő személyeket (tanárok, tanulók és minden segítő), hogy azok tehetségüket odaszentelve, zavartalanul végezhessék a rájuk bízott feladatokat.

2. § A TB TAGJAI

/1/ Állandó tagok:

a/ Választott tagok
– öt lelkipásztor
– két gyülekezeti munkás, akik felelősséget

tanúsítanak a teológiai oktatás-nevelés iránt, továbbá akik a tudományterületek oktatásában is működnek.

A választott tagokat a BTA dékánja ajánlását figyelembe véve az SZT választja meg (SzM 16. § /1/ h/ és 32. § /2/ a/) és hívja vissza. Megbízatásuk általában 4 évre, egy szövetségi közgyűlési választási periódusra szól.

b/ Hivatalból tagok:

- a BTA dékánja
- a BTA prodékánja
- az MI igazgatója
- a szövetségi elnök
- a szövetségi főtitkár
- a missziói titkár

/2/ Rendes tagok:

a/ A BTA rendes tanárai és tanársegédei

b/ Az MI rendes tanárai

/3/ A hallgatók képviselete:

A BTA és az MI hallgatóinak 2-2 választott képviselője, tanácskozási jogkörrel

/4/ Meghívott szakértők (tanácskozási joggal)

3. § A TB TISZTSÉGVISELŐI

/1/ Az elnök: Feladata a bizottság munkájának összehangolása. A megbeszélések napirendjének kijelölése. Folyamatos kapcsolattartás az oktatási intézményekkel és az illetékes szakbizottságokkal, továbbá a Szövetség irányító szerveivel (Elnökség és a Szövetségi Tanács). A bizottsági üléseken elnököl. Intézkedik a TB összehívásáról.

/2/ A titkár: Gondoskodik, hogy a TB határozatairól, személyi javaslatairól késedelem nélkül értesüljenek a Szövetség irányító szervei, továbbá az érintett intézmények és személyek, szóban és az ülés jegyzőkönyvének (kivonatának) megküldése útján. A TB elnökének akadályoztatása esetén a titkár mindenben helyettesíti az elnököt.

/3/ A jegyző: Feladata a bizottsági ülések tárgyalási anyagának tartalmi rögzítése. A határozatok szó szerinti feljegyzése. A jegyzőkönyvet kellő időben közreadja a TB tagjainak. Gondoskodik a jegyzőkönyv megőrzéséről, irattári elhelyezéséről; hitelesítése (a TB elnöke általi aláírás) után egy-egy példányt küld a szövetségi iroda és az érintett intézmények irattárába, egy példányt megbízatásának lejártáig megőriz, majd átadja a következő periódusban megválasztott jegyzőnek.

/4/ Az elnököt, titkárt, jegyzőt az állandó tagok (2. § /1/) választják titkos szavazással a választott tagok közül.

4. § A TB MŰKÖDÉSI ÉS ÜGYRENDJE

/1/ A TB tanácskozási rendje.

a/ A TB meghatározott munkaterv szerint (SzM 34. /3/ a/, b/) ülésezik, igazodva az intézmények oktatási rendjéhez. Más bizottságokkal történő együttműködését a szövetségi főtitkár és a TB elnöke hangolja össze.

b/ A TB állandó tagjainak feladata állásfoglalás kidolgozása, javaslattétel elvi jelentőségű tanügyi, oktatási kérdésekben (pl. az oktatási intézmények működését érintő, egyházon kívüli szervezetektől érkező megkeresésekben, teológiai gyakorlati kérdésekben, felekezetközi együttműködési kérdésekben, az iskolai hitoktatás szervezési irányelveiben).

c/ Az oktatási intézmények működését közvetlenül érintő tanügyi, szervezési, személyi kérdések tárgyalása a TB állandó tagjaiból és az illetékes intézmények tanáraiból, esetenként a hallgatók képviselőiből álló együttes tanácskozás feladata.

d/ A TB évente legalább egyszer összoktatói, – hallgatói értekezletet is szervez.

/2/ A TB határozathozatala:

Kinevezésekhez személyi javaslattétel eldöntésében határozatképes a TB, ha a 7 választott tagok közül legalább 5 személy, illetve az állandó 13 tag közül legalább 10 személy vesz részt a szavazásban. A TB állandó és rendes tagokból álló teljes ülésén is szükséges, hogy az állandó tagok közül legalább 9 személy vegyen részt a szavazásban. Személyi döntés esetén titkos szavazás keretében elért legalább 75 %-os szavazattöbbség szükséges a határozathoz. Egyéb határozat esetén nyílt szavazással elért egyszerű szótöbbség is elég. Szavazategyenlőség esetén a TB elnökének állásfoglalása a döntő.

/3/ A TB összehívása mindenkor a TB elnökének joga. De összehívását kezdeményezhetik a Szövetség irányító szervei, a BTA dékánja, az MI igazgatója. A TB-t soron kívül (15 napon belül) össze kell hívni, ha azt az állandó és rendes tagok legalább egyharmada írásban kéri. A TB üléseinek – az állandó tagokon kívüli – résztvevőiről, a napirend témájától függően, esetenként a TB elnöke dönt.

5. § A TB FELADATAI

/1/ Személyi javaslattétel: Segíti az oktatási intézmények működéséhez szükséges személyi feltételek megteremtését. Az SzMS szerint (37. § /2/ b/ és 38. § /3/) a TB állandó tagjainak feladata ajánlást

tenni a következő kinevezésekben és visszahívásokban:

- a BTA dékánja és prodékánja
- az MI igazgatója
- a BTA rendes tanárai (óraadó tanárai és tanársegédei)
- a MI tanárai
- a BTA otthonigazgatója
- az Egyházzenei Tanfolyam igazgatója, továbbá tanárai és oktatói (SzM 4. § /3/).

b/ A BTA dékánja és az MI igazgatója személyének kijelölése az illetékes intézet tanári karával és a SZT-vel egyetértésben történik. A rendes tanárok, óraadó tanárok és oktatók választása a dékán és az igazgató előterjesztése, továbbá a pályázati iratok alapján, a tanársegédek kiválasztása a rendes tanár javaslata és a pályázati iratok alapján történik. A felsorolt funkciókra ajánlott személyeket a SZT nevezi ki.

/2/ Az intézmények működésének segítése

a/ A TB munkálja az oktatási intézmények nyugodt és alkotó légkörét, hogy az intézetek vezetőinek és tanárainak, oktatóinak, továbbá hallgatóinak energiája elsősorban a tanításra, nevelésre és tanulásra irányulhasson.

b/ Ügyel arra, hogy az intézményekben az elméleti-tudományos képzéssel szoros egységben a Biblia tanításának megfelelő jó lelki légkör legyen, mely alkalmat ad mélyen hívő, tiszta jellemű, szilárd meggyőződésű, megszentelt életű lelkipásztorok és lelkimunkások nevelésére.

c/ Foglalkozik a TB-hez közvetlenül érkező, valamint a Szövetség irányító szervei és a dékán, illetve az igazgató által közvetített kérelmekkel, kritikai észrevételekkel és 3-5 tagú alkalmi bizottságot kijelölve, elbírálja azokat.

d/ A TB kezdeményezi az oktatási intézmények (BTA és MI) távlati oktatási tervének folyamatos felülvizsgálatát. A dékán és az igazgató által előterjesztett – a két soronkövetkező szemeszterre részletesen kidolgozott – tantervet megtárgyalja, esetleg javaslatokkal kiegészíti és intézkedik annak a SZT elé terjesztéséről.

e/ Elengedhetetlenül szükséges, hogy minden oktatott tárgyból, megfelelő jegyzet és/vagy ajánlott szakkönyvek segítsék az oktatás hatékonyságát és a hallgatók tanulásának eredményességét. A TB gondoskodik a jegyzetek lektorálásáról.

f/ A TB kezdeményezi az iskolai hitoktatás különböző szintjei céljára baptista szellemű könyvek, oktatási vázlatok írását és lektorálásukról gondoskodik, továbbá javaslatot tesz kiadásukra.

/3/ Tanárok működésének előmozdítása

a/ A TB figyelemmel kíséri – a SZT-val és az intézmények vezetőivel szorosan együttműködve – a tanárok és oktatók teológiai gyakorlati és pedagógiai működését, továbbá a hittudományok művelésére irányuló tevékenységét (SzM 38. § /2/).

b/ A BTA dékánja és a MI igazgatója előterjesztése alapján a TB javaslatot tesz – az SZT által jóváhagyott bértömeg keretén belül – az oktatók illetményére.

c/ A TB elnöke gondoskodik a tanárok és oktatók esetenkénti pásztorolásának, észrevételeik, sérelmeik megvizsgálásának megoldásáról.

/4/ A hallgatók tevékenységének segítése

a/ Elősegíti a hallgatók élet- és tanulási körülményeit. Szorgalmazza, hogy a hallgatók elméleti felkészülésre, tanulásra fordítható ideje és a gyakorlati (gyülekezeti) missziói tevékenysége (egyénenként is) célszerűen arányos legyen.

b/ Az oktatási intézmények vezetőinek kérésére a TB részt vállal a hallgatók tanácsolásában, felügyeletében, lelki gondozásában. A tanulmányi időben és a legáció során felmerülő hitelvi, erkölcsi, magatartásbeli rendellenességeket megvizsgálja és elrendelésüket segíti.

c/ A BTA dékánja és az MI igazgatója javaslata alapján a TB dönt a hallgatók jutalmazásáról, hazai és külföldi ösztöndíjak odaítéléséről, továbbá más felsőoktatási intézményben történő párhuzamos tanulmány (áthallgatás) folytatásának lehetőségéről.

/5/ Felvételi és tanulmányi vizsga:

a/ A TB a BTA-ra, vagy az MI-ra jelentkezők megvizsgálásának céljára Felvételi Bizottságot, a vizsgák és szigorlatok felügyelete céljára Vizsgabizottságot szervez. Ezek a bizottságok alkalmanként létesülnek. Mindkét bizottságban a TB elnöke, vagy titkára elnököl.

b/ A Felvételi Bizottság összetétele:

- a TB elnöke és/vagy titkára
- a BTA dékánja, illetve az MI igazgatója
- a Misszióbizottság képviselője
- a TB három állandó tagja
- a BTA, illetve az MIF tanári karának két tagja (összesen 8-10 személy).

c/ A Vizsgabizottság összetétele:

- a TB elnöke és/vagy titkára
- a BTA dékánja, illetve az MI igazgatója
- a TB három állandó tagja
- a BTA, illetve az MI tanári karának két tagja (összesen 7-8 személy).

Ha sok a vizsgázó, egyidejűleg két vizsgabizottság is alakulhat; ez esetben a létszám egy-egy bizottságban legalább négy személy legyen.

/6/ Az oktatás tárgyi feltételeinek felügyelete.

a/ A TB figyelemmel kíséri az intézmények anyagi körülményeit és javaslatot tesz az SzT-nek a céltámogatások (célgyűjtések, normatív támogatás és egyéb adományok), továbbá a beruházási és fenntartási költségek ésszerű felhasználására. Felhívja a figyelmet a tárgyi (épületrekonstrukció, oktatási eszközök stb.) körülmények fejlesztésére.

b/ Javaslatot tehet a Felügyelő Bizottság közreműködésére az intézetek vagyoni helyzetének és gazdasági működésének felülvizsgálatára (MBE Alapszabálya 10. § /1/ és SzM 24. § /1/).

6. § BESZÁMOLÁSI KÖTELEZETTSÉG

A TB folyamatos működéséről, intézkedéseiről beszámolni tartozik a Szövetségi Tanácsnak, illetve a Szövetségi Közgyűlésnek.

7. § HATÁLYBALÉPÉS

Jelen szervezeti és működési rendet a Szövetségi Tanács 1994. február 8-i ülésén elfogadta és érvényesítését 1994. március 1-től elrendelte (SzM 32. § /2/ a/).

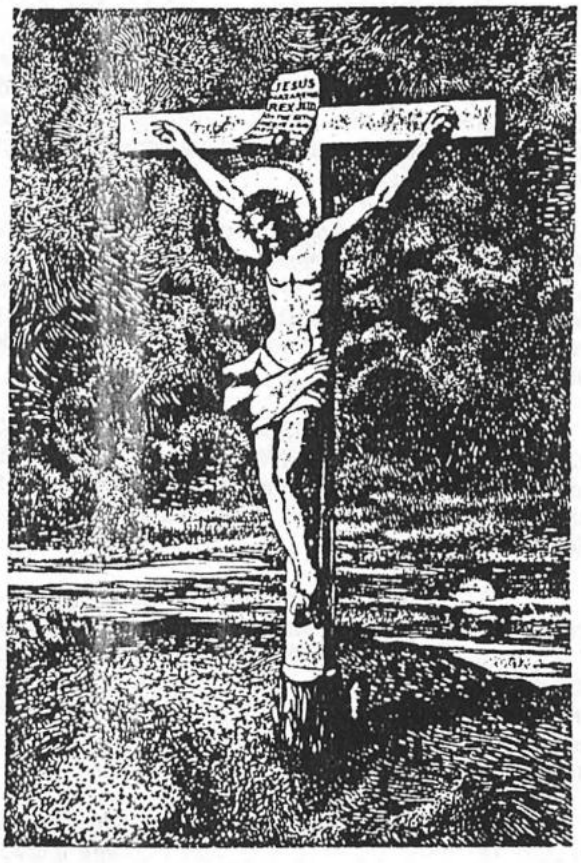
Révész Árpád
szövetségi elnök

Győri Kornél
főtitkár

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A jövendő lelkipásztorainak lelki nagyságát dicséri az a tett, mellyel a minap meglepték szerkesztőségünket. Kis jövedelmükből teológiai hallgató testvéreink 20.000- Ft-ot gyűjtöttek a SZOLGATÁRS Lelkipásztortájékoztató füzet támogatására. E lapot a Szövetség szűkös anyagi körülményei ellenére is rendszeresen biztosítja a szolgálatban állók és a szolgálatra készülő számára. Több, főleg nyugdíjas lelkipásztor testvér eddig is rendszeresen hozzájárult az előállítási költségekhez, – melyet ezúton is köszönünk –, az azonban mégis meglepett, és nagy örömmel töltött el bennünket, hogy a legkisebb jövedelemmel rendelkező testvérek számára is fontossá vált lapunk támogatása.
Isten áldja meg a kezdeményezőket és mindazokat, akik részesei ennek a nemes cselekedetnek.

Szerkesztők

**"...megalázta magát, és engedelmeskedett mindhalálig,
mégpedig a kereszthalálig."**

/Fil 2:8/

AKADÉMIAI SZAKDOLGOZATOK 1993-BAN

Révész Lajos:
(Szeghalom)

A böjt gyakorlata

A dolgozatot 8 fő egységre osztottam fel a következőképp:

1. Böjt az Ószövetségben — 1-12. oldal;
2. Böjt az Újszövetség korában — 13-22. oldal;
3. Böjt a keresztyén egyháztörténelemben — 23-40. oldal;
4. A böjt mai gyakorlata – Igei kitekintés — 41-61. oldal;
5. Közösségünk böjtgyakorlata — 62-77. oldal;
6. A böjt az orvostudomány szemszögéből — 78-83. oldal;
7. A keresztyénségen kívüli böjtök — 84-89. oldal;
8. Melléklet
– Kérdőív
– Válogatás baptista testvéreink böjttel kapcsolatos megtapasztalásaiból
– Felhasznált és áttekintett irodalom
– Tartalomjegyzék

1. Böjt az Ószövetség korában

E pontban próbálom megfogalmazni, hogyan jelenik meg a böjt az Ószövetségben, és az ószövetségi ember hogyan gyakorolta azt.

a/ Engesztelés napi böjt – Lev 16:29; 23:27; Num 29:7.
b/ A böjt gyakorlata Jónás, Eszter és Dániel korában, valamint a honfoglalás és a királyság idején.
c/ A böjt ferdeségeinek Ézsaiás és Zakariás általi feddése.
d/ A judaizmus böjtszokásai és félreértései a böjttel kapcsolatban.
e./ A Talmud szerinti böjtértelmezés és gyakorlat.
A teljesség igénye nélkül próbáltam végigkövetni, hogy az Isten által adott és megszabott böjtnap, amely felkészített Isten kiengesztelő munkájára, hogyan válik "vallási erénnyé" a gyakorlatban.

2. Böjt az Újszövetségben

a/ Jézus korára kialakult a böjt törvény általi használata, mely nem a mózesi, hanem sokkal inkább a Talmud törvényeire hasonlít (Mk 2:18).
b/ Jézus első böjt-kritikái – A tanítványok és a böjt – Kell-e később majd böjtölni a tanítványoknak?
c/ Jézus böjtje
d/ Néhány teológus újszövetségi látása a böjtről

Fontos megjegyezni, hogy a böjt szó sehol sem szerepel a görög szövegben imperatívusi alakban. A böjt descriptiv eleme az igének, azaz teheted, de nem kötelező erejű. Act 9:9, 13:3; Luk 2:37, vö. Mt 6:18b.

3. A böjt a keresztyén egyháztörténelemben

A korai egyház böjtgyakorlatát átitatta egyrészt a zsidó szokások ereje, másrészt az Újszövetség tanítása is. E két irány közt hánykódik az egyháztörténelemben a böjt, mint tanítás és gyakorlat.

I. a/ A Didaché tanítása
b/ Diagnétosz tanítása
c/ Hermas: Pastor
d/ Aranyszájú Szent János
c/ A montanisták és gnosztikusok kritikái

II. A katolikus egyház tanítása
a/ természetes böjt
b/ erkölcsi böjt

c/ egyházi böjt
d/ A II. vatikáni zsinat böjti reformja: nagyböjt, kántorböjt...
Ezt a kort hűen tükrözi ez a böjti dekrétum, miszerint: "Akik a Paradicsom boldogságától az étel által estünk ki, annak visszanyerésére tehetségünk szerint az önmegtartóztatás által emelkedjünk." A judaista gondolkodáshoz hasonlóan a IV. századig a böjt az engesztelés egyik eszköze lett.
e/ a gnoszticizmus és a humanizmus véleménye a böjtről

III. a/ Luther "metanoia"-programja - A protestáns egyház nem tiltja, de nem is ajánlja a böjtöt
b/ A trenti zsinat a protestantizmus ellen
c/ A nagypénteki és urvacsora reggelén való ételtől tartózkodás

Évszázadok során az egyházban a böjt indítéka sajnos háttérbe szorult, s így kialakult egy olyan gyakorlat, melyben a böjt önmagáért létezett. Nem az Isten elé készülés lett a legfontosabb a böjtben, hanem annak mechanizmusa és idejének növelése lett a cél. Ezek is hatással voltak a böjtnek mai baptista megítélésére.

4. A böjt gyakorlata

Arra a kérdésre keresem a választ, hogy a mai keresztyének hogyan viszonyulnak a böjthöz. Azok, akik nem gyakorolják, milyen érveket hoznak fel, s ezek az érvek mennyire elfogadhatóak. Bár a böjt mellett állok ki, szándékom mégsem a mindenáron való meggyőzés, sokkal inkább a reális elgondolkodtatás a böjt ténye felett.
a/ Hallesby véleménye a böjtről
b/ Arthur Wallins: Hét általánosan elhangzó kifogás a böjt ellen, s azok cáfolata
"Ha tehát félretesszük kifogásainkat és előítéleteinket, és őszintén keressük Isten akaratát arról, kell-e a mai keresztyéneknek is böjtölniük, akkor megállapíthatjuk, hogy Jézus nem törölte el a böjtöt, csak az Ószövetség kötelező törvényszerűségéből az Újszövetség szabadságába emelte ki." /Mt 9:14-15; Mt 6:16-18/.

Az első gyülekezetben a böjtöt úgy látjuk, mint amit szolgálat közben vagy arra felkészülésként használnak kérkedés nélkül. "Arra a kérdésre, hogy az egyén milyen hangsúlyt tulajdonít a böjtnek, mindenkinek egyénileg kell válaszolnia Isten előtt. Éppen ezért, ha valakit megpróbálunk rávenni a böjt gyakorlatára anélkül, hogy erre Isten felhatalmazást adott volna, akkor eltérünk a böjt eredeti rendeltetésétől."
c/ A böjt indítékai "A legalapvetőbb, s egyben legfontosabb indítékunk a böjtre az Istennel való személyes találkozás, tanácsolás keresése lehet."
d/ Hamis indítékú böjtök
e/ Böjt, megszentelődés, alázat
f/ A böjt és az ördögűzés
g/ A böjt és a szolgálatra való felkészülés
h/ Nem étel-böjtök /Házasélet, stb./
i/ Hogyan böjtöljünk?
"Mivel a böjt nemcsak lelkünkre, de szervezetünkre is hatást gyakorol, ezért jó, ha néhány aprónak tűnő részletre is odafigyelünk. Ha pl. hosszabb böjtbe kezd valaki az utolsó étkezéseket állítsa össze olyan ételekből, amelyek megakadályozzák a székrekedést (pl. gyümölcssaláta, gyümölcslé vagy rostdús ételek). Ugyanúgy ügyelnünk kell a böjt megtörésére is. Ajánlatos ilyenkor könnyű ételeket fogyasztani. Minél hosszabb a böjt, annál fokozatosabban kell megtörni. Fontos az önuralom!"
"Adódhatnak időszakok életünkben, amikor Isten nem kívánja tőlünk a böjtöt. Ne legyünk szabályokkal leláncolva. (terhesség idején, cukorbetegségben, stb.)

5. Közösségünk böjtgyakorlata

Ezt a részt egy kérdőíves felmérés segítségével állítottam össze. 300 kérdőívet küldtem ki úgy, hogy azok összetétele hűen reprezentálja egyházunk szerkezetét. (Négy budapesti, egy vidéki, de több száz tagú, két városi közepes nagyságrendű, két falusi 50-70 taglétszámú, s négy szórvány körzetet mértem fel.) 212 kérdőív érkezett vissza. A megkérdezettek 66 %-a tartja fontosnak a böjtöt, s gyakorolja is saját bevallása szerint. (A felmérés névtelenül folyt.) A böjtölők közül 54 % volt az, aki a személyes lelki növekedést látja elsődlegesnek a böjtben.

6. Böjt az orvostudomány szemszögéből

Ez a rész nem szerves része a dolgozatnak, csupán kitekintésnek szánom. Mivel az orvostudomány nem a lélek oldaláról közelíti meg a böjt kérdését, ezért e fejezet főleg a test és a böjt kapcsolatát mutatja be.
a/ A böjt, mint a rákmegelőzés eszköze
"Minél jobban tápláltok egy beteget, annál

többet ártotok neki." – Hippokratesz
b/ Szükséges-e a vegetáriánus élet?
"Kötelezettnek érezzük magunkat, hogy a nyers koszt mellett ismét propagáljuk a böjtölést, mint népi gyógyszert." – Dr. Szabó Dezső
c/ A koleszterin és a böjt
d/ A böjt veszélye
e/ Szervezetünk a böjt alatt: emésztőrendszer pihen – megrekedt salakanyagot eltávoznak - enzimháztartás helyreáll – az izületekben lerakódott kikristályosodni képes – salakanyagok eltávoznak – vérerek faláról a lerakódás könnyebben eltávozik
f/ A böjt Isten "csodája" szervezetünk számára

7. A keresztyénségen kívüli böjtök

Régi alapelv, hogy a test, az "anyag" a lélek szabadságának gátja. A test pl. böjttel is gyengíthető a lélek javára. Éppen ezért van, hogy a böjt a legtöbb nem keresztyén vallásban is ismert jelenség. Gyakorlatának módja hasonló, de célja és rendeltetése egészen eltérő az Igében leírtaktól. Célja vallási típustól függően más és más:
a/ törzsi sámánok extázis-segítő böjtje,
b/ maya, inka, perzsa papok transzba vivő kábítószerei és a böjt,
c/ hindu és buddhista meditációk és a böjt,
d/ az iszlám öt oszlopának egyike a böjt,
e/ görög-római vallási kultuszokon belüli böjt,
f/ a mai sátánimádók és a böjt.

1988-ban New Orleansban kiadott prospektus szerint: "hét dolgot kérnek böjttel megerősített imával uruktól a sátánista csoportok
1./ Antikrisztus eljövetele,
2./ Keresztyén vezetők, szolgálók, misszionáriusok bukása,
3./ Hogy a különböző szolgálatok és Isten munkája szétessen,
4-5./ A keresztyének legyenek önelégültek, a békességet keressék mindenek felett, s pásztoraik tűrjék el a bűnt,
6./ A keresztyének hagyjanak fel az imával és a böjttel,
7./ Mellőzzék a Szentlélek ajándékait".

A nem keresztyén böjtök célja és indítéka emberfeletti lényeket, dolgokat, látomásokat, cselekedeteket megtudni a láthatatlan transzcendentális hatalmaktól (az okkult hátterű cselekedetek végrehajtásához készülnek elő a böjttel).

8. Melléklet

a/ A felmérésben használt kérdőív
b/ A kérdőívet kitöltött testvérek bizonyságtételei a böjtről
c/ Teológusok, filozófusok gondolatai a böjtről
d/ Felhasznált és áttekintett irodalom jegyzéke
e/ Tartalom.

Végül szeretném röviden összegezni azokat a gondolatokat, melyeket a dolgozat írása közben fedeztem fel.

1. Az Ószövetségben Isten színe elé készített fel a böjt.

2. A lelkület elhalványult, s így maradt a mechanikus gyakorlat.

3. A próféták próbálták visszaállítani az eredeti böjtformát.

4. Jézus korára a böjt általánosan elfogadott érdem- és erényszerző cselekedet lett. Törvényből végezték /Luk 18:12/.

5. Jézus az elferdült böjtindíték ellen lép fel, és nem a böjt helyes gyakorlata ellen /Mt 6:16/.

6. Míg a "vőlegény" itt volt, a tanítványok Isten Fiától személyesen kapták a tanítást, utasítást. Ezért nem kellett böjtben keresniük Isten akaratát /Mt 9:14, Lk 5:34/.

7. Miután elment a "vőlegény" böjtöltek a tanítványok, s a keresztyén gyülekezet tagjai is.

8. Magát a böjtöt csak a gyakorlatban látjuk használni az apostoloknál és az első gyülekezetben is.

9. Az újszövetségi Szentírás nem kötelez senkit sem a böjtre.

10. A böjt gyakorlása nem ellentétes az Újszövetséggel. Sem Jézus, sem Pál, sem az evangéliumok nem tiltják a lélek szabadságából kiinduló böjtöt /Mt 6:17-18/.

11. A böjtre senkit nem szabad rákényszeríteni.

12. A böjt hitbeli döntés, melyet megáldhat az Úr.

13. A böjt erősíti az imakapcsolatot Istennel, de nem arra való, hogy Istentől kierőszakoljuk imánk meghallgatását /Mt 17:21/.

KÖNYVSZEMLE

Chuck Smith: **Karizma vagy karizmánia**
/Felelős kiadó: Hetényi Lajos/

Az USA-beli szerző egy Costa Mesa-i keresztyén gyülekezet, a Calvary Chapel lelkipásztora. Pünkösdi gyülekezetben nőtt fel és tért meg. Jelenlegi gyülekezete önállóan az egész világra kiterjedő misszlómunkát folytat nonprofit vállalkozásukon /The Word For Today Inc./ keresztül.

Chuck Smith-t az az őszinte vágy vezérli, hogy valamilyen kiegyensúlyozott álláspontot találjon a tapasztalatot túlhangsúlyozó pünkösdiek és a nagyon sokszor élettelen gyakorlatra jutott fundamentalisták között /3.old./. A szerző igyekszik elkerülni a két végletet, mely szerint az "ördög csináltatja ezt velük" vagy a "Szentlélek tétette velem" /4. old./. Hosszú évek, sőt évtizedek lelki és teológiai keresését, kutatását foglalja össze ez a könyv, mely hasznos lelki olvasmány lehet mindazok számára, akik az igazságot keresik a Szentlélek munkájáról tanított zűrzavarban. Csak ajánlani lehet minden érett hívő testvérnek.

Minden értéke mellett nem szabad elhallgatni a mű hiányosságait és hibáit sem. Meggyőződésem, hogy az igazság szeretete kívánja meg, hogy ezt se hallgassam el.
Egyik oldalon egy jövőre vonatkozó próféciát említ, mely szerint a gyülekezete rohamosan fog növekedni, továbbá a szerző új nevet kap majd, melynek értelme: pásztor, mert az Úr sok nyáj pásztorává akarja tenni /26. old./. Erről az utóbbiról viszont nem kapunk a későbbiekben sem felvilágosítást, hogy mi ez az új név.

Testvérünk a PARA-, az EN- és az EPI prepozícióknak külön jelentőséget tulajdonít azokban a kifejezésekben, melyek a hívő és a Szentlélek kapcsolatáról szólnak:
1. A Szentlélek nálunk van már a megtérésünk előtt /Jn 14:17/.
2. Amikor elfogadjuk Jézust megváltónknak és behívjuk Őt életünkbe, a Szentlélek kezd bennünk lakni.
3. De az életet csak a Szentlélek ránkszállása ruházza föl erővel, teszi győzelmessé. Bibliai példák: Lk 24:49, ApCsel 1:8, 10:44, 8:16, 19:6 /78-89. old./.
A lelki modellje alapvetően igaz, következtetésében / a továbbiakban/ viszont egy második döntő lépés szükségességét sugallja.

Testvérünk nem tesz különbséget a "leszállt rájuk a Szentlélek" és a "beteltek Szentlélekkel" kifejezések között, jóllehet az első mindig egyszeri eseményre utal /elpecsételő jellege van a Szentírás tanúsága szerint/, míg a második következménye mindig az Ige közlésével, hirdetésével kapcsolatos, s emellett folyamatosan törekedni is kell rá /vö. Ef 5:18 imperfektuma/.

Valószínű, hogy csak elírás lehet, amikor testvérünk a Szentlélekkel való "további kapcsolatról" /88. old./ ír. Nyilvánvaló, hogy a kapcsolatnak még egy további módját, fajtáját értette, hiszen az egy Szentlélekkel csak egy kapcsolat lehet. Később helyesen is írja: "Isten tartalmasabb kapcsolatba akar veled lépni, minthogy csupán benned lakozzék a Lélek." /99. old./.

A szerző talán téved ott, amikor olyan bibliai kifejezésekről, melyek nem szinonímák, azt mondja: "mindegy, melyiket használod". Arra gondol, hogy mégis ugyanazt jelentik. Ha nem bibliai fogalmakról lenne szó, talán nem is okozna problémát, de így zavarhoz vezethet. A Biblia még olyan összefonódó folyamatokat is élesen szétválaszt, mint megtérés és újjászületés, holott mindkettő eredménye az új élet /99. /.

Buzdítás szempontjából érthető a Lélek bennünk lakozásának és általunk való működésének szétválasztása, de a valóságban nem lehet a végtelenségig csak passzívan bennünk a Lélek. Ha pedig bennünk nem passzív, akkor általunk sem az /99. old./.

A nyelveken szólásról írt 9. fejezetében elismeri, hogy sok Lélekkel teljes hívőt ismer, akik sohasem szóltak nyelveken /102. old./, mégis fontosnak tartja, hogy kiálljon a nyelveken szólás egyéni gyakorlata mellett, és arra bátorítsa és buzdítsa az olvasót 103. old./: "A nyelveken szólás kiváló módja az Úr dicsőítésének." /uo./.

A szerző a Lélek által mondott imát, sőt a Lélek kimondhatatlan fohászkodásait is azonosítja a nyelveken szólással /Ef 6:18, Jud 20-21, Róm 8:26/. Így nem csoda, hogy a Sátán elleni harc egyik fontos és hatékony eszközének tartja /103-104. old./.
Ha nem tudja, hogyan imádkozzon egy különös probléma megoldásáért, akkor nyelveken imádkozik, hisz így a Szentlelket mozgósítja a Róm 8:26 alapján /104. old./.
A nyelvek magános használatát mindenképpen kívánatosnak tartja, sőt követendőnek, hisz "miközben épülsz Krisztusban, eszközzé válsz, amely által az egész test épül" /105. old./.

A szerző az 1Kor 14:15 alapján igyekszik levezetni, hogy a nyelveken szólás azonos a lélekkel való imádkozással /106. old./.

A nyelvek egyik eredménye c. cikkében leírja a nyelveken szólásnak egy zsidó lány megtérésében játszott szerepét. Ezzel el is intézi azt a bibliai igazságot, hogy a nyelveken szólás jel a hitetlen zsidók számára /110-111. old./.

A 10. fejezetben igyekezik cáfolni azt az elképzelést, mely szerint a nyelvek megszűntek volna az apostoli kor végén, a kánon lezárulásával. Állítja, hogy ennek végleges bizonyítékát nem tartalmazza az 1Kor 13:8. Az viszont egyértelmű, hogy az ismeret és a prófétálás eltöröltetése előtt megszűnik.

A szerző ezek után az egyháztörténelemre hivatkozik: "...az egyház történelme során hol itt, hol ott felbukkan. Az egyháztörténelemben híradásokat találunk lelkes csoportok nyelveken szólásáról" /116.old./. Közben elfelejti azt a tényt, hogy a bibliai kor utáni apostoli atyák nem adnak hírt koruk nyelveken szóló gyakorlatáról. Mindenesetre furcsálhatja a szerző is, Isten hogyan engedhette meg, hogy a Mk 16:17-18-ban levő ígéretnek ez a része miért szünetelt évszázadokon át.
Az Úr áldja meg és Szentlelke világosítsa meg mindazokat, akik veszik a fáradságot és elolvassák testvérünk őszinte hangvételű, komoly könyvét.

Háló Gyula

Kőszeghy Miklós:

Izráel közigazgatási kerületei Salamon korában

A Biblia az **1Kir 4:7-19** verseiben arról tudósít bennünket, hogy Salamon király közigazgatási kerületekre osztotta birodalmának törzsterületeit. E néhány sorban összegezni szeretnénk az ószövetségi tudomány főbb topográfiai, ill. igazgatástörténeti megállapításait szövegünkkel kapcsolatban.

Mint lista, e szakasz műfaji szempontból egyáltalán nem egyedülálló mű az ókori Kelet irodalmában. Ha a babiloni lexikális, vagy más témájú listákra gondolunk, akkor aligha tévedünk nagyot, ha az anyag ilyesfajta elrendezését alapvetőnek érezzük a mezopotámiai tudományosság legkülönfélébb területein. Más természetűek, de ugyancsak bőséggel állnak rendelkezésünkre az Ószövetség listái, melyek genealógiai (1Móz 10), történeti – geográfiai (Bír 1), vagy egyéb témájúak lehetnek.

Jelen szövegünk, bár műfaját tekintve ezek szerint nem jelent semmi különlegességet, mégis rászolgál megkülönböztetett érdeklődésünkre. Általános vélemény ui., hogy az 1Kir 4:4-19 a salamoni kancelláriára visszamenő, igen régi dokumentum.

Már maga a szöveg is tartogat néhány érdekes meglepetést. Nem kizárt pl., hogy a 4:12b (az 'ašer 'écel-lel kezdődő rész) utólag került a szövegbe. A 12a-ban felsorolt városok elég híresek voltak ahhoz, hogy ne kelljen jóval kisebb jelentőségű, mára jórészt alig lokalizálható helységekkel pontosítani fekvésüket. E csekély egyenetlenség mellett azonban nyugodtan egységesnek tekinthetjük a szöveget.

Sokkal érdekesebb az a tény, hogy a kerületi elöljárók neve ismeretlen: listánkon XY fiaiként szerepelnek. Vagyis – ahogyan A. Alt nevezte őket – névtelen emberekkel van dolgunk. Maga Alt ugariti párhuzamok bevonásával próbálta megtalálni e talányos körülmény okait. **(1)** Feltételezi, hogy Ugarithoz hasonlóan Izraelben is az öröklődő tisztségek jelöléséről van szó. A fiú atyja halála után átvette annak hivatalát, így a már ismert felmenő után nevezték a hivatalos okmányokon. Egy ilyen gyakorlat eleve meglepő, de Izrael esetében különösen is az. Tudjuk ui., hogy Dávid – politikai bölcsességtől vezérelve – nem avatkozott bele a törzsek territóriumát is érintő kérdésekbe. A területi felosztás és vele az elöljárók kinevezése is Salamon újításának tekinthető, így nehéz örökletességre gondolni velük kapcsolatban. **(2)**

Ezek után nincs más hátra, mint szövegromlásra gondolni. Ez azonban kockázatos és túl egyszerűnek is tűnik. Elég nehéz elképzelni egy ilyen következetes másolói hibát, tekercs-szakadást, vagy más effélét. Ugyanakkor olyan tendencia sem rekonstruálható, mely valamilyen elvi megfontolásból a damnatio memoriae kegyetlen büntetését rótta volna ki Salamon tisztségviselőire. E nyitott kérdés megválaszolásával sajnos mindmáig adós a kutatás, s úgy tűnik, újabb források felbukkanásáig az is marad.

A lista földrajza igen tanulságos. A 4:7 azt írja, hogy a kerületek felölelték egész Izraelt, de a szöveg részletes geográfiai vizsgálata előtt lehetetlen eldönteni, hogy ez pontosan mit is jelent. A körzeteknek nincs külön nevük, így csak az említett jelentősebb települések segítségével tudjuk – már amikor! – azonosítani a kérdéses területet.

Az első kerület (8.v.) az efraimi hegyvidéket jelenti, azonosítása tehát nem tűnik különösen nehéznek. Nem így a következőé (9.v.)!

Mákac városát Noth nem is próbálja meg lokalizálni, Simons és Abel nyomán általában Chirbet el-Muchézín-re szokás gondolni, Bét-Semestől kb. 17 km-re ÉNy-ra. **(3)**

Bét-Semes voltaképp egyszerű eset, hisz kiásott településről van szó. A város a mai Er-Ruméle mellett, a Wádi es-Carár mentén terült el. Történetéről, mely igazán a késő bronzkorban, még az izráeli törzsek honfoglalása előtt érte el csúcspontját, viszonylag könnyen tájékozódhat bárki. **(4)**

A lista 'élőn-szavát feltehetően érdemes 'ajjalőn-ra helyesbíteni. **(5)** A város ilyen néven már ismert az ószövetség szövegéből, s valószínűleg a mai jálő-val azonosítható. **(6)**

Igen valószínű, hogy Saalbim a Jálő-tól 5 km-re ÉNy-ra fekvő Selbíth körül keresendő.

Így – noha a még előforduló Bét-Hánánról semmit sem tudunk – eléggé világosan látszik, hogy a második kerület az elsőtől Ny-DNy-i irányban részben már a parti síkságba hajló dombvidéken helyezkedett el.

---

1. A. Alt: Menschen ohne Namen, Kl.Schr.III. 198-213.
2. Vö.: M. Noth: Könige, BK/IX 1 Neukirchen 1968. 59sk.
3. Ld. M. Noth i.m. 68.
4. G.E. Wright: Beth-Shemes in: M. Avi-Yonah etc: Encyclopedia of Archeological Excavations in the Holy Land, Jerusalem, 1975. 248skk.
5. Vö. a Septuaginta változatát.
6. K. Elliger lokalizációja in: BHH 54. kevéssé elfogadott. A communis opinio álló mellett voksol.

A harmadik körzet esetében (4:10) igen nehéz helyzetben vagyunk. A kormányzói rezidenciaként elképzelhető Arubbót lokalizálása egyelőre teljesen bizonytalan. Sem Alt, sem Noth nem próbálkozik itt pontosabb meghatározással. A várost illető egyéb adatok pl. az 1Makk 5:23 (Arbata), ill. Jos.Bell. Jud. III, 14:5 (Narbata) nem vezetnek tovább, ezért az azonosításról le kell mondanunk.

Héfer esetében B. Mazar Tell-Ibšār-ra gondol **(7)**, de meg kell jegyeznünk, hogy ez az azonosítás távolról sem biztos.

Nem állunk sokkal jobban Szokóval sem, noha – vagy talán pont ezért – a Bibliából három ilyen nevű várost is ismerünk. A. Alt óta szokás e település és a mai Suweke azonosítása az Efraimi-hegyvidék és a parti síkság között. **(8)** Ám a helyzet bizonytalanságára mi sem jellemzőbb, mint V. Fritz véleménye: ő a várost és a tartományt is Efraim és a Jezréel-síkság között keresi. **(9)** Arra is utalhatnánk, hogy a parti síkság keleti széle viszonylag friss szerzeménynek számíthatott Salamon korában. Magam példa értékűnek tartom Gézer esetét (1Kir 9:15skk.) arra nézve, miként került ez az egész vidék a salamoni állam kötelékébe. Egyszóval: a kerület lokalizálása a hipotézisek szintjén túl, egyelőre elvégezhetetlen.

A negyedik tartomány leírása kissé titokzatos, amennyiben a szöveg Dor egész dombvidékéről (kolnāfat-dō'r) beszél a 4:11-ben. Nem lehetetlen, hogy ezt az információt szó szerint kell értenünk. Valószínű, hogy Dor, a jelentős kikötőváros még Salamon idejében sem tartozott Izrael fennhatósága alá, ezért a király kénytelen volt megelégedni a környék ellenőrzésével.

Az ötödik kerület (4:12) gyakorlatilag a kanaáni lakosságú városokkal teletűzdelt Jezréel-síkságot jelenti, egyfajta, a Jordán felé történő meghosszabbítással. Taanak, Megiddó, Bétseán – aligha szorulnak további pontosításra ezek az adatok. A 4:12b kiegészítéseivel kapcsolatban már sokkal bizonytalanabbak vagyunk.

Cáretán talán es-sa'idije-vel azonos, mely a Jordántól keletre, a Wārdi-Kufrindzsi torkolatánál található. **(10)** Ám súlyosan esik latba az a körülmény, hogy ez a hely túl messze van a kerület törzsétől, hogysem annak része lehessen. Ezért alighanem még a jobb megoldás hiányában is el kell vetni ezt a lokalizációt. E tekintetben csak fokozza a bizonytalanságot Ábel-Mehóla említése, melyet Noth tell abucharaz-zal, a Jordán keleti partján, Bétseántól kb. 15 km-re K-re azonosít, Albright viszont Tell Abu-Sifri-nél, Bétseántól kb 20 km-re D-re, még a folyó jobb partján lokalizál. **(11)**

A joqm ec ām írásmód joqn ec ām-ra való megváltoztatásával **(12)** ismét visszajutunk a Jezréel-síkságra, nevezetesen tell-qémún-hoz, kb. 11km-re ÉNy-ra Megiddótól. Az így körülhatárolt kerületről elmondhatjuk, hogy voltaképp azt a területet öleli fel, amely már a Bír 1 szerint is kánaáni kézen maradt. Jelen szövegünk tanúsága szerint ez a helyzet Salamon korára sem változott: a régió önálló egységként került a dávidi birodalom kötelékébe.

A hatodik tartomány székhelyeként említett Rámot-Gileád esetében egyelőre csak annyi tűnik biztosnak, hogy a települést valahol a Jordántól K-re kell keresnünk. A kerület maga alighanem Gileádnak a Jabbók folyótól É-ra eső részét foglalta magába.

A hetedik kerület székhelyét, Mahanajim városát általában Tell el-Heggag telephalmával szokás azonosítani, noha ezt teljes bizonyossággal egyelőre aligha állíthatjuk. A tartománnyal kapcsolatban a Jabbóktól D-re fekvő Gileádra gondolhatunk.

A nyolc – tizenegyedik körzetek lokalizálása az előzőekhez képest némileg más problémákat vet fel. Itt ui. a kerületet egy adott törzs territóriumával írja le a Királyok könyve. Vagyis: egy számunkra bizonytalan adatot egy még bizonytalanabbal magyaráz. A galileai törzsek településtörténeti problémáit illetően egyelőre aligha mondhatjuk ki a végső szót. A megoldást talán Józsué könyve listáinak további tanulmányozása hozhatja meg. E tekintetben jogos várakozással nézhetünk az ATD – sorozatban rövidesen megjelenő Józsué – kommentárra, mely Hertzberg műve alapos átdolgozásának ígérkezik V. Fritz tollából. Addig e kérdésben nem marad más számunkra, mint a bizonytalanságok egész sora.

A lista szövege a 16. versben talányos szóval Álótban (bə' ālōt) jelöli meg a kormányzó rezidenciáját. A Septuaginta varriációja (Maalath – Maalóth) azonban elgondolkodtat, hogy vajon jogos-e egyszerűen helynévként értelmezni a héber szöveg adatát. A görög fordítás héber alapjaként könnyen elképzelhető egy bə mac alōt – szó, melyet "lépcsőkön", "lépcsőzetes területeken" szavakkal magyaríthatnánk. De Vaux e ponton erőteljesen érvel amellett, hogy itt a Tyros és Akko közti sziklás tengerpartról lehet szó. **(13)** A felhozott adatok (pl. 1Makk 11:59 klimax Tyron, Jos.Ant. XII. 5:4 klimax Tyrion) elgondolkodtatóak, de perdöntőnek nem nevezhetjük őket.

A tizenkettedik kerület megnevezésénél a 4:19-ben újra csak Gileádról olvasunk. Nem tudni biztosan, miért kerül elő itt megint e földrajzni név, hisz fentebb már két tartományt is lokalizálhattunk ezen a területen. Noth javaslata, hogy ti. gil ōc ād-ról gad-ra emendáljunk, szövegkritikai szempontból is támadható, ezen felül pedig a geográfiai problémát sem oldja meg, amennyiben Gád törzsterülete megint csak Gileádba vezet bennünket. **(14)**

---

7. B. Maisler in ZDPV 58. 1935 82s.
8. A. Alt: Israels Gaue unter Salomo, Kl.Schr.II. 76-89.
9. E véleménynek V. Fritz egy e sorok szerzőjével folytatott beszélgetésben adott hangot.
10. M. Noth: i.m. 71.
11. Idézi M. Noth: i.m. 71sk.
12. K. Elliger: Joqneam in: BHH 881.
13. Idézi M. Noth: i.m. 74.
14. M. Noth: i.m. 74.

A jeruzsálemi udvari politika először is közigazgatási szempontból külön kezelte a birodalom izraelita és kánaáni népességét. A második és az ötödik tartomány léte ui. – ha lokalizálásunk nem merőben téves – effajta szándékra utal. Elkülönítésről lehet szó, s nem feltétlenül hátrányos megkülönböztetésről (vö. Salamon kitűnő kapcsolatait Hirámmal, 1Kir 5:15skk). Az azonban bizonyos, hogy az északi országrész megörökölte ezt a kettősséget, még a jog területén is. Ilyen értelemben ez az elkülönítés egy súlyos történeti következményeket okozó hagyomány sodrában halad, s Izrael későbbi sorsára való hatását aligha lehet túlbecsülni.

Ha a salamoni határokat összevetjük bizonyos törzsi határvonalakkal, akkor a diszkrimináció egy újabb aspektusára lehetünk figyelmesek. Aser, Naftali, Issakár vagy Benjámin olyan kerületben élt, mely egybeesett törzsterületeivel. Ez a tény pedig még akkor is alkalmas a további kiértékelésre, ha a törzsi határok – mint korábban már jeleztük – egyébként sokszor igen problematikusak. E kis törzsek megmaradhattak saját praemonarchikus kereteik között. A "József-házaként" jelölt nagy északi komplexum viszont kénytelen volt elszenvedni saját régi határainak felbontását.

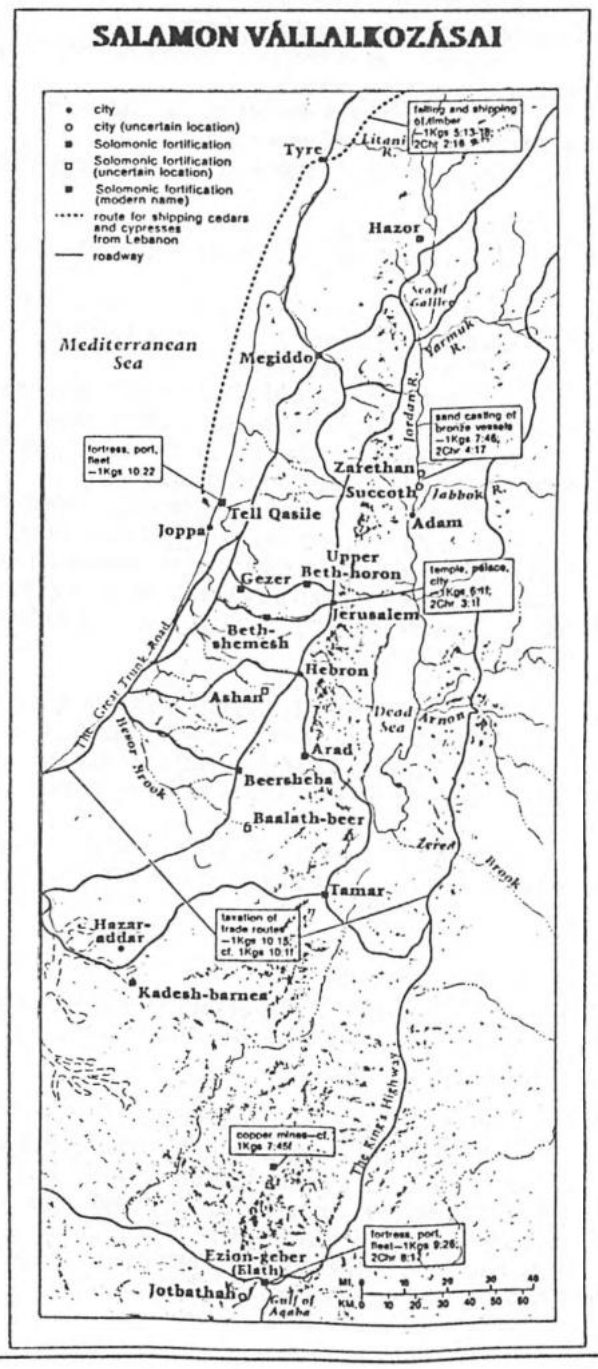
Akárhol lokalizáljuk is Szokót, Efraimtól Nyra, vagy ÉNy-ra, annyi bizonyosnak látszik, hogy a harmadik kerület Efraim törzsterületeinek megcsonkításából állt elő. Az is meggondolandó, hogy Manasse törzsének Jordánon túli területeiből egy, esetleg két (a hatodik, ill. a hetedik) tartományt szerveztek. Ha pedig emlékezetünkbe idézzük, hogy Jeroboám, az önálló Izrael első királya többek között a Jordántól K-re fekvő Penuélben rendezte be egyik rezidenciáját (1Kir 12,25), akkor az is világos lehet, hogy Manasse keleti és nyugati felét még a salamoni birodalom felbomlása után is egyfajta szolidaritás kötötte össze. Valószínű tehát, hogy a nagy északi hatalmi komplexum szétszabdalása a kerületi felosztás politikai céljai közé tartozott. Így ui. esély lehetett arra, hogy a birodalom centruma Júda törzse lehessen.

Júda említésével a megkülönböztetés harmadik megnyilvánulásához érkeztünk: ez a törzs ui. hiányzik a listáról. A 4:7 alapján elmondhatjuk, hogy a kerületi beosztás valamiképp összefüggött a királyi udvar ellátásával. Nem lehetetlen, hogy e kifejezés mögött adót és közmunkavégzést kell gyanítanunk. Ha tehát Júda hiányzik a listáról, akkor alighanem különleges elbánásban részesült e két fenti területen. Tekintve, persze, a kerületek igencsak eltérő nagyságát, egyéb nehézségek is felmerülhetnek. Gondoljuk csak meg, micsoda különbség lehetett Szokó és mondjuk Megiddó gazdasági teljesítőképessége közötti Lehetséges, hogy szövegünk nem egy rendszer valóságos működését írja le. Nem ez volna a világtörténelem egyetlen olyan rendelkezése, mely esetleg írott malaszt maradt – bár e tény semmit sem változtat a mögötte rejlő szándék diszkriminatív jellegén.

Aligha lehet véletlen, hogy az északi törzsek Salamon halálát követően pont azt követelik Roboámtól, hogy enyhítsen a terheken, melyeket az elhunyt király rakott rájuk. Nagyon valószínű, hogy erre az utolsónak említett diszkriminációra céloztak e kéréssel.

Listánk tehát a geográfiai feladatokon kívül történeti vonatkozású kutatási témákat is kínál. A földrajzi adatok további pontosítása bizonyára sokat segítene a történeti kiértékelésben, ám újabb, hasonló dokumentumok előkerülésére – pedig igazán csak ez lendíthetné fel a témakör vizsgálatát! – aligha számíthatunk. Ezért forráselemzésünk még akkor is megmarad a hipotézisek szintjén, ha abban a nagy szerencsében van is részünk, hogy a salamoni kancelláriáról származó, egyedülállóan régi szöveget olvashatunk.

Református Egyház
1993. július-augusztus

Kray Nóra:

Szépség az Ószövetségben

A szép fogalma az Ószövetségben

E téma tárgyalásakor alapvetően három kérdésből kell kiindulni: mikor, hogyan és hol jelenik meg az emberi szépség mint téma az Ószövetségben.

Mikor? – különösen a salamoni korban nagy az érdeklődés az emberi szépség iránt.

Hogyan? – ez a kérdés a szövegek műfajára vonatkozik (zsoltárok, énekek, stb.).

Hol? – az Énekek énekében, a királyság keletkezésére vonatkozó szövegekben.

Mindjárt az elején szét kell választani egymástól

I. egyrészt a szépet,
II. másrészt a Bibliának Istenről való értekezését.

I. 1. A szépről beszélhetünk, mint valami (állandó) létezőről ("Seiendes"), 2. és mint valami megtörténőről ("Geschehendes").

1. A szép mint "Seiendes" egy olyan objektív viszonyt feltételez, **(1)** amely a szépséghez kapcsolódik. A nyugat-európai esztétikai és művészeti felfogás a szépet objektív létezőnek gondolja. **(2)**

2) A szép mint valami megtörténő, létrejövő ("Gescheihendes") elementáris jelleggel bír: minden embernek közös sajátja, és szorosan az emberi léthez tartozik. Az Ószövetségben a szép inkább a megtörténőhöz ("Geschehendes") mint a létezőhoz ("Seiendes") tartozik.

II. Az Ószövetség teológiája számára a szép nem bírhat különösebb jelentőséggel, hiszen ott az Isten és ember között történő egyetlen lényeges dolgot az üdvösségben és az ítéletben kell meglátnunk.

A szépről való értekezés az Ószövetségben az ember és a többi teremtmény szép teremtett voltára, egy ország vagy város szépségére, a király, a királynő, vagy a királyi udvar szépségére, a kultusz ünnepélyes szépségére és az eljövendő üdvösség szépségre összpontosít.

Mindezek pedig – közvetlenül vagy közvetve – az isteni áldás következményei. Az áldás pedig nem más, mint teljesség, gazdagság, boldogulás, siker, bőség és szépség (ld. Westermann, 1984, 481.). A szép tehát az Ószövetségben adomány, Isten áldása (Ézs 53,2; Zsolt 45).

1. A teremtés szépsége

a) 1Móz 1,10.21.25: "És látta Isten, hogy jó" (=szép), wajjar' 'élóhím ki-tób. (tób=jó, szép; jó/szép valamilyen célból, valamire). A teremtés szép, azaz Isten szemében szép. **(3)**

Az 1Móz ezen mondatában az emberi szépség különös felfogásáról van szó. Ez nem az a szépség, ami egy szép embert megkülönböztet egy csúnyától, hanem, mivel a Teremtő áldása minden élőlényre egyaránt kiterjed és mivel a Teremtő szemében minden teremtmény jó (szép), a valódi szépség az embernek mint teremtménynek a sajátja.

Ha azt mondjuk egy műről, hogy szép, ez annyit jelent, hogy maradéktalanul betölti a teremtés egészében elfoglalt szerepét.

A szép ószövetségi funkcionális értelmezése abban is megmutatkozik, hogy szépre, szépségre vonatkozó specifikus kifejezések viszonylag ritkán fordulnak elő, a "szép" szó jelentése azonban más szavak formájában jelenik meg (lásd a tób mellett a kábód fogalmát: tisztelet, dicsőség, hódolat, nemesség – Ézs 10:18; 35:2; 60:13; Ez 31:18).

A teremtés szépsége tehát megtörténő, létrejövő ("Geschehendes") szépség, amely a teremtő műve feletti dicséretében jut kifejezésre.

b) Mivel a szépség etikai szempontból ambivalens jelenség (Mt 5:45b), a teremtés, éppúgy mint az ember szépsége, boldogság és boldogtalanság forrása lehet: az üdvözülésé vagy a bukásé (Westermann, 1984, 484).

Az emberi szépség ambivalens volta három elbeszéléskör témájaként is megjelenik:

A) Őstörténet (1Móz 6:1-4) – az istenfiak és az emberek leányai;

B) Az ősatyák története (1Móz 12:10-20) – a fáraó, Ábrahám és Sára;

C) A királyok története (2Sám 11) – Dávid király és Betsabé.

---

1. Ld. Nábót történetét, ill. legutóbbi kitűnő kiértékelését: Karasszon I.: A Kármel-hegyi Illés és Izráel története, Theol. Szemle 1983.

2. Ellentétben a görög szépség-felfogással, melyet a forma ill. a "megformált" látványa határoz meg, és ahol a szépség maga a cél, a héber szépség fogalom funkcióval bír: "...az én és te szemtől szembeniségét mutatja be személyek közötti történésben" ("Gegenüber von Ich und Du, im Geschehen von Person zu Person"), Westermann, Biblische Ästhetik, ZdZ- 1950, 278.

E három elbeszélésben a női szépség, mint konfliktusok forrása szerepel.

c) Az emberi szépséget a találkozásban lehet felfedezni, megtapasztalni. A férfi és nő találkozása (1Móz 2:23) ujjongó üdvözlésben nyilvánul meg. A szerelmi találkozásban mindkét felet a másik szépsége ejti rabul (Én 2:8-14).

2. Az emberi szépség a nemek találkozásában

Az emberi szépség fontos szerepet játszik férfi és nő találkozásában, ahol mindketten a másik szépségének, varázsának felfedezésében tapasztalják meg a szerelmet. (Westermann, 1984, 483). Ez leginkább az Énekek énekében jut kifejezésre, (4) s három olyan szövegcsoport is fölfedezhető, ahol kifejezetten az emberi szépségről van szó.

a) Én 4:12-5:1 – az emberi szépség megtapasztalása két fiatal találkozásakor.

b) Én 4:1-7 a szeretett személy szépségének leírása.

Az 1Móz 12:10-20; 20; 26:7-11 a szép külsejű nő és a nagyhatalmú idegen uralkodó történetét beszéli el.

Az 1Móz 24-ben (Rebeka és Izsák találkozása) és az 1Móz 29:1-30-ban (Ráchel és Jákób) a testi szépség szerelmet ébreszt.

1Móz 39 – József, a szép férfi. A szépség itt József áldott voltának külső jele, mely az egész történetet mozgatja: először két alkalommal bajba sodorja (amikor eladják az egyiptomiaknak, ill. amikor börtönbe csukják). Majd ez hozza meg számára a felemelkedést (Potifár házába fogadja, később pedig Egyiptom második emberévé lesz).

1Sám 25,2-42 – Abigail és Dávid. Ebben az elbeszélésben Dávid egy rendkívül gazdag emberével és szép hitvesével találkozik. A személyek leírása igen ellentétes (3.v.):

wehá'issá tóbat-szekel wifat tó'ar
wehá'is qáse weraç maçalálim

A nő szépsége és józan esze ellentétben áll a férfi gonoszságával és durvaságával.

2Sám 11:2-27a – Dávid és Betsabé. Itt a fizikai szépség, a női büszkeség forrása, veszélyt hoz a szép nőre.

2.1. A fizikai szépség a férfi és nő (mint leendő hitvesek) találkozásában. Az Énekek éneke típusú találkozások, melyekben a két szerelmes egymás szépségét fedezi föl, csak három szövegben találnak folytatásra: 1Móz 24; 29:1-30; 1Sám 25:2-42.

Ezzel szemben a többi szövegben a fizikai szépség konfliktusok okozója; három típus különböztethető meg ezen belül: a) a csábítás; b) a "birtokbavétel" ("Inbesitznahme"), láqah; e kifejezés a hatalommal bírót jelöli, aki valakit vagy valamit birtokába vesz; c) az erőszak.

a) Az 1Móz 3:1-7: itt a tiltott dolog (gyümölcs) varázsáról van szó, amely nem szépsége, hanem tiltott volta (ld. Péld 9:17) miatt csábít. A női szépség mint a csábítás eszköze különböző prófétai szövegekben a személytelen szférából politikai, vallási területre megy át (Náh 3:4; Jer 4:30; Ez 16:13k. 15. 25. 32).

A prófétai irodalomban közhellyé vált egy város és egy szép nő összehasonlítása. A város más népekkel való politikai-vallási kapcsolatait prostitúcióként értelmezik.

Náh 3:4; A tób és hén a szépségre utalnak; Ninive mint prostituált nő szerepel itt.

Jer 4:30 Jeruzsálem egy nőhöz hasonlatos, aki ruhákkal, ékszerekkel és arcfestékkel szépíti magát, hogy elcsábítsa kérőit.

Ez 16:13 . 14. 15. 25.: Jeruzsálemet szé p nőként ábrázolja; ékszerekkel fokozott szépsége lehetővé teszi számára, hogy más népekkel kapcsolatba kerüljön. Ez a nő azonban szépségének köszönhetően megpróbálta e népeket elcsábítani, ezzel beszennyezve szépségét. Míg azonban a prostituáltat tevékenységéért szokás szerint fizetség illeti, addig ő, éppen ellenkezőleg, saját maga adja el ékszereit és pompáját szeretőinek (ld. 33.v.).

13.v.: jáfá = szépnek lenni; Jeruzsálem egyre szebb lesz: wattífí bimeʼód meʼód

14.v.: jofí; jófí = szépség, ragyogás: szépségéről válik híressé a nemzetek között: wajjécé lák sém baggójím beʼjofjék.

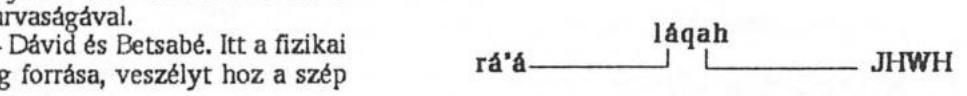
15.v.:ez a szépség aztán bukásának oka is: wattibteʼhí bejofjáh wattiznícal-semék.

25.v.: watteʼtaca bí' et-jofjék – Jeruzsálem szépsége és bukása között összefüggés van.

Ezékiel könyvében tehát a szépség az, amely tévútra visz és előidézi Jeruzsálem bukását. Jeruzsálemet előbb saját szépsége viszi bűnbe, majd innen ered bukása is. (B.Gosse, BN 46, 1989, 16).

b) 1Móz 6:1-4; 12:10-20; 2Sám 11:2-27a. Ez három olyan történet, mely egy-egy szép nő "birtokbavételét" meséli el egy nála erősebb, hatalommal bíró által. Ez a cselekmény mind a család-, mind pedig a politikatörténetben konfilktusok kiváltója lesz.

A szép nő "birtokbavaételének" struktúrája: 1) A férfi meglátja a nő fizikai szépségét, 2) birtokba veszi a szép nőt, 3) ami JHWH beavatkozását vonja maga után.

c) Az erőszak, mint fizikai szépség okozta konfliktus forrása csak a 2Sám 13:1-22-ben és az 1Móz 34-ben található. Ezek a szövegek – az Ószövetségben egyedülállóan – olyan szép nőről beszélnek, akinek fizikai szépsége vonja maga után a boldogtalanságot.

3. A szépség a Példabeszédek könyvében
(Péld 6:25; 11:22; 31:30)

A Példabeszédek könyvében a szépségről, mint az emberhez tartozó attribútumról gyakran esik szó. Fizikai szépségről azonban ritkán olvashatunk itt.

4. Az emberi szépség a királyságban

A királyok idején az emberi szépségről a következő szövegek szólnak az Ószövetségben:

– a király: 1Sám 9:2; 10:17-27; 16:1-13; 17. Zsolt 43:3-10a, Ézs 33:17, Ez 28:11-19, 31.

– a királynő: Zsolt 45:10-16, Eszter

– a király gyermekei: 2Sám 14:25-27, Zsolt 45

– az udvaroncok: 1Sám 16:14-23, Dán 1:3-7

– a szolgálók: 1Kir 1:1-4, Zsolt 45:12-15a

A felkent király (a kegyelem és áldás közvetítője) külsejében is (Zsol 45:3) a királyi fenséget kell, hogy képviselje. Külseje által ismerhető fel rajta Isten áldása (szép alak, jófi; az ajkak bája, hén. Ld. Westermann, 1984,488). A király szépsége tehát több, mint individuális szépség: királyi attribútum, mely a királyt, mint népe számára áldáshordozót és -közvetítőt jellemzi ***(5)***. Ez a megállapítás a királyi család több tagjára is vonatkozik.

Az izraeli királyságban tehát a szépségen a királyság attribútumát kell értenünk ott is, ahol eredetileg individuális szépségről van szó.

1Sám 9:1-10.16; 10:17-27 – Saul királysága

1Sám 16:1-13, 17 – Dávid királysága

Ez 28:11-19, 31 – Tírusz királya ill. a fáraó; a fogság utáni királyság.

5. A szép az áldás leírásban

Az emberi szépség isteni áldás-adománynak is felfogható (pl. a király szépsége, Zsolt 45:3; Jób leányainak szépsége, Jób 42:13-15).

a) Az izraeli hagyományokban az áldás és a szépség gyakran összekapcsolódik (meged = aki becses, nemes, a legnagyszerűbb; 5Móz 33:13-17; Én 4:13.16; 7:13: a legjobb, a legfinomabb gyümölcsök, 4Móz 24:4-7: Bálám áldása, a tób szóval).

b) a történelmi hagyomány összefüggésbe hozza az áldást ("Segensspruch"), a látomást ("Seherspruch") és az üdvleírást ("Heilsschilderung") is, ld. Jer 28:11; 1Móz 49:11; Ézs 58:10-11; 62:2-3. 5. Ezek a szövegek az eljövendő üdvösséget és annak szépségét ábrázolják (Westermann, 1984, 487.).

6. A kultusz szépsége

Az istentisztelet kizárólag az áldás jelenléte által válik széppé; a szépség az áldás egyik következménye.

Az Ószövetség szerint az istentisztelet történetében két szakasz különböztethető meg:

– a patriarchák korának korai kultusza

– a letelepült korszak kiteljesedett kultusza.

A kultusz pompás épületet, fényűző kultusztárgyakat és díszítést igényel. (Fontos, hogy a kultusz zenéje is szép legyen: Zsolt 150,3-6). Ezen díszítőelemek azonban, a pogány kultusz örökségei, veszélyt is hordoznak (ambivalens szépség).

7. Művészet és költészet

(a szép mű és a szép szó)

A szép alkotás és a szép beszéd az Ószövetségben mindig funkcionális értelmet hordoz: Isten dicséretére szólít fel.

A szép mint olyan fellelhető, előállítható, teremthető, lehet művészi alkotás. Ez utóbbi az Ószövetségben leginkább a költészet és zene formájában nyilvánul meg. Míg az instrumentális és vokális zene bizonyos jelentőséggel bír, a képzőművészet szerepe viszonylag csekély Izráelben. A költészet (képek, metaforák, parabolák, stb.) így nagy mértékben helyettesítette a plasztikus művészeteket ("Die Poesie /der Hebräer/ vereinigte Schönheit mit Wahrheit, und belebte beide mit teilnehmender Empfindung: so is sie Poesie des Herzens und des Verstandes..." - J.G.Herder ***(6)***.)

A kép ereje, a mi más civilizációkban a képzőművészetben teljesedik ki, Izráelben a képes beszédben jut kifejezésre, különösen a Példabeszédek gyűjteményében (Westermann, 1984, 492.). A Példabeszédek lényeges témája a szép: szó esik bennük szép emberről, szép tárgyról, de nem magáról a szépségről.

Vannak parabolák, allegóriák, melyekben a hasonlítás valami széphez történik (Énekek éneke, Zsoltárok, prófétai beszédek). "A prófétai beszéd költői formájának alapja: kiáltás, és a kiáltás mint olyan ritmikus formával bír" (Westermann, 1984, 495).

Következtetés: Az Ószövetség nem ismeri a "l'art pour l'art" elvet. Az Ószövetség emberei számára a szépség mindig valamilyen funkciót tölt be: valamilyen célból szép.

FELHASZNÁLT IRODALOM

J.G.Herder, Salomos Hoheslied, die ältesten und die schönsten aus dem Morgenlande, Leipzig 1820. – J.G.Herder, Vom Geiste der Ebräischen Poesie. Eine Anleitung für die Liebhaber derselben und der ältesten Geschichte des menschlichen Geistes. 2 Teile, hg. von K.W. Justi, Leipzig 1825. – C.Westermann, Erträge der Forschung, München, 1984, 119-137. – B.Gosse, La beauté qui égare Israel, BN 46, 1989, 13-16. – C. Westermann, Biblische Asthetik, ZdZ 4,1950, 277-289.

Jegyzetek:

3. J.G. Herder az emberi szépséget nem fizikai, hanem spirituális értelemben fogja föl; de mindannyiszor hangsúlyozza, hogy az emberi forma (megjelenés) méltósága és szépsége Isten képmása (Herder, 1825, I/228).

4. Herder érdeme, hogy az Énekek énekében a világi szerelmi dalok gyűjteményét ismerte fel. (Ő maga is készített egy középkori, Minnesänger stílusú fordítást az Énekek énekéről).

5. Herder hansúlyozza, hogy a király szépsége az áldás egyik következménye, és predikatív-funkcionálisan értelmezendő. "Als Held und König wird er... gekleidet und alle diese Blumen spriessen teils aus dem Segen über ihn..." (Herder, 1825, I/313.)

6. J.G.Herder, Vom Geiste... 1/3. Gespräch.

Dorothy G. Krizmanic:
(ONTARIO, MISSISSAUGA)

Jézus missziója és bizonyságtétele János evangéliuma alapján

A prológus (Jn 1:1-18) és Jézus imádságának (Jn 17:1-26) összehasonlítása

VÁZLAT

Bevezetés
I. A fejezetek párhuzamba állítása
II. További megjegyzések és észrevételek, a tartalommal, szerkezettel és nyelvezettel kapcsolatban
III. Tanulságok
Következtetés

BEVEZETÉS

János evangéliumának prológusa világosan meghatározható kapcsolatban van az evangélium 17. fejezetével. A 17. rész önmagában véve határjelző, lezárja a szenvedést megelőző szakaszt, és bevezeti a végső részt, amely Isten tervének kibontakozását írja le, ahogy kinyilatkoztatta Fia, a testet öltött Jézus által.

A jánosi írásoknak különös jelleget kölcsönöz számos egységesítő tényező vagy eszköz, és ezek közül rámutathatunk a szerkezeti és irodalmi eszközökre, mint például a bevezetésekre, áthidalásokra, összegezésekre, valamint a visszatérő témákra, amelyek a gondolatok fejlődésének egymás utáni szakaszait és az események előrehaladását érzékeltetik. A következő szakaszban igyekszünk bizonyítani a címben említett két fejezet közti kapcsolatot, és megfogalmazzuk stratégiai helyzetük értelmét és jelentőségét az evangéliumban.

I. A FEJEZETEK PÁRHUZAMBA ÁLLÍTÁSA

Jn 1:1-18	Prológus: bevezetés összegezés	Jn 17	Jézus imája: összegezés kiértékelés
1. v.	Utalás az időre "Kezdetben" Az eredet	1. v.	Utalás az időre "Eljött az óra" Isten tervének beteljesedése / Jézus küldetése a földön
1. v.	Isten istensége és az Ige/Jézus	1. v.	Isten istensége és a Fiú/Jézus
3. v.	Jézusnak hatalma van a teremtett világ fölött	2. v.	A Fiúnak hatalom adatott az egész emberiség fölött

4. v.	Benne volt az örökkévaló fény (világosság)	2-3. v.	Örök életet adhat (ismeretet Isten és Jézus felől)
5. v.	Jézus mint világosság, áthatja a sötétség világát, de ez elutasítja őt. FENTRŐL VALÓ BIZONYSÁGTÉTEL	6-14. v.	Jézus áthatja a világot. A világ gyűlölettel fogadja, a kiválasztottak befogadják az Igét. FENTRŐL VALÓ BIZONYSÁGTÉTEL
6-7. v.	LENTRŐL VALÓ BIZONYSÁGTÉTEL Bemerítő János, a tanú, akit Isten választott ki bizonyságtevőnek	15-20. v.	LENTRŐL VALÓ BIZONYSÁGTÉTEL A kiválasztottak tanúk lesznek; Isten gyermekei és Jézus nevezte ki őket
9. v.	A felülről való bizonyságtevő feladata az, hogy megvilágosítson (kijelentse Istent) MINDEN EMBERNEK	.4. v.	A felülről jött bizonyságtevő feladata az, hogy dicsőítse Istent (kijelentse Isten dicsőségét) A FÖLDÖN (általában)
10-11. v.	Alászállt a világba	3, 16, 18, 21, 23, 25. v.	A világba szóló küldetést kapott
	Tevékenyen részt vett a teremtésben	5, 24. v.	A teremtés előtti dicsőségére való hivatkozás
	A kinyilatkoztatást egyesek elutasították	9, 14, 25. v.	A kinyilatkoztatást egyesek elutasították
12. v.	Akik elfogadják a kinyilatkoztatást, azokat ISTEN GYERMEKEINEK NEVEZIK	6, 14, 25b. v.	Akik elfogadják a kinyilatkoztatást, ismerethez jutnak; a jövőben megtérőkkel együtt úgy tekintik őket, mint akik "nem e világból valók"; (Megvan a lehetősége vagy ígérete a jövőbeli tökéletességnek: részesedés az isteni megszentelődésben, igazságban, dicsőségben, szeretetben = csaknem a Fiúval »egyenlő« státussal, ezért őket is "ISTEN FIAINAK" lehet nevezni)
	Ezek "Istentől születtek"	9. v.	A kiválasztottak Istenéi, és nem olyanok, mint a hitetlenek
14. v.	A testet öltés említése	3b-4. v.	Az Atya testet öltött Fia dicsőítette Istent a földön, kegyelmet mutatott a hívők iránt (védelme és imádkozó törődése által); bemutatta Isten igazságát
	Az Atya Fia teljes dicsőséggel, kegyelemmel és igazsággal		

15. v.	Jézus preegzisztenciáját megerősíti Bemerítő János bizonyságtétele	24. v.	Jézus preegzisztenciáját bizonyítja hatalma és dicsősége, amely az övé volt "mielőtt még a világ lett"
16. v.	Jézus a kegyelem forrása	18-20. v.	Jézus kegyelmesen imádkozik minden hivőért (a most és a jövőben megtérőkért)
17. v.	Utalás az Ószövetségre, mint részleges vagy hiányos kinyilatkoztatásra	12.v.	Az ószövetségi próféciák beteljesedése az inkarnációnak ebben a korában (Jn 17:12 vö. Zsolt 41:10) csak aláhúzza az Ószövetség (Szentírás) másodlagos helyzetét, mint ami az igazi kinyilatkoztatóról tesz bizonyságot
18. v.	Az Ószövetségi hagyomány elutasítása: "Istent soha senki sem látta" = még MÓZES sem, hanem JÉZUS az IGAZI KINYILATKOZTATÓ	25. v.	Jézus nemcsak látta Istent, hanem főntről való, és ő ISMERI Istent, tehát Jézus az IGAZI KINYILATKOZTATÓ
18b. v.	A hitelesség bizonyítéka: Jézus, "aki az Atya kebelén van"	21:20, 24-25. v.	A szerző hitelességének kijelentése: ő a szeretett tanítvány, "aki a vacsorán ráhajolt a keblére", ezért igaz a bizonyságtétele
1:19-34. v.	A bizonyságtevők és tanúskodások sora következik Bemerítő Jánossal együtt	20-21.	A szenvedés és halál leírása után a jelek és bizonyságok utolsó csoportját mutatja be a szerző, és ezzel kijelenti a feltámadt Jézust

II. További megjegyzések és észrevételek a tartalommal, szerkezettel és nyelvezettel kapcsolatban

Az evangélium tartalmának kulcsát adja meg a dokumentum végső kiadója/szerkesztője a 20:30-31-ben:

Sok más jelt is tett Jézus a tanítványai szeme láttára, amelyek ninosenek megírva ebben a könyvben. Ezek pedig azért írattak meg, hogy higgyétek: Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és e hitben életetek legyen az ő nevében.

Három kulcsszó van ebben a fejezetben: jel, hit, élet. E három gondolat kiemelkedő módon mutatja be a két kiválasztott fejezetben levő üzenet lényegét:

Bizonyságok/jelek	1:7	17:6, 14
Hinni/hit	1:12	17:8, 20-21
Élet	1:4	17:2-3,

de ugyanakkor az evangéliumi anyag szerkezetéhez is megadja a kulcsot. A közelebbi vizsgálat alapján nyilvánvalóvá válik, hogy János evangéliuma a bizonyságtételek sorozata (lásd: Függelék).

A "bizonyságtétel" vagy "tanúskodás" gyakori alkalmazása az úgynevezett jánosi írásokban, valamint jelentésük nyilvánvaló kifejlesztése (a "bizonyságtételből" a "mártíromságig") aláhúzza a jánosi közösségen

belüli jelentőségét e gondolat teológiájával kapcsolatban, valamint azokat a változásokat, amelyek a belső és külső események nyomására mentek végbe, és érintették a közösség környezetét, s ezáltal eltérő magatartásokat váltottak ki az adott történelmi körülmények között. A levelek és a Jelenések könyve ugyanezt mondja el a bizonyságtételről, ami érthető, ha magát a közösséget úgy tekintjük, mint "igazi bizonyságtevőt" Krisztusról (amit bizonyít ez írások apologetikai természete és érzékenységük a "hamis bizonyságtevők" vonatkozásában, vagyis az eretnekségek eltérő formáiban). Mint természetes következmény, a türelmetlenség korában az igazi bizonyságtevőknek Krisztus példáját kell követniük, akiről a bizonyságtétel azt jelenti, hogy elfogadjuk az üldöztetést és végül a halált is. A mártíromság nem volt idegen abban a kultúrában, valójában már a keresztyénséget megelőző korokban is létezett egy jól kifejlesztett irodalmi anyag, amely elmondta a mártírok (görögök vagy zsidók) életét, vívmányait, ártatlanságát és velük való igazságtalan bánásmódot. Ezek és a későbbi keresztyén mártírok közti nagyobb különbség a mártíromságuk mögötti okban található.

A tanúskodást a bizonyságtevők szerint a következőképpen lehet felosztani:

3. FÜGGELÉK

FELÜLRŐL VALÓ BIZONYSÁGTÉTEL

BIZONYSÁGTEVŐ
- I) Istentől
- II) a Lélektől
- III) Jézustól
- IV) természetfölötti jelek által

ALULRÓL VALÓ BIZONYSÁGTÉTEL

BIZONYSÁGTEVŐ
- V) a Szentírás (ószövetségi írások alapján)
- VI) Bemerítő János
- VII) Jézus tanítványai/követői
- VIII) nem zsidó (samaritánus, pogány)
- IX) az Istentől kapott felhatalmazás alapján író szerzők
- X) a következő nemzedékek

A testet öltött Jézus tevékenységének idején a bizonyságtételek többségét a "felülről jött tanúk" adják át. Ezeket a tanúskodásokat további négy alcsoportba lehet osztani:

a) csodák, jelek és erők (általában)
b) jelek (csodák különleges jelentőséggel)
c) Jézus személye (élete és tettei)
d) Jézus szóbeli tanúskodása ("tanításai" – mint a jelek magyarázatai)

A tanúságtétel természetes következménye a döntés, amelyet a hallgatóságban levő egyének hoznak. Döntésük szerint az egyének a következő két csoport valamelyikéhez tartoznak: akik megerősítik a bizonyságtételt, tehát hívők, a többieket pedig nem hívőknek kell tekinteni. Jutalmuk (az élet) ehhez kapcsolódik. További fejleményként a hívők, akiket meggyőztek a Jézus természetfölötti hatalmának bizonyítékul szolgáló jelek, növekednek hitükben, és maguk is Jézus bizonyságtevői lesznek.

Az emberi bizonyságtevők János evangéliumában a közlés természetes eszközeire korlátozódnak: szóbeli vagy írásbeli bizonyságtételre. Ebben a tekintetben meglepő az eltérés a szinoptikusok és János evangéliuma között. Itt egyetlen halandó ember, még Bemerítő János vagy a legközelebbi követők sem rendelkeznek a csodatevő hatalommal, hogy bármilyen változást létrehozzanak a természetes törvényekben vagy az életet érintő feltételekben. Jézus világos módon az egyedüli, aki ledöntheti a határokat a "lenti" és a "fenti", a természetes és természetfeletti között.

Az evangélium írója (írói) hét különös jelt (vagy csodát) választott ki, hogy illusztrálja Jézus természetfölötti hatalmának különböző területeit, és együttesen tesz bizonyságot az evangélium központi tanításáról, Jézus istenségéről.

JÉZUS BÁZISTERÜLETE

JEL	HATALMI TERÜLET	FEJEZET
1. A borcsoda Kánában	Az anyag fölötti teremtő hatalom	2:1-11
2. Távolból való gyógyítás	Hatalom a térbeli távolságon	4:46-54
3) A béna meggyógyítása	Hatalom a bűnbocsánatra és az élet helyreállítására	5:1-9
4) Az 5000 ember megvendégelése	Hatalom az anyag megváltoztatására	6:1-14
5) Kettős jel a vízen járással és a hajó azonnali partra juttatásával kapcsolatban	Hatalom a természet törvényei fölött (beleértve az idő és tér dimenzióit is)	6:16-21
6) A vak ember meggyógyítása a Siloám tavánál	Hatalom a látás visszaadására (mind testi, mind lelki téren)	9:1-12
7) Lázár feltámasztása	Hatalom a halál fölött	11:11-46

Mindezeken a területeken a teremtő, helyreállító hatalomtól kezdve a természeti törvények, a dimenziók határai és végül az élet és halál fölötti hatalomig az embernek el kell ismernie és fogadnia korlátozottságait. Csak egyetlen személy, aki nincs alávetve az emberi korlátozottságoknak, okozhat változásokat ezeken a területeken, ezért e csodák bármelyike megcáfolhatatlan jele az ő istenségének.

Az ilyen isteni személy képes megjutalmazni az élet ajándékával azokat, akik hisznek. A jánosi terminológiában az élet nemcsak fizikai jelenségeket vagy az emberi létezés folyamatát jelenti. Benne van az új öntudat és az állandó fejlődés. Úgyszintén, nem csupán jövőbeli várakozás. A keresztyén hívők számára az örök élet már *hic et nunc* elkezdődik, miután valaki elfogadja Jézust hit által.

Ezek a kulcsszavak, mint *jel/tanúskodás; hit/hinni, élet/örök élet* megadják az alapot az evangélium szerkezetéhez. A jel/tanúskodás része a kinyilatkoztatásnak, a hit/hinni e kinyilatkoztatásra adott válasz és az élet/örök élet a hívők jutalma. Ugyanez a szerkezet figyelhető meg a kiválasztott két fejezetben is: a prológusban és Jézus tanítványaiért mondott imádságában. A "felülről való bizonyságtétel"/jelek következményeképpen egyesek hisznek és új életet nyernek, ami az Atyával való különleges kapcsolattal azonos.

III. Tanulságok

A jánosi evangélium szándékosan létrehozott egysége bizonyítható a szerző(k) szándékának vizsgálata alapján, és különösen abból, hogy a végső szerkesztő az ősi réteg megváltoztatása nélkül sikeresen fonta össze a különböző hagyományok fonalát egy kifejezésteljes faliszőnyeghez hasonló formába. Számos eszközt alkalmazott az egyesítési folyamat során: visszatérő témákat, előre és visszautalásokat, bizonyos fogalmak továbbfejlesztését, a gondolatok folyamát, a nagyobb eseményekkel kapcsolatos mozgás logikus folyamát (mind időben, mind térben), és ehhez hasonlókat. Nyelvészetileg az ember kimutathatja többek között a kulcsszavak, kifejezések, nyelvtani vagy mondattani különlegességek használatát vagy kölcsönzését; míg szerkezetileg a "terület feltérképezése" a legjelentősebb eszköz, és ezt a központi fejezetek, a bevezetések, összegezések, áthidalások és következtetések stratégiai átrendezése által éri el.

A prológus és János evangéliuma 17. részének összehasonlításából világos, hogy a két fejezetet összekapcsolja a tartalmuk, a terminológiájuk és stratégiai elrendezésük. A prológust joggal lehet úgy tekinteni, mint a szenvedés leírását megelőző szakasz bevezető összegezését, míg a 17. fejezetet ugyane szakasz tartalma és eseményei összegező kiértékelésekét fogható fel, ami a legnagyobb valószínűség szerint tükrözi a közbenső helyzetet a jánosi evangélium szerkesztői folyamatában (vagy kifejlesztésében), amely pontnál a szenvedésről szóló elbeszélés és a feltámadás utáni szakasz, a végső megjegyzésekkel együtt, még nem tartozott az evangéliumi anyaghoz.

Ezt a feltételezést tovább erősíti az, hogy a két fejezetben nincs direkt utalás a halálra és a feltámadásra, míg van belső fejlődés az "alászállás" fogalmától addig a fogalomig, hogy "az alászállást követi a fölemelkedés". A prológus és a 17. fejezet között Jézus küldetése ment végbe. Átmenet figyelhető meg abban, hogy Jézust Igének nevezi, majd személyesebb meghatározással ő az Atya Fia. Az élet meghatározása világosabban áll előttünk az összegező kiértékelésben: az élet nemcsak fény, hanem ismeret Istenről és Jézusról. A valóságot követve, magyarázatot ad arról a tényről, hogy míg az isteni kinyilatkoztató mindenkihez eljött,

csak néhányan válaszoltak hittel. A "kiválasztottak" csoportjának gondolata, akik arra választattak, hogy elfogadják magának Istennek a kinyilatkoztatását, feloldja a problémát. A legvalószínűbben a választ az a kérdés hozta elő, amely a közösségen belül keletkezett, és próbálta összeegyeztetni Jézus istenségét az ő földi szolgálatának ideje alatti nyilvánvaló sikertelenségével. Ennek megfelelően, a kinyilatkoztató feladatát eltérően fogták föl: a prológusban ez azt jelenti, hogy Istent mutatja be az emberiségnek, amíg a 17. fejezet szerint a kinyilatkoztató fő feladata az volt, hogy dicsőítse Istent. Enyhe változás vagy inkább fejlődés található az "Isten gyermeke" státus értelmezésében.

Azonban alapvető a megegyezés abban, hogy az ószövetségi hagyomány szerepe részleges vagy hiányos kinyilatkoztatás. Az egyik különös és visszatérő téma a szenvedés előtti szakaszban az a gondolat, hogy Jézus felülbírálja vagy megváltoztatja a hagyományos zsidó ünnepek fontosságát, és szándékosan megszegi e "szent napokkal" kapcsolatos szabályokat és korlátozásokat. Jézusnak ezek a cselekedetei szintén istenségére, természetfölötti eredetére és felhatalmazására vonatkozón bizonyítékul szolgálnak.

KÖVETKEZTETÉS

A prológus és Jézus tanítványaiért mondott utolsó imája mesterien adja vissza a szándékos szerkezeti keretet egy irodalmi egységhez, amely fejlődésének ebben a szakaszában bemutatja a célban, tartalomban és tervezett szerkezetben való egységet. A bevezető és záró irodalmi egység közti összekötő pontok száma kizárja annak lehetőségét, hogy eltérő szerzőktől eredtek volna. A megoldás abban a feltételezésben rejlik, hogy egy személy felelős a két fejezet létrehozásáért, vagy pedig hogy az összegező kiértékelés felhasznál bizonyos korábbi anyagot, amely jól illett a bevezető összegezés szerepébe (kisebb változtatásokkal vagy azok nélkül).

Következtetésül az idézett bizonyítékok alapján az ember érvelhet a különös jánosi "gondolatrendszer" létezése mellett, amely hatott és befolyást gyakorolt a jánosi írások kialakulására. Azonban további részletes tanulmányozás szükséges ahhoz, hogy végleges nyilatkoztatot tegyünk, és megpróbáljuk leírni a feltételezett "jánosi gondolatrendszert" és annak képviselőit.

Ford.: Dr. Gerzsenyi László

Dr .S. Booth:

Máté és Lukács evangélisták, Jézus Krisztus születésének elbeszélői

2.

Máriának angyal jelenti be Jézus Krisztus születését (Lk 1:26-38)

Az elbeszélés jelen formája nagyon hasonlít Bemerítő János születése bejelentéséhez annyira, hogy kétségbe sem vonható, tudatosan állították föl ezt a párhuzamot (1). A 26. versben említett **hat hónap** is összekapcsolja a két történetet.

Lukács evangélista beírja **Galileát** (26.v.) a nem palesztinai olvasókért. A 27. versben lévő görög **szűz** szó(παρθένον)jelenthet fiatal, nem házas nőt, mind itt, mind a LXX-ban (2) határozottan benne van a szüzesség. Jézus Krisztus Dávid leszármazottja. Mária származása Dávidtól valószínűtlen, Ignác és Justinius idejéig nem is szólnak erről (3). A 28. versben olvasható "Az ÚR veled van!" (ὁ κύριος μετὰ σοῦ)általános ószövetségi köszöntés (v.ö. Bírák 6:12, Ruth 2:14). Értelme inkább megállapítás, mint kívánság (4). Gábriel angyal – Vulgata latin szövege szerinti – üdvözletének szavai: "Üdvözlégy, Mária, kegyelemmel teljes", – ahhoz a hiedelemhez vezettek, hogy Mária a kegyelem teljességéből, amivel saját jogán rendelkezik, képes másokat fölmenteni (5). Ezt a magyarázatot a görög szöveg vitatja. Mária kapta a kegyelmet, ennélfogva nincs fölruházva hatalommal, hogy kegyelmet adjon (6).

Mária talán 12 éves lehetett akkor; nagyon meglepte, amikor oly magasztos szavakkal szólt hozzá az angyal (7). Gábriel válasza hasonlít ahhoz, amit Zakariásnak mondott (1:13). Az annuntio [•] kifejezés Ézsaiás 7:14-re vetítődik, amint János, a gyermek neve szintén Istentől adatott. Egyesek azt vitatják, hogy ασυλλήμψη(31.v.) inkább azt jelenti: "Állapotos", kevésbé azt, hogy "fogansz", vagyis az angyal most azt mondja Máriának, hogy már terhes (v.ö. 1Móz 16:11; Bírák 13:3-7) (8). Noha nem tűnik a legjobb magyarázatnak, egyeseknek a szűzi fogantatás a szövegbe fölöslegesen bekerülő blokk. Ellis jól érti, hogy a szűzen szülés a legkorábbi iratokból hiányzik, a hellenisztikus gyülekezetből (pl.: Pál és Márk) is, és azt is jól látja, hogy a legrégibb, posztapostoli szerzők legtöbbjének írásaiból szintén hiányzik.

• Az alkalmazott latin szó jelentése: Hírüladás, bejelentés

Mindez mutatja, hogy a szűzen szülés sokkal kevésbé volt fontos a legrégibb keresztyéneknek, mint a későbbi egyháznak. Azt is sugallja, hogy nem a helén keresztyénség által kreált tradíció volt Jézus Krisztus, mint "új Isten" népszerűsítése. Inkább a régi, palesztinai gyülekezet tradíciójának látszik, ahol nyilvánosan kerülték, hogy megelőzzék a zsidók sérelmét a "görög" félreértést, Jézus Krisztusról és az ő messiási voltáról (9).

A gyermek nagyságát a neki adott címekből is érthetjük. **A Magasságos Fia**, a 32. versben (szemben János címével, "A Magasságos prófétája" (1:76)); ez szívesen használt cím volt (vö. Mk 5:7, Lk 6:35, ApCs 7:48, Zsid 7:1) (10). A következő **"atyjának, Dávidnak trónja"**, hivatkozás 2Sám 7:12-re és 16-ra (vö.: ApCs 2:30, 2Sám 3:10, Ézs 9:7). Uralkodásának messiási természetét az időtartama erősíti meg (vö.: a 33. v. εἰς τοὺς αἰῶνας... οὐκ ἔσται τέλος-szal). Az Ószövetségben az eszmei néha a királyok folyamatos sora (1Kir 8:25, Zsolt 132:12), de itt maga a Messiás uralkodik örökké (11). Mária kérdése nagyon gyakran fölvetődött a teológusok előtt. Schweizer vitatja, hogy Mária biztosan gondolt az ő küszöbön álló házasságára, mint a várandósság beteljesülésének esélyére (12). Neki az üzenetet a normális értelemben vett közeli fogantatásra kellett alkalmaznia (13).

Gábriel megerősíti a gondolatot, hogy emberi beavatkozás nélkül lesz a fogantatás (vö.: 35.v.). A Szentlélek – költői párhuzam Istennel – fogja **beárnyékolni**. Ezt a fogalmat használták Isten jelenlétére, amikor a Szent Sátor fölött nyugodott (v.ö.: 2Móz 40:35, ApCs 5:15), hogy népét átalakítva védje (Zsolt 91:4, 130:7) (14). A Szentlélek az első teremtéskor aktív volt (1Móz 1:2), és ugyanilyen az új teremtéskor is (15). Ez a születés viszont eltérő kategória minden mástól, ilyenkor Isten szokatlan körülményeket munkál (Ábrahám és Sára; Zakariás és Erzsébet).

Lukács evangélista megismétli információját Erzsébet váratlan fogantatása hatodik hónapjáról (36.v.). Semmi sem lehetetlen Istennél (37.v. ῥῆμα), illetve Isten egyetlen szava sem eredménytelen (v.ö.: 1Móz 18:4). Arndt kontrasztot lát Mária közvetlen, alázatos válaszában, a lehetséges szenvedéssel szemben (Mt 1:19), vagy méginkább a halál miatt (5Móz 2:23k), és Zakariás hitetlensége miatt (16). Ő magáról úgy nyilatkozik, mint **köteles rabszolgáról** (38.v. δούλη). Lukács nem beszél semmit a beteljesülésről, így az olvasó maga következtet arra, hogy a Szentlélek által be is következett ez a csodálatos fogantatás.

Jézus Krisztus születése

Luk 2:1-20

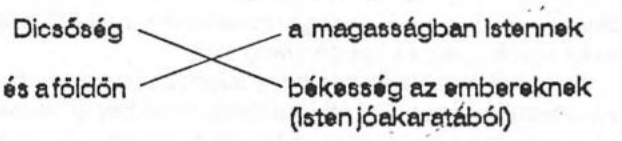
Jézus születés-történetétől két tekintetben tér el ez a történet. Adva van egy világtörténelmi háttér, ami a cenzusra hivatkozás. Ez vitte Betlehembe a házaspárt. A történet igen szegény körülmények között zajlik le. A világ által elvetett Jézus Krisztus kettős motívuma és Isten üdvössége revelációja a rendkívüli, azaz szerénység és szegénység volt.

Lukács ismételten hangsúlyozza, hogy a törvénytisztelő József Dávid leszármazottja, bár a házasságkötés még nem teljes, a formális menyegzői ceremónia részben már megtörtént, és József elvitte a saját házába Máriát, a feleségét (21). Akinek Betlehembe érkezése idejére lejárt a terhessége. Mivel ez **első szülés volt** (7. πρωτότοκον) a kifejezés feltételezi, hogy Máriának még több gyermeke lehetett, bár nem feltétlenül. A pólya lágy ruha csíkjaiból állt, mint amilyen a tekercs, amit fiatal gyermekekre csavargatnak, hogy a végtagjaikat egyenesen tartsák. Ez is egy újszülött bizonyossága. A tény, hogy **Mária pólyázta be és fektette le** a gyermekét, kiemeli azt a körülményt, hogy nem volt bába a segítségére (22). A jászol az állatok etetését szolgálta, de jelenlévő állatot a szentíró nem említ. A gondolat az állatokról Ézs 1:3-ból és Hab 3:2-ből (LXX) származik. Az evangélium semmit sem szól Jézus Krisztus szüleiről, hogy miként találtak védelmet, vagy miként mentek el. A görög κατάλυμα jelenthet vendégszobát, talán vendéglátó házat (v.ö: 10:34-ből πάδοχεῖον, amit az Újszövetségben vendéglőnek [••] fordítanak) (23). Egyesek azt mondják, hogy Betlehemben nem volt az utasok számára vendégfogadó, sőt talán még privát szoba sem állt rendelkezésül. A család az akkor szokásos mindennapi kényelemtől is meg volt fosztva Betlehemben (24).

A 8. versben említett **pásztorok**, az alatt az éghajlat alatt juhaikat kinti legelőn tartották március és november között, de még tovább is, ha enyhe volt az idő (25). Az angyalt már régebben Gábriel néven ismerhették, és a pásztorok szívét bizonyára nagy félelem fogta el. Az üzenet azonban **nagy örömről szóló jó hír** volt (10.v.), e szokatlan hallgatóság számára (26). Van, aki azt gyanítja, hogy ez a juhtenyészet a templomi szolgálatok áldozataival függött össze Jeruzsálem közelében (27). A gyermek 11. versben olvasható titulusa, ami az Újszövetségben sehol másutt nem fordul elő, ebben a kombinációban lehet **Krisztus az Úr**, Krisztus és Úr, és egy ismeretlen úr. A pásztorok jelet is kaptak: A pólyás gyermek (12.v.), ami újszülöttet jelentett, de az, hogy éppen egy jászolban fekszik, minden más gyermektől megkülönböztette őt. Ez bizonyára paradox, – a Messiás ilyen szegényes körülmények között. Ha az egy angyal nem rémítette volna meg őket, akkor a **mennyei seregek** (a 13. versben στρατιά lehet "hadsereg", v.ö.: 1Kir 22:19) egész biztosan megrémítették volna őket.

•• Az angol szövegben a vendéglőt és vendégfogadót egyaránt jelentő "inn" szó áll. A zárójeles részben az előbb, a következő mondatban viszont magyar Bibliánkban szereplő változatot alkalmazott a fordító.

A mennyei sokaság üzenetét (14.v.) már igen sokféleképpen elemezték, a poéták is gyakran teszik. A kaizmus [•] retorikai sablonját itt láthatjuk:

Csakhogy ez a megoldás elhanyagolja az emberek szó előtti ἐν (=között) prepozíciót, ami viszont nagyon hitelesen benne van a kéziratokban [••] .

A második megoldás a következő:

Dicsőség a magasságban Istennek
békesség a földön
jó akarat az emberek között

Ebben a megoldásban a **jó akarat** nominativusban van (εὐδοκία). A legrégibb kéziratokban viszont genitivusban (εὐδοκίας).

Dicsőség Istennek a földön, a magas helyeken, Békesség és Isten jó akarata az embereken (28).

Metzger így adja elő a fordítását: "Békesség az emberek között, akikhez Ő jóakaratú". "Úgy tűnik, hogy az isteni békességet csakis olyan embereknek lehet adományozni, ahol Isten jóakarata mindig jelen van, de a Megváltó születésekor Isten békessége megnyugodott azokon, akiket ő erre kiválasztott, az Ő jótetszése szerint (29). A **béke** itt nem a **"pax romana"** [+], mert ez helyreállítja a bűnös ember és a Szent Isten közötti elidegenülést.

A pásztorok azonnal engedelmeskedtek és keresésük jutalmat nyert (16.v.). Megtalálták a családot és a gyermeket, ahogy megmondta nekik az angyal. A szöveg nem világosít föl arról, hogy ki által tudtak valamit a gyermekről, de azt megírja, hogy a jó hírt nem tarthatták magukban (17. v.). **Mária** valahogy másként reagált (19. v.). Ő **"felhalmozta"** (συντηρέω: megőrizni, megtartani, felhalmozni az emlékezetben) mindezeket a dolgokat és forgatta (συμβάλλω:fontolgat, forgat) azokat a szívében. Amdt más korábbi kommentálókkal egyetértésben ezt a verset a Mária-Lukács forrásra vonatkoztatva hangsúlyozza (30). A szöveg kombináció, hogy mit láttak a pásztorok a jászolban, mit hallottak az angyaloktól, ami arra ösztönözte őket, hogy dicsérjék az Urat és közvetítsék az üzenetet, ami szorosan hozzátartozik ehhez a perikópához.

Bemutatás a templomban Lk2:21-40

A zsidó törvény alapján nyolc nappal később elvitték Jézus Krisztust körülmetéltetni (31). A fejezetet az angyal utasítása szerinti névadás az anunciatio [++] történetéhez csatolja. Lukács e versekben három dolgot összeolvaszt. 3Móz 12:6 szerinti rituális megtisztulás egy fiúgyermek anyjának esetében. Az anya a circumcisio előtt hét napig ceremóniálisan tisztátalan, azután további 33 napot otthon kell maradnia. A negyvenedik napon a nők pitvara keleti részén, a Nicanor Kapuban áldozatot kell bemutatnia (32). Különös, hogy Lukács többes számú birtokos névmást [+++] használ (22. αὐτῶν) a "megtisztulás" szó előtt. Sokan azt gondolják, hogy Máriára és Józsefre (Jézusra nem) vonatkozik, bár a férjet nem kötelezte semmilyen tisztulási idő. Az inkarnációból reálisnak bizonyul, hogy a zsidó törvények Máriát tisztátalannak nyilvánították.

A második egybevont elem a megváltási összeg kötelezettsége az elsőszülöttért (2Móz 13:2, 12k). Itt valami ellentmondás van, mert a normális összeg 5 sékel volt. Nem volt szükséges, hogy a gyermeket elvigyék a templomba, amikor a megváltást kifizették érte, amiből más jelentős dolog adódik. A harmadik elem, hogy Jézus Krisztust Istennek felajánlották, szolgálatra (mint Sámuelt 1Sám 1:11, 22, 28), ami mentesítéssel járt a megváltási összeg kifizetése alól. Az Úr Jézusért nem kellett volna megváltást fizetni, miután Isten szolgálatára szentelték (33).

Lukács idézi az Ószövetséget (2Móz 13:2, 15), hogy az eseményeket megmagyarázza, de nem szó szerint idéz. Majd visszatér Mária megtisztulására. A kívánt áldozat egy bárány volt, égő áldozatul, és egy fiatal galamb, vagy gerlice, bűnért való áldozatul. Mária, mint szegény ember, helyettesíthette a bárányt egy második madárral (34).

A júdaizmus többségével szembeni erős ellentétben, készen találunk két egyént a templomban, akik éppen a Messiást várják, az egyik férfi, a másik nő. **Simeon** (25.v.) igaz és istenfélő férfi, aki várta "Izrael vigasztalását"(παράκλησιν). Lukács azt is mondja, hogy Szentlélek volt rajta, és egy jövendölést kapott, hogy addig nem hal meg, amíg meg nem látja a Messiást. Azon a nagy napon, amikor a gyermeket bemutatták, Simeon a templomban a Lélek vezetésével karjaiba vette a gyermekeket és megáldotta(35). **Most** (36) már meghalhat az öreg ember békében (29.v.). Mint a rabszolga, akit az ura elbocsátott a szolgálatból a beszéd elmondásával. Hivatkozik Istennek Izrael üdvözítésére vonatkozó igéretére (Zsolt 98:1-3, Ézs 52:10, Ezékiel 29:27). A pogányok

---

• Retorikai metszéspont értelemben

•• Az ℵ jelű, legtekintélyesebb kéziratokban

+ Az ókori Róma, főleg Augustus császár ideje alatti békéje, amihez bizonyos lekicsinylés is járul, visszássága miatt.

++ Az angol ezt a latin eredetű kifejezést használja, a szent fogantatásra vonatkozólag

+++ A mi nyelvünkben ez csak közvetve jelentkezik: Felvitték.

el fognak jönni Izraelbe, amikor Isten kinyilvánítja szabadítását. Simeon messzire ment mindenben a pásztorok mondása szerint.

Máriát és Józsefet meglepték Simeon szavai. Úgy látszik, hogy ők még nem egészen fogták föl gyermekük messiási sorsának igazi fontosságát. Az **apa** (33.v.) egyes kéziratokban József szóval van helyettesítve, hogy biztosítsa a szűzen születést (37). Máté és Lukács viszont elismeri József apaságát, mind jogi, mind realisztikus értelemben, ha a sémita gondolkodás sablonjait követjük. Lukács számára nem következetlenség a Jézus Krisztus dávidi örökségével kapcsolatos "következetlenség", József nem természetes apaságának tényével szemben (38). Rögtön ezután Simeon megáldotta a szülőket, és külön szólt még Máriához mondván, Isten úgy rendelkezett, hogy a gyermek Izráelben sokak elesésére és felemelésére lesz. Egy csoport ez, amelyik előbb elesik, aztán felkel, vagy két külön csoport? Marshall szembehelyezkedik a kommentárok többségével, és az előbbit választja (39). A **fegyver** = mégpedig egy nagy fegyver(ῥομφαία) a kisebbel szemben (μάκαιρα) -fog a szívén áthatolni; ezzel írja le a Máriára gyakorolt hatást, fia elvettetésén (35.v). A tény, hogy Józsefet ez a prófécia nem említi, talán azért van, mivel ő nem volt szemtanúja a keresztrefeszítésnek, mint amiként Mária az volt.

A másik várakozó a zsidók között egy idős prófétanő, **Anna** volt (30.v.), aki önálló gondolkodású, Istennek szentelt ember. A szöveg nem abszolút világos, hogy hét évi házassága után özvegy 84 éve, vagy akkor éppen 84 éves. Ha helyes az előbbi állítás, akkor valóban nagyon öreg volt. Tételezzük föl, hogy 14 éves korában házasodott, akkor már körülbelül ugyanolyan idős, mint Judit [•] volt, 105 éves, aki férje halála után szintén nem házasodott meg, és ebből az okból hálás személyként van bemutatva (40.) **Soha nem hagyta el a templomot** (37.v.). Ezt nem lenne szabad szónoki általánosításnak vennünk, mivel ez az ő állhatatos odaszentelésének elismerése (37.v.). Ellis feltételezi, hogy Anna az özvegyek valamilyen különleges rendjéhez tartozott, és valamilyen vallási feladatuk volt ezeknek a templomban (41). Úgy látszik, éppen alkalom nyílt a gyermek sajátosságainak kifejezésére. Anna hálát ad Istennek, és ahogy a pásztorok, ő is hírül adja ezt másoknak, akik Jeruzsálem szabadulását keresik (42).

Ezt a szövegrészt a 39. versben lévő megjegyzés **Názáretről** összeköti a következő résszel. Miért nem ír Lukács az egyiptomi menekülésről?

A már korábban sokszor fölhozott válaszok óta legelfogadhatóbbnak ez a kettő látszik: Vagy nem tartalmazta kutatási anyaga ezt a történetet, vagy ha mégis, akkor Lukács nem értette meg a szándékot, miért Betlehem a születés helye, és mégis Názáret az Úr otthona. Miután egy határozott "harmonizációs" beszámoló lényegi része hiányzik mind a két evangéliumból, csak feltételezésekre szorítkozhatunk. Bármilyen feltételezést azonban – szubjektív természeténél fogva – nem lehet szilárd megoldásnak tekintenünk (43).

Azt viszont meg kell jegyeznünk, hogy Lukács hallgatása nem visszautasítás Máté históriázására. Az Úr Jézus Krisztus Názáretben fölnőtt Isten kegyelméből fizikailag és spirituálisan.

Következtetések

Máté és Lukács gyermekkor-elbeszélései egymástól teljesen függetlenek. Vannak különbségek, de ezeket nem számíthatjuk ellentmondásoknak. Mindketten világosan megegyeznek a főbb pontokban: Szeplőtelen fogantatás a Szentlélek ereje által, Józseffel való mátkaság egy bizonyos ideje alatt; Jézus név választásakor isteni vezettetés; születés Betlehemben és gyermekkor Názáretben. Ezek erősítik egymás szavahihetőségét, és inkább kiegészítőek, mint ellentmondóak.

Az evangélisták esetében a fő kérdés mindig az: "kicsoda Jézus?" – és a válasz általában kiterjed a geneológiára, és a születési elbeszélésekre. Jézus Krisztusra és szolgálatára vonatkozó címek őt mutatják be, ezekben a részekben ő a legnagyobb, és ezt mutatja az inkarnáció koncepciója is. Máté evangéliumában Jézus (1:21), Immánuel (= Isten velünk van, 1:23), ő a Krisztus (2:4), uralkodó (2:6), az "én fiam" (2:15), názáreti (2:23), aki megmenti népét a bűneiből (1:21), "az én népem, Izrael pásztora" (2:6). Lukács evangéliumában Jézus (1:31), a Magasságos Fia (1:32), Isten fia (1:35), Megváltó, Krisztus az Úr (2:11), az Úr Krisztus (2:26), a megváltás (2:30), a pogányok világossága (2:32), aki nagy lesz (1:32), neki adatik Dávid trónja (1:32), uralkodni fog a Jákób házán örökké (1:33). Bár ezek részletek, fontos, teljes keresztyén doktrínát Jézus Krisztus préexistenciájáról, mint ahogy ezt János evangéliuma leírja, nincsenek azzal ellentétben, és inkább megerősítik Jézus Krisztus identitásának az ilyen megértését.

• Judit személye a Makkabeus szabadságharc idejéből, Holofernesz asszír megszállóval szemben ismerős.

Irodalmi utalások:

1. I.H. Marshall: The Gospel of Luke (Lukács evangéliuma), (Exeter: The Paternoster Press), 1978, 62 oldal. - E Earle Ellis: The Gospel of Luke (U.a.), (Greenwood, S.C.: The Attic Press, 1966), 71 oldal.

2. Lásd Máté 1:22, 23-ról az értekezést

3. Eduard Schweizer: The Good News According to Luke (A jó hír Lukács szerint), (Atlanta, John Knox Press, 1984), 28. oldal. Leon Morris: The Gospel According to St.Luke. (Az evangélium Szent Lukács szerint), (Grand Rapids, Eerdmans, 1974), 73., 74. oldal érvel, hogy Máriának kellett Dávid utódjának lennie, mivel még József reakciója előtt kijelentették a messiási küldetés. Mária egyidejűleg Erzsébet vérrokona is lehet (36.v.), aki lévita volt, de valaki Mária szülei közül Dávid családjából származott.

4. Marshall I.m., 65.oldal.

5. G.B.Caird: The Gospel of Luke (Lukács evangéliuma), (New York, The Seabury Press, 1963), 53. oldal.

6. Ellis I.m., 73., Morris I.m. 72., és William F. Arndt: Bible Commentary. The Gospel According to St. Luke (Bibliai kommentár. Az evangélium Szent Lukács szerint), (St.Louis, Concordia Publisching House, 1956), 57., Alfred Plummer: A Critical and Exegetical Commentary on the Gospel According to. S. Luke (Kritikai és exegétikai kommentár a Szent Lukács szerinti evangéliumról), (Edingburgh, T and T Clark, 1922), 22.o.

7. Marshall I.m. 66. old., Morris I.m. 72. oldal

8. Ugyanott

9. Ellis I.m. 73. old., Marshall I.m. 73.oldal megegyezik, hogy a szűzen szülés motívuma nem Lukács kreációja, mivel régebbi, mint az evangélium, és a gondolat pogány forrásokból való eredete törölhető. Vesd össze J. Gresham Machen: The Virgin Birth of Christ (Krisztus szűztől születése), (New Pork, Harper and Brothers, 1930.), 317-329. old.

10. Ray Summers: Commentary on Luke (Lukács kommentár), (Waqco, TX., Word Books, 1972.), 29. old., Schweizer, 28. old.

11. Marshall I.m. 68.: "A zsidó reménység e világi királyság volt, de az újszövetségi időkben ezt transzcendenssé tették, miután az örökkévalóság és a földi paradicsom kifejezéseivel írták le. Az ősegyház világosan asszociálta Jézus Krisztus uralmát a feltámadásával és felmagasztaltatásával, a dávidi ígéretekkel összekapcsolva (ApCs 2:30-36). A dologról ez lett Lukács elgondolása, de ő is tudatában szokott lenni, hogy Isten országa Jézus Krisztus szolgálatában érkezett meg, tehát a felmagasztaltatás nyílt elismerése annak, aki már királyi hatalommal élt a földön, mint Isten képviselője".

12. Schweizer I.m. 29.old.

13. Ellis I.m. 71. oldal, Morris I.m. 73. oldal. A római katolikusok vitatják, hogy a szó szüzesség eszüjét fejezi ki. "Megfejtettem, hogy nem ismer férfit". Csakhogy ezt nem támogatja a szöveg vagy a palesztinai szokás az első században.

14. Marshall I.m. 70. oldal.

15. Ellis I.m. 74. oldal.

16. Arnadt I.m. 52. oldal

17. Marshall I.m. 96. oldal

18. Ellis I.m. 80. oldal, Summers I.m. 36. oldal.

19. Lásd Marshall (99-102. old.) egy teljesebb fejtegetéshez, és Arndt I.m. 76-80-at is.

20. Summers I.m. 37.old.

21. Marshall I.m. 105-106. old. Mária vele társult, még mikor csak jegyese volt. Egyeseknek probléma, hogy ennyire előhaladott állapotban utazgatott. Bár mindenkit meglephet, hogy az emberek az ókori világban milyen komoly egészségügyi kockázatokat vállaltak, nem úgy, mint ma.

22. Summers I.m. 37., Marshall I.m. 106. oldal.

23. Schweizer I.m. 49. oldal

24. Plummer szerint (54. old.) második századi tradíció helyezte a születést egy barlangba. Konstantin emeltetett egy bazilikát egy barlang fölé Betlehemben, amit még előbb klástak azon hely alatt, ahol most az Úr Jézus Krisztus születése tiszteletére emelt templom áll.

25. Arndt, 81-ik és Plummer 55-ik oldal, I.művekből.

26. "Minthogy a pásztoroknak rossz hírük volt. Hivatásuk a ceremoniális törvény megfigyelésétől távol tartotta őket, ami oly nagy tiszteletben állt a vallásos nép előtt. Még sajnálatosabb volt rossz tulajdonságuk, hogy az országon át vonulva nem ismertek különbséget ,enyém, és ,tied, között. Tehát megbízhatatlannak tekintették őket, és ezért bíróságaikon tanuskodni sem engedték őket. Megvetett társadalmi réteg volt a pásztor, még ha némelyikük hű ember lett volna, akkor is." Morris I.m. 84. oldal.

27. Summers I.m. 38. oldal.

28. Summers I.m. 39. oldal.

29. Metzger I.m. 133., Caird I.m. 62. oldal. A következőket írják: "Szinte valamennyi görög kéziratban ez olvasható: Békesség, jóakarat az emberek iránt", kivéve egy nagyon tekintélyes kéziratot".

30. Arndt I.m. 86.oldal.

31. Ellis I.m. 83. old, megjegyzi a circumcisióról, hogy Jézus Krisztus vérének első kiontása épp úgy azonosította őt népével, mint az utolsó is. Szintén így Arndt, 88. oldal.

32. Marshall I.m. 115, 116. old.

33. Ugyanott, 117 old.

34. Ugyanott.

35. Az ókori Jeruzsalemben a szülők szokásai szerint vitték el gyermekeiket a templomba, hogy egy idős rabbi megáldja őket és imádkozzék értük. Ellis I.m. 83. oldal.

36. Ebből az imádságból származik a latin liturgiában ismert "Nunc dimmittas" [•] Summers, 41. oldal.

37. Metzger I.m. 134. old.

38. Ellis I.m. 84. oldal.

39. Marshall (122. old.) ellentétben Arndt (93.old.) nézetével. Jézus motiváció szilárd blokk, az Újszövetség teológiájának megalapozásában fontos helye van (Róm 9:33, 1Pt 2:6-8, Lk 20:17k).

40. Marshall I.m., 123. oldal

41. Ellis, I.m., 84. oldal

42. Néhány kéziratban "Izrael" van "Jeruzsálem" helyett, a bibliai szöveg teológiai jelentőségének fokozásra. Metzger I.m. 135. oldal.

43. Summers I.m., 42. oldal.

• A mise végén e szavakkal bocsátja el hívelt a pap. Az Újszövetséget idézi: "Most bocsátod el..." Lk 2:29.

TANULMÁNYI SZEMLE

Dobner Béla:

Maradandó értékek a változó világban

Zsid 13:8

Számtalan, az értelmet és szívet nyugtalanító kérdés támadhat azokban, akik egyszerű emberi szinten vizsgálódva egy-egy pillanatra megállnak a mai élet sodrásában és a bennük támadt kérdésekre válaszokat keresnek. Vannak-e a régi kérdésekre új válaszok? Megfelelőek-e az új kérdésekre a régi feleletek? Vannak-e megnyugtató, maradandó értékek ebben a rakéta sebességével száguldó és változó világban? Van-e időnk megállni, csendben lenni, gondolkodni, érzelmeinket tisztességesen górcső alá tenni? Van-e bennünk kellő, vagy elég alázat elfogadni, meghajolni, elismerni, beismerni?
Más szóval: tud-e Isten valamit tenni velünk és értünk, ma élő, a földi lét minden területén mozgó, jó, kevésbé jó, és rossz irányban haladó – változó világban élő – változó emberekkel?

A jónak többféle értelme van, mikor emberekkel kapcsolatban használjuk ezt a szót. Állíthatjuk egy emberről, hogy jó szakács, jó sebész, jó ember is legyen. A szakmai kiválóság nem elég. Amikor azt mondjuk, hogy egy személy jó, azt értjük ezen, hogy jó ember, jó az emberségben, nem pedig az emberi természet egyik vagy másik vonatkozásában. Ezt a különleges emberi jóságot "erkölcsi jónak" hívjuk.

Mi tesz egy embert erkölcsileg jóvá? Az ember nem születik erkölcsileg jóként vagy rosszként. Jóvá vagy rosszá válik, ahogyan növekszik és jó vagy rossz tetteket cselekszik. Ha el akarunk jutni az emberi jóság forrásához, másszóval az erkölcsi jó építőeleméhez, meg kell vizsgálnunk az emberi cselekvést és meg kell találnunk azt a minőséget vagy tulajdonságot, amely jóvá teszi.

Ahhoz, hogy az emberi cselekvés jó vagy rossz voltát meghatározhassuk, először tisztázni kell a fogalmakat. Bizonyos cselekedeteket, – mint pl. igazmondás, ígéretek megtartása, kötelességteljesítés – amit általában jónak tartanak, mert összefüggenek a kívánatos emberi természet fogalmával, mivel ezek a cselekedetek építik fel a személy igaz emberségét.
Van valami jellegzetes vonás ezekben a cselekedetekben, ami hozzájárul az ember teljesebbé tételéhez, úgy, hogy valódi emberi személyről beszélhetünk, nem pedig olyasvalakiről, aki magatartásában "embertelen". De mi az emberi teljesedés? Szándékosan kerülöm a tökéletesség kifejezést! Válaszul a kérdésre: Az átlagembernek vagy a művelt embernek amilyennek lennie kellene. Azokat az egyéneket, akik eltérnek az emberséges emberről alkotott fogalmaktól, rossznak tartják, mert elsatnyultak emberi fejlődésükben.

A legrégibb időktől napjainkig kialakult különböző etikai rendszerek más és más képet alkotnak a személy emberségének kiteljesedéséről. Ezek a különböző fogalmak a emberről alkotott alapvető elméleteket tükrözik.
Ha az ember, főként csak érzéki lény, akkor minden cselekvést, ami érzéki örömöt okoz, erkölcsileg jóként értelmeznek, mert beteljesíteni látszik a személy emberségét. Ha alapvetően észlényként és társadalmi lényként fogják fel, akkor azok a tettek, amelyek elősegítik ésszerű magatartását és az embertársakkal való harmonikus együttélést, erkölcsileg jó tettek, mert a valóban emberit építik bennük. Egy cselekvés jó vagy rossz voltát az határozza meg, hogy milyen kapcsolatban áll az emberségről alkotott fogalommal.

Az etikai szisztémák abban különböznek egymástól, hogy különböző képet javasolnak az emberségről. Egy valódi emberfilozófiai kép következésképp fontos és szükséges elem a moralitás alapvető elveinek megértéséhez.

Szükséges, hogy a "Maradandó értékek a változó világban" című mondandómat, amelybe csupán belefogtam, hogy az erkölcsi élet alapjairól valamit megemlítsek, máris leszűkítjük, mert annyi mindenről kellene említést tennünk, hogy azt nem lehet elhordozni. Arra sincs lehetőség, hogy megemlítsük – akárcsak címszavakban – a nagy moralisták rendszerét, amely a természettörvény alapján áll. Csupán annyit, hogy antropológusok és történészek sok olyan adatot gyűjtöttek össze, amely arra mutat, hogy a jó és rossz problémája olyan régi, mint az emberi nem. Már a legrégibb időben léteztek kidolgozott magatartási szabályok, melyek előírták a helyes cselekvést és

megtiltották a helytelent. A legősibb kultúrákban a vallási és a polgári terület nem volt olyan világosan szétválasztva, mint napjainkban; az állam úgy igyekezett nevelni polgárait, hogy mind vallási, mind polgári szempontból, jó emberek legyenek. Jó állampolgárnak lenni annyit jelent, mint megtartani Isten (vagy az istenek) törvényeit. Egy jó zsidónak pl. meg kellett tartania Jahve törvényeit.

Felvetettük a kérdést, hogy "tud-e Isten valamit tenni velünk és értünk, ma élő, a földi lét minden területén mozgó emberekkel e változó világban"?

A rendszerváltás óta hazánkban rengeteg változás történt (látszólag) a mindennapi emberi élet minden területén. Mi emberek azonban nem változtunk olyan vonatkozásban, hogy emberibb emberekké lettünk volna. A hitélet, a vallásos élet területére is betört a teljes szabadság, amely lassan szabadossággá válik. Mint valami gátját áttörő áradó folyó zúdult be mindenféle vallásos irányzat országunkba. Emiatt a vallásos élet területén zűrzavar uralkodik és mélyül a válság. Így van ez a természetes etika szintjén is, és az elmúlt évtizedekben a szabadosság olyannyira felerősödött, hogy kis híjján szétrombolta a tiszta eszményeket és a társadalmi együttélés alapértékeit. A krízist még tovább súlyosbítja a fogyasztói társadalom féktelen tobzódása, a tévhit, hogy az anyagi javak birtoklása visszavezeti az embert a békés, derűs és örömteli magán-, családi- és társadalmi élethez, pedig éppen emiatt van benne mind kevesebb részünk.

Ez a válsághangulat és a fogyasztói szellem az, ami egyebek között még csak fokozza a hajlandóságot és egyre nagyobb kedvet ébreszt arra, hogy valami bálványnak, ördögi szellemnek szenteljük magunkat, valakinek, aki elképzelésünk szerint az egészség, a gazdagság, a nemi örömök, a hatalom adományában tud és akar részeltetni bennünket. És ezek a kecsegtető kilátások azok, amelyekkel rendszerint bekerítik és megszerzik új híveiket a tisztátalan eszközökkel hódító, tisztátalan szellemi erők! Hogy jobban megértsük, milyen horderejű ez a krízis, nem szabad megfeledkeznünk esendő természetünkről: hiába látjuk és helyeseljük a jót, mégis szívesebben tesszük a rosszat. Manapság még súlyosbodott a helyzet, mert egyre jobban elmosódik a jó és rossz közti különbség: minden menthető és igazolható. Hát hogyne kerülne a gyarló ember még inkább a kísértő lehetőségek bűvkörébe. Felnőtten is úgy vélekedünk, mint az a gyermek, akit szomorúan kérdezett meg az apja: Mondd, kisfiam, miért vagy te olyan rossz? Azért – hangzott a felelet –, mert rossznak lenni jó, és jónak lenni rossz. Pál apostol mondja a belső és külső ember bűnnel való harcával kapcsolatban: **"hiszen nem azt teszem, amit akarok: a jót; hanem azt cselekszem, amit nem akarok: a rosszat. Ha pedig azt teszem, amit nem akarok, akkor már nem én teszem, hanem a bennem lakó bűn. Azt a törvényt találom tehát magamban, hogy – miközben a jót akarom tenni – csak a rosszat tudom cselekedni. Mert gyönyörködöm az Isten törvényében a belső ember szerint, de tagjaimban egy másik törvényt látok, amely harcol az értelmem törvénye ellen, és foglyul ejt a bűn tagjaimban lévő törvényével. Én nyomorult ember! Ki szabadít meg ebből a halálra ítélt testből?"** (Róm 7:19-24). Erre a gyötrő kérdésre így felel Pál felszabadultan, örömmel, hittel: **"Hála az Istennek, a mi Urunk, Jézus Krisztus!"**

A Biblia azt is hirdeti, hogy **"jönnek közétek juhok ruhájába öltözöttek, de belül ragadozó farkasok"**. – Az etika nemcsak elvont, akadémikus tudomány, hanem minden egyén és közösség mindennapi életének nagyon fontos része. – Ennek ellenére az egyetemeken, főiskolákon és ezeken a körökön kívül is világszerte a hangulat nem ritkán az erkölcsi értékek tanulmányozása és elfogadása ellen fordul. Azt mondják, hogy a rohanó modern világ problémáit csak a tudomány oldhatja meg, és következésképp fontos az, hogy a felsőfokú iskolák tanulói idejüket a tudomány, technika és egyéb olyan jártasság tanulmányozásával töltsék, melyek szükségesek a bonyolult társadalmak működéséhez. – Senki nem tagadja a tudomány és sok egyéb jártasság fontosságát és szükséges voltát, amely nélkül e bolygón az emberek nagy tömege még a lét állati fokát sem érhetné el. De az ember "civilizált" állattá is válhat, vagyis olyasvalakivé, aki a tudomány termékeit az emberi élet lealacsonyítására és veszélyeztetésére használja. A tudomány termékei erkölcsileg se nem jók, se nem rosszak, de lehet őket jó vagy rossz célra használni. Az etika ott lép be, ahol a tudomány bevégezte munkáját, és az erkölcsi elvek meghatározzák a tudomány eredményeinek helyes használatát. A nukleáris energiát lehet atombomba gyártására használni, embermilliók megölésére, sőt még a föld felrobbantására is, de használható az annyira szükséges elektromos erő előállítására is. Az, hogy mit csinálunk egy találmánnyal, még fontosabb, mint maga a találmány!

Ha a becsületes erkölcsi érték hiányzik az emberből, az emberi élet lealacsonyodik, megcsonkul. Az újságok mindennap tele vannak hírekkel csalárdságokról, korrupcióról, emberek becsapásáról és csalásokról, amelyek valamilyen módon mindnyájunkra hatnak. Minden gonosz tett hullámokat vet, és ezek túlterjednek a közvetlenül érintettek körein.

Platon a "Köztársaságban" egy olyan szilárd közösség eszméje mellett foglal állást, amely méreteiben és gazdasági rendszerében nem változna. A stabilitásnak ez az eszméje sohasem valósult meg, mert az ember világa állandóan változik, és néha heves robbanások is felforgatják. – Meg kell tanulnunk, hogy a változatlan elveket a körülöttünk változó világra helyesen alkalmazzuk!
Az erkölcsi törvény méltóságra kötelez, hogy sorsközösséget vállaljunk embertársainkkal, és életünket hasznosabbá, értékesebbé tegyük.

Mindezek után a keresztyénség által maradandónak ítélt értékekről szeretnék vallást tenni. A Biblia

azt mondja a hívő keresztyénnek: **"Különféle idegen tanításoktól ne hagyjátok magatokat félrevezettetni. Jézus Krisztus tegnap ma, és mindörökké ugyanaz"** (Zsid 13:9-8). A változatlan Krisztus Jézus elvárásai is változatlanok. Az ő igéinek elfogadása és cselekvése maradandó érték a változó világban. Isten elvárásainak, parancsainak megtartása örök értékeket fejez ki a változó világban. Isten örökkévaló értékeket adott a kinyilatkoztatás által a vele szövetségre lépő népnek. Az emberélet tíz legfontosabb törvénye ma is ez:

Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!
Istennek nevét hiába fel ne vedd!
Az Úr napját szenteld meg!
Atyádat és anyádat tiszteld!
Ne ölj!
Ne paráználkodj!
Ne lopj!
Ne hazudj, mások becsületébe kárt ne tégy!
Felebarátod feleségét ne kívánd!
Mások tulajdonát ne kívánd!

Míg nem volt törvény, nem számíttatott be a bűn (Róm 5:13), mikor azonban bejött a törvény, nyilvánvalóvá lett a bűn.

Mi, keresztyén emberek maradandó értéknek tartjuk a "drámai gyorsasággal formálódó új világrendben" a "Dekalogust", a Tízparancsolatot. Kiváló lehetőség lenne legalább tíz alkalommal a Tízparancsról prédikálni. Beszélni gyermeki hittel, és a lehető legmélyebb meggyőződéssel vallást tenni arról, hogy mit jelent személyesen nekem ez a kinyilatkoztatás.

"Én vagyok a te urad, Istened!" Hogyan vonul el az isteni szó nyomán előttem minden tehetetlen kicsiségem és esendő gyöngeségem. Az évezredek, százezredek, millió évek, melyekben Istenen – a **"Vagyok"**-on – kívül semmi sem volt... A világot egyetlen **"Legyen!"** szavával létrehozta. Azt mondja erről a Zsidókhoz írt levél: **"Hit által értjük meg, hogy a világokat Isten szava alkotta, úgy, hogy ami látható, a láthatatlanból** (a nem láthatóból) **állott elő"** (Zsid 11:3). Az én születésem erre a földre, kicsinyke hangya megérkezése a parányi földgolyóra... Az én halálom: porszem távozása a földről... De mindezeken túl az én örök életre hivatott lelkem, Isten kezéből jött és Istenhez tart vissza. – **Én vagyok a te Urad, Istened!** – hangzik az Örökkévaló szava, s minden szívdobbanásom, minden érlüktetésem, minden vágyam, sóhajom csak erősítő visszhangja az isteni szónak. Ebből a fölemelő tényből, hogy a megváltás és hit kegyelme által az Istené vagyok, kettős kötelességem ered: Szeretni az Istent és élni az Istenben.

Az egyes embernek az Atya-Fiú-Szentlélek Istenbe vetett hite, a mindenféle világot legyőző hite szilárdan álló, rendíthetetlen érték a "drámai gyorsasággal formálódó" világban. Ennek a hitnek azonban élő, személyes, bizonyságokkal teljes hitnek kell lennie a Háromegy Istenben, Abban a bizonyosságban, amit mond a kinyilatkoztatás – a Szentírás, hogy Isten nékem (másnak is!) Atyám; Jézus Krisztus nekem Megváltóm, életem szabadító Ura és a Szentlélek földi életem mindennapjaiban, hitéletemben gyámolítóm, vigasztalóm, aki megerősít...

Az Úr Jézus a "Hegyi beszédben" hallgatóinak magyarázta az ószövetségi törvényeket (Mt 5-7.), ezek közül kiemelte az Isten és emberszeretet parancsát. A második parancs: **"Szeresd embertársadat, mint saját magadat"**. Ezen a parancsolaton alapszik az egész törvény, és a próféták mondanivalója (Mt 2:37-40). **"Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük, mert ez a törvény és ezt tanítják a próféták"** (Mt 7:12). **"A szeretet nem tesz rosszat embertársának. A szeretet tehát a törvény betöltése"** (Róm 13:10). Ezért **"a szeretet ne legyen képmutató. Iszonyodjatok a gonosztól, ragaszkodjatok a jóhoz"** (Róm 12:9).

Az Úr Jézus életével és tanításával bemutatta számunkra az önzetlen, megbocsátó, viszonzást nem váró, kivételt nem ismerő, segítségre, szolgálatra mindig kész szeretetet: ez a legtökéletesebb emberi életforma, ebben láthatjuk és érthetjük meg Isten szeretetét. A szeretetben eljutni az ellenség szeretetéig – ezt a testi embert számára lehetetlen elvárást kívánja Krisztus, azt, hogy **"áldjátok azokat, akik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, akik titeket gyűlölnek, és imádkozzatok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket"** (Mt 5:44). Ugyanezeket kell elmondania Pál apostolnak is: **"Ne fizessetek senkinek rosszal a rosszért. Arra legyen gondotok, ami minden ember szemében jó. Ha lehetséges, amennyire tőletek telik, éljetek minden emberrel békességben... Ne álljatok bosszút önmagatokért... ha éhezik ellenséged, adj ennie, ha szomjazik, adj innia...** (Róm 12:17-20). Krisztus akarata az követői számára, hogy békében, szeretetben éljenek egymással, ezzel példát adva, hogy lehetséges és megvalósítható "a békés egymás mellett élés". – Ide kívánkozik a "Szeretet himnusza", amely Pál apostolnak a Korintusi gyülekezethez írt első levelének 13. részében van.

Ha törődünk mások jólétével is, saját életünk lesz értékesebb és közelebb kerülünk végső célunkhoz, ahhoz, hogy a megpróbáltatások, örömök és remények közötti előre haladjunk – míg elérjük hitünknek célját – a lélek üdvösségét.

Források:

Biblia
Varga Andor: Az erkölcsi élet alapjai
Fernand Lelotte: Beszélgetés a Mesterrel

Baptista Teológiai Akadémia
H-1022 Budapest, Tapolcsányi út 7.
Tel.: 135-41-24, 175-92-47

Budapest, 1994. március 3.

"Kit küldjek el, ki megy el követségünkben?"

Felvételi hirdetmény

A Baptista Teológiai Akadémia felvételt hirdet az 1994/95-ös tanévre. Elsősorban olyan missziós lelkületű hívő fiatalokat várunk, akik a

lelkipásztori szolgálatra elhívatást éreznek, és készek letenni életüket Isten kezébe, vállalva a magasztos feladatra való felkészülés kemény munkáját is.

A lelkipásztori szakon kívül elfogadunk jelentkezést a

hittanári és a
lelkészi munkatárs szakokra is.

A felvételhez szükséges:

érettségi bizonyítvány,
legalább kétéves gyülekezeti tagság,
a gyülekezet és a lelkipásztorának ajánlása, (külföldieknél az érdekelt Szövetség ajánlása is),
bibliaismeret, beszédkészség és tanulási vágy.

A tanulmányi idő 5 év.

Jelentkezni lehet a Baptista Teológiai Akadémia dékánjához címzett levélben (1022 Budapest, Tapolcsányi út 7.).

A jelentkezés határideje: 1994. május 14.

A jelentkezők felvételéről a BTA Felvételi Bizottsága személyes meghallgatás után dönt. A meghallgatás időpontjáról az Akadémia dékánja levélben értesíti az érdekelteket.

Dr. Páth Géza
A Baptista Teológiai Akadémia
dékánja

"Itt vagyok, engem küldj!"

A SZOLGÁLAT ÚTJÁN

Révész Árpád:

Az exegézistől a prédikációig

(Vallomás személyes hangra, azaz prédikátorságom 10 évéről)

A téma pontosítása

a) Nem kívánok foglalkozni magával az exegézissel, mint intenzív nyelvi, kortörténeti és írásmagyarázati kutatással, hanem csak eredményeivel számolok.

b) Ugyancsak feltételezem, hogy rendszeresen, kitűzött időben prédikáló lelkipásztorokhoz szólok.

c) A témám tehát: mi megy végbe – mi minden történik – a prédikátorban míg az exegetikus eredményekből megszületik a prédikáció.

d) Az utóbbiról sem általánosságban vagy tudományosan, hanem csupán személyes tapasztalataim alapján kívánok szólni.

Két kép jutott eszembe ennek rendszerező szemléltetésére:

Az adott exegetikai eredmények nyersanyaghalmaza kézenfekvően kínálta az építkezést modellnek. Ahogy egy építkezés planírozással – néha bontással – és az építőanyagok: kő, faanyag, tégla, mész, cement, cserép, kavics, homok, stb. felhalmozásával veszi kezdetét, úgy az exegetikus eredmények is, mint építőelemek sorakoznak elénk íróasztalunkon az "építészre" várva. Lehetne szólni a fundamentum fontosságáról, aztán meg arról, hogy ugyanabból az anyagból lehet építeni családiházat, kocsmát, imaházat; meg aztán úgy is fel lehet építeni az épületet, hogy az menten életveszélyesnek nyilvánítható. Szólhatnánk az állványzatról (= lelki ajándékok), amelynek segítségével kétségtelenül könnyebben épül a ház, no meg a függőónról, a vízszintezőről stb.

Mégis a szülés-modell életesebb hasonlatát részesítem előnyben, hogy személyes tapasztalataimról valljak előttetek.

Az alábbi fejlődési soron szemléltetem prédikációim születését:

1. Elhívásban – házasságban létel
2. Fogamzás
3. Fogamzásgátló tényezők
4. Terhesség
5. Áldott állapot
6. Kihordás
7. Túlhordás
8. Viselősség
9. Veszélyeztetett terhesség
10. Elvetélés
11. Vajúdás
12. Szülés
13. Koraszülés
14. Halvaszülés
15. Császármetszés
16. Torzszülés
17. Újraélesztés
18. "ÉLET és LÉLEK" – újjászülés

1. Elhívásban = házasságban létel

Megilletődött szívvel gondolok vissza arra a 14 évvel ezelőtti májusi estére, mikor Nagydoboson egy péntek esti imaórán felolvasta egy testvér Jn 21:15-19 verseit és bennem megmozdult valami. Az imaóravezető halk szavai mögött egyre erősödve hallottam, hogy Valaki beszélget velem. Szinte fészkelődve ültem a padban, mert mintha velem beszélgetett volna ott a Genezáret partján a Feltámadott! Szívem egyre hevesebben vert és próbáltam elhessegetni az egyre személyesebbé váló kérdést, hogy "Te... te, igen. TÉ! Szeretsz-é engem?" – Valahogy végetért az az imaóra és én szinte futottam hazáig s közben lihegve sóhajtottam fel a csillagos égre. Egyenesen az istállóba mentem. Este ez volt a csendes kamrám. Jó néhány hónapja leszereltem már akkor a katonaságtól, de éreztem, hogy most vagyok csak igazán "kihallgatáson". – Térdre borultam Az előtt, akinek adatott minden hatalom mennyen és földön. És akkor kezdődött az alku. "Uram, jól hallottam? – Engem akarsz küldeni az emberek közé?" – És akkor átcikázott rajtam minden bűnöm, amit csak elkövettem és minden jellemtelenségem, személyiségem fogyatékossá-

gai, gyávaságom, műveletlenségem, bizonytalanságom, állhatatlanságom, gyenge akaratom... – Majd hirtelen talpra ugrottam, mert édesapám ütemes lépésekkel közeledett az istállóhoz, hogy mégegyszer enni adjon a nyulaknak és eligazítsa a tehenek alatt az almot, mielőtt nyugovóra tér. Édesapám nem vett észre semmit, mert mire belépett, villával a kezemben igazgattam a tehenek alatt a szalmát. Majd együtt vacsorázni mentünk. Én pár falat után újból visszatértem az istállóba, tudván azt, hogy a család többi tagja most már nem jön ki oda, hanem bent beszélgetnek, olvasgatnak és lefekvéshez készülődnek. Örömmel és félelemmel emeltem szívem újból az Úrhoz, hogy jobban belenézhessen... Erre megint az az érzés kerekedett felül bennem, hogy lehet, hogy csak képzelődöm. Szinte kétségbeesve tusakodtam az Úrral. Az a hang erősödött fel bennem: "Szeretsz-é engem?" – Péter módján válaszoltam: "Uram, te mindent tudsz, te tudod..." Erre hallottam egy belső hangot, amit sose felejtek el: "Ha szeretsz, akkor mehetsz az emberek közé, ha nem, akkor ne menj sehova!" Ezután mennyei békesség árasztotta el a lelkemet, és amikor felálltam térdeimről, belekezdtem abba az énekbe, amelyik így kezdődik: "Mélyebbre vágyom, Úr Jézus még, míg azt nem mondod, szolgám: elég". A kérődző tehenek lomhán pislogtak, én pedig muzsikáló szívvel mentem a ház felé, és örültem, hogy még világ volt a konyhában. Belépve édesanyámat pillantottam meg előbb, és így szóltam neki: "Édesanyám! Megjött a behívóm!" – "Mit beszélsz, te fiú, hát még most szereltél le!" – "Igen, csakhogy ez más helyről jött és máshová hív." – "Honnan, hová?" – "Az Úrtól, a Szemináriumba". Szüleim erre hol egymásra néztek, hol rám... Aztán édesanyám csendesen ennyit mondott: "Már születésed előtt az Úrnak ajánlottunk". – Rég aludtam oly édesdeden, mint azon az éjszakán.

2. Fogamzás

És most a mához ugorva ebben az elhívásban, mintegy házasságban, a Szentlélek a lelkembe hint igemagvakat, hogy a lelkemben éljen és éltessen (1Pt 1:23). A Szentlélek termékenyítette meg Máriát, hogy testté lehessen az Ige. Pünkösd óta pedig ugyanaz a Szentlélek termékenyíti meg az emberi lelkeket a "Szentlélektől indíttatott" Igével. Maga a fogamzás egy pillanat műve. Nemegyszer vagyok úgy, akár a Vezérfonal jelölte textussal, akár sok-sok keresés után előtalált szakasszal, mint a karácsonyfa alatt lévő csomaggal. Még csak annyit tudok, vagy már annyit tudok róla, hogy a nevemre szól. Hogy mit rejt a csomag, tartalmát még nem ismerem, de tudom, hogy akár "fekete-doboz" is az, akár rég óhajtott valami: a kibontása rám vár. Egy-egy alkalmi szolgálat előtt imádkozó szívvel olvasom a Szentírást, eleinte olyan megengedő módon. Olykor 4-5 helyet is följegyzek, mivel tartalma kapcsolódik a témához. Vagy már prédikáltam azokról és kedvesek, szinte "szívem-szerette gyermekek". Más képpel illusztrálva: Ha egy kosár almából kiválasztok 4-5 nagyon szépet, akkor sem leszek képes mind a 4-5-be egyszerre beleharapni. Csak egynél kell elkezdenem, de melyik legyen az az egy. Éjjelente fölébredve – ha van időm pl. egy hónappal előbb bejelentett menyegzős szolgálat előtt – az ágyban imádkozva, szinte arra vágynék, hogy adja meg az Úr, hogy megáldjam: melyiket a 4-5 közül. Csak megjegyzem, hogy eddig egy ilyen igém van, melyet álomban kaptam az Úrtól. Ez a Zsolt 34: 19 verse. Oly intenzív volt az álmom, hogy felriadtam rá és hangosan mondtam az igehelyet. Feleségemet is felriasztottam, hogy elmondjam neki, de nem keltem föl, hogy megnézzem mi van azon a helyen. Reggel viszont egy feketeruhás testvér ébresztett és temetésre hívott. Azonnal átvillant rajtam a 34:19 és egy nagyot dobbant a szívem; elolvastam és nyugodt szívvel vállaltam el a szolgálatot. Biztos voltam benne: a fogantatás a lelkemben megtörtént.

3. Fogamzásgátló tényezők

Másképp így mondhatnám: a Szentlélek munkáját gátló tényezők. Ehhez járul még a fogyatékos bibliaismeret, a rendszertelen bibliaolvasás. A Szentlélek azokat az igéket szokta eszembe juttatni, amelyeket ismerek szövegüknél fogva. Így is igaz, hogy a Szentlélek a holt betűt eleveníti meg. Néha rám ül valami tompaság. Ez lehet fizikai fáradtság, kialvatlanság, kimerültség, stb., de lehet szellemi, néha pedig egyenesen démoni nyomás.

Nézzünk egy napot:

Uralkodó érzésem a fáradtság. "Nagy ívben" megközelítem az íróasztalomat. Leülök. Könyökölve tenyerembe rejtem arcomat és megpróbálok imádkozni. Régről ismert szavak zakatolnak a számban. Abbahagyom, mert úgy érzem ez nem ima, ebből nem lesz ráhangolódás a Szentlélekre. Alábbszállok, megpróbálok térdelve imádkozni. Majd kezdem felemlegetni az Úrnak, hogy Ő tudja, hogy nekem ma este prédikálnom kell. Próbálom kérni, hogy legalább a fáradtságomat vegye el, mert így nem tudok készülni. Telnek az órák. Semmi. Közben behallatszik az irodámba, hogy nyikorog a konyhaajtó. Már órák óta itt "tétlenkedem". Egyszercsak belém vágódik, hogy halaszthatatlanul fontos most vennem az olajozót, hogy megszüntessem a nyikorgást (közben "megnyikordul" a lelkem, hogy a Szentlélek kenetére van szükségem), felfelé baktatva a lépcsőn, rám néz a falról egy kókadt virág, hát veszem a bögrét és meglocsolom (pedig a lelkem olyan, mint a kiaszott föld). Aztán leülök az irodámban és kinézek az ablakon, és következik a folytatás: "Odanézz, – mintha csak hallanám – már mióta tervezed, hogy egyszer megmetszed a kertben a fákat... Soha jobb időt, mint most, eredj" És én megyek megcsinálom, miközben egyre nagyobb feszültség van a lelkemben, mert eszembe jut Megváltóm szava, hogy a mennyei Atya is ért a metszéshez, és aki gyümölcsöt nem terem, lemetszi és tűzre veti. Mire ezzel végzek, már dél van. Ebéd után – gondolom – még mindig van kb. 4 órám az istentiszteletig. Kezdeném olvasgatni az Igét, de már nyomják a csengőt. Míg az ajtóhoz kimegyek azért imádkozom: "Uram, csak ne valami időigényes vendég legyen". – Sokszor mégis az. Valami szélütött

kósza lélek kér, hogy hallgassam meg. Megpróbálom. Rám kérdez: "Ráér?" Válaszolok: "Igen". Jó 2 órát beszél és beszél (ilyenkor nincs "kedvem" beleszólni), és végül megdicsér, hogy milyen nyugodt vagyok és megköszöni, hogy volt rá időm. (Első sikerélményem a nap folyamán!) Futólépésben menekülök az irodába. Eközben megpillant a feleségem, és már mondja is: "Apu, ráérsz egy kicsit?" – "Nem, semmire!" (Azaz, egésznap a semmire értem rá). Az órámra nézek: fél órám maradt még a kezdésig. Térdre rogyok, elsírom magam az Úr előtt. Csodálkozom, hogy ilyenkor nem az ég szakad rám, hanem valami kegyelmi-pótlékot kapok, a Szentlélek megérint egy igét és boldogan szolgálok a gyülekezetben. Néha viszont a bennem lévő feszültség csak el lett nyomva egy időre, és a gyülekezet megérezte, hogy nem készültem. Talán egyéni rendezetlenségem, talán az Úr Lelke indításaival szembeni engedetlenségeim, vagy valami családi összezördülés; egyszóval valami bűnöm meggátolt abban, hogy lelkem a Szentlélek által égi üzenetet foganjon.

4. Terhesség

Amikor megtörtént a fogamzás, vagyis a Szentlélek belehelyezte a lelkembe az igemagot, az elkezd fejlődni, növekedni és egyre több területet igényel az életemből. Kezdi "behálózni" a szívemet, folyvást rá kell gondolnom. Alig tudok másra gondolni, mint arra a bizonyos igére. Az ÚR igéje = az ÚR terhe a prófétákban. (Náh 1:1; Hab 1:1; Zak 9:1; 12:1; Mal 1:1; Jer 23:34-40). Néha csontomba rekesztett tűzként érzem én is ezt a belső meleget. Néha meg Jónásként nehezedik rám ez a teher, ti. az a mondandó, melyről tudom, hogy el kell mondanom Isten népének, de én magam még nem tudtam ráhangolódni. (Rebekának és Thámárnak kettősök voltak a méhében (Gen 25:24), tusakodtak, hogy melyik jöjjön ki előbb). Egyáltalán a "magzat" súlygyarapodása abnormális lehet, ha túl sok nyelvészkedés, vagy túl sok elmélkedés és kevés imádkozás táplálja. Fontos, hogy Isten Lelke szerinti fejlődéssel, Isten szíve alatt (= a kereszt alatt) kíméletes életmóddal éljek. Az első időben különösen vigyázni kell.

5. Áldott állapot

Erzsébet így kiáltott fel, kifejezve, hogy terhessége mit jelentett számára: "Elvette az Úr gyalázatomat". Máriáról tudjuk, hogy az Úr az ő alázatos állapotjára tekintett. Nem mindegy az az egy "gy"betű többlet: alázat vagy gyalázat. Az áldott Igét alázattal kell hordanom. Megvallom, nem mindig könnyű ez számomra. Néha alig várom, hogy elmondjam; pedig még csak hordanom kell egy áldott állapotban. Egy másik ige szerint szelídséggel kell fogadnom a belém oltott Igét. Óriási megtiszteltetés: én, aki bűneimmel gyalázatot hoztam Istenre, most szívem rejtett igéjével, Krisztus-hordozó lehetek. A kárhozat állapota helyett, áldott állapotban.

6. Kihordás

Mindenekelőtt az imádságommal tudom kihordani. Eleinte mint valami "kismama-kívánság": ne essen le a kanál, ne sírjon a gyermek, ne szóljon a rádió, ne nézzen televíziót a feleségem, miközben én készülök, ne jöjjön senki csengetni, ne jöjjön senki orgonálni stb. És ha mégis ledobja a kisfiam a kanalat, és ha mégis sír, ha orra esik, és ha mégis odaszól a feleségem, hogy segítsek már arrább tenni a varrógépet... Ha tehetem, kocsiba ülök ilyenkor és irány a határ, ahol nem ér el se telefon, se csengő, se feleség, se vendég. Szó szerint ki-hordom a táboron kívül Igét fogant lelkemet. A kocsiban folyvást imádkozom, vagy énekelek. A határba érve csak Bibliámat viszem magammal és sétálok, közben fennhangon olvasom a textust, hangosan imádkozom, elmélkedem. Ilyenkor sok egyéb gyónnivalómat is kimondom, vagyis kihordom a golgotai kereszt tövéhez. A puszta valami elemi erővel hat reám. Ott nekem is nyilvánvalóvá lesz, hogy mi van a szívemben. Az ilyenféle imákra periodikusan szükségem van. Tapasztalatom az, hogy ha egy fél napot az Úrral töltök – most már minden nyelvészkedést és egyéb kommentárt mellőzve – csupán Bibliámmal és Igét-fogant lelkemmel: hatékonyabb lesz az igehirdetésem.

7. Túlhordás

"Oktalan fiú ő, mert a kellő időben nem jő ki anyja méhéből" (Hós 13:13b). Néha kapok egy gondolatot, akár napközben, akár készülés közben, akár prédikálás közben, de átvillan rajtam: "majd máskor, majd legközelebb elmondod... mondtál már sok jó gondolatot... ez megér egy külön prédikációt is, stb. Spórolós vagyok? Ki tudja?! Aztán legközelebb töröm a fejem, hogy ejnye mi is volt az a gondolat, amit "félre" tettem: de nincs sehol, eltűnt. A feledékenységem száműzte. Olykor azt is meg kell állapítanom, hogy lelkem ellensége járt túl az eszemen, mert neki az a célja, hogy lehetőleg ne hangozzék el az, ami messzebbről jön, mint a szószék!

8. Viselősség

Ez a magyar szavunk nagyon érzékletesen fejezi ki, hogy a fejlődő, növekvő magzat "viseli": el- és megviseli azt, aki cipeli. Megvisel egy-egy igehirdetésre felkészülés... Néha álmatlan éjszakákat okoz. Sokszor szinte zsongnak bennem a gondolatok. Ez annyira foglalkoztat, hogy szinte egyszerűen nem tudok elviselni más gondolatokat. Végiggondolom, hogy a leendő igehirdetés vajon milyen hatást fog kiváltani a hallgatókban. Rájövök, hogy a kapott gondolattól nagyon messze marad majd a gyülekezet gyakorlati élete. Aztán engem is kezd megviselni, mert az én életem is elmarad a gyakorlatban attól. De mégis, tudom, hogy el kell mondanom, ahogyan kaptam. Viselnem kell a következményeket is.

9. Veszélyeztetett terhesség

A lelkemben fejlődő igét sok minden veszélyezteti. Először is a helytelen életmódom. Rendszertelenség a munkában, aritmiás életvitel. Eleinte akkor éreztem veszélyeztetettséget, amikor még újdonság volt házunkban a televízió és a szombati készülés után megnéztük feleségemmel a késő esti filmet. Ezek után aztán tényleg lett nyugtalan éjszakám. Az áldott állapot egy áldatlan nyugtalanságba ment át. Így juttatta eszembe kedves Megváltóm, hogy aki Igével terhes, annak nem szabad veszélyeztetnie az "élet" továbbadását "léleköló" terheltséggel. Aztán hamarosan térden állva kértünk bocsánatot az Úr Jézustól, feleségemmel együtt és megállapodtunk, hogy szombaton nem nézünk tévét, hanem készülünk az Úr napjára. Egy-egy fontos lelki szolgálat előtt komoly előkészületeket kell tenni. Ennek során – hitvesemmel megállapodva – tartózkodunk a testi kapcsolattól. Úgy hiszem és tapasztalom, hogy nem avult el a szent szolgálatra nézve az ótestamentum parancsa: "szenteljétek meg magatokat".

10. Elvetélés

Valami megrendítő, léleköló, felháborító hír hallatán súlyos dolog történhet. Valami lelkem mélyén jelentkező élettelenség, valami bűn-kórokozó miatt már voltam olyan állapotban, hogy egy Igéről nem volt erőm szolgálni, hanem az utolsó percekben egy "könnyebb" textusról szolgáltam, mert a másik "elment". Ilyenkor, ha mégis arról prédikálnék, úgy gondolom, hogy az én tudományom, az én okosságom, vagy nagy hangom lenne velem, de már a fogantató Szentlélek nem. Sajnos, mégis – be kell ismernem – voltak elvetélt prédikációim. Az Úr bocsássa meg!

11. Vajúdás a szülőszobában

Szülőszobának szoktam nevezni az irodámat és a szószéket. Az irodámban papírdarabok jegyzetek, aláhúzások, áthúzások jelzik, hogy vergődöm, vajúdok. Tapasztalatom szerint az az intenzívebb vajúdás, hogy szinte alig találom a helyem az irodámban. Sokszor magamra zárom az ajtót és leborulok, hogy megkérdezzem az Urat, hogy valamit elmondjak-é vagy nem. Az első pont legyen-e a harmadik, vagy a harmadik legyen-e az első? – Van, hogy ilyenkor behívom a feleségemet, hogy segítsen imádkozni világosságért. Az anyagtorlódás többszörös, vagy többfejű ikreket produkálhat. Ez a tapasztalatom.

Egyszer az ötéves fiam odalopódzott hozzám és csak annyit kérdezett: "Apu, készülsz?" – "Igen, fiam". – "Apu, te olyan sokat készülsz, mondd, olyan sokat is fogsz mondani?" – Ő az időbeni hosszúságra gondolt, én pedig elsősorban a minőségi sokatmondásra. Hiszen épp azon vajúdtam, hogy megszülethessen az, ami több, mint földi, emberi. Olykor böjtöléssel imádkozom tovább, mert érzem, sejtem, hogy valahol bennem van az akadály, hogy nem tud már megszületni végre az életadó üzenet. (Egyébként nem csak az Úr szolgáinak van vajúdása, hanem a gonosz is vajúdik, vö.: Zsolt 7:15).

12. Szülés

"Amikor az asszony szül, fájdalma van, mert eljött az ő órája, de amikor megszülte gyermekét, nem emlékszik többé a gyötrelemre, amiatt az öröm miatt, hogy ember született a világra" (Jn 16:21).

Egyéb szülés-szindrómák: És 13:8; Jer 6:24; 22:13; 49:24; 50:43; Hós 13:13; Mik 4:9-10; Zsolt 48:7. – A Szentlélek végzi a fogantatást, adja a fejlődést, vezeti le a szülést és szólal meg az újszülöttben. (Vannak kedves "gyermekeim", koraszülöttjeim, sokat pedig eltemettem már). A szülés maga a "térdeimen" történik. Ez akkor is igaz, ha csak majd a prédikációban lesz látható (És 66:5-9). A szülés maga fájdalommal jár. A prédikációra készülés – kész-szülés. Egyesek persze lehet hogy úgy választanák el ezt a szót, hogy az csak kész-ülés, azaz: semmittevés. Az igazi szülés, aminek a végén öröm, új élet a vigasz a fájdalomra, azt maga a Vigasztaló vezeti le.

De a szülés többféleképpen történhet:

13. Koraszülés

Még nem lett volna szabad róla prédikálnom. Vannak igék, amik nekem már – de még csak személy szerint nekem – lelki gyönyörűséget jelentenek, azonban képtelen vagyok még úgy átadni, hogy a gyülekezetnek is öröm legyen az. Ez néha nálam nyelvészeti felismerés öröme, ami persze bennem teológus éveimig visszapergő gondolatsort tesz világossá. Viszont a gyülekezet, akinek nincsenek ilyen asszociációi, kevésbé érti egy szó vagy kifejezés feletti lelkendezésemet. (Pl. tóra - thórax szójáték). Vagy: egy igét jó/rossz lelkiállapotom hangulatában "kiprédikálok" az összefüggésből. Avagy: mord kedvemben egy ítéletes textusnál jól elmondom a "magamét", csak a Krisztusét, Krisztus evangéliumát nem tudom felragyogtatni, sem magamnak, sem másnak.

Az idő két igehirdetői szolgálat között nagyon kevés, ha meggondoljuk, hogy egy körzeti lelkipásztornak heti 6-8 alkalommal kell prédikálnia. Még szinte "gyermekágyat" kellene feküdnöm, és már újabb "fogamzásért" veszem kezembe a Vezérfonalat, ha lejövök a szószékről és elbocsátva a gyülekezetet az irodámba érek. Ott hol térdre borulva, hol az íróasztalomra támaszkodva meghajtott fejjel kiszakad a szívemből: "Uram, Jézus, köszönöm, hogy megsegítettél." Ez néha doxológia, néha meg köszönet a "túlélésért", hogy "mindketten" megmaradtunk. (Töprengve nézek végig könyveimen, hogy vajon melyik drága könyv olcsó gondolata fog megint kifárasztani, ill. az Úrra utalni.)

14. Halvaszülés

"Mint terhesek vajúdtunk, de csak szelet szültünk: szabadulása nem lőn a földnek... – És 26:17-18. Néha kortörténeti adatok, máskor sztorik, vagy élmé-

nyeim eltúlzott elmondása közben vagy, ha valami – nagyon emberi – hatásvadászattal erőlködtem, gondolom az égiek csak kacaghattak rajtam, mert csak "szelet szültem"! Egy titkolt bűnöm is agyonnyomhatja bennem az Ige életét.

"Kinek méhéből jött elő a jég?" – Jób 38:29.

15. Császármetszés

"E nap nyomorúságnak, szidalmazásnak és káromlásnak a napja, mert a fiak szülésre jutottak, de nincs erő a szüléshez" – 2Kir 19:3.

Ha elérkezik a szülés és nincs egyáltalán erő, az ún. "tolófájások" ereje elmarad, akkor már csak a császármetszés segíthet. Ez lehet amolyan páli tövis is, súlyos megpróbáltatás, megszégyenítés is: "Míg a magtalan hét gyermeket szül, a sokgyermekű megfogyatkozik" – 1Sám 2:5b. Ez alatt itt azt értem, hogy akit talán én lenéztem, hogy nincs annyi tálentuma mint nekem, szinte "magtalannak" tartottam; hogy az Úr nevére ne jöjjön szégyen, az Úr Lelke őt használta fel, hogy talán egy verse, bizonyságtétele által hangozzék el, szülessék meg a gyülekezetben a kérügma. (Ha már én képtelen voltam elmondani). Mások buzgóságával buzdít és hoz ki többet belőlem is az Úr. Egyben leckét is ad.

16. Torzszülés

"Fogantok szalmát, szültök polyvát, dühötök tűz, megemészt titeket" – És 33:11.

Ha valami részletkérdésben elveszek (pl. hány csomó volt a hálón). Ha saját dicsőségemet szolgálom. Ha nem készültem rendesen és ige-montázzsal próbálok szellemes dolgokat mondani. A fundamentumra is lehet polyvát, szalmát építeni, amit aztán a tűz megemészt. A polyva magtalan, meddő. Folyton kell küzdenem hiúságom ellen.

17. Újraélesztés

Ezalatt az értem, hogy ha valami ok miatt nem készültem, de bejön az imaházba egy olyan lélek, akinek most feltétlenül meg kell hallania Isten élő, hitet teremtő Igéjét, akkor a Szentlélek, mint egy "élettelen" hangszert megfú, hogy leadja azt az üzenetet, amit akar. Mert Isten nem akarja, hogy valaki is csalódjon, ha igazán keres. Persze ez nem ment engem, ha hanyagságom miatt halt el ajkamon a kijelentett szó. Vagy a gyülekezet imádkozó tagjaiért vissza- vagy eljött a Szentlélek és – mivel szolgálatban voltam – engem is felhasznált. Utána persze engem tovább leckéztetett. (Ha már szeretetből visszajött a "sértődős" Lélek, akit megszomorítottam.)

18. "ÉLET és LÉLEK" = újjászületés

Az Úr Jézus mondta, hogy az Ő szava élet és lélek. Az a vágyam, hogy megszülessen, megszülethessen igehirdetéseimben a Jézus szava, a testté lett ige, az élet, amely elevenít, ahova bejut, és a Lélek, aki lelkesít, ahol életet adhat. Az Ige testté lett! Egyszer Jézusban és azóta bennünk testesül meg, ha a Szentlélek által befogadjuk a belénk oltott Igét. De sokszor, de nagyon sokszor messze maradnak prédikációim az Ige megtestesült – "élet és lélek" – közvetítésétől. Tudom tapasztalatból, hogy nem minden prédikációm ilyen ige-hirdetés, de szeretném, mert tudom, hogy azért hívattam el. Tudom azt is, hogy prédikátori életemmel vagy vonzok embereket Jézushoz, vagy taszítok; de hatás nélkül és semmiképpen nem marad szolgálatom.

Ha prédikálok vagy prédikációt hallgatok hármas hatást érzékelek:

a) Valamiben <u>leállít</u>, megítél; ezt az Igét hallva többé bizonyos dolgot nem tehetek.

b) Valamiben <u>megerősít</u>, ti. amit eddig is hittem, tettem már valahogy, most több hűségre, cselekvő elhatározásra kapok ösztönzést.

c) Valamiben <u>elindít</u>, valami olyanra irányítja rá a szemem, amit eddig még sohasem tettem, valami vadonatújjal bővíti látásomat és szolgálati területemet.

Jólzű prédikációim után nagyon boldog vagyok. De nemcsak az ilyen, hanem minden egyes prédikációm is visszahat reám. Ezen tűnődve – még teológus koromban – így fogalmaztam:

1. Ha valaki prédikációm nyomán <u>közelebb</u> jön az Úrhoz = n a g y o n j ó.

2. Ha valaki prédikációm nyomán <u>nem kerül távolabb</u> az Úrtól = t ű r h e t ő.

3. Ha valaki prédikációm miatt kerül <u>távolabb</u> az Úrtól = b o r z a s z t ó.

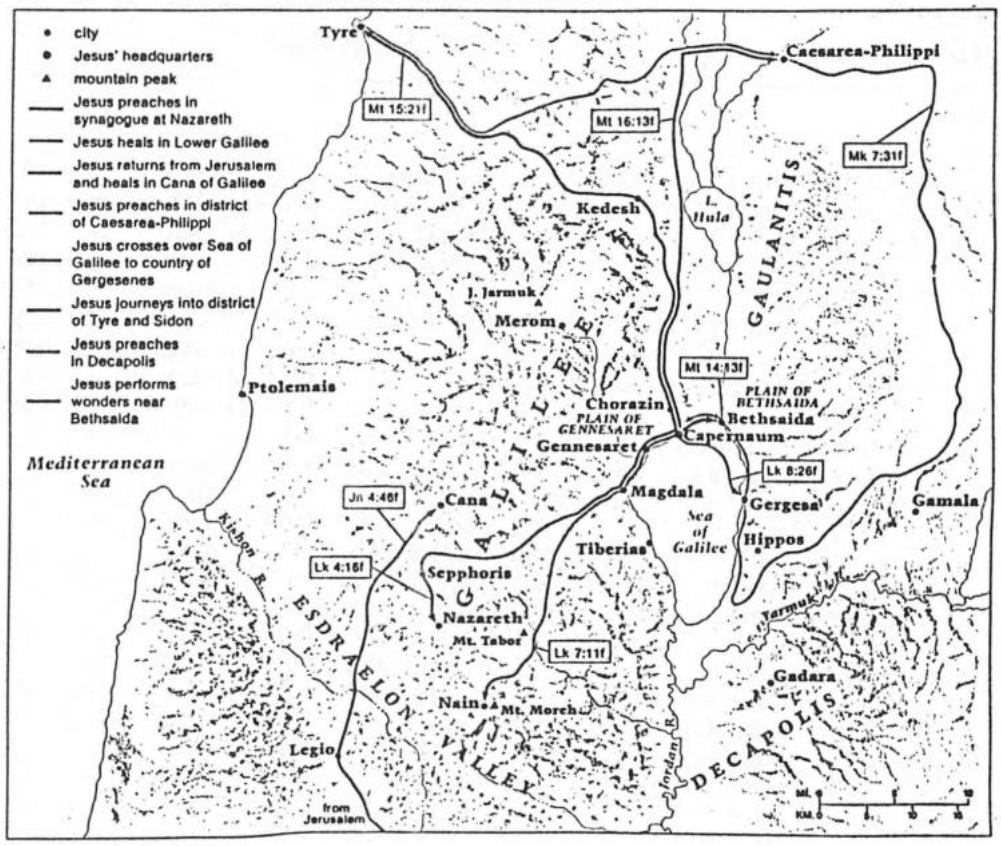
Végül hálás vagyok az Úrnak, hogy elhívásban = "házasságban" élhet lelkem a Szentlélekkel, aki olykor életre foganja bennem a holt betűt, aki magamat is újjászült és prédikációim fogantató, nevelő, tápláló, világrahozó, szülést levezető inspektora, aki által kiáltom: Abbá, Atyám.

AZ ÚR KÖZEL!

Elhangzott:
Körösvidéki LMK-n
Szeged, 1982. május 13.

JÉZUS SZOLGÁLATA GALILEÁBAN

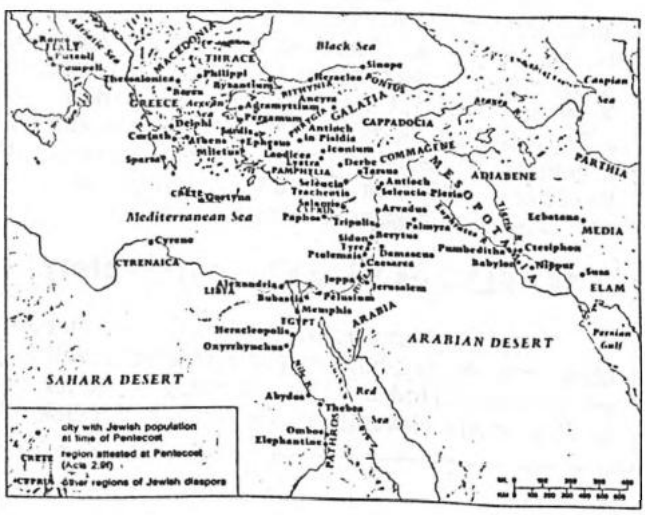
PALESTINA JÉZUS IDEJÉN

A TÁBOR HEGYE

A ZSIDÓ DIASZPÓRA PÜNKÖSD IDEJÉN

ISTEN NÉPE A GYÜLEKEZETBEN

Iain H. Murray:

Korunknak tűzre van szüksége

Leckék George Whitefield Journals című lapjából

1797 nyarán Robert Roberts, a nagy walesi prédikátor, Londonba látogatott. Már hatvan év telt el azóta, hogy a várost először mozgatta meg George Whitefield fiatalos hangja, és huszonhét év azóta, hogy az a mennydörgős bizonyságtevő a sírban pihent. Roberts mégis várakozással érkezett, azt remélve, hogy lelke tüzet fog Whitefield utódaitól. Reménykedésében nagyon kiábrándult. Helyzetét leírva, erről tudósította egyik barátját: "Számos angol prédikátort meghallgattam, de miközben figyeltem őket, csak ilyen sóhajok támadtak bensőmben: Íme, itt az oltár, íme, itt az áldozat, de hol van a tűz? Íme, itt van Whitefield szószéke, de hol van az ő Istene? Ó, itt van egy nagy, de szerencsétlen gyülekezet! Talán az orgona sípjainak pihegő hangját halljuk a Mindenható hangja helyett?" Robert Roberts visszaemlékezése bizonyára minden olvasó gondolatait tükrözi, aki Whitefield Journals-át olvasva megáll, hogy megfigyelje, vajon ennek az embernek a keresztyénsége miben különbözik korunk keresztyénségének nagy részétől. Csak egy szóra van szükségünk, hogy az ellentétet a legnyilvánvalóbban leírjuk, és ez a szó a Tűz.

A Szentírásban gyakran használják a tüzet, mint a lelki igazság képét. Ez az isteni tisztaság emblémája - "A mi Istenünk emésztő tűz" (Zsid 12:29). Ez leírja Isten igéjének jellemzőjét – "Nem olyan-e az én igém, mint a tűz?" (Jer 23:29). Szimbolizálja Krisztus küldetését - "Azért jöttem, hogy tüzet bocsássak a földre" (Lk 12:49). Bemutatja a Szentlélek kiáradását és az általa történő bemerítést – "majd Szentlélekkel és tűzzel keresztel titeket" (Lk 3:16). Minden ébredésben vagy reformációban változatlanul benne van a tűznek ez az eleme, és ennek hiánya mindenképpen a lelki szárazságot jelzi. Az igazi keresztyénség jellemzője a lobogás és a tűz.

1738-1739-ben élték át Angliában az eddigi leghidegebb telet. Januárban és februárban olyan erős volt a fagy, hogy a Temze befagyott, és az emberek sátrakat és fülkéket emeltek rajta. A hajózás teljesen leállt, London utcáin vizet árultak, az élelmiszer árak fölszöktek és sokan halálra fagytak. Mégis, éppen ezekben a hónapokban kezdődött el a ébredés. Mivel Whitefield nem mehetett be a templomokba, ezért a fagyos szélben és a nagy hóban prédikált Bristolban és a nyugati országrészben. Itt most nem ismételjük a történetet, amelyet saját szavaival így összegezett: "Kint prédikáltam a város szabadtéren... Az idő nagy részében havazott, de az emberek nyugodtan ott maradtak." Azonban annak ellenére, hogy a mozgalom külsőleg teljesen váratlan volt megjelenésében, az események elmondanak valamit a titokról, amikor azt Whitefield belső élményeinek fényében vizsgáljuk. A Journals azonnal emlékeztet arra, hogy minden lelki ébredést megelőzi a Lélek titkos kenete azokon a lelkeken, akik a mozgalom vezetői lesznek, és ez így volt Whitefield esetében is. A szentség tüze lángolt a szívében már 1735 óta. A világ ugyan nem figyelt föl rá, de a Pembroke Egyetem fiatal végzősét átitatta Isten igéje, és így kiáltott fel: "Ó, mikor fogok már úgy élni érte, ahogy szeretnék?! Szeretnék tűzlánggá változni." Olyan kívánt lenni, mint a menny lakói, tele "a szeretet, csodálat és hála tüzével". Nem kell meglepődnünk azon, hogy aki Szentlelket ígért övéinek, az meghallotta ezeket a könyörgéseket. Whitefield lapjában és leveleiben ismételten megtalálhatók az ilyen felkiáltások: "Éjjel és nappal betölt Jézus szeretete." - "Krisztus szeretete teljesen elnémít." – "Állandóan a Szentlélek vigasztalásában járok." – "Naponta várok Isten Fia eljövetelére." – "Hitbeli Isten-látásom elárasztja a lelkem: mennyire elárasztja majd az, amikor szemtől szemben meglátom őt!" – "Szeretném átugrani hetven évemet, és jelenlétébe repülni."

Kétségtelen, hogy az ilyen idézetek elvezetnek Whitefield erejének titkához. Akinek ilyen vágyai vannak, az a lobogás benyomását kelti hallgatóiban.

A mennydörgés volt a lakása,
A félelmetes felhőkben tanyázott,
(Összetört, megsebhedt, de lángoló lelke
Megnyerte az ég Királyának kegyét.)
Onnét gyújtott félelmetes villámokat,

Rettenetes csóvákkal lobogtatva,
A sötétben, az embermilliók éjszakájában,
Akik a bűn hamis világában feküdtek.
Igen, hallgatni kényszerültek -
Az ég ereje hatalmas és félelmetes;
Ha a bűnös megpróbál ellenállni,
Súlyosabbak szakadnak a fejére.
Szüntelen ostromlás következett,
Míg a tömeg összetörten engedett,
Láncaiban Jézushoz rohant;
Általa megszabadult, és járta az ő útját.

Ha Whitefield lapjában az lenne a tanulság, hogy itt van egy ember, akinek ajándékai és ékesszólása nagy eredményekhez vezetett, az nem lenne bátorító sok mai lelkipásztornak. De Whitefield nem ezt a tanulságot adja át. Ez inkább az a tanulság, amit George Herbert mond el egyik tanításában: " nem okos, nem tanult, nem ékesszóló, hanem szent." Whitefield minden életrajzírója egyetért ebben a tekintetben. Luke Tyerman ezt írja: "Whitefield ereje nem talentumaiban, nem is ékesszólásában, hanem szentségében rejlett." Robert Philip ugyanígy kiemeli, hogy ereje "odaszentelt lelkületében volt. Ha kevesebbet imádkozott volna, kevesebb erővel rendelkezett volna. A prédikátorok fejedelme volt a nyilvánosság előtt, mert Jákób volt a csöndes kamrában." Amikor az ember ebben a megvilágításban olvassa lapját, az egyre áthatóbb és meggyőzőbb írásművé válik - különösen az evangélium szolgáinak. Hitben, imádkozásban és lelki megtapasztalásokban való hiányosságunk miatt semmi kifogásunk sem lehet, ha nem tudunk a Lélek és erő megmutatásával prédikálni. Ahogy Robert Philip mondja, ha a lelkipásztorok szégyellnék és félnének attól, hogy nincsenek elmerülve a Szentlélekben, ha idejüket és energiájukat, amit kisebb dolgokra pazarolnak, erre a nagy szükségletre fordítanák, hamarosan betelnének Szentlélekkel, és a szent lelkesedés tüzével.

A tűz nemcsak a tisztaságról és szentségről beszél, hanem emlékeztet az evangélium különös előretörésére és hatalmas energiájára is. A felfordított olajlámpa felgyújthat egy házat. A mocsártűz hegyeken söpörhet végig. Ugyanez a helyzet az evangéliummal. Nincsenek korlátai. Csak egyszer kell fölgyúlnia hatalmasan néhány szívben, és akkor csupán Charles Wesley szavaival lehet leírni a következményeket:

Nézd, mily magasra csap lángja
A kegyelem tűzének...
Jézus országába várja
Akik hozzá megtérnek.

A Journals legdöbbenetesebb vonása a Whitefield életpályáját jellemző szent energia. C. H. Spurgeon szolgálatának kezdetén előadást tartott Londonban Whitefieldről a következő címmel: "A szerafok lelkesedése", melyet 4Móz 25:23-ra épített: "Haragra indult Istenéért". Érdekes volt Spurgeont hallani egy olyan emberről, akit mintájának tekintett: "Whitefield évről évre folytatta fáradságos munkáját és sohasem pihent. A prédikálás szüneteiben utazott, gyalogolt és prédikációkat készített. Leveleket írt, beszélgetett az érdeklődőkkel, börtönöket látogatott és betegágyakhoz ment - látogatta az árvaházat, számos munkát kiadott, utazásai közben prédikált - és állandóan, egészen halála órájáig, lelkes és buzgó maradt... Prédikációiban az ember a kohók tüzét és a szikrázó villámokat figyelheti meg... valóban élt. Úgy látszik, mások csak félig élnek. De Whitefield tele volt tűzzel, szárnyakkal, erővel."

Ezenkívül van a tűznek egy kiszámíthatatlan eleme is. Nem lehet előre megmondani, hogy mit csinál, milyen gyorsan terjed vagy hol fog megállni. A tűz mindenre képes. A lelkileg tompa és élettelen időkben elvárható, hogy a gyülekezetben a tökéletesen előre elrendezett és megszervezett dolgok fognak történni. Nem nehéz hetekkel előre megmondani, hogy mi következik, ha az ember hónapokkal előre beírja a naptárjába az eseményeket. Mennyire más az, amikor az evangélium tűzként működik. Whitefield Bristolba megy 1739 februárjában, hogy pénzt gyűjtsön a Georgia Árvaháznak. Ehelyett ott találja magát a szabadban, Kingswoodban, amint prédikál, és még akkor is milyen kevéssé tudta megmondani az utána következő hónapok eseményeit. A meglepetésnek ez az eleme fut végig a Journals lapjain, akárcsak az Apostolok Cselekedeteiben, és Isten minden nagyszerű művében. Az 1790-es évek végén a vallásos világ a legkevésbé számított a puritán ébredésre, és az államegyház nonkonformistái a legkevésbé gondoltak egy ilyen ébredésre. "Te vagy az az Isten, aki csodákat tettél, megismertetted erődet a népekkel, utad a tengeren át vezetett, ösvényeid a nagy vizeken, lépteid nyoma nem látszott" (Zsolt 77:15, 20).

Whitefield Journals-ában van egy másik szempont is, ami emlékeztet az evangélium és a tűz hasonlóságára. A tűz megvizsgál és kipróbál. Ha értékes fémeket tűzbe helyezünk, mint például a tiszta aranyat, az érintetlenül marad, de az utánzat hamar lelepleződik. A fa, a széna és a szalma nem állja a tüzet. Az istentelenség, a hamis "hit", a keresztyénség nevébe öltöztetett tévelygések, a pusztán a fejben őrzött tanok olyan dolgok, amelyeket leleplez és fölemészt az evangélium tüze. A tűz végtelenül ellenállhatatlan, nem ismer kíméletet. Ugyanígy van az evangélium prédikálásával is, amely nem tűri el a bűnt és a tévelygést. Éppen ez az oka annak, hogy a világ lángra lobbanthatja az ellenkezés tüzét. Az emberek nem viselik el az olyan prédikálást, mint amilyen a Whitefieldé volt, és nem meglepő, hogy a Journals hasábjain állandó utalásokat találunk a világ erőszakos ellenkezésére. Moorfields-ben és a kenningtoni szabadtéren "záptojásokat, macskákat és kutyákat dobáltak rám, és köpenyem annyira megtelt szennyel, hogy alig tudtam eltávolítani." Basingstoke közelében egy doronggal megütötték. Gloucestershire-ben csaknem beledobták egy meszesgödörbe. New Englandon egy rendőr akarta agyonlőni. Herefordshire-ben bátor társát, William Stewardot, halálra kövezték.

Miközben Whitefield üldöztetéseket szenvedett a tömegtől, ebben osztoztak a Wesley-testvérek is, és minden korai metodista vezető. Érdekes futólag megjegyezni, hogy az elkeseredett brossura-háborút a papok az 1739-40-es ébredés idején főként Whitefield ellen irányították. A John Wesley-ről írt életrajzban Tyerman megjegyzi: "Különös tény, hogy Whitefieldet

élesebben támadták, mint a Wesley-ket." Ez jelentős dolog, mert bemutatja, hogy a XVIII. századi papság nem osztozott a XX. századnak abban a véleményében, hogy John Wesley volt a metodista ébredés vezetője, és hangoztatja, hogy Whitefield puritán teológiája nagyobb fenyegetés volt a szemükben, mint John Wesley evangéliumi arminianizmusa. Akárki elolvassa Whitefield nagy válaszát John Wesley "Ingyen kegyelem" című prédikációjára, könnyen meglátja, hogy a metodistaellenes papság miért Whitefield prédikálását célozta meg a gyűlöletével. Úgy tekintették, mint azoknak a tanoknak felforgatását, amelyek egy évszázaddal azelőtt söpörték végig Angliát, és abszolút szembenállás volt a saját véleményükkel. Whitefield szomorúan írhatta Wesley-nek: "Deisták, ariánusok, szociánusok támadják Isten szuverenitását, és kiállnak az egyetemes üdvözítés tana mellett. Itt csaknem össze kellene esnem és sírnom. »Ó, ne mondjátok el Gátban! Ne hirdessétek Askelón utcáin, ne virgadjanak a körülmetéletlenek lányai, ne ujjongjanak a hitetlenek fiai!«"

Van még egy utolsó tanulság, amit a tűz üzen arról, hogy hasonló az evangéliumhoz. A tűz az az elem, amely végül diadalt ül a világ felett – a városok és birodalmak, az emberek minden Bábele a tűz áldozatává válik. Mint ahogy egyszer víz borította el a földet, ugyanúgy ki van jelölve egy nap, amikor "az elemek égve felbomlanak, a föld és a rajta levő alkotások is megégnek" (2Pt 3:10). Whitefield mondása volt: "Úgy prédikáljunk, mint ahogy Apellész festett: az örökkévalóságnak", és az általa tapasztalt ébredések ízelítőt adtak arról a napról, amikor Krisztus nemcsak egyeseket, hanem mindenkit lába alá vet. Annak az emésztő tudatnak a lángjában égett, hogy az evangélium végül diadalmaskodik, hogy a bűn, a gonoszság és hitetlenség végül leomlik előtte. Ez a ragyogó optimizmus és bizalom jellemezte mindig azokat, akik Krisztus közelében éltek - ez ragyog Whitefield Journals-ában éppen úgy, mint Rutherford leveleiben és Spurgeon prédikációiban.

Whitefield lapjait olvasva az ember a laodiceaiak állapotában érzi magát. Ha ez a keresztyénség, akkor mi sem hidegek, sem melegek nem vagyunk. Nem csoda, hogy az érzéketlen tömegeket nem lehet megolvasztani, amikor sem az ő üdvösségükért, sem Isten dicsőségéért nem égünk a lelkesedéstől. Térjünk vissza Krisztushoz, és rájövünk, hogy még nem múlt el az az idő, amikor a tüzet küld földre az áldott megbízáshoz.

Ford.: Dr. G. L.

Herjeczki András:

Hozzászólás a napjainkban olyan sok zavart okozó problémához, a karizmatikus kérdésekhez

Előrebocsátom, hogy nemcsak távoli szemlélője vagyok az eseményeknek, aki tanulmányaim során jutottam ilyen vagy olyan meglátásra, hanem mint aki magam is átélője és sok tekintetben tapasztalati ismerője vagyok bizonyos dolgoknak. Úgy tapasztalom: sok tévelygés forrása abban áll, hogy téves fogalmakat táplálunk magunkban a Szentlélekről. Ezen még az sem segít, ha a Szentlélek helyett Szent Szellemet mondunk. A tévelygés forrása, ha a Szentháromság egy örök Isten egyik személyére úgy gondolunk, mint valami személytelen erőre, személytelen hatásra vagy képességre, amivel mi, az emberek rendelkezünk és csodálatos dolgokat cselekszünk. Ebben a gondolkodási rendszerben az a hiba, hogy túlságosan énközpontú a gondolkodás. Mintha mi, emberek használhatnánk eszközül a Szentlelket. Ezzel szemben az Úr Jézus azt mondta: nálam nélkül semmit sem cselekedhettek (Jn 15:5b).

1938-ban 19 éves voltam, amikor az Úr nyitogatta a szívemet a megtérésre. Én őszinte szívvel fordultam az Úr felé. Akkortájt "nagyon éltek" a pünkösdiek, különösen Kiskőrösön. Volt Soltvadkerten egy egyszerű bácsi, aki arra biztatott, hogy menjünk el vele Kiskőrösre, a pünkösdi gyülekezetbe, mert ott hétről hétre sokan beteljesednek Szentlélekkel. Egy vasárnap délután ráálltam, hogy menjünk el. Kilenc kilométert kellett gyalogolnunk, de nem sajnálva a fáradságot, mentem. Valami olyan érzés volt bennem: Uram, én nem félig-meddig akarok megtérni, hanem egész szívvel, ha van ilyen áldásod, hát akarom én is.

Megérkeztünk a gyülekezeti házhoz, mert egy földszintes paraszthéz volt az a hely, ahol az összejöveteleket tartották. Már tartott az istentisztelet, amikor odaértünk. Kissé szokatlan volt számomra a hangos imádság, hallelujázás. De végre befejeződött és akkor kijelentette a prédikátor, bizonyos Kalincsák nevezetű ember, hogy akik megáldatásban akarnak részesülni, maradjanak vissza. A vezetőm maradni akart, én is maradtam. Hamar kialakult a rend, hogy a négy fal körül lévő lócapadokon ültünk. A prédikátor elmondta, hogy akik áldásban szeretnének részesülni, azok térdeljenek le, és imádkozik érettük. A fal mellett térdelve arcomat a tenyerembe hajtva imádkoztam, őszinte gyermeki hittel: Uram, ha van ilyen áldásod, itt vagyok, én is akarom, mert nemcsak félig-meddig akarok a tiéd lenni, hanem egészen.

Hangos kiabáló imádságok hangzottak. Én nem néztem senkire, hanem az Úrral voltam elfoglalva. Jó hosszú ideig tartott ez az imádkozás. Egyszercsak

elcsendesültek, ez jelezte az óra végét és azután mondták hogy kb. tízen megáldattak, azaz nyelveken szólva imádkoztak. Velünk nem történt semmi, a késő éjjeli órában indultunk vissza a másik kilenc kilométeres gyalogútra. Egy hét múlva ugyanaz megismétlődött. Minden az előző vasárnap szerint kezdődött és folytatódott. A lelkipásztor, úgy tűnik szemet vethetett rám, mert egyszercsak a hangos imádkozások közben megállt mögöttem és megfogva a két karomat, és fölfelé húzva kiáltozta: "Most, Uram, most, most, halleluja, most töltsd be Szentlelkeddel". Persze, amikor hozzám ért, engem mintha leöntöttek volna egy vödör vízzel. Én bezárkóztam. Uram, ebből nem kérek. Tudtam, hogy ez pszihózis, emberi hisztéria. Ha egy gyengébb idegzetű valaki lettem volna, valószínű, hogy valami történt volna, de bizonyára az nem a Szentlélekkel beteljesülés lett volna. Soha többet nem mentem közéjük, mert olyan idegen hatást váltott ki belőlem, amiről tudtam, hogy ez nem a Szentlélekkel teljes élet. Annak ellenére, hogy azt mondták erről az estéről is, hogy sokan megáldattak.

Ilyenfajta áldást nem óhajtottam. De mennyi lelki kárt okozott ez bennem. Éz évekig lebénított. Ettől kezdve még a Bibliából is a pünkösd történetét csak ezen a fals tapasztalaton keresztül láttam. Az a sebesen zúgó szélnek zendülése, a kettős tüzes nyelvek, hogy imájukra megmozdult a hely, ez mind-mind olyan idegen és taszító volt a számomra, mert mindig ezek az emlékek jöttek elém. Ez a lelki kártevés legalább tíz évig tartott nálam. Mindaddig, amíg a kezembe nem került E. Stanley Jones: "Krisztus a világ országútján" című könyve. Tanulmány a pünkösdről. Az író egy Indiában működő misszionárius. A legjobb tudomásom szerint metodista misszionárius volt a Louilvilley Baptista Teológián. Könyvét 1930-ban a pünkösd 1930. évfordulójára írta. Angol eredetije igen sok kiadást ért meg. Volt esztendő, amikor négyszer kellett újranyomtatni. Magyar nyelvre Szabó József győri ev. lelkész fordította. A szinte hetek alatt elfogyó első kiadása 1933-ban, második: 1943-ban jelent meg. A könyvvel való első találkozásom és annak a kiskőrösi előzményei már mint szemináristát értek. Elgondolható, hogy annyi lelki kártevés után, mit jelentett számomra egy józan hitvallomást olvasni a pünkösdről. Nekem egy életre szóló tanítást és gyógyulást jelentett. Valaki kölcsön kérte tőlem ezt a könyvet, és mint annyi más jó könyvet hiába keresem, nem vagyok képes megkapni. Elfelejtette visszaadni.

Nagyon csodálkozom, hogy most amikor annyi káosz van e témában, akkor nem adunk ki ilyen könyvet. Én már magam kiadtam volna, de nem vagyok képes rátalálni.

Mit tanít E. Stanley Jones a pünkösdről?

1. A Szentlélekkel teljes élet nem abnormális extrém jelenség, hanem lelkileg-szellemileg egészséges keresztyén élet. Istent nem a természetellenes élet rendellenességeiben kell keresnünk, hanem a lelkileg egészséges keresztyén élet törvényszerűségeiben.

2. A kettős tüzes nyelvek, a sebesen zúgó szélnek zendülése, a földrázkódás, nyelveken szólás, csak kísérő külső jelenségek, külső csomagolás. Le kell ásnunk a külső tünemények alá, s megkeresnünk a lényegét. Mi volt a pünkösd igazi lényege?

3. Sokan ezt mondják: A bizonyságtétel kezdete? Ez egy nagyon jelentőségteljes esemény volt valóban. Amikor azok a félénk tanítványok kijöttek a zárt ajtók mögül, de megrázó erejű bizonyságtételük mégiscsak eredménye volt valami mélyebb jelentőségű történésnek.

4. Mi volt ez? Szokták mondani az egyház, a közösség megszületése volt. Valóban itt ringott a gyülekezet bölcsője. A pogányság és a zsidóság között itt hullott le és azóta is csak itt omlik le minden válaszfal; de a közösség, a koinonia is csak eredménye volt valami mélyebb történésnek. Ez nem volt más, mint a szent Isten megtalálása.

5. Megtalálták Istent, most már nem mint röpke, múló eszmét, hanem mint élő tapasztalati tényt. Akit eddig a templomban tiszteltek, az most szívüket töltötte be. Isten jelenlétének ez a drága tudata gyógyító erőként és belső felszabadulásként ömlött szét egész lényükön. Ehhez kapcsolódott a másik tény, hogy Mesterük, az Úr Jézus Krisztus, aki tíz nappal ezelőtt szemük láttára a mennybe ment, ez a Krisztus Jézus most velük van, közvetlenebbül és valóságosabban, mint valaha is volt. Azelőtt elválasztotta tőle őket valami erkölcsi, vagy fizikai korlát, de most mindez eltűnt.

Valószínű, hogy akkor még nem tudták volna megmagyarázni a történteket, de tapasztalatukban Isten és az Úr Jézus eggyé lett ebben a szóban: LÉLEK, vagy ahogyan némelyek jobban szeretik mondani: a SZELLEM. A közösségnek ebben a meghittségében, amelynek kifejezésére még ma is gyenge az emberi szó, beteljesült, amiért az Úr Jézus főpapi imádságában könyörgött: "Hogy ők is egyek legyenek mibennünk, mint te, énbennem Atyám és én tebenned, hogy ők is egyek legyenek mibennünk" (Jn 17:21). Ők az Istenben, Isten őbennük. Megismerték Istent, megtalálták Krisztust a Lélek által a Lélekben. Számukra tapasztalati tényként: a Lélek Krisztus és Isten jelenlétének a módja. És ez volt pünkösd történetének az igazi lényege. Hogy önmagát a Krisztus Jézus alakjában megmutató Isten, a Lélek (Szellem) által jött közel az emberhez.

Ez az eklézsia titka, ezt nevezik az újabbkori teológusok Krisztus folyamatos reinkarnációjának. Hogy annakidején testet öltött a Mária fiában és ő lett a názáreti Jézus, a jelenlegi üdvtörténeti korban testetölt az eklézsiában, és ők lesznek "Isten gyermekei", Istennek fiai (Jn 1:12). Így fejeződik ki a Szentháromság-hit titka, nem erőltetett formai okoskodásban, hanem tapasztalati valóság útján.

Ez volt tehát az a nagy minőségi változás, amit pünkösd hozott a tanítványok életében. Hogy minden, ami eddig történt, minden rajtunk kívül ment végbe Betlehemtől kezdve a mennybemenetelig, minden történésnek, csak szemlélő voltunk, jóllehet minden miérettünk helyettünk és miattunk történt, de pünkösdkor és attól kezdve, a történetek már bennünk mennek végbe. Ez nagy minőségi változás.

Ezek után érthető, hogy milyen felszabadulást jelentett számomra megérteni, hogy a Szentlélekkel teljes élet, a Szentlélekkel való beteljesedés nem azonos a nyelvekenszólás extázisával, hanem olyan hallatlanul nagy dolog történt, hogy az az egy, örök mindenható Isten, akit az egek egei be nem fogadhatnak, aki megjelent testben, most megjelent Lélekben. Karácsonykor testet öltött mindazoknak a szívében, akik hittek benne és engedtek néki és ezek lettek Isten fiai, az eklézsia tagjai a Krisztus pléromái, tejessége őnéki, aki mindeneket betölt mindenekkel. Titeket is (Ef 4). Akit az egek egei be nem fogadhattak, mert néki a föld csak ülőszékének zsámolya, tetszett néki, hogy bele alázza magát halandó testünkbe és ott vegyen lakozást.

A Lélek nem különcködővé, hanem krisztusivá tesz. A Lélek gyümölcse Krisztus erényei bennünk. A Lélek nem beteggé, hanem győzelmessé teszi őket.

Mit tanít Stanley Jons a pünkösdiekről?

A pünkösdista mozgalom, – mondja ő – nagyon sokat ártott a pünkösdnek. Ezek a különcködők eszelős háborgássá tették előttünk a pünkösdöt, úgyannyira, hogy sokan szeretnék magát a szót is egészen elhagyni. Azt állítja Stanley, hogy az egyház a felelős azért, hogy elhanyagolta az evangéliumnak ezt a leglényegesebb pontját. Sok éhes lélek belekeveredett a pünkösdisták felelőtlen társaságába, akik a fékevesztett, s szinte dühöngő érzelemháborgást azonosítják pünkösddel. A hívő életnek csakugyan tartozéka az érzelem. Hiszen az érzelem az a szél, amely belefeszül a Lélek vitorláiba és rendeltetése felé hajtja. Én nem félek az égi Széltől, amely belekapaszkodik lelkem vitorláiba. A pünkösdiek érzelem-vallására az egyház ellenáramlattal felelt. Ez a reakció megdöbbentő terméketlenséget, lelki dermedtséget hozott szellemi vérszegénység következett be és ma is ebben szenvedünk.

Az igaz, hogy a fenséges pünkösdi csodatény tevésében némelyek eszelősségbe és beteges lázba tévedtek. Ha pedig valaki eszelős, vagy lázas, az értelmetlenül, sőt dőrén félrebeszél. Mármost az, hogy némelyek lázas eszelőségbe jutottak, sokunkat valami fagyott és vértelen lelkiállapotba űzött. Mert egyesek fellengzőssé lettek, mi meg a hasonlótól való félelmünkben kiszáradtunk, érzelemszegények lettünk, alatta vagyunk névértékünknek.

Hogyan rajzolja meg korunk Stanley lelki helyzetképét?

Győzelmes élet helyett, húsvét és pünkösd között zárt ajtók mögötti életet élünk. "Az élet ott áll az egyház ajtói előtt és várja a lelki vezetés, a meggyőződésből fakadó istenélmény, az ön- és bűnlegyőző diadalmas életerő, diadalmas életről és igaz testvériség néhány tiszta zengzetű szavát.

Vajon szóljuk-e a diadalmas életnek egy recsegő világomlás közepette is az evangélium tisztán zengő bíztató beszédét?! Úgy szeretném, ha határozott igennel felelhetnék. De keleti és nyugati ismereteim egyaránt azt mondatják velem, hogy általában az egyház még nem készült fel erre a szolgálatra, erre a nagy alkalomra. Az egyház, benne a mi közösségünk is, nem áll a hivatása magaslatán. Szószékeinkről elhangzanak nagyszerű és sziporkázó prédikációk, aztán minden marad a régi. Ízetlen sóvá lettünk. Az egyház nem, vagy legalábbis még nem éli a pünkösdöt. Pünkösd még nem lett eleven éltető erőtényezővé bennünk.

Húsvét és pünkösd között élünk. Húsvét az élet elkészítése és felkínálása. Pünkösd az élet elsajátítása, megélése, bátor tiszta erőteli megvallása. Az egyház tétován áll a kettő között. Valami csodálatos hajnali látása van már: tudja, hogy Krisztus élt, tanított, meghalt és feltámadott... Ám az igazi virradat még hátra van: az elindulás boldog hevület, pünkösd megélése. Ha egyszer az Egyház elérkezik pünkösdhöz, semmi sem állhatja útját!

Ma még megakasztja a saját nehézkes gépezete... A bátor indulás helyett szaporítjuk a gépezet kerekeit.

Fülükbe csengett a legdrágább beszéd, amely az emberi életben valaha belezendül. Az evangélisták látták a legcsodálatosabb, legtökéletesebb élet kiábrázolását, az Úr Jézus életét. Ők tanúi voltak halálának, feltámadott életének. Megtapasztalták, hogy szomorúságukat örömre változtatta, midőn megjelent közöttük. Sokrétű megbizonyosodásuk ellenére és után is szívükben hordozták az örömüzenetet, amelyet a világ nélkülözve várt, amely egyedül gyógyította volna meg és ma is egyedül ez gyógyíthatná meg beteg világunkat, s ez az üzenet zárt ajtók mögé szorult és szorul.

Nagyon igazak ezek a csontig metsző szavak: "Ha a tantételekből vagy a jellemekből eltűnik a Szentlélek, elszáradnak azok, mint a nedvtelen fa."

Ám az egyház idegenkedik a pünkösdtől. Szinte fél tőle. A Szentlélekről való tanításunk a leghatározatlanabb és legbizonytalanabb. A tekintélyuralom korszaka lejárt. Korunk embere a tényeket vizsgálja, az élet minden területét górcső alá veszi. Kérdés, kibírja-e hitünk ezt a tényvizsgáló tekintetet. (Ma már tudjuk és elmondhatjuk, hogy kibírta a 40 éves kommunizmust is). Ha a vallás csak az életre erőltetett hitrendszer, nem bírja ki, de ha megteljesítője az életnek, nem kell félnünk a tudományos vizsgálódástól. Meggyőződésem, hogy ha elég mélyre hatolunk a tények világába, feltétlenül eljutunk Krisztushoz. Mert Krisztus nem csupán útja vagy orvossága az életnek, hanem maga az élet. A megtapasztalásra való törekvés nagyon is fontos. Az ifjúság lelkében, a cinikusság mögött mély lelki vágyódás van, és megrázó belső éhséget találunk. A lelke mélyén minden ember olyan teremtmény, akinek egyetlen alapigénye van: Isten. Dél-Amerikáról mondja Stanley, de a mai Európáról éppúgy elmondható, hogy két világ között lebeg: a dogmatikus tekintély világa, az egyik, ez halott már; a másik a Lélek élményvilága, amely még nem született meg.

Hogyan ítéli meg Stanley korunk tudományos életszemléletét?

A tudományos gondolkodás megpróbál mindent belesuvasztani a CGS (centiméter, gramm, secundum) rendszerbe. És azt fogadja el, ami mérhető. Stanley azt mondja, mindez az evangélium számára hajtja a vizet, mert az ébredés számára készíti elő a talajt. Mert aki a valóságot keresi, akárhonnan indul el, Krisztushoz érkezik, mert ő az igazi valóság. A lelke mélyén minden embernek egyetlen alapigénye van: Isten.

Arra van szükségünk, hogy életünk egyre Krisztus-centrikusabbá váljék. A Krisztus-központú élet pedig gyakorlatilag a Szentlélekkel teljes élet. Amikor a mindennapi életünkben az Úr Jézustól tanult életpéldát a Szentlélek bennünk valósággá teszi. A gyakorlati megvalósításra való törekvés, ez vezet nyílegyenest pünkösdhöz. Mert az evangélium itt válik személyes tapasztalati ténnyé. Pünkösdkor teljesedett be Krisztus földrejövetelének központi célja (Jn 10:10b). "Én azért jöttem, hogy életük legyen, sőt bőségben éljenek". Mi az Úr Jézus tanításait túlságosan ellégiesítettük, ott is, ahol azoknak gyakorlattá kellene lenniük.

Stanley Jones kitér az anyagi javak felhasználására is. Azt mondja: modern világunk berendezettsége nagyon kedvez a tehetőseknek a nincstelenek rovására. Haszonlesó társadalmunkban a pénz aranykulcs, amely mindenhova ajtót nyit. Szívünk mélyéig meg vagyunk győződve, hogy ez így helytelen és keresztyénietlen. Jól tudjuk, hogy ez merően ellenkezik Krisztus felfogásával. Ám az egyház földi berendezkedéseivel anyagi függésben van ezzel a vagyonhajhászó társadalommal. Attól való félelmében, hogy megsérti a vagyon képviselőit s elveszti pártfogásukat, behúzódik egy megcsontosodott gazdasági rendszer csukott ajtói mögé.

A faji kérdés:

Közöttünk egy új vallás fejlődött ki, a fehérfajúság vallása. Pedig valószínűleg maga Krisztus sem volt fehérbőrű. Mi az Úr Jézust a mai zsidóhoz hasonlítjuk, aki fehér. De a modern zsidó már kétezer éve "árnyékban jár". Ha el akarjuk képzelni, hogy milyen volt az akkori zsidó, a mi időnk nomád arabját kell példának venni. Az egyház még nem foglalt állást megalkuvás nélkül a faji úrhatnámság ellen.

A leszerelés kérdése:

Érezzük, hogy minden nemzet felett ott áll az "emberiség". Mégis bezárkózunk a nemzetiségek mögé. A nemzeti szűkkeblűség okozza a nemzetközi nyugtalanságot. Ez hiúsítja meg a leszerelést.

Az egyedüli, amire szükségünk van, pünkösd, a Szentlélek új kiáradása. Régen úgy gondoltam, sok mindenre szükségünk lenne. Ma úgy látom, hogy egyedül pünkösdre. Nézzétek a tanítványokat! Ettől fogva senki sem állhatta útjukat. A félelem eltűnt, mint a pára a napfelkelte után. Ugyanabból a felházból, ahol előbb félőn összebújtak, most repeső örömmel törtek elő az evangéliummal. Semmi sincs, ami ki tudna emelni a zárt ajtók mögül, csak a Szentlélek, csak pünkösd.

Növelheted szertartásaink fényét, hangulatát, ahogy csak akarod. Javíthatod a nevelőmunkát minőségileg is, mennyiségileg is. Emelheted a lelkészképzettség szintjét, amilyen magasra csak lehet akadémiai szinten; szórhatod bármily bő marokkal a pénzt a perselybe - megadhatsz az egyháznak akár mindent, ha azt az egyet nem kapja meg, amit a pünkösd adott a krisztusiaknak - hulladíszítésnél nem végeztél egyebet.

Sokan azt tanítják, az lehetetlen, mert pünkösd csak egyszer volt. És pünkösd nem ismétlődhet többé. Ez részben igaz, mert a Szentlélek kitöltetése, tehát a pünkösd üdvtörténeti korszakhatár volt. Pünkösd elválaszthatatlan Jézus Krisztus váltsághalálától. Bele van ágyazva a megváltás történetébe. És pünkösdkor az a nagy minőségi változás következett be, hogy el addig minden rajtunk, embereken kívül történt. A történéseknek csak szemlélői voltunk mi, emberek. Még az akkor élő emberek is, jóllehet érettünk, helyettünk és miattunk történt minden. De pünkösdkor és attól kezdve a történések már bennünk, a szívünkben és az értelmünkben mennek végbe a változások, amiket a Szentlélek idéz elő és visz véghez. Tehát ennyiben igaz, hogy nem ismételhető. De ha megfigyeljük a Bibliában is megvan minden csoportnak a maga pünkösdje.

Jeruzsálem pünkösdjét az ApCs 2-3. írja le részletesen. Ez a klasszikus pünkösd. De a samaritánusoknak is megadatott, amit az ApCs 8. fejezet ír le, és örökített meg a számunkra. De ott van a pogányok pünkösdje is az ApCsel 10. részében. Tehát ha több nem lett volna is máris nem mondhatjuk, hogy a pünkösd soha nem ismétlődő esemény. Sőt azt kell mondanunk, hogy mindenütt, mindig a nagy áttörés, legyen az tömeges evangélizáció keretében, vagy csendes négyszemközti beszélgetés, csendes imádkozás közben, az mindig, mindenütt a Szentlélek munkája a körülményektől függetlenül.

Az én személyes pünkösdöm éppen Stanley Jones eme könyvének olvasása következtében éltem át, amikor megvilágosodott előttem, értelmemmel és szívemmel felfogtam, hogy milyen felfoghatatlanul nagy eme titok dicsőségének a gazdagsága, hogy Krisztus bennem is lakozik a Szentlélek által (Kol 1:27).

Ez az értelmi megvilágosodás csekélységnek látszik mások előtt, de én tudtam és azóta is tudom, hogy milyen forradalmi változást jelentett a lelkivilágomban. Megszabadultam attól az évek óta tartó megkötözöttségtől és lelki sérüléstől, amit a pünkösdiektől kaptam. Boldog vagyok, hogy lehet a Szentlélek uralma és fegyelme alatt élni, mint az Úr Jézus Krisztus vérén megváltott gyermeke. Azóta tudom, hogy a prédikáció nemcsak beszéd, nem előadás, hanem a szívem kitárulkozása a Szent Isten előtt.

Ezek után érthető, hogy milyen felszabadulást jelentett számomra az a felismerés, hogy a Szentlélekkel való beteljesedés mennyire nem azonos a nyelvekenszólás extázisával, hanem olyan hallatlanul nagy dolog, hogy az az egy, örök mindenható Isten, aki megjelent testben és ő karácsonykor testet öltött a Má-

ria Fiában, és ő lett a názáreti Jézus, pünkösdkor ő a Lélek, és testet őlt ma mindazok szívében, akik hittek és hisznek őbenne és engedelmeskednek néki és ők lesznek az Istennek fiai, az eklézsiának tagjai, Krisztus pléromája, teljessége őnéki (Ef 1:23). Mert az, akit az egek egei be nem fogadhattak, tetszett néki belealázni magát emberi életünkbe. A Lélek nem különcködővé tesz, hanem krisztusivá. A Lélek gyümölcsei: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtaróztatás (Gal 5:22). Krisztus jelleme, élete bennünk.

A Lélek nem beteggé, ideggyengévé, hanem győzedelmessé tesz.

A legújabbkori teológia ezt nevezi Krisztus folyamatos inkarnálódásának. A hittel és Szentlélekkel teljes élet a győzedelmes hívő élet. Ne mondjunk le róla. ApCsel 2:39. "Mert néktek lett az ígéret és a ti gyermekeiteknek..."

Boros Gergely:

A szolgálati fegyelem

Lelkipásztorok, presbiterek és diakónusok gondoskodása saját lelki életükről, önmaguk és a szolgálatuk iránti felelősségtudatból

"Viseljetek gondot azért magatokra és a tudományra..." (ApCsel 20:28).

Vannak foglalkozások, szakmák, hivatások, melyek sajátságos méltóságot követelnek és hordoznak. Nagyon furcsa helyzet állhat elő, ha bármi miatt is e méltóságjegyek hiányoznak. Ilyenek például: józan élet, tudás, tiszta, átlátható életvitel. Ezt alapvetően elvárja minden ember egy tanártól, vagy egy orvostól, vagy akár egy politikustól is. Ez jelenti az élet, az események méltóságteljes hordozását, pontos munkát, megbízhatóságot, bölcsességet az emberekkel való bánásmódban és elégséges szakmai tudást. Megértést és személyválogatás nélküli segítőkészséget, mondhatnám: emberszeretetet.

Az emberek között végezhető, méltóságot követelő hivatások tetőfokán állanak a hívő gyülekezet munkásai; bármilyen minőségben kapnak, helyet felelős posztokon. Természetesen mindenek előtt áll ebben a méltóságban a lelkipásztor, aki a hivatásánál fogva, elkötelezett személy az Isten szolgálatára. Ám ugyanezen normák szerint ítélik meg az emberek a presbiternek (gyülekezeti vén), a diakónusnak, az Isten igéje hirdetőinek, az énekzenekar-vezetőknek és a gyülekezeti élet egyéb területein szolgálattevő embereknek az értékét. Akár avatottak e tisztségre, akár avatások nélkül szolgálnak.

Eléggé furcsa helyzetek adódnak a gyülekezeteinkben. Vannak testvérek, akik minden avatás nélkül végeznek különböző szolgálatokat hosszú éveken át, és vannak, különböző meggondolásokból hirtelen felavatottak, akikkel nagyon sok baja adódik a gyülekezetnek.

Pál jól értette és gyakorolta és mások figyelmét is felhívta arra, hogy miben is áll a gyülekezet szolgáinak méltósága. Azt is jól tudta, hogyan lehet e méltóságot megnyerni és gyakorolni, illetve megtartani. Tudta, hogy mi e méltóság elnyerésének feltétele. Több alkalommal és más-más megközelítésben beszél is erről. Néhány szempontja:

> Méltóságunkat Isten igéje adja. (Fil 1:27)
> Alkalmasságunkat az Atya munkálja: (Kol 1:12, 2Kor 3:6).
> Vigyáznunk kell méltóságunkra: *"Járjatok méltóan az Úrhoz"* (Kol 1:10).

Témánk helyes elemzésénél ragaszkodnunk kell a 28-ik vers teljes értelmezéséhez, mert ebben a gondolatkörben elválaszthatat-

lan a *"magadról és a tudományról"* szavak értelmezése. Ám elválaszthatatlan az ige szolgáinak életében is.

I. A szolgálattevők egyéni élete

Az elején illik kezdenünk. Elengedhetetlenül fontos, hogy bárki is, aki a gyülekezet területén végez munkát, valóságos, Ige szerinti megtérés útján kerüljön a gyülekezetbe, a szolgálatba. Erre a minőségi megtérésre az Ige szolgáit már az ószövetségi írások is figyelmeztetik. A próféta így fogalmaz: *"Tudakozzuk a mi útainkat és vizsgáljuk meg és térjünk az Úrhoz"* (JSir 3:40). Itt is és minden megtérésben együttműködik az értelem és a lélek, Isten és az ember. Így nem lehetséges a tévedés. Isten szerinti, teljes lesz a megtérés. Megtérésünk valódi volta és a megtérésben való teljes megmaradásunk ellenőrizhető és kell is ellenőriznünk, állandóan. Ez az ige legyen ebben a fontos tényben előttünk, amit Bemerítő János mondott a hozzá kitóduló népnek, köztük az írástudóknak és a farizeusoknak: *"Teremjetek hát megtéréshez illő gyümölcsöket..."* (Mt 3:8). Annak az embernek, akinek életében nem teremnek megtéréshez illő gyümölcsök, mások megtérésében is fanyar gyümölcsöket termel. Ha jó eredményt akar elérni, a megtérés utján mindent elölről kell kezdenie. Csak azután következhet a jó gyümölcsöket termő szolgálatok sora.

Az önmagunkról való gondviselés fontos része életünk rendezettsége. Nem lenne szabad megengednünk, hogy zavaró körülmények úgy és annyira hassanak reánk, hogy életünket eltérítsék az Isten megmutatta céltól, iránytól és rosszul érintsék azt a szent munkát, melyben munkálkodhatunk. A magam életéből is tudom, hogy az ördög gondoskodik arról, hogy munkáink végzése közben legyenek zavarok és különböző akadályok. Nem engedhetjük meg, hogy dolgaink és ügyeink annyira összekócolódjanak, hogy más irányba vigyenek vagy egyenesen gátat vessenek és megállítsanak. Nem szegényedhet úgy le egy szolgáló ember, hogy lelki ereje elfogyjon. Kis zavarokat is azonnal igyekezzünk megoldani, elsimítani, jóra hozni. Őrködjünk, hogy legyen mindig elegendő erőnk és időnk arra, hogy emberekkel és Istennel való viszonyunkban a megromlott kapcsolatokat időben elrendezzük. Isten kegyelmes segítsége folytán mindig sikeresen túljuthatunk a jelentkező problémákon és akadályokon. Csak az ne forduljon elő szolgálataink végzése közben, hogy életkörülményeinket elhanyagolva olyan erőtelen helyzetbe kerüljünk, hogy erőtelenségünkben még nagyobb bajokat okozzunk az előbbieknél. Mert minden kár, amit így okozunk, ember és Isten ellen való bűn.

A megtéretlenség és a rendezetlen élet együtt nagyon nagy rombolást képes elvégeztetni velünk. Ma is rémképeim közé tartoznak némely, ilyen állapotban elkövetett, erőtelen cselekedeteim. Eszembe jutnak mások, ilyen helyzetben megélt élményei. Egészen odáig, hogy a jogtalanul vagy jogosan megsértődött ember az Isten világában, a szent munkában "sztrájkolni kezd, akadályozza a munkát". Leteszi a munkát duzzogva. Valakit egyszer ilyen állapotában megkérdeztem. "Most kit büntet? Istent-e vagy a gyülekezetet?" Megdöbbent a kérdésemen. Tartsunk sokszor önvizsgálatot!

Még nagy lelki terheink viselése közben se engedjük meg magunknak szolgálataink kihagyását. Sokszor szolgálataink kényszerítenek önvizsgálatra és helyreigazítanak minket. Számtalanszor éltem át Isten csodálatos kegyelmét abban is, mikor lelki teherrel, fizikai fájdalommal léptem fel a szószékre, de szolgálatomnak kezdetétől a mindenható Isten minden teher alól feloldozott. Mindent elfelejtettem. Őrködjünk hát különlegesen életünk rendezettségén.

Külön feladata Isten szolgáinak életük irányban tartása. Ez alatt azt értem, hogy ne "ad hoc" reagáljunk a minket ért hatásokra. Vizsgáljuk felül azokat minden esetben és a mennyei cél elérése szempontja szerint értékeljük, dolgozzuk fel megfelelően. A minket ért hatásokat és a gyülekezet folyó eseményeit is nagyjából ki lehet számítani. A legtöbbször van is idő ezekre felkészülni. De ha teljesen váratlan helyzetek is alakulnak ki körülöttünk, ha vigyázunk a célra és nem tévesztjük azt szem elől, megtaláljuk a cselekvés helyes módját. Csak arra vigyázzunk, hogy ne az események irányítsanak bennünket, hanem mi irányítsuk az eseményeket. Ha így jönnek is váratlan események, tervezett programjaink mellett képesek leszünk minden kapkodás nélkül jól intézkedni, vagy ha kell, személyekkel és ügyekkel foglalkozni. Nekünk, gyülekezeti munkásoknak még hétköznapi dolgainkat is lelki szolgálataink függvényében kell megválasztanunk és végeznünk. Ahogy a mi Urunk tanította is velünk: *"Keressétek először Isten országát..."* (Mt 6:33). Amint a fizikai életünkben is igényelt, legyenek megtervezett lelki céljaink is. Közelebbi és távolabbi célok. A szolgálattevőnek nem lehetnek Isten ügye előtt lévő saját ügyei. Ha lenne is, mindenképpen alá kell rendelnünk Isten szempontjainak. Egyáltalán: legyen menetrendje szolgálatainknak. Idő a látogatásra, idő a készülésre és idő mindenre. Azt a készséget is fejlesszük ki magunkban, hogy váratlan helyzetek megoldására is képesek legyünk.

Ismerek egy hű szolgáját az Úrnak, aki más megsegítését a maga munkájánál is fonto-

sabbnak tartja. Valóságban megtörtént, hogy akkor kértek segítséget tőle, amikor saját földjét szántotta. Kifogta lovait az eke elől, és megadta a kért segítséget. Teljesen az Úrnak átadott élet az ilyen. Vannak helyzetek, amikor teljesen érthető és indokolt, ha a saját ügyeim az elsők. Ám a jézusi gondolkozás értelmében is így van-e? Ez az, amit gyakorolnunk kell. Váratlan és számomra hátrányos helyzetben is a mások szolgálata.

Isten szolgái soha nem engedhetik meg maguknak azt, hogy szolgálataikban valahol is tartós lemaradások legyenek. Nem egyszer ezekben a dolgokban jóvátehetetlen mulasztások adódnak. Halmozódik a munka tovább és nem egyszer a lelkek sínylik meg a mi mulasztásunkat. Ilyenkor áll be a kapkodás, felejtés és jönnek a további bajok, sértődések.

II. A szolgálattevők imaélete

Elképzelhetetlen bármilyen lelkimunka tartós és eredményes ellátása rendszeres imaélet nélkül. A lelkimunkás imádságain át kapja meg a szükséges mennyiségű és pótolhatatlan erőket. Mennyei erők nélkül pedig a munkája csak vergődés és nagyon sovány és kétséges eredmények születhetnek. Az imaélet éppen ezért legyen rendszeres. Mindenki a neki legjobban megfelelő időpontban, a végzendő munka és a lelkiállapotnak megfelelő mértékben éljen vele. Rendezze be csendes, titkos imakamráját. Akár egy órára is. Dániel napjában háromszor nyitotta meg imádságra Jeruzsálem felé lakásának ablakait (Dán 6:10). Dávid is ezen módon panaszkodik Isten előtt (Zsolt 55:18). Jó tehát, ha imádságainknak vannak napszakok szerinti, megszokott időpontjai. Ilyenkor már várjuk sokszor, hogy mikor is jön el az imádkozás ideje. Ha valami miatt elmaradnak ezek az imák, igyekezzünk a legelső adódó időben pótolni. Ezek mellett az imádságok mellett ott vannak, lelki vagy testi okok indítékaiból eredő imádságaink! Sokszor ezek nagyon fontos tárgyakban fogannak és nem egyszer időben is hosszúra nyúlnak.

Vannak olyan imák, melyek közösségi pogramokat hordoznak. Országos vagy nagyobb területek problémáit. Lehet ezeknek is határozott célja, ideje. Természetesen Isten előtt imádságnak számít egy bárhol és bármikor hozzá és felé küldött sóhaj is.

Ezen a területen egyáltalán nem számít önzésnek, ha imáink egy fontos hányada saját életünk, lelki fejlődésünk vagy anyagi természetű kérdéseink érdekében hangzik. Mennyi emberi nyomorúságunk kerül is itt elő, ami az ige megvilágításában őszinte bűnbánatot igényel tőlünk. Márpedig ha akarjuk, ha nem, ha tudatos bennünk, vagy ha el is felejtkezünk róla, Isten minket saját valóságunkban lát és így is ítél meg. Csak Jézus Krisztus érdeme és imáink mentenek meg súlyos ítéletek alól. Sőt, Isten méltán ítél meg bennünket a gondolatban megfogamzott bűneinkért is. Mennyi bűnbocsánatra és mennyi kegyelemre van szükségünk!? Meggyőződésem, hogy sokkal többre, mint a minden megbízás és felelősség nélkül élő embereknek. A mennyei javak, erők megnyerésének jó és biztos útja az imádság. Az ima Jézus Krisztus szerint az éberség és a készenléti állapot magaslatára képes felemelni az embert. *"Figyeljetek, vigyázzatok és imádkozzatok"* /Mt 26:41/.

Imádkozzunk közvetlen környezetünkért! Feleségünkért, gyermekeinkért, szüleinkért. Imádkozzunk érettük és imádkozzunk velük. Nekünk, lelkipásztoroknak is első és közvetlen gyülekezetünk a családunk. Vegyük hát mindannyian úgy, hogy minden tényked és, amit a családban, a családért teszünk, az fontos szolgálati területünk. Itt sem engedjük ki azokat a lehetőségeinket, amit az imádság jelent. A legtöbbször anyagi és lelki természetű problémáink is az elvégzett munka mellett, az imáinkban is megharcolt küzdelem útján lesznek teljesek és tökéletesek. Az idővel és a mennyiséggel itt sem lehet spórolni, mulasztani. Mulasztásaink minden területen anyagi és lelki károk sorozatát jelenthetik. Ezekben a dolgokban tehát mulasztani nem szabad.

Az ima meghatározza nem csak Istenhez való viszonyomat, de a reám bízottakhoz valót is. Családomra éppúgy kihat, mint gyülekezetem tagjaira. Az ő imaéletük is meghatározza az én cselekedeteim hatásfokát, elvégzett munkáimnak eredményességét. Sem a családomtól, sem a gyülekezetemtől nem függetleníthetem magamat. Ha megpróbálnám is ezt, munkáim végzése közben fény derülne arra, hogy mennyire kapcsolódtunk össze az imában; nyilván arra is, hogy közös imádságainknak milyen a hőfoka, a megnyilvánuló ereje. Kölcsönösen jól ápolt és rendezett közösségi imaéletünk jó erőforrás, biztos támasz szolgálatainkban. Ha imaéletemben zavar, hiány áll elő, vagy valami miatt elmarad, csökken az érettem elmondott ima ereje, vagy intenzitása, az negatív hatásban jelentkezik munkám eredményeiben. Sokat és sokszor kell tehát imádkoznunk gyülekezeteink áldásos fejlődéséért.

Minden szolgálatban álló, hívő ember feladatai közé tartozik imádkozni minden emberért (1Tim 2:1).

Itt e megfogalmazásnál is vigyáznunk kell, mert ez a szó, hogy *"minden"*, nem varázsszó, melynek kimondásával már el is

intéztem az emberek iránt fennálló kötelezettségeimet, és ahogy kimondtam e szót, Isten meg is áld minden embert. Az összefoglaló szó kimondása után gondolnom kell a sok ember közül valakire. Talán néven is kell neveznem őt vagy őket. Istennek el kell mondanom, hogy gondoltam valakire, akinek az életkörülményein, bűnein az ő kegyelmes közreműködése által segíteni szeretnék. Az összefoglaló névben ott vannak ellenségeim is (Mt 5:44). Bizonyára megfigyeltük már, ha képesek vagyunk ellenségeinkért is imádkozni, akkor jó lelkiállapotban vagyunk. Az ellenségeink sorsáért elmondott imák, hozzátartoznak saját lelkünk ápolásához.

III. Kötődés Isten Igéjéhez
Az Ige olvasása

Önmagam, a lelkem, személyiségem gondozásának másik nagy feltétele a Biblia olvasásában adatott. A lelkipásztor, a gyülekezeti vén, diakónus, vagy a gyülekezet bármely posztján is szolgáljon valaki, lelkületében és ismereteiben feltétlen többnek kell lennie a gyülekezet nem szolgáló tagjainál. (Sajnos, e feltétel sokszor hiányzik.) Ez pedig csak úgy lehetséges, ha többet imádkozik és többet olvas Bibliát, többször tanulmányozza azt, mint mások. Ha kevesebbel is megelégszik, annak megfelelő igei és lelki színvonalat képviselhet és adhat át. Ez törvényszerű! Ám a vezetéshez és a tanításhoz ennyi kevés.

Mindenképpen olvassuk az igét – lekciószerűen. Tehát valamiféle rendszer szerint. Erre kiválóan alkalmasak a bizonyos szisztéma szerint elkészített áhítatos könyvek, vezérfonalak. Jó dolog ez, mert rákényszerít bennünket arra, hogy olyan igékkel is foglalkozzunk, amelyeket esetleg másként elhagynunk volna. Talán kényelmi okokból, talán esetleg sajátos bibliai látásunkból adódóan.

Olvassuk a Szentírást más módszer szerint is. Pl. egy-egy könyvet végig, vagy az egész Bibliát folyamatosan. Illik ismernünk a hit tételeit, de illik ismerni az igét kronológiájában, eseményeiben is. Ismerek embereket, lelkipásztorokat, akik az Írás folyamatos olvasását soha nem hagyják abba. Kezdik megint elölről, ha abban végigértek. Vannak olyanok, akik már sokszor átolvasták a Bibliát. Mégis ha újra veszik, találnak új helyzeteket, eddig fel nem ismert igazságokat. Azt már gyakorlatból tudjuk, hogy bármilyen formában olvassuk az Írást, ehhez igazodó módszerrel kell tennünk. Minden más mű olvasásától eltérően tesszük ezt. Nem olvashatom úgy, mint egy napilapot, vagy szépirodalmi művet, vagy akár úgy, mint bármely szakkönyvet. Minden jobb könyv hordoz valami hatást, amivel megfogja, esetleg lenyűgözi az embert. A Biblia a Szentlélek hatalmát hordozza. Az áhítattal és lelki vággyal közeledő lélek számára isteni sugallatokat közvetít. Lelki igényeimre, a Bibliához fűződő viszonyomra jellemző az, ahogy közeledem Isten beszédéhez. Az is árulkodik benső helyzetemről, ahogy felállok a Szentírás olvasásától és amilyen erőkkel távozom az emberek közé. Az emberi kapcsolatokat, munkatársi viszonyomat meghatározza Isten szava.

Az emberek között végzett lelki munkáimat, annak mennyiségét és minőségét meghatározó módon szabályozza is. Ez érthetően minden gyülekezeti munkásra általános érvényű befolyás és hatás. Gyülekezeti helyzetünket és munkánk eredményességét pedig áldásosan irányítja. Ott értem meg az igét, amikor megértem abból Istennek életemben jelentkező igényeit és terveit. Úgy fogadom a testvért, aki mellettem él, hogy ő nekem testérem és munkatársam az Úr Jézus Krisztusban. Ezt végzi el Isten igéje bennem. Ha az igét szeretjük és szolgálunk is azzal, feltétlenül szeretnünk kell minden embert, aki közelünkben él, legyen akár testvérünk, barátunk, ellenségünk vagy a családunk tagja. A gyülekezeti munkásoknak legyen szavak nélkül is prédikáló életük. Isten szolgája legyen könnyen megközelíthető és maga is igyekezzen közel férkőzni azokhoz, akik érdekében valamilyen szolgálatot vállal. Vannak egyének, akiknek ez könnyen megy. Vannak azonban a gyülekezeteinknek olyan tisztségviselői is, akiknek erre külön kell magukat serkenteni. Ügyelnünk kell arra is, hogy szolgálataink végzésében semmi mesterkéltség ne legyen. És ne tűrjük meg a képmutatásnak leghalványabb jeleit sem. Testvéreink ezt úgyis hamar megérzik és szolgálataink így értéküket vesztik.

Neveljük magunkat abban, hogy megtévedt testvéreink felett ne ítélkezzünk. Szánjuk azokat az embereket, akik a bűn rabságában élnek. Irgalmas és megbocsátó szívvel közeledjünk a bűnbánó lélek felé.

Ez a viselkedési mód szinte kötelező a gyülekezeten kívül élő lelkek felé. Ne felejtsük el soha, mi is csak annyiban vagyunk másoknál előbbre és különbek, amennyiben hamarabb érkeztünk meg Jézus Krisztushoz, és bűneink bocsánatát vettük. Semmi okunk nincs arra, hogy felsőbbrendű lénynek gondoljuk magunkat.

Tudnunk kell azt is, hogy a világ is ugyanúgy Isten felségterülete, mint a gyülekezet. Mi is úgy kezeljük, hogy Isten és a misszió szempontjából mind a két terület szent hely. Ezekben a dolgokban is még nagyon sok fejlődésre van szükségünk, hogy mindenütt és mindenkor mi is így gondolkozzunk. Neveljük magunkat is abban a valóságtudatban, hogy gyülekezeteink nem az abszolút szentek és bűn nélküliek közösségei. A világ pedig nem a

kárhozottak birodalma. Nekünk az a feladatunk, hogy akiket csak lehet és tudunk, vezessünk e létbizonytalanságból Isten megbízható, kegyelmi világába.

Isten felséges tervei és a mi gyarlóságunk tudatában úgy végezzük e nemes feladatunkat, mint akik tisztában vagyunk méltatlanságunkkal és munkánk hiányosságaival. Úgy, mint akik tudják: mindenben Isten segítségére van szükségük. Éppen ezért munkálkodásaink idején soha ne felejtsük el, mérhetetlen sok alázatra van szükségünk. Ez nagyon sokszor embert megpróbáló, nagy feladat. Ezt mi mindannyian saját élettapasztalatainkból tudjuk. A nagy kegyelmű Isten tanácsol is minket, már az Ószövetségben így tanít: *"Alázatosan járj a te Istenedddel..."* (Mik 6:8). Pál, aki igazán tudott alázatos lenni, ugyanerre figyelmezteti követőit. A mi Urunk Jézus Krisztus pedig, aki alázatos volt, így tanít: *"Tanuljátok meg tőlem, hogy én alázatos ... vagyok"* (Fil 2:3). Nagy, egyéni feladatunk és felelősségünk az, hogy megtanuljunk alázatosan élni. *"Öltözzétek fel az alázatosságot"* (Kol 3:12). Gondolom, mindannyiunknak kemény harcaink vannak az alázatosságért.

III. Az Ige mint tudomány

A Biblia Istenről és az ő világáról szóló tanításokat tudománynak nevezi. Mi, hívő emberek tudjuk, hogy valóban az is. Én nagyon hálás vagyok az isteni világ ismereteinek tudományos szintű tanításaiért. Sok örömöm és hasznom volt már ebből, amikor az ateista világnézetű embereknek ezt bizonyítottam. Hamar le lehetett szerelni az embereket a vitában, ha ezt az igényt fenntartottam és ennek betartását kértem. Ha az Írás tanait úgy kezeljük, hogy azok tudományos tételek is (a lélek világában), nem csak hittételek, minden más tanítás erőtlenebbül hat, mint Isten Igéje.

Így nevezi Isten is az ő tanításainak összességét... *"fogságba megy népem tudomány nélkül"* (És 5:13). Ezt is mondja: *"Elvész népem, mert tudomány nélkül való..."* (Hós 4:6). Kereshetünk még hasonló gondolatokat Isten Igéjéből. Tessék csak átnézni ebből a szempontból az ószövetségi Írásokat. Megmarad az igénye Istennek az Ige tudományos minősítése tekintetében az Újszövetségben is.

Az Úr Jézus már 12 éves korában bizonyságát adja tudásának a templomban az Írás tanításairól (Lk 2:18-19). Egy húsvéti tanítása alkalmából ezt mondja: *"Az én tudományom nem az enyém..."* (Jn 7:16). A főpap is érdeklődik Jézus tudománya felől (Jn 18:19).

Megmaradt az Ige tudományos szintje az apostolok értelmezésében is: (ApCsel 2:42), és még sok más igében is (ApCsel 5:28, 13:12, 17:19). Pál, aki megtérése előtt jártasságot szerzett különböző tudományokban, az Igét is a tudomány szintjén kezeli és minősíti (1Kor 12:8, 1Kor 6:6, 2Thessz 2:5, 2Tim 4:3, Tit 2:1, 2Jn 9, Jel 2:24).

Adjuk meg mi is a tőlünk telhető legnagyobb rangot, méltóságot és tisztességet az Isten Igéjének. Tartsuk nagy értékűnek, kezeljük mindig úgy, mint ahogy kell, és mint a különböző tudományágakban szokott lenni, kutassuk úgy, mint egy olyan világot, ahol új meg új látások, megállapítások teszik gazdagabbá a hitnek és a gyakorlati életnek mindennapi világát. Sajnálatos az a tény, hogy némelyek illetlenül és avatatlanul nyúlnak Isten drága Igéjéhez. Az Írás szentsége kötelez minket szent életre és arra, hogy úgy kezeljük a Bibliát, mint aminek minden üzenetében szent vonzata van. Minden szolgálatunkban látszódnia kell, hogy készüléseinkben is, és az igei üzenet elmondásában, magunk is tudományos igényeket támasztunk magunkban, és hallgatóinkban egyaránt. Egyébként hallgatóink az igehallgatás szempontjából négy nagy csoportra oszthatók:

1. A kényelmesek. Bántóbb és igazabb, de sértőbb módon is ki lehet fejezni e csoport jellemzőit. Őket a Biblia igazán nem érdekli. Nem olvassák és méginkább nem tanulmányozzák az Írást. Ezek között némely esetben a szolgálatot végző embereket is ott találjuk. Nagyon is idevonatkozik Pál apostol igei intelme: *"Gondot viselj a tudományra"*... magyarul: tanulj!

2. A közömbösek. Vannak olyan beállítottságú egyének, akiket semmiféle olyan dolog nem érdekli, ahol az ember agyát foglalkoztatni kell. Magukról azt állítják, hogy ők gyakorlati emberek. Ami némely esetben igaz lehet. Őket sem a világi, sem a hit tudománya nem érdekli.

3. Vannak olyan emberek is, akik körülményeik miatt kényszerülnek arra, hogy Isten Igéjének ismeretétől elmaradjanak: nem feltétlen kizáró okok ezek, de ezt az állapotot előidézhetik. Ezek lehetnek: szegénység, tudatlanság, elnyomás, szándékos megtévesztés. Szeretném remélni, hogy gyülekezeti munkásokat e csoportban nem találunk.

4. Akik szándékosan állnak szemben Isten Igéjével. Az teljesen mindegy, hogy milyen meggondolásból. Ez lehet emberi befolyás, de lehet sátáni befolyásoltság is. Lehetséges azonban megkeményedés és beképzeltség árán is. Meggyőződésem, hogy ha ezek az emberek feleannyi időt áldoznának az Írás hitbéli tudásának elsajátítása érdekében, mint amennyit a tagadás érdekében befektetnek, alig maradna e világon ember, aki az istentagadásnak lenne szóvivője. Csak talán azok, akik ebben a dologban felettébb való bölcse-

letekbe kezdenek és sátáni befolyás alá kerülnek, és soha nem próbálják meg az innen való megszabadulást.

Testvéreim! Kötelességünk az Ige tekintélyének megőrzésén úgy munkálkodni, hogy minden igehirdetésre tudományos igényességgel készülünk, bőséges igei anyagot mozgatunk állításaink bizonyítására. Mindenekelőtt hangsúlyozva Isten megváltó hatalmát és Jézus Krisztus üdvösséget szerző áldozatát. Neveljük gyülekezeteink tagjait abban, hogy minden szolgálat és bizonyságtevés és gyülekezeti szolgálat megfeleljen az Isten dolgait megillető szintnek, és ha lehetséges, az irodalmi követelményeknek is. Tűzzük ki célul, hogy minden áldozat meghozatala árán is gondozzuk lelkünket, hogy az Ige tudományában minél bölcsebben, minél nagyszerűbben egyre hűségesebben szolgáljuk a mi Istenünket és az embereket. Úgy lépjünk ki a szolgálati területeinkre, hogy imáinkban könyörögve, egyre alkalmasabbak legyünk szolgálataink elvégzésére.

Legyen vége annak az időnek, amikor az Ige szolgái kényelmesség vagy hanyagság miatt mulasztanak, vagy túlzott elfoglaltságaik miatt hevenyészett készüléssel, vagy ami még rosszabb, keszületlenül álljanak oda a hallgatók és Isten színe elé.

Legyen rendje és módszere a szolgálatra való felkészülésünknek. Az lenne a méltó Istenhez és Igéjéhez, ha minden szolgálatunk az egyéb lelki szempontok teljessége mellett, egy-egy irodalmi és retorikai, valamint teológiai alkotás lenne, átitatva a Szentlélek hatalmával. Kezeljük tehát az Igét a magunk számára is, de testvéreink előtt is úgy, ahogy mint tudományt megillet. Igyekezzünk odahatni és tenni valamit azért, hogy az igehirdetésben tapasztalható színvonal-csökkenés megálljon, és meginduljon a színvonal emelkedése. Ne engedjük szabadon azt a rossz gyakorlatot, hogy a gyülekezetekben bárki a szószékre kerüljön. Sokszor alkalmatlan és méltatlan emberek, akik mintegy prédaként ragadják meg és használják a maguk dicsőségére az igehirdetést.

Mi a bizonyíték az Ige, mint tudomány kezelése mellett?

Van területe. Két létező világról szól. A földről, a földi életről. Az égről, Isten mennyei világáról.

Van filozófiája. Van Isten által adott és megfogalmazott tanítása, elmélete. Erkölcsi tanrendszere, ami az egész világon egységes.

Van gyakorlati megvalósulása. Ez megint csak a két, már említett terület. A föld és az örökkévalóság, a menny.

Ennek az isteni tudománynak ilyen tételei vannak:

A kijelentések sora. – Kezdődik a Genezissel, folytatódik Izráel népe történetének leírásával. Befejeződik a végső dolgok eseményeinek ismertetésével, az Apokalipszissel. Közben múlik el az emberiség történelmének földi szakasza. Tengernyi anyag van itt, amit kutatnunk kell, mert tudnunk kell ezeket, és lehet is tudni. Folyamatosan értve és megértve Isten nagyságos dolgait.

A próféciák. – Az emberiség történelmének, az isteni üdvtervnek folyamatai. A megváltástörténet időbeli kijelentései, és teljesedésbeli megvalósulása.

Az isteni parancsolatok értelmezése, azok alkalmazásai. – Istennek az emberiség számára adott örökérvényű utasításai, melyek biztosítják az ember és ember között, valamint ember és Isten között azt a legoptimálisabb életteret, melyben az ember megélheti a földön elérhető legteljesebb és legboldogabb életformát.

Ezek között vannak isteni eredetű, de emberek által megfogalmazott tételek. Eligazító magyarázatok az élet apró részleteinek jobb és tökéletesebb megéléséhez. Életünk eseményeiben való tájékozódás, Isten gondolataihoz való igazodás.

Ezzel a ténnyel foglalkozzunk kissé részletesebben, mert itt van a lehetősége annak, hogy a nevelés és az önnevelés megvalósításával ezen a földön már rendezett és boldog életet éljünk. Ezekről a tanításokról megfelelő és kimerítő ismeretekkel kell bírniuk mindazoknak, akik Isten szolgálatában állnak.

Ezek a magyarázatok és parancsolatok nagyon fontosak, de az emberek előtt sokszor értheteltennek tűnhetnek; elkél itt a páli figyelmeztetés: *"...hogy inthessen és ... meggyőzhessen"* (Tit 1:9). A Szentírás értéséhez és magyarázásához a legnagyobb és nélkülözhetetlen kincsünk a hit. Aki ezen az igei területen végez tanítói munkát, feltétel nélkül kell hinnie. Féllábon áll az a tanító, aki ugyanakkor nem jártas a csatlakozó tudományokban. A szolgálattevőknek nem csak a bibliai tudományok ágaiban kell ismeretekkel bírniuk. Legalább a biztos tájékozódás szintjéig a világi ismeretekben is otthon kell lenniük. Az Ige elégséges ismerete azonban elengedhetetlen. Nem csak szövegtár a Biblia, de az ismeretek tára is. Ez azt jelenti, hogy aki az Igét tanítja és magyarázza, tanulja maga is folytonosan a Szentírást. Memorizálja, rögzítse folytonosan a Biblia fontos igazságokat adó verseit, hittételeit. Ez alapkövetelmény. Nagyon vigyázzunk, mert előfordulhat, hogy azok, akik a Bibliát félremagyarázzák, több tárgyi és elméleti ismerettel rendelkeznek, mint mi. Ez roppant nagy szégyenünkre lenne. Készüljünk fel arra, hogy olyan korszak következik, amikor fontos szerepe lesz a szemé-

lyes meggyőződés hangoztatásának, esetleg éppen a Biblia tanításai felett való v tákban. Sajnos, különösen a nem képzett igeh irdetőknél sok hiányosság van e tekintetben. / z lenne a kívánatos, hogy ne csak a teológus-i gehirdetők, de a laikusok is kapjanak rendszeres képzést valamilyen formában. Ilyen té elekben mint a hit, a bűn, a megtérés és az ör k élet, legyen az igehirdetőknek, imaóravez tőknek, egységes látásuk, tanításuk közösségün kben.

Mi pedig hivatásos igehirdetők képezzük magunkat rendszeresen, az ige hirdetés tekintetében és általában is. Ne hang zzék el egyetlen szószéken sem bizonytalanul hangzó, zavaros magyarázat.

Teljes igyekezetünk mellett i marad sok titok előttünk. Inkább ne vegyünk elő tanításaink során olyan témákat és ne magyarázzuk, amikben magunk sem vagyun biztosak. Ha ezt a tanácsot követjük, nem t vedünk és nem esünk a tévtanítások szöve ényébe. Nem szégyen megmondani bárkinek is ha valamivel nem vagyunk tisztában. Ez bi onyítja egyébként az Ige emberfeletti voltát is. Vannak igei dolgok, amit csak *...tükör által homályosan látunk...* (1Kor 2:12:13). Van a leírt, isteni üzenetek közül olyan is, me y csak akkor és ott teljesedik be... *'Akkor el égeztetik az Istennek titka..'* (Jel 10:7).

Szükséges, hogy legyen ezek mellett ma időnk arra, hogy vallásos iroda mat is kézbe vegyünk. Különösen a Biblia könyveinek, hívő szívből és értelemből fakadó magyarázatait, vagy tudományos igénnyel ír tt és a Szentlélek által ihletett irodalmat for assunk. Természetesen csak olyanokat, amely k baptista hitelveinkkel megegyeznek. Ezekből a munkákból szolgálatlankhoz jó gond latokat vehetünk.

Némelyek ma azt a nem kívánat s módszert alkalmazzák, hogy külföldi írók műveit, – amelyek nem is mindig felelnek meg baptista hitelveinknek, – tankönyvszerűen tveszik gyülekezetükkel. Ez a módszer nem a inlatos. Feltétlen gazdag igei ismeret és jó kritikai érzék kell ahhoz, hogy ezt a módszert követsük. Még az a veszély is fennáll e dolgban, hogy saját gondolataink elszegényedn k. Ráadásul idegen szellemiséget, megt vesztő gondolatokat vehetünk át és taníthatun .

El kell azonban mondanunk, ho y nem szegényebbek a helyes bibliaismeret el rendelkező igehirdetők azoknál az írásm agyarázóknál, akik ezen az úton mennek. Sokszor gazdagabbak az úgynevezett "egykönyvű emberek", akik a Bibliából élnek.

Ma már megtanultuk, hogy a ozzánk ékezett külföldieket is csak akkor állí juk fel, ha már ismert kilétük, hovatartozásuk. Vigyáznunk kell, mert túl sokan járn k már országunkat, és zavaros vagy nagyon i egyértelmű tanításokkal bajt okoznak gyülekezeteinkben. A fellelhető lelki zavarok a legtöbbször ilyen tanítók szájából erednek.

Itt kell arról is szólnom, hogy némelyeknek el kellene közülünk odáig is jutnia, hogy ne csak olvassanak könyveket, de írjanak is. Művelni kellene szegényes hazai irodalmunkat. Magyarországon és közösségünkben nincs a művek írásának nagy gyakorlata. Azok sem írnak közülünk, akiknek az írói vénája és tárgyi tudása megvan. Külön buzdítom a diakónus és presbiter testvéreket a könyvek, füzetek, jegyzetek írására. Nem kizárólag lelkipásztori adottság ez. Különösen a Bibliához csatlakozó részterületeken dolgozó szakemberek írásai sokat segíthetnek. Az egyén fejlődése tekintetében nagy jelentősége van a könyvek írásának. Sajnos a túlzott elfoglaltság itt is sokszor megöli ebbéli készségeinket. Ajánlatos lenne most, amikor erre lehetőség van, a helyi gyülekezetekben irodalmi tevékenységeket folytatni. Annyit mindenképpen meg lehetne tenni, hogy a vasárnapi műsorainkat irodalmi színvonalra emeljük.

Aki így visel gondot magáról és a tudományról, duplán kamatoztatja tudását és adottságait.

A szolgálattevők életébe n többszörösen is kötelező az Ige megtartásának követelménye. Egyéni életünk mindenképpen példaértékű. A jót jól tegyük. Ha valamit nem jól tettünk, azt első adódó alkalommal tegyük jóvá.

Az Ige megélésének területei: a család, a gyülekezet, a munkahely (társadalom).

A Biblia szerint nem szabad előfordulnia annak, hogy két különböző viselkedési forma jellemezzen bennünket: egy vasárnapi és egy hétköznapi. Mindent annak tudatában kell tennünk, hogy mi Isten szolgái és az Ige hirdetői vagyunk. Szavainknak, tetteinknek, tanított tételeinknek és viselkedésünknek megegyezőknek kell lenniük.

Első tanítási területem a családom. Ahogy felkelek, ahogy a Bibliát kézbe veszem, ahogy olvasom, ahogy magyarázom, tanítom. Családom tagjai rajtam látják leghamarabb azt is, amit jól teszek, azt is, amit nem jól teszek. A gyülekezetben, az emberek között is mielőtt még szólnánk is, öltözetünkkel, megszólalásunkban, hanghordozásban a beszédünk témájával vagy megfogtuk, vagy eltaszítottuk az embereket. A hatókörünkben élő embereket legjobban – hívőket és nem hívőket – szelídségünkkel és alázatosságunkkal tudjuk megfogni. Ezt a tényt sohasem szabad elfelejtenünk. Minden szolgálatunkban erre is készüljünk. Különben is, az Ige szolgáit Atyánk a szolgálatok során erre meg is tanítja.

Lenni kell bennünk a szolgálataink során "szent félelemnek" is. Erre figyelmeztet

az Ige is. *"Félelemmel és rettegéssel..."* (Fil 2:12). Ha nem, Isten megkeresi rajtunk és megtanít alázatra. Soha ne felejtsük el: nem csak megbízásunk miatt vagyunk "különbek" másoknál, de különbözünk felelősség dolgában is. Isten kegyelmében eltöltött szolgálati éveim során e szent félelem mindig ott volt bennem, készülődéseim során is, a szolgálatok végzése közben is. Hála érte, itt sosem lett úrrá felettem a megszokás.

Nagy feladatunk, hogy ha csak egy kis részt veszünk is fel szolgálataink alapigéjeként, mindig a nagy egész szem előtt tartásával magyarázzuk és értelmezzük azt. Hogy soha ne csorbuljon meg a nagy isteni mű. Vigyázzunk arra, hogy egyetlen szolgálatunk se távolodjon el az egész isteni mű értelmezésétől. Akármilyen helyzetben is magyarázzuk Isten drága Igéjét, ne legyen egyetlen egy momentum se, ami akadályozzon minket abban, hogy az Ige teljes üzenetét átadjuk. Se félelem, se személyválogatás; még az se, ha az Ige – míg hirdetjük, és már azelőtt is – minket ítél meg először.

Nagyon fontos, hogy legyen kialakult nézetünk, meggyőződésünk abban, amit hirdetünk vagy tanítunk. Nem szólhat a "trombita" bizonytalanul. A gyülekezet határozott eligazításokat vár tőlünk igehirdetéseinkben.

Óvakodjunk akár az igehirdetés stílusában, akár a tanítás szellemében a divat hullámzásaitól. Erre tudatosan fel kell készülnünk. Mert az áramlatok észrevétlenül is hatnak. Ne engedjük magunkat sodortatni a divatos tanítások szellemében. Ma itt-ott divatossá lett, hogy az igehirdetők egészen hétköznapi kifejezéseket használnak, hétköznapi nyelvezetben beszélnek a szószéken. Hozzánk ez nem is illik, de nem is szép. Attól, hogy a presszók nyelvezetén beszélünk Istenről, a bűnről vagy más lelki dologról, nem fognak hamarabb és többen megtérni. Gyülekezeten kívüli missziónkról röviden: roppant nagy felelősség hárul most reánk. Eddigi eredménytelenségünket átháríthattuk a vallásellenes rendszerre, szabadságunk korlátozottságára. Most a labda teljesen a mi oldalunkon pattog, azt csinálunk vele, amit tudunk. Nagy bölcsességgel, szent alázattal, jól beosztott missziói programmal dolgozhatunk eredményesen. Nagyon sok múlik azon, hogy megtaláljuk-e azt a hangot, missziós módszert, mellyel megközelíthetjük az embereket.

Az Ige és a gyülekezet szolgái részére az egyik legbiztosabb önkontroll a szolgálatra való felkészülés, a szolgálat végzésének miléntje dolgában, az eredményesség vagy eredménytelenség megállapításában. Amúgy is hamar észreveszi a szolgáló egyén lelkiállapotának minőségét, milyenségét a szolgálatra való felkészülésénél. Ha jó a lelkiállapot, könnyen megy a felkészülés, jönnek egymás után a gondolatok. Öröm kíséri a készülődésben az üzenet átadásában egyaránt. Ha nehezen, vontatottan, kevés gondolattal megy a készülés, nincsenek rendjén dolgai. Vagy Istennel, vagy az emberekkel, vagy a bűnnel vannak problémái. Ilyenkor kimondottan fontos az oltár előtt, vagy az Ige előtt komoly önvizsgálattal megállni. Nagyon is időszerű figyelmeztetés: a *"Gondot viselj magadról..."* felhívás. Itt szokott leghamarabb jelentkezni hiányos ismeretünk problémája. Mindig legyen arra gondunk, hogy az esedékes szolgálatokhoz szükséges részismeretet azonnal pótoljuk, ha hiányzik. Csak alapos felkészülés ad valami biztonságot szolgálataink végzésekor. Természetes az egyéb, lelki feltételek megléte esetén.

Nagy nehézségekkel találja magát szemben a szolgálattevő, ha bármilyen okból is, de elmulasztotta az esedékes szolgálatra való felkészülést. Ha váratlan esemény, vagy személy megjelenése zavart okoz ebben. Nagyon kínos ilyenkor a szolgálat végzése, de a szolgálat hallgatása is. A szolgáló személynek kötelező időnként szolgálatainak ellenőrzése, eredményesség tekintetében. Nem lehet gépiesen végezni szent szolgálatainkat. Ha nincs megfelelő eredmény, legelőször önmagunk dolgait vizsgáljuk át. Ahol baj van nálunk, ott korrigáljunk. Itt mindent tegyünk meg időben. Igyekezzünk a minket érhető vádak elkerülésére, a megelőzésre. Ha másoknál tehetünk valamit ennek érdekében, azt is tegyük meg. Annak érdekében, hogy minket ne érhessen semmi vád. A legelső és legerősebb vádak belülről jöhetnek. Ne próbáljuk meg soha elnyomni ezeket. Azonnal orvosoljuk, ha lehet. Ne adjunk dolgainkról soha helytelen, nem a valóságnak megfelelő magyarázatokat. Kár lenne becsapni így magunkat is és másokat is.

Persze munkánk eredményessége másoktól is függ. Mások életterében csak azután vizsgálódhatunk, még a gyülekezetében is, ha nálunk minden rendben van már. De akkor ezt tegyük is meg. Még a mindenható Isten is felteszi a kérdést a terméketlen szőlő esetében: *"Mit kellett volna még tennem?"* (Ésa 5:4). A Szentlélek szinte minden esetben rávezet bennünket azokra a zavaró, ártó, bennünk és másokban meglévő akadályokra, melyek munkánk eredménytelenségéhez vezetnek. A munkánkat végül Isten ítéli majd meg. Eredményeinket is ő állapítja, minősíti. Becsületes, átadott, odaszentelt élettel hatalmas munkára leszünk képesek. *"Az én erőm erőtlenség által végeztetik el..."* (2Kor 12:9)

TALLÓZÓ

ERŐSÖDIK A SZEKTÁZÓK HANGJA

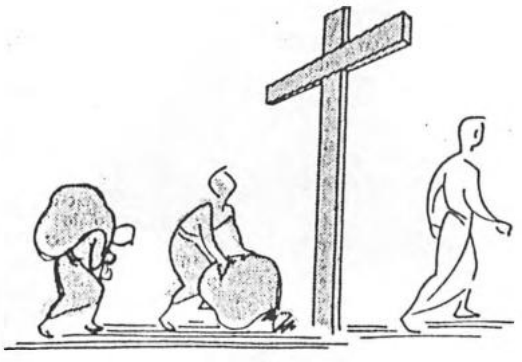
Az ökumenikus imahét megnyitó vasárnapján az egyik népegyházi lapban éles hangú cikk jelent meg. Ha egy felekezet bármiben eltér a cikk szerzője által képviselt dogmatikától, az szerinte szekta. Közölhetnénk a különben ismert szerző nevét, a lap pontos adatait, de így is reméljük, hogy restellkedni fog a cikk írója, mostani nézőpontja miatt. Annál is inkább, mert az ökumenikus mozgalom jobb eredményre törekszik annál, amit puszta retorikával elérhet. Remélhetőleg történik a keresztyén egység érdekében /Jn 17: 21/. Hála az Úrnak, mutatkozik ezen a téren figyelemre méltó előrelépés.

1990-től tapasztalható a szektázók fokozódó hangoskodása. Az ateisztikus kontroll megszűnésével támadó szabadság mintha csak a régi, másokat sértő, becsmérlő magatartás előtt nyitott volna kaput. A "történelmi egyházak" csoportjának kialakításával – sajnos – az 1947-ben kodifikált egyenlőség a bevett és elismert felekezetek között, gyakorlatilag megváltoztatta a korábbi kedvezőbb törvényes állapotot. A szerző latin szót idézve / "sectare" l =: / levágás, elszakadás értelemben, csak az utóbbit hangsúlyozza, említve: "A protestáns egyházaktól szakadtak ki". Ebben az esetben miért sértődött meg mások helyett? Különben, bizonyára a "szektások" sem "kollektív bűnösök". A mai emberek nem vonhatók felelősségre régmúlt idők felekezeti vitáiért. Ők ugyanis nem szakadtak el sehonnan. Felnőttek abban a szellemben, amit az atyáik konfessziója adott. Erre nekik is joguk van, akármelyik népegyházi család neveltjéhez hasonlóan. A vitatkozás tovább folytatható, de a makacs hajthatatlanság súlyosabb összeütközések kockázatát hordja. Legalább az ökumenikus hét /vagy "egységhét"/ idejére illett volna fölfüggeszteni a hitvitát. A latin szó másik, elhanyagolt jelentése, a "levágás" azt feltételezi, hogy a másik irányból kezdeményezték a szeparálódást. Ők "vágták le" egy-egy "eretnek" mozgalmat. Ugyancsak bőven van erre véres történelmi példa. Gyakorolták mind a szószerinti, mind átvett értelemben.

A földkerekség független vallástörténészei a "szektát" másként határozzák meg. A jogilag rendezett és más felekezetekkel együttműködésre kész vallásos közösségeket nem sorolják ebbe a becsmérelt kategóriába. Ennyi kivételt megjegyezhetett volna a lap, ha már elismeréssel szólt "a megélt hit és élő" gyülekezeti közösség példamutatásáról.

Egyházunk, híveink áldozatos, nyílt szívvel közelednek más dogmatikát valló felekezet hívei és papjai felé. Nem tesznek megkülönböztetést, nem tartják magukat csalhatatlanoknak, az igazság kizárólagos letéteményeseinek. A másságot érdeklődve vizsgálják, és nem előítélettel befolyásoltan. Valamennyien tudják, hogy ragaszkodniuk kell a teljes Szentíráson alapuló látásukhoz, miközben kötelességüknek érzik a más meggyőződésűek tiszteletét /Jn 10:16, 3Jn 5/. A tolerancia a többségi egyházat tiszteletre kötelezi a kisebbség iránt. Aki nem ezen van, ne várja kortársai tiszteletét saját maga vagy meggyőződése iránt. A tiszteletet ugyanis mindig a kölcsönösség talaján sarjad.

Impulsor

GYÖNGYSZEMEK A BAPTISTA MISSZIÓ TÖRTÉNETÉBŐL

TANULMÁNYÚTON EURÓPÁBAN

Barnas Sears

– Az európai baptista misszió alapítója –

Johann Gerhard Oncken (1800-1884) testvérünkről azt mondják, hogy "az európai baptista misszió atyja". Őt azonban egy amerikai tanár, Barnas Sears baptizálta németországi tanulmányútja alkalmából. A történelmi fordulópontot képező hamburgi bemerítés áldott eszköze iránti figyelem tehát indokolt lenne. Róla azonban nem túl sokat ír a német missziótörténelem, a hazai írásainkból pedig még kevesebb tudható róla.

Barnas Sears (kiejtése: Sziőz) a massachusetts-i Sandisfield városban született, 1802. november 19-ikén. Alapfokú főiskolai záróvizsgáinak letétele után a Newton Theological Seminary-ben tanult tovább. Hartford (Conn.) első gyülekezetében lelkipásztorrá választották, de vonzotta a nyelvészet és az irodalom is. 1829-ben a Hamilton Literary and Theological Institution-ban (Madison Egyetem) tanári állást vállalt, és ott tanított 1831-ig *(1)*. Ezután Németországba utazott, hogy kutatómunkát végezzen. Mivel többet tartózkodott Halle egyetemén, mint másutt, a kikötőváros hívőiről egy hajóskapitánytól hallott. Akkor viszont felkereste a hamburgi bibliás gyülekezetet és kiszolgáltatta nekik az újszövetségi, hitvalló keresztséget.

Barnas Sears

1834-ben jelent meg Hamburgban Onckennél. Fölkészítette az első hét személyt a bemerítésre, amire már nagyon vágyakoztak *(2)*. Isten kegyelméből, 1834 áprilisában, 160 éve, hogy erre sor került.

Egy fiatal férfi harcol a hitéért

J.G. Oncken egyidős volt a XIX. századdal. Varelben született a Fríz-szigeteken. Nagyon nehéz gyermekkora volt. A nagyanyja vallásos szellemben nevelte. Már konfirmált, de a Bibliát nem ismerte. Egy angol hajós Angliába vitte, Napóleon kontinentális zárlatát kijátszva. 1819-ben metodisták ismertették meg vele a Szentírást és a megtérést. Oncken más gyülekezeteket is látogatott (independensek, kongregacionalisiták, stb.) és a Bibliával minden áldott nap foglalkozott.

Visszatérve Németországba, 1823-tól rendszeres missziómunkát végzett és terjesztette a Bibliát. A kikötőnél, első összejövetelén tízen voltak, de két hónappal később már 100-120 fő hallgatósága volt *(2)*.

1826-ban, miután esküt tett, polgárjogot kapott a városban, mint "misszionárius", talán azért, mert a tisztviselő nem volt tisztában a misszionárius szó jelentésével. A rendőri zaklatásoknak azonban ez sem vetett véget. A hamburgi polgárjog annyi előnnyel mégis járt, hogy Oncken visszautazhatott Angliába. A fontos dokumentummal kezében felkereste a már hetedik éve eljegyzett menyasszonyt, az akkor 22 éves Sarah Mann-t, és 1828-ban megházasodtak.

Hamburgba visszatérve, hat különböző angol, skót, amerikai bibliaterjesztő és külmissziós társulattal vett föl kapcsolatot. Támogatásukkal nyitott könyvüzletet az Englischen Planke 7. szám alatt.

1828 augusztusában a helyi rendőrség 14 napi elzárásra ítélte, mivel egy pincében 24 személyt találtak körülötte, akiknek "egy asztalra helyezett pult mögül" prédikált.

Amikor az evangélikus lelkész fülébe jutott "az új angol vallás" és a Biblia terjesztés híre, megakadályozta, hogy újabb szállítmányt kapjon: "Az emberek mind fölfalják a sok Bibliát!" Erre elment hozzá Oncken személyesen. A pap így "köszöntött rá":

— Tehát maga az az ember, aki földszinten és pincében minduntalan prédikál!

— Az Úr Jézus parancsolta ezt nekem!

— Az ördög parancsolta ezt magának! – válaszolta a lelkész dühösen.

"Nem vagyok gyáva ember – emlékezett vissza erre Oncken, de akkor mégis megfutamodtam" *(2)*.

Az Oncken házaspár első gyermeke, egy leány 1829. április 20-án született. Mivel a keresztséget a hit alapján képzelték el, nem az egyházba beleszületés jogán, vonakodtak a kisgyermeket megkeresztelteti. A dolognak híre ment, és ezzel Oncken újabb konfliktusok felé sodródott. Írt Angliába, érdeklődött a hitvalló keresztség felől. Isten azonban más utat nyitott számukra *(2)*.

A hamburgi hitvalló keresztség és egy új gyülekezet

1829 őszén korán állt be a tél. Calvin Tubbs, amerikai hajóskapitány a kikötőben rekedt az erős fagy miatt. Oncken lakásában kapott szállást. A házigazda elmondta gondjait a csecsemő-keresztséggel kapcsolatban. A kapitány Amerikába vitte a kis hamburgi gyülekezet hírét, mondván: "A keresztség és a rendszeres úrvacsoravételtől eltekintve nincs semmi különbség a baptista gyülekezettől" *(2)*. A már említett tanár erről hallott Amerikában, és elhatározta, hogy Németországba jövet felkeresi a hamburgi bibliás közösséget.

1834. április 22-ikén, nappal volt az első 7 hitvalló "kihallgatása". Este 8-9 óra között Steinwärder szigetnél Barnas Sears testvér, Hamilton-Kollégium tanára, bemerítette őket az Elba vizébe *(2)*. Az első hét hitvalló neve elválaszthatatlan az európai baptista misszió történetétől.

J.G. Oncken és felesége,
Sarah Oncken,
Dietrich Lange cipész és felesége,
Henriette Lange,
Heinrich Krüger cipész,
Ernst Buckendahl tükör-keretező,
Johannes Gusdorff fehérnemű kereskedő.

"Gyönyörű volt az idő, mindenben kedvezett nekünk Urunk kegyelme, amivel csak ünnepélyessé válhatott az a nap", – írja Oncken testvér a naplójában *(2)*. Az Úr tehát nagy áldást adott az amerikai tanár németországi tanulmányútjára. Ez határozta meg később egész földrészünk baptista misszióját.

Sears előrelátását dicséri, hogy másnap gondosan megszervezte a gyülekezetet, amiről angol és német nyelven jegyzőkönyvet vett föl. A gyülekezet elöljárójává "egyhangúlag választották" Oncken testvért, őt pedig titkárrá *(2)*. A jegyzőkönyvben szó van a német baptista szövetség egyidejű megalakításáról és egy később megírandó hitvallásról.

A jelzett könyv 36-38-ik oldalai mutatják be a jegyzőkönyvet mindkét nyelven *(2)*. Ezekben nincs szó Oncken "lelkészi felszenteléséről", ahogy a hazánkban népszerű Primo Evangéliumi Kiadó más felekezetű és velünk nem mindig azonos nézetű, sőt néha rivális állásfoglalású szerzője írja *(3)*. Hierarchikus útra tévedt volna a hamburgi baptista gyülekezet? Oncken nem lelkész (ném.: Geistliche, Priester), hanem gyülekezeti vén (Ältester). Kézrátétel gyakorolt az amerikai vendég, és ezt nem felszentelésnek nevezzük, a felavatáskor máig is gyakoroljuk. A jegyzőkönyv minden egyes pontja első szavaival kifejezi, hogy a gyülekezet közösen, vagy valaki személyesen kéri a leírt eseményt. Ez tükrözi a gyülekezet fő auktoritását szervezeti kérdésekben. A jegyzőkönyv azt is hangsúlyozza a kézrátétellel kapcsolatban, hogy hasonlóan végzik, mint Timóteus és Titus ordinálásakor *(2)*.

E.H. Broadbent írása bizonyára más forrásokból merít, amelyekből nem csupán kiegészítéseket nyerünk, hanem tévedések is adódnak. A hamburgi, 1834. ápr. 22-ikén bemerítkezőket 7-ben, nem 10-ben fogadhatjuk el. Másnap nem "baptista" gyülekezetet szerveztek, hanem az akkori szóhasználattal a "keresztelt keresztyének" gyülekezetét. Varel nem volt "hercegség", hanem egy kis helység az Északi-tenger egyik szigetén. Angliai értesültsége részletesebb, mint a német *(3)*, de a részletek jelentősége csekély, ezért nem foglalkozunk velük.

A szervezeti ügyekkel foglalkozó jegyzőkönyv 7. pontja szerint a gyülekezet kéri Oncken testvért, hogy írjon levelet a Hudson River Baptist Association-nak, a hamburgi új gyülekezet fölvételéért, "levelező tagként" *(2)*. Az itt németül használt szó (Körperschaft), előre mutat a német joghasználatban később felbukkanó "korporációs jog" kifejezésre, ami azonos az állami elismeréssel. Broadbent akkor is téved, amikor kijelenti, hogy a hamburgi gyülekezetet 1856-ban "megtűrt gyülekezetnek" *(3)* nyilvánították. Ennek különösebben nem is lett volna semmi értelme.

Barnas Sears tanár későbbi életútjáról sokkal fontosabb részleteket ismerhetünk meg amerikai kiadványból.

B. Sears amerikai visszatérése után

Barnas Sears-t, érett és gondos teológiai munkássága méltánylásával, Amerikában a Newton Theological Seminary tanárává, majd néhány évre elnökévé választották. Az Egyesült Államok több országában gyorsan növekedett a jó híre. 1844-ben publikálta Ciceroniana című tanulmányát a poroszok latin tanítási módszeréről. 1846-ban Luther Márton válogatott írásairól értekezett, értékes filológiai megjegyzésekkel. 1850-ben került ki kezei alól Luther élete, mint főmű *(4)*. Több éven át szerkesztette a The Christian Review-t. A folyóiratban természetesen sok értékes cikke is megjelent. A baptista közösség évi konferen-

ciáin mindig kitüntetett helye volt, mivel figyelembe vették széles körű tapasztalatait és a gyülekezetek előtti atyai tekintélyét (1).

1841-ben a Hervard College D.D. fokozatot, a világhírű Yele Egyetem 1862-ben az LL.D. fokozatot (tiszteletbeli doktori címek amerikai rövidítése) adományozott neki. Virginiában, Staunton városban, egy néhány évig élt nyugalomban Fokozódó társadalmi megbecsülés övezte. 1867-ben egy nevelő alapítvány vezetőjévé választották, amelynek a tagja maradt(1) 1880-ig, 78 éves korában bekövetkezett haláláig .

Dr. Barnas Sears professzor közreműködése az európai baptista misszióban nagyon sajátságos. Magyarországon általában szokás beszélni az egyszerű, és kevésbé művelt emberek példás odaszánásáról (parasztpróféták). Külföldön a nem lelkészi tagok "laikus prédikátorok". Sears ebben a tekintetben "tágítja" mindnyájunk elhasznált kategóriáit Isten személyválogatás nélküli igénybevételét ismerteti meg az élete. Őt a katedráról hívta el az ÚR.

Berlinben, 75 évvel később

Az első európai baptista konferenciát Berlinben, 1908-ban tartották. A konferencián egy helyi prédikátor, G. Gieselbusch méltatta az esemény egykori két főszereplőjét (5).

"Sears professzor által Hamburgban, az Elba folyóban 1834 áprilisának egyik napján bemerítkezett az első hét bizonyságtevő. Ekkor jött létre a ‚keresztelt keresztyének gyülekezete„ és azóta a XIX. század egyik legnevezetesebb egyháztörténelmi mozgalmává fejlődött".

A szónok említette J. G. Oncken angliai utazásait, megjegyezve, hogy "Oncken hű maradt nemzetéhez". Bár nem került kapcsolatba angol baptistákkal, "elveiket és a hit formáját magával hozta, nemcsak anyagiakat", hanem azt is, ami "az apostoli idők keresztyénsége óta az Írás mellett tanuskodik. A jelen valóságába kívánta átültetni. Válaszként "a minden szellemi életet kiirtó nacionalizmusra, ami hátráltatta az Újszövetség tiszta megértését". Mivel "a modern baptista közösség nem más, mint a Biblia hatása a gyülekezeti emberekre..." Ez pedig nem csupán "konstrukció, hanem a történelmi valóság". Az eltelt 75 év alatt Oncken úttörése területén, vagyis szinte egész Európában, az addig teljesen ismeretlen gyülekezetnek 143 000 tagja vált ismertté. Ebből a történelmi Magyarországon 12 629 tagot tartottak nyilván. 1885-től 1907-ig a növekedési ráta 404 % volt (5), a legnagyobb európai átlag. Oncken gyülekezetében ismerte meg Rottmayer János az evangéliumot és Meyer Henrik tőle tanulta az úttörő munka részleteit.

Oncken és a magyarországi baptista misszió

Az amerikai bemerítőjétől idősebb Oncken, négy évvel később követte őt a minden élők útján. A hazahívó szót Zürichben hallotta, 1884. január 2-ikán. Sírja viszont Hamburgban található (2).

Oncken sok baptista gyülekezetet alapított Németországban, Skandináviában és Kelet-Európában. A cári udvarban követőkre talált, és talán hazánkban is járt.

Szabadi F. Gusztáv, egykori írnoka készített másolatot és fordítást egyik leveléről. Az eredeti sajnos elveszett. Ebben írja – talán "a nagy" Oncken, – hogy 1848-ban egy bemerítést tartott Pest-Budán (6).

Svájci tanulmányútjáról Kiss Emil testvér hazatérve említette, hogy megtalálták Oncken naplóját, amelyben szó sincs arról a bemerítésről. Pontosan csak annyi van megemlítve, hogy átutazott Pesten. Mire alapozódna akkor az előző állítás?

1992-ben Dr. Gerzsenyi László testvér küldött angol másolatokat a "The Baptist Missionary Magazin" 1947-es és 1948-as példányaiból; az 1947. decemberi szám két hamburgi misszionáriusról tájékoztat. A következő évben (1948. június hóban) említi a lap Johann G. Oncken utazását Bécsbe és Pestre. Az utazás időpontja válságos politikai viszonyokkal egyidejű, de ez beleillik Oncken bátor jellemébe. Pesten "igen felüdítő

Gyülekezeti tagsági igazolvány — a hamburgi gyülekezet első évtizedeiből (Hasonlót őrzünk Meyer Henrik testvértől is)

volt számunkra az összejövetel a kedves testvérek között" (7). A század derekán Oncken egész Európát bejárta, pesti látogatása tehát elképzelhető (7).

Sajnos a korabeli német források nem mindig különböztették meg őt a szintén Oncken családi nevet viselő, más misszionáriusoktól, a keresztnevek jelölésével. Meyer Henrik, aki évekig tagja volt a hamburgi gyülekezetnek, mindenkit jól ismert és önéletrajzában pontosan megkülönbözteti őket (8).

Kirner A. Bertalan Kornya krónikája (9) viszont hibásan szerepelteti Nagyszalonta után, 1877. november 7-ikén, úttörőnk felavatásán a "nagy Onckent".

A történészek szakmai vitái, vagy az elírások semmit sem vonnak le J. G. Oncken munkája értékéből. Ezt különösen Udvarnoki Béla sorai hangsúlyozzák. A második kiadású könyvében az alábbiakat olvashatjuk: "Oncken nem tett elhamarkodott lépést. Tanult, kutatott és várt, míg Isten hozzá vezetett egy amerikai baptista teológiai tanárt, Sears Barnabást, aki az időben tanulmányúton volt Németországban. Közel hatévi elmélkedés és tanulmányozás után Oncken döntött és meggyőződésének szabad utat adott. 1834. április 22-ikén, este 9 órakor Sears bemerítette Onckent és hat társát az Elba folyóba, Hamburg mellett. Ez a dátum jelzi az európai baptizmus megindulását". Az éjszakai bemerítésről Broadbent állítása (3) csupán romantikus föltételezés.

Dr. Udvarnoki Béla, volt budapesti teológiai szemináriumi tanár egy fejezettel később kiemeli, hogy nem az első eset, amikor valaki – különösebb "baptista rábeszélésektől" teljesen mentesen – az evangéliumi igazság mellett dönt, saját elhatározása alapján. Aztán senki sem bírja abban megakadályozni hogy hitvallásos meggyőződésétől függetlenül eljusson a baptista hívők álláspontjára. Onckent sem bírta megtörni börtön, fenyegetés. "Erős elhatározásán és Istenhez való hűségén minden emberi okoskodás és rólködés megtört (10).

A mai Európában olyan bizonyságtevő, hívő férfiakra lenne szükség, akik hozzájuk hasonlóan hajlandók lelkes misszómunkára. Ha ilyen áldozatos, mély meggyőződésű hívőket találhatnánk, ma sem fogyatkozna földrészünkön gyülekezeti tagjaink száma.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy a missziós aktivitás helyébe nyitott szabadosság sohasem hoz jó eredményt. Öncken testvér és a régi "német baptisták" a tagság elé igen szigorú etikai követelményeket állítottak. Felvételükre csak akkor kerülhetett sor, ha régi, óemberi életmódjukat elhagyták és ezt tartós ideig bizonyították. Ezáltal illeszkedtek a "törzsvők" a gyülekezeti életmód valóságába.

Barnas Sears teológiai tanártól és Johann Gerhard Oncken Isten áldott karizmáival meggazdagított apostolától a magyarországi és az európai hívők nagyszerű örökséget kaptak. A gazdag missziós történelmi értékek elfogadása, jó Atyánk gondoskodása folytán a mi nemzedékünk feladata.

Impulsor

Idézetek, jegyzetek

1. William Cathart: The Baptist Encyclopedia. Philadelphia, Louis H. Everts, 1881. 1037-1038. oldal Barnas Sears.

2. Günter Balders: Theurer Bruder Oncken. Das Leben Johann Gerhard Onckens in Dokumenten und Bildern, Berlin, Otto Eckelmenn Nachf., 1979. 15. oldal. Idézetek a 22-36. oldalról.

3. E.H. Broadbent: Zarándok gyülekezet. Primo Evangéliumi Kiadó, Budapest, 1963. 418. oldal. Sears, Oncken nevét és a személyükhöz kapcsolódó megjegyzéseket a 309-311. oldalon találhatjuk.

4. Brockhaus Lexikon, 16. kötet. J.G. Oncken címszó a 196. oldalon található

5. F.W. Simoleit: Offizieller Bericht über den 1. Kongreß der europäischen Baptisten. Gehalten in Berlin vom 29. August bis 3. September 1908. (Berlin, 1909), 390 oldal. Az említett részleteket G. Gieselbusch, berlini prédikátor aug. 31-ikén, délután, az ünneplő közösség előtt tartotta. B. Searsra nézve a 133-134. és Onckenről a 132-133-ik oldalról idézünk. A könyv 9-10-ik oldalán találhatók az említett grafikonok.

6. J.G. Oncken levele Meyer Henriknek (magyar ford.: Szabadi F. Gusztáv). A levél kelte, Varel, 1874. szeptember 14. Kézirat.

7. The Baptist Missionary Magazin. XXVII. (1847.) évf., dec. (12.) szám, 426. oldal: Tájékoztatás két Magyarországra küldött misszionáriusról.1848. évf. 275. old.: Pesti és bécsi baptizálásokról: Az 1848. évf. okt. szám közli J.G. Oncken levelét: "Két római katolikus megtért személy" keresztelését, de ez nem bizonyos, hogy J.G. Oncken szolgáltatta ki. Végül az ő utazása: "1848. június 24-ikén, szombaton korán reggel, elhagyva Bécset, aznap este érkeztem Pestre. Igen felüdítő volt számunkra az összejövetel a kedves testvérek között" (388. old.).

8. Meyer Henrik: Önéletrajz. Kb. 1910-ből. Magyarra fordította Szabadi F. Gusztáv és Fejér Gyula. Kézirat, Budapest, 1963. 94. old. Meyer Henrik egyértelműen állítja, hogy a vendég Fritz Oncken, aki még a 48-as szabadságharc előtt járt Magyarországon (30.old.). 1849-ben ismét Pesten jár (52. oldal). Az 53-ik oldalon ír Meyer Henrik a nagyszalontai felavatásról (1877. nov. 7.), amelyen ő is személyesen jelen volt.

9. Kirner A.Bertalan: Kornya Mihály krónikája. Néprajzi és egyháztörténelmi emlékek. Békés, 1949. 208 oldal. A megjelenése után a rendőrség elkobozta valamennyi példányát, mégis kiadták Amerikában újra, 1965-ben. Az Evangéliumi Hírnök kiadásában megjelenő második kiadás némi csonkítás és lényegesen több kiegészítés után lehet a kezünkben.

10. Udvarnoki Béla: Kik a baptisták? A baptisták története és hitvallomása. Második kiadás, Novi Sad, 1972. 63. oldal. A felsorolt idézet a 15. oldalról származik.

SAJTÓFIGYELŐ

UNICEF jelentés a kelet-európai országokról

Genf: Kelet-Európa országai egyre nagyobb gazdasági és társadalmi válságba jutnak, tűnik ki abból a február 9-én közzétett UNICEF jelentésből, amely szerint az elemzett térség válsága meghaladja a nyolcvanas évek latin-amerikai és afrikai krízis-helyzetét. A tervgazdálkodásból a piacgazdaságra áttérés mindenütt nagyon magas árat követel: az utóbbi négy évben Kelet-Európa országaiban megnövekedett a szegénység, az elhalálozások száma és a bűnözés.

A problémák különösen a fiatalokat és a gyermekeket sújtják – állapítja meg a tanulmány. Némely térségben 35-34 százalékkal esett vissza a házasságkötések és a születések száma. A bűnözés riasztó mértékben terjed, főként városi környezetben. A bűncselekmények elszaporodását jelentős mértékben a szegénység, a létbizonytalanság és a jövő borúlátó szemlélete okozza. Szintén a gazdasági és társadalmi problémák hajszolnak egyre több embert öngyilkosságba. A jelentés szerint például Lengyelországban az utóbbi évek során egyharmadával nőtt az öngyilkosságot elkövetők száma. A jelenlegi súlyos helyzet sürgős beavatkozást igényel politikai síkon is – olvasható a jelentésben. VR/MK

Elöregedő Európa

Az Európa Tanács népesedési felmérései aggasztó képet mutatnak a földrészen tapasztalható elöregedési folyamatról. A felmérésekhez az Európa Tanácshoz tartozó 32 országot és 8 volt kommunista országot vettek alapul.

Földrészünkön jelenleg öt személy közül csak egy 14 éven aluli, míg 20 évvel ezelőtt négy személy közül egy még nem haladta meg a 14. évet. Ezzel szemben növekszik az életkor: az olasz, spanyol, svéd és francia nők átlagéletkora 80 év, a férfiaké pedig 73. A népesség elöregedéséhez hozzájárul az a tény, hogy kevés gyermek születik. A negatív rekordban 1,25 gyermekkel élen járnak az olasz és a spanyol nők. A gyermekek gyakran házasságon kívül születnek: Németországban és a skandináv országokban 100 újszülött közül 50, Olaszországban pedig 7.

Európában 1970-hez képest 25 százalékkal csökkentek a házasságkötések, a válások viszont fokozatosan növekednek, 100 házasságból 30-50 felbomlik. Minden számadatot összevetve az a szomorú kép alakul ki, hogy Európában a házasság intézményét súlyos válság veszélyezteti. A minimális népességnövekedés, amely 0,34 százalék körül mozog, az idegenek bevándorlásának köszönhető.

Dél-afrikai püspökök az áprilisi választásokról

Pretoria: Dél-Afrika katolikus főpásztorai a január végén megtartott közgyűlésük során állást foglaltak az április 27-i parlamenti választásokkal kapcsolatban, amelyen most vesz először részt az országban élő minden nép és faj.

"A leghatározottabban felhívjuk a figyelmét mindazoknak, akik erőszakos tettek elkövetésére készülnek, hogy a fegyveres harcok ideje lejárt. Az országban elindított demokratikus folyamat mindenki számára lehetővé teszi, hogy érdekeit politikai viták és a szükséges kompromisszumok eszközével érvényesítse" – olvasható a nyilatkozatban.

A főpásztorok örömmel nyugtázzák a demokratikus fejlődés megindulását, amely mindenkinek lehetőséget ad arra, hogy részt vegyen az új társadalom építésében. A különböző politikai erők által tanúsított nagylelkűség és meggondoltság nagy reményekre jogosíthatja fel a választások után megalakuló egységkormányt. VR/MK

Peking nem fogadja a pápát

A pekingi kormány nem egyezik bele II. János Pál pápa kínai látogatásába mindaddig, amíg a Vatikán a Kínai Népköztársaságot el nem ismeri. A kínai külügyminisztérium képviselője azt követelte továbbá, hogy a Vatikán szakítsa meg kapcsolatait Tajvannal, és ne támogassa a kínai, Rómához hű föld alatti egyházat. II. János Pál pápa január végén ismételten közölte azt a kívánságát, hogy meglátogatná a kínai hívőket.

Az 1949-es kommunista hatalomátvétel után Peking minden kapcsolatot megszakított a Vatikánnal. Kínában csak a kormányhoz hű "kínai katolikus hazafias egyesülés" egyháza élvez vallásszabadságot. Számukra Vatikánnal mindenféle kapcsolattartás tilos. Igaz ugyan, hogy II. János Pál pápa időközben a "hivatalos" püspökök közül 20-at elismert. A földalatti egyházat, amely a kormánnyal semmiféle együttműködésre nem hajlandó, az ország egyes régióiban szigorúan üldözik. Január végén hongkongi katolikus körök öt pap, közülük két püspök letartóztatásáról számoltak be.

Január 31-i dátummal a vallásgyakorlással kapcsolatban újabb rendelkezések léptek életbe Kínában. Ezek értelmében külföldiek nem vihetnek be az országba vallásos irodalmat, kazettákat vagy videofelvételeket. Hívő közösségek külföldi képviselői nem nyithatnak irodát, iskolát vagy más vallási intézményt Kínában. Arra figyelmeztetik továbbá az egyházakat és vallási közösségeket, hogy közösségi helyeiket ne használják olyan tevékenységre, amely a "nemzeti egységet ássa alá". E helyszíneket kötelező

bejelenteni. A hatóságok ilyen mó don kívánnak ellenőrzést gyako rolni a nem hivatalos "házi temp lomok" ezrei fölött. KAP/MK

A bibliai értékrendtől való elszakadás újabb törvényesített lépéséről szól az alábbi cikk. Az Európa Parlamentben többségben vannak a nemi erkölcs szabadosságának hívei. Amikor bekövetkezik az Istentől való elszakadás, azt azonnal követi az erkölcsiség hanyatlása is. Erről ír Pál apostol a Róm 1:26-27-ben.

Megdöbbentő javaslat az Európa Parlament előtt

A strasbourgi Európa Parlament heves vita után, február 8-án elfogadta azt a javaslatot, amely a házasságkötés és az örökbefogadás terén ugyanazokat a jogokat biztosítja a homoszexuálisoknak, mint a heteroszexuálisoknak. Egyúttal a javaslatot átadta az Európai Közösség Bizottságához, hogy ott végleges jóváhagyás után, közösségi jogi szabályozással, kiterjesszék a tizenkettek országaira. Az indítványt a zöldek és a baloldaliak 15 szavazattal támogatták, míg a kereszténydemokraták és konzervatívok 96 szavazattal ellenezték, 18 an pedig tartózkodtak.

Az eset annál inkább is megdöbbentő, mert a határozatot éppen a családnak szentelt esztendő elején hozták. II.János Pál pápa - a strassbourgi döntés másnapján - amikor kihallgatáson fogadta a Frascatiban ülésező "Család és bioetika" püspöki tanácskozás résztvevőit, határozottan elítélte a javaslatot: "Láttuk, mi történt tegnap Európában. Ilyen dolgok mellett nem mehetünk el szótlanul". "A társadalom ugyanis nem élhet békében, nem gyarapodhat és nem képes igazi fejlődést elérni, ha nem őrzi az emberi személy méltóságát, a családok egységét és az emberi élet tiszteletét." A pápa egyúttal bejelentette, hogy még ebben a hónapban közzéteszi azt a levelét, amelyben szeretné "megerősíteni a hívek lelkiismeretét azon értékek tekintetében, amelyek életbevágóan fontosak minden család és a társadalom számára is."

Február 10-én a Család Pápai Tanácsának elnöke, Lopez Trujillo bíboros nyilatkozott a strasbourgi határozat antropológiai és erkölcsi szempontjairól. Leszögezte, hogy az ilyen vélemény "tökéletesen megfeledkezik az emberi szeretet méltóságáról, Isten tervéről". Félreismeri az emberi személy biológiai jellegét, amely szexuálisan karakterizált, azaz egymást kiegészítő és testben is megjelenő két nemben létezik. A homoszexuális kapcsolatok nem biztosítják a gyermek normális fejlődéséhez szükséges formát, amit az apa férfi és az anya női karaktere tesz lehetővé.

/Magyar Kurír/

400 éve halt meg Palestrina

"Erőltetett", "teátrális", "vad". A trentói zsinaton résztvevők többségének még bizonyára a fülében csengtek Rotterdami Erasmus lesújtó jelzői, melyekkel a többszólamú egyházzenét illette.

A zsinat úgy határozott, hogy a megzenésített egyházi szövegek érthetőek legyenek, ennek érdekében a többszólamúság az egyházzenében száműzendő a gregorián korál javára. Sok teológusnak elege volt abból, hogy világi dalok, köztük nem ritkán szerelmes énekek is, polgárjogot nyertek az egyházzenében, még ha művészi feldolgozásban is. Az új zenei irányt és ízlést a "szent falakon belül" túlságosan bonyolultnak tartották, és vissza akartak térni a régi, jól bevált stílushoz.

Ámde a sors nem így akarta, és ez – legalábbis a legenda szerint – egy Giovanni Pierluigi da Palestrina nevű itáliai zeneszerzőnek volt köszönhető, aki 400 évvel ezelőtt, 1594. február 2-án hunyt el Rómában. II.Marcellus pápának ajánlott hatszólamú "Missa Papae Marcelli"-je, számos miséjével egyetemben volt arra hivatva, hogy 1562-ben arról győzze meg IV. Pius pápát, lehetséges művészi, és egyúttal a szöveg megértését nem befolyásoló módon egyházi zenét szerezni.

Így vált Palestrina a többszólamú egyházzene megmentőjévé, sőt – a későbbi korok elismerő elnevezése szerint – egyenesen az "egyházzene fejedelme". Az általa kidolgozott hangszeres kíséret nélküli ún. a-capella stílus, amelyben a szólamok egyenrangúak és mégis egyetlen harmóniává olvadnak, a további korok hivatalos egyházzenéjének példaképévé és – tegyük hozzá – máig utol nem ért mesterművévé vált.

Palestrina működési területe a 16. század Rómája volt, a reneszánsz és az ellenreformáció Rómája. 1525-ben született Róma közelében, Palestrinában, és első zenei képzését is az Örök városban kapta. 1537-ben lépett először a nyilvánosság elé, a Santa Maria Maggiore fiúkórusának tagjaként. Egyidejűleg zeneszerzéstant tanult a templom karnagyánál, Firmin Le Belnél. 1544-ben orgonista és karnagy szülővárosában, 1551-ben pedig pápai szolgálatba lépett. Az ifjú muzsikus kezdetben a Capella Giulia kórusának oktatója és karnagy volt a Szent Péter székesegyházban. Itt képezték ki annakidején a Sixtus-kápolna énekeseit, a világ akkori legjobb kórusát.

III. Gyula pápa, egykori palestrinai püspök lett a zeneszerző pártfogója. Neki ajánlotta Palestrina első miséit. Egyikük annyira megnyerte a pápa tetszését, hogy a zeneszerzőt 1555-ben, szöges ellentétben az akkoriban szokásos eljárással, a szükséges vizsgák letétele nélkül kinevezte a Sixtus-kápolna tagjává. Éspedig annak ellenére, hogy Palestrina akkoriban már nős ember volt.

Ennek a soron kívüli és formabontó "előléptetés"-nek meg is lett a böjtje, mivel néhány hónap múlva IV. Pál pápa, az ellenreformáció engesztelhetetlen és buzgó képviselője, aki felettébb tartózkodóan viseltetett a világiakkal szemben, Palestrinát kiemelkedő zenei képességeire való tekintet nélkül elbocsátotta állásából.

Palestrina 1560-ig a lateráni bazilika karnagyaként működött, szerény javadalom ellenében. Helyzete később javult, amikor a Santa Maria Maggiora alkalmazásába került. Nős emberként az új pápa, IV. Pius alatt sem volt lehetséges visszatérnie a Sixtus-kápolnába. 1566 és 1571 között a

Collegium Romanum, a mai Gregoriana tanára. Végül V. Pius pápa volt az, aki visszahívta a Szent Péter bazilikába.

Palestrina többször is megpróbálkozott azzal, hogy elhagyja Rómát. Tervei állítólag azon hiúsultak meg, hogy túlzott fizetési követelésekkel állt elő. Így hát a zeneszerző, akit már életében nagyfokú tisztelet övezett, haláláig a Capella Giulia alkalmazottja maradt a Szent Péter székesegyházban. Ott is temették el, 1594. február 2-án bekövetkezett halálát követően.

Palestrina életműve főleg az egyházzene területét foglalja magába, fő műveit misék és motetták alkotják. Ezek, valamint az "Énekek éneké"-nek megzenésítése, továbbá nagyheti szövegekre komponált művei a romantika korában rajongó lelkesedést váltottak ki a közönségből és a szakemberekből egyaránt, és valóságos Palestrina-reneszánszot indított el.

Világi zeneművei viszont nemigen találkoztak a kor ízlésével, és meg sem közelítették egyházzenei kompozícióinak mind máig maradandó hatását. A zeneszerző egyébként tíz évvel a halála előtt "ifjúkori eltévelyedés"-nek minősítette őket.

Érdekes módon, századok múltán Palestrina maga is főszereplője lett egy zeneműnek, éspedig a századfordulón élt Hans Pfitzner német zeneszerző "Palestrina" című operájának, amely grandiózus megzenésítése a trentói zsinatnak, a zsinaton az egyházzenéről dúló vitának, s benne Palestrina szerepének. /Magyar Kurír/

Távlatok 1993/6

A TÁVLATOK, a Jézus Társaság magyarországi legrangosabb folyóirata elmúlt évi utolsó számában a "keresztény nevelés – keresztény szenvedés" témakörével foglalkozott. A folyóirat egyik legérdekesebb cikke, Polcz Alaine pszichológussal, a neves író, Mészöly Miklós feleségével folytatott beszélgetés, amelynek középpontjában az eutanázia kérdése áll.

Bevezetőben Polcz rámutat: "A fájdalom egy bizonyos fokon túl rombolja a személyiséget. Pusztítja a testet és a lelket. A döntési helyzetekben újra meg újra föltettem magamnak a kérdést: A gyöngeségemet jelzi, nem tudom nézni az iszonyatos szenvedést, s azért szavazok a morfium fokozott használatára? A borotvaélen táncoló, kissé rejtett, kissé aktív eutanáziára? Hol a határ? Amikor az eutanáziáról beszélünk, tulajdonképpen mindig a határokról beszélünk.

A morfium használatával kapcsolatban kétféle felfogással találkozhatunk: az egyik szerint rövidíti az életet, mert gátlóan hat a légzésközpontra, a keringési rendszerre stb. Más vélemények szerint jól adagolva meghosszabbítja az életet. A kínlódás az egész személyiségre hat, nem csak a keringésre, légzésre, étvágyra, alvásra stb., továbbá a beteg pánikba eshet a fájdalomtól. szorong, fél, halálfélelme annyira felerősödhet, hogy nem tudunk vele mit kezdeni. A pokol köreit járja óriási fájdalommal, tiszta vagy időnként elhomályosuló és olykor föltisztuló tudattal. Ha morfiumadagokkal megszüntetjük szorongását és félelmét, akkor várhatóan meghosszabbítjuk az életét. Pszichológiai és immunológiai kísérletek bizonyítják, hogy a szorongás és a félelem milyen erősen hat az immunrendszerre, s ezen keresztül szinte perceken belül az ember szomatikus állapotára."

Polcz Alaine az ún. Hospice-mozgalomban dolgozik, amelyről így nyilatkozott:

"A Hospice, a haldoklók ellátására létrejött mozgalom a halált az élet szerves részének tekinti. A Hospice-elmélet és -gyakorlat az, hogy a halált természetes folyamatában kell fogadni. Nem siettetjük a halál időpontját, de nem is távolítjuk el. Azzal azonban, ha csillapítjuk a fájdalmat, esetleg egy kissé közelebb hozzuk a halál időpontját, vagy éppen megfordítva... Régebben, az ókorban és a középkorban a szenvedéstűrést a személyiség pozitívumának tartották. Ez így is van. A szenvedés elfogadása és tűrése részben a szocializációtól függ. Századunk fél a szenvedéstől. Nevetséges és ugyanakkor elszomorító, hogy a legkisebb fájdalmat azonnal gyógyszerekkel igyekszünk enyhíteni. A szenvedés segíti a személyiség kiteljesedését, de van egy határ, amelyen túl a szenvedés már rombolja a személyiséget. A túl nagy szenvedést nem mindenki tudja elviselni". Egy érdekes tényre is rámutatott Polcz Alaine: "A Hospice-munka során sokak között három olyan betegünk van, akinek esetében beszüntették a kezelést, mert állapotukat a vizsgálati tények alapján visszafordíthatatlannak ítélték. Azóta egy esztendő telt el, s mindhárman életben vannak.

A probléma teológiai vetültével ill. az egyház idevágó álláspontjával kapcsolatban Polcz kijelentette:

"Az egyház hosszú ideig úgy tekintette a szenvedést, mint Krisztus szenvedésében való részvételt. A szenvedés hozzásegíthet az engesztelődéshez is. Az egyház álláspontját 1957-ben XII. Pius pápa így fogalmazta meg: a fájdalom, ha az emberi méltóságot csökkenti, akkor a lelket rombolja. Ilyen esetben szüntetni kell a fájdalmat.

Hallatlanul bölcs az egyház, amikor azt mondja: ha a szokásoktól eltérő vagy akár a szokásos és a rendkívüli eszközök túlságosan költségesek; alkalmazásuk szenvedéssel jár; gyötrelmet okoz ezáltal a betegnek; az emberi méltóság csökkenését, és a lélek romlását, akkor joga van a betegnek és a környezetének is erről lemondani."

"A nemzetközi felmérések szerint igen nehezen határozható meg, a betegség végső stádiumában mennyi idő van még hátra. Negyvenhat százalékos pontossággal tudják az orvosok a halál várható idejét megközelítően hetekben, hónapokban, években megítélni. Mindig előfordulnak azonban rendkívüli esetek. Az orvostudománynak vannak határai, s olykor az emberi szervezet váratlan reakciókra képes. A pszichés tényezőknek igen nagy szerepük van ebben... A beteg tudatos vagy nem tudatos viszonyulása a halálhoz rövidítheti vagy hosszabbíthatja az életét."

Végezetül a pszichológusnő így vélekedett:

"Éljünk haláltudattal, de nem halálfélelemmel. Ezáltal a személyiség fejlődése elmélyültebbé válik. Ha úgy végezzük dolgain-

kat, hogy tudjuk, meghalunk, akkor függetlenedhetünk az értelmetlen anyagi, materiális hajszától... Szomorú, ha valaki csak a halál közeledtével képes áttekinteni az életét. Minden megváltozik abban a pillanatban: az üresség, az önzések, a fölösleges dolgok, a tévutak egyszeriben reflektorfénybe kerülnek. Szeretteink, barátaink halála tükröt tart az ittmaradottaknak: az elmúlás tudatával élve értékesebbé, szebbé tehetjük az életünket.

/Magyar Kurír/

Az egyház intézményes megtérésének útjai

A jeles római katolikus teológus véleményével sok pontban más a látásunk. Mégis alkalmas e szöveg arra, hogy a Szentírással összevetve a magunk útkeresése kapcsán – mint egy adalékot a sok közül – ezt is mérlegeljük.

"Az egyházak megtérése, mint az egység feltétele" témáról tartott előadást Örsy László teológia- és egyházjog-professzor Torontóban, a Szent Mihály Egyetemen. Az előadás szövegét a Mérleg 1993/3. számában olvashatjuk.

Örsy László a témát a katolikus egyház szemszögéből vizsgálja és előadásának bevezetőjében néhány elméleti kérdést tisztáz. Az ökumenizmussal kapcsolatos minden gondolat közül a legalapvetőbb az egyház fogalma. Mit értünk "Krisztus egyházán", ez határozza meg az ökumenizmus megközelítését is. Ha Krisztus egyházát úgy fogjuk fel, mint ami kizárólag egy adott közösségben vagy felekezetben létezik, akkor az egységet is csak az ehhez való csatlakozásként tudjuk elképzelni. Ha azonban úgy fogjuk fel Krisztus egyházát, mint ami túlmegy egy felekezeten, akkor az egyház belülről megtörik: mély belső sérülést szenved. A gyógyítás sürgőssé és kényszerítővé válik. Krisztus egyháza a római katolikus egyházban "áll fenn" – szögezi le Örsy László –, mint ahogy azt a Lumen gentium is tartalmazza, ugyanakkor más egyházak és egyházi közösségek is beletartoznak. (Ezzel természetesen nem értünk egyet. – A szerk.)

A következő alapfogalom az identitás. Egy keresztény egyház identitása különböző szinteken érvényesül. Először is van tisztán keresztény identitása, amennyiben hűséges Krisztushoz, becsben tartja a keresztség ajándékát, követi az evangéliumi tanításokat. Másodszor van egyházi identitása, amennyiben megvallja hitét a Krisztus alapította egyházban. A harmadik az egyház felekezeti identitása, amely csupán a többi egyháztól való elkülönülés után alakult ki, gyakran olyan történelmi okokból, amelyek már elvesztették jelentőségüket. A Krisztus iránti hűség ebben alapvető. De lehet, hogy az egyházak felekezeti identitásában találhatók olyan elemek, amelyek sem alapvetők, sem elengedhetetlenek. Azok az egység kedvéért, Krisztus egyháza megtört testének gyógyítása érdekében feláldozhatók. Az intézményes megtérés pontosan ilyen áldozatot kíván – hangsúlyozza Örsy professzor.

A keresztény indentitás magában foglalja a folyamatos megtérést – teszi hozzá a megtérés fogalmának tisztázásaként. Az egyes személy esetében ezt mindig magától értetődőnek tartottuk. Egy egyház esetében legtöbbször félünk szembenézni ugyanezzel az igazsággal. Egy egyház megtérésének processzusa azt jelenti, hogy felekezeti identitásának kárára meg kell erősítenie keresztény és egyházi identitását, amely jórészt történelmi feltételekhez van kötve és esetleges. Azt is jelenti, hogy új dinamikát kell vinnie minden közösség ökumenikus törekvésébe, amely az egyházat belülről próbálja megváltoztatni a többi egyház kedvéért és az egész kedvéért.

Mivel tud hozzájárulni egyházunk, a római katolikus egyház, Krisztus egyházának meggyógyításához az intézményes megtérés folyamata által? – teszi fel a kérdést a professzor. A megtérés cselekedeteinek általa felsorolt szempontjai két feltevésen alapulnak. Az egyik az egyházra vonatkozik. A II. Vatikáni zsinattal a római katolikus egyház a megtérés intenzív szakaszába lépett. A zsinati megtérés azonban főként a felismerés és a nyilatkozatok szintjén történt meg. A zsinat után eljött az ideje a szerkezeti átalakulásnak, a megtérési folyamat ekkor észrevehetően lelassult.

A másik feltevés a teológusok, kánonjogászok feladatával kapcsolatos: figyeljék az egyház életét és működését, észleljenek minden olyan tényt és eseményt, amely akadályt gördít az egység elé, gondoljanak ki olyan lehetséges változtatásokat, amelyek elősegíthetik az egységet. Örsy Lászlót is ezek a célok vezették, amikor megfogalmazta kérdéseit az intézményes megtérés szemszögéből...

A II. Vatikáni Zsinat nagyon sokat tett azért, hogy visszaállítsa a tradíciót. Szakított a "klerikális egyházzal" és Isten népét hangsúlyozta. A zsinat utáni években azonban további eltolódásra is sor került, noha ennek csak kevesen voltak tudatában. Új teória (valójában ideológia) született, amelynek lényege, hogy fel nem szentelt személy semmiképp sem részesülhet a tanítás, a szentségkiszolgáltatás és kormányzás hatalmában. Laikus személy legfeljebb közreműködhet ebben. Ez jóval korlátozóbb a középkori fejlődésnél, amikor megengedték, hogy delegálás útján mások is részesedjenek a szentségben kapott hatalomban. Világi ember mindössze kezdeményezéseit vagy aggodalmait tárhatja fel egy felszentelt személy előtt, de nincs semmiféle intézményes struktúra, amely biztosítaná, hogy mindez meghallgatásra találjon.

Ha mindezt megfontoljuk, az egyház megtérése igen konkrét tartalmat kap – fejti ki a professzor. Azt jelenti, hogy sokkal radikálisabban kell "a nép felé fordulni", el kell ismerni a Szentlélek erejét a világiakban, el kell ismerni bennük a szent sajátosságot, nagyobb szerepet kell nyújtani számukra az egyház működésében.

Szükséges-e hathatósabb szerepet ráruházni az egyházon belül a nőkre? – teszi föl a következő kérdést Örsy László. Az egyház szemtanúja a keresztény nők közötti mérhetetlen energiák felbukkanásának, amelyekre a jelenben nem fordítanak kellő figyelmet. A Teremtés Könyvében az áll, hogy amikor Isten a maga képére megalkotta az embert: "Isten meg-

teremtette az embert, saját képmására alkotta, férfinak és nőnek teremtette" (1Móz 1:27). Ahhoz, hogy Isten képét a maga egészében megleljük, úgy, ahogy Isten az emberi lényekben kinyilatkoztatta, egyaránt kell a férfi és a nő felé fordulnunk. Isten képe a maga teljes szépségében akkor mutatkozik meg, amikor az egyiknek nyújtott ajándék kiteljesedik a másiknak nyújtottban. Ezt a kiteljesedést egyik fél sem tudja létrehozni a másik fél nélkül.

Tágas tér nyílik itt az intézményes megtérésre – figyelmeztet Őrsy László. Ez nem is a felszentelés kérdése. Ha az egyház hálásan elismerné azokat a isteni energiákat, amelyeket a keresztény nők oly könnyedén nyújtanak, akkor ez napjaink legökumenikusabb attitűdje lehetne. Ez megtérés lenne Isten teljes képmásához, ahogyan azt a teremtésben kinyilatkoztatta...

A péteri szolgálat kérdésével kapcsolatban felteszi a kérdést, fejlődhet-e olyan módon a pápaság, hogy ne csupán az egység elve, hanem a sokféleség előmozdítója is legyen. Péter széke az egység alapja és az is marad abban az értelemben, ahogyan azt hagyományunk tanítja s ahogyan azt a két vatikáni zsinat megfogalmazta. Ha az egység ajándékát Urunk valamikor majd megadja, amiben bízunk, az nem azért adatik meg, hogy egyhangú egyöntetűséget vezessen be, hanem hogy jóval nagyobb változatosságot hozzon annál, mint amit ma élvezünk. Péter széke az egység letéteményese, de egyben hivatása a sokféleség előmozdítása is, épp azért, mert Krisztus egyetlen egyháza csak különböző lehet az egyes tagegyházakban. Annak érdekében, hogy Krisztus egyháza hűséges legyen önmagához, az Evangéliumot sok eltérő kultúrában kell megtestesítenie. Támogatni kell tehát a jogos különbözőségeket – hívja fel a professzor a figyelmet –, engedni a helyi egyházakat felvirágozni, mérsékelten élni a hatalommal: mindez nagy szerepet játszhat egy olyan isteni pedagógiában, amely az újra egyesüléshez vezethet.

Az előadás következő gondolata azt taglalja, szükség van-e a püspöki hivatal megújított értelmezésére. A zsinati felismerésből kell kiindulni, miszerint az egyházmegye püspöke Krisztust képviseli népe előtt. A Lumen gentium 27. pontjából is kitűnik, milyen nyugtalan aggodalommal hívta fel a zsinat az egész egyház figyelmét a püspöki hivatal megfelelő értelmezésére. Ha minden püspök Krisztus helyetteseként ítél és cselekszik, akkor bőséges lehetőség nyílik az evangéliumi tanítás gazdagságának kifejezésére. Ha a püspökök csupán evilági utasításokat hajtanak végre, akkor korlátozódik a Szentlélek általi inspiráció lehetősége. Ha római katolikus egyház be tudja mutatni cselekedeteiben, hogy mély tisztelettel viseltetik a helyi püspökök törvényes autonómiája iránt – írja a szerző –, akkor jól szolgálja az egyesülés célját. Akkor más egyházaknak és egyházi közösségeknek nem kell attól félniük, hogy ha "túl közel kerülnek Rómához", felszívódnak egy hatalmas és erősen centralizált szervezetben.

Az intézményes megtérésre nem hagyományaink megtagadása érdekében van szükség – hangsúlyozza befejezésül Őrsy László –, hanem azért, hogy közelebb kerüljünk Krisztus testének, az egyháznak a gyógyulásához. /Magyar Kurír/

Egy közvetetten mindannyiunkat érintő hír:

Megállíthatatlan a népességcsökkenés?

A Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján 1993-ban sem állt meg a népesség fogyása. Pedig ha a népesség változásának tavalyi jellemzői állandósulnak, a 2020-ig szóló előrejelzés szerint a csökkenés megállíthatatlanná, öngerjesztő folyamattá változik.

*

Magyarországon az év eddig eltelt időszakában 22 ezer fővel fogyott a lakosság: nyolc hónap alatt 77 520 csecsemő született, 5100-zal kevesebb, mint a tavalyi év azonos időszakában. Eközben 99 502-en haltak meg. A rendkívül magas halálozási arány nem változott, de csökkent a csecsemőhalandóság: az egy évvel ezelőtti 14-ről 12 ezrelékre.

1993-ban eddig 36 752 házasságot kötöttek, ami nyolc százalékkal kevesebb a tavaly ilyenkorinál. Csökkent a terhességmegszakítások száma is: az egy évvel ezelőttihez képest 17 százalékkal.

A KSH Népességtudományi Kutatóintézete a közelmúltban jelentette meg legújabb, 2020-ig szóló "népesség-előreszámítását". Ezek szerint a demográfiai folyamatok lényegesen kedvezőtlenebbül alakultak tavaly, mint az azt megelőző két-három évben: az élveszületések, a természetes fogyás és a halálozások száma negatív csúcsot ért el. 1992-ben ötezerrel kevesebb gyermek született, mint egy évvel korábban; a tavalyi 122 ezres születésszám ennek a századnak a legalacsonyabb értéke. 1992-ben 149 ezer halálesetet regisztráltak a szakemberek, ami négyezerrel több a '91-es adatnál. Különösen a 45 és 64 év közötti férfiak halálozása nőtt, így az "erősebbik nem" születéskor várható élettartama már kevesebb mint 65 év. A nők és a férfiak életkilátásai között egyre nagyobb a különbség: a 65. életévet a nők 78, a férfiaknak azonban csak 54 százaléka éri el.

A népesség csökkenése a népességtudományi Kutatóintézet szerint 1981-ben kezdődött, s mivel a tendencia 1993-ban is folytatódik, az idén mintegy 40 ezres lehet a természetes fogyás. Ez a szám éppen a duplája az 1981-1992 közötti átlagnak.

Az 1990-es népszámlálás adatai szerint Magyarországon 10 millió 375 ezer ember élt. Ez év január elsején 10 millió 310 ezerről tudtak a szakemberek, akiknek előrejelzése szerint 2020-ban várhatóan már csak 9,5 milliónyian élünk majd Magyarországon. Ha azonban állandósulnak az 1992. évi jellemzők, "a népességcsökkenés egyre inkább megállíthatatlanná, öngerjesztő folyamattá válik" - írja a KSH-tanulmányban Hablicsek László. Az előrejelzésből az is leolvasható, hogy az 1990-ben 10 éves fiúknak még több mint 90 százaléka, a 25 éveseknek háromnegyede, a 40 éves férfiaknak kevesebb mint a fele, az 55 éveseknek pedig mindössze 10 százaléka éri meg a 2020-as esztendőt.

90 éve született:

Karl Rahner

Egyesek úgy vélték, rombolja a hitet, mások szerint a szabadságért harcolt az egyházban. Mikösben a német jezsuita Karl Rahnernak magától értetődő volt az egyházhoz való hűsége, konfliktusok esetén pedig az egyház döntését mindenkor alázattal fogadta. Egész életében "a katolikus egyház fia" maradt, melyet éppoly kevéssé tartott felcserélhetőnek és elhagyhatónak, mint testi szüleit.

"Katolikus teológus vagyok, aki megkísérli, hogy újra gondolja a katolikus tanítást az egyházi tanítóhivatallal való abszolút hűségben" – nyilatkozta a sokak által századunk legnagyobb katolikus teológusának tartott dogmatikus, aki 1904. március 4-én született.

Rahner kétségkívül újszerű módon gondolkodott, gondolatainak eredetisége azonban midvégig a keresztyén teológiai hagyományból táplálkozik, s ennek szeniális továbbfejlesztése. Műveinek tanulmányozását nehezíti, hogy ennek az újszerűségnek rendelte alá egyéni, sokszor különleges, zondanivalója lényegét a lehető legalaposabban megvilágító és több oldalról megközelítő nyelvhasználatát is, melyet sokan érthetetlennek tartottak. Ennek tulajdonítható az az anekdota, amely szerint testvére Hugo, az ugyancsak világhírű jezsuita egyháztörténész fivére műveit "németre akarta fordítani".

Az utókornak Rahner nézeteivel kapcsolatos megosztottsága abban is kifejezésre jut, hogy egyesek újabban "Luther unokája"-ként emlegetik – félreértve ezzel mind Rahner, mind Luther teológiáját –, és Rahnernak az egyház hitével való személyes egyetértését is megkérdőjelezik. Jóllehet a teológus számos alkalommal hangsúlyozta azt az egyházhoz fűződő "abszolút viszony"-t, amelyyel egy katolikus papnak és teológusnak rendelkeznie kell. Téziseinek eredetisége, valamint a tudós disputációkban kedvét lelő minden öröme ellenére íratlan törvény volt számára, hogy elfogadhatatlan az igazság kisajátítása és bármilyen hajlíthatatlan magatartás. Rahnerban megvolt az igazi tudósi alázat ritka adománya, sokszor beszélt arról, hogy véleménye "nem mérvadó".

Nem akarta megmagyarázni a megmagyarázhatatlant, de lankadatlan szorgalommal fáradozott azon, hogy minél sokrétűbben közelítse meg az "abszolútum"-ot, amelybe az ember egzisztenciájával belemerül, amelyre hitével rábízza magát, s amely előtt elnémulva fölöslegessé válik minden szó, még a legszubtilisabb (lat. szövevényes, bonyolult – a Szerk.) teológiai fejtegetést is.

1932-ben szentelték a sokgyermekes szegény családból származó Rahnert pappá, és már végzett teológusként hallgatta Martin Heidegger – akit viszont sokan századunk legnagyobb filuzófusának tartanak – filozófiai előadásait Freiburg im Breisgauban. Rahnerra kétség kívül ösztönzően hatottak a német filozófus ontológiai elemzései és az emberi létezés mibenlétét fejtegető gondolatai. 1937-től 1964-ig, megszakításokkal, amelyeket a nácizmust elítélő magatartása miatti áthelyezése váltott ki,

---

Folytatás az előző oldalról:

Megállítható-e a népességcsökkenés?

A népességcsökkenés megállítása érdekében – ha csak az élveszületéseken lehet javítani – ebben az évben a nők 40 százalékának kellene eggyel több gyermeket vállalnia a tavalyi évhez képest. (1992-ben ez a szám nem érte el az 1,8-et.) Az előrejelzés szerint 1999-ben is még átlagosan két gyermek szükséges a folyamat megállításához, s erre van is esély, mert akkoriban szülnek majd az 1970-es évek nagyobb létszámú női korosztályai. A 2010-es évek első felében azonban a mai újszülöttek alapítanak családot, s akkor már kétharmaddal kellene eggyel több gyermeket vállalni, mint a szüleiknek egykoron. K.A.

Népszabadság
1993. 51. évf. 282. sz.

Innsbruckban volt dogmatika-professzor. 1964-ben Romano Guardini utódaként átvette a müncheni egyetemen a katolikus világnézet tanszékét, 1967-től pedig dogmatikát és dogmatörténetet oktatott Münsterben, majd nyugdíjaztatása után egy müncheni tartózkodását követően Innsbruckba tért vissza, ahol 1984. március 30-án elhunyt.

Utolsó külföldi útja egyébként Budapestre vezetett, ahol részt vett a hívők és a marxisták közötti konferencián. Szereplését egyaránt jellemezte a megingathatatlan hithűség és a mások véleményével szembeni nyíltság és megértő-készség.

Egyetemes elme volt, aki talán elsőként művelte a teológiában az interdiszciplináris kutatást, rendkívüli filozófiai megalapozottsággal. Életműve, amely "méterekkel" mérhető csak, amennyiben publikációinak száma meghaladja a négyezer címet, a dogmatikától kezdve a moráltеológián át egészen a lelkiségi irodalomig ível. Írásai kezdenek magyarul is megjelenni; tanulmányozásuk révén talán érthetővé válik az a tudománytörténeti tény, hogy Rahner munkásságával lezárult a teológia egy a témát többnyire tételesen kifejtő ideje, és elkezdődött a teológiai gondolkodás egy módszertanilag is merőben új, a hit fénye által megvilágított, de prokoncepciók nélküli, quasi fenomenológiai inditatású analitikus korszaka.

Karl Rahner nem zárkózott el egyház- és társadalompolitikai kérdések elemzésétől sem, mint ahogyan érdeklődése más tudományágara is kiterjedt: mind jövőkutatási, mind atomfizikai problémák foglalkoztatták. A vele készült, s így a nem szakember által is érthető, mondanivalója lényegének és korunk számos égető problémájának kifejezésére irányuló interjúk a televízió, a rádió és egyéb tömegtájékoztatási eszközök számára bepillantást nyújtanak gondolkodó műhelyébe, elképesztő anyagismeretébe, zseniális gondolatrendszerébe, és — nem utolsósorban — rokonszenves, kedvesen és megértően irónikus, sőt önirónikus emberi lényébe.

Oktatóként már életében legendává vált: szemináriumain bármilyen "kényes" kérdést fel lehetett tenni; elfogultságtól mentesen, az igazságot keresők szerénységével és a nagy gondolkodók precizitásra törekvő alaposságával elemezte őket. Az átfogó tudásán álmélkodókat azzal "hűtötte" le, miszerint "nem tehet róla, hogy kizárólag csak teológiai problémák érdeklik". Hasonló jóxansággal viszonyult számtalan kitüntetéshez is: "Végül is mi haszna van az embernek belőlük" — kérdezte.

A tekintélyelvűséget elutasította, elfogadható tudományos módszernek az érvelést tartotta, ugyanakkor a csak romboló bírálat ellen is küzdött. Biztos ítéletű tudós volt a változékony, erjedésben, forrongásban, kialakulóban levő dolgok iránt csakúgy, mint az egyházban meglevő állandóságok iránt.

Akadtak időszakosan indexre tett publikáció is, amit higgadtan vett tudomásul, sorsukat a jövőre, egy a lehetőség szerint változó egyház ítéletére bízta. Jellemző Rahnerra, hogy miközben egy-egy tiltó rendelkezést teljesen igaztalannak tartott, ez mit sem változtatott egyházához és rendjéhez való hűségén.

A II. Vatikáni zsinaton Franz König bíboros, Bécs akkori érsekének tanácsadójaként oroszlánrészt vállalt a zsinati dokumentumok már a 21. századot előkészítő szellemiségének megfogalmazásából. Világéletében emberibb egyházért harcolt, és döntő lökést adott az ökumenikus törekvéseknek csakúgy, mint a nem hívőkkel való párbeszédnek.

Egész életében naponta kora reggel misét mondott, mint ahogy egyforma jelentőséget tulajdonított a lelkipásztori szolgálat gyakorlati tennivalóinak és az elméleti teológia művelésének is. A szülői háztól kapott vallásosságát természetes módon élte meg, pozitív vagy negatív túlzásoktól mentesen. Magyarul is olvashatók, különböző alkalmakra írott imái, amelyekben még a humornak is jutott hely, hűen tükröznik korunk egy nagy tudású, őszinte emberének töprengéseit, vívódásait, rendíthetetlen hitét és bensőséges párbeszédét Istennel.

Utolsó éveiben nem rejtette véka alá csalódottságát az egyházon belüli helyzet, bizonyos újító szellemű törekvések zátonyra futása, valamint az általa nem kielégítőnek tartott reformszellem hiánya miatt. Egyik művének címével jellemezhető szellemi hagyatéka felhívásként mindig időszerű: "Ne oltsátok ki a lelket!"

SZÁNTÓ
Magyar Kurír

"SZOLGATÁRS-NÉ"

AKIK TÁRSAINK A SZOLGÁLATBAN

Gerő Sándorné:

Nőmozgalmak a történelem folyamán

Tudnunk kell, hogy a Sátán kezdettől fogva az ember megrontására törekedett, s tervei közé tartozott a nők elnyomása is, amely teljes egészében ellentétben állt Isten eredeti szándékával, vagyis, hogy egyenjogú társa legyen férjének. A bűn miatt az évszázadok során egyre jobban elnyomták a nőket. Ezért történt, hogy időnként fellázadtak és jogot követeltek maguknak. Az első ilyen megmozdulásról a Bibliában olvasunk /4Móz 26:33, 27:1-7, 36:1-11, Józs 17:3-4/, melyben Czélofád leányai folyamodnak egyenjogúságért az örökösödésben, és Isten maga parancsolta meg Mózesnek, hogy biztosítsa számukra ezt a jogot. Isten szemében mindenfajta elnyomás bűn, így a nők elnyomása is /Lk 4:18-19, 13: 10-17/. Jézus Krisztus magatartása ezt nyilvánvaló-an igazolja.

Visszatekintés az elmúlt évszázad nőmozgalmaira

Az első ilyen nagyarányú megmozdulás 1840-ben kezdődött Angliában, amely még a bibliai felfogást tükrözte és három fontos kihatása volt a társadalomra.

1. Az evangéliumi keresztyénség megújulása

F.B.Meyer mondja: "A társadalom vallásos és politikai élete nagyban függ attól, hogy a nők milyen szerepet töltenek be nemcsak a családban, hanem az egyházban és a társadalomban is. Addig nem lehet elmélyült hitélet és erkölcsös társadalom, amíg a nők, akiket Isten csodálatos képességgel ruházott fel, meg nem térnek őszintén, teljes szívből bűnbánattal Istenhez, és méltóságukat visszanyerve hivatásukat az élet minden területén betöltik." Ehhez viszont szükség van szabadságra, egyenjogúságra, az elnyomás megszüntetésére. Ez történt meg az 1840-es évek mozgalmánál. A megtért nők növekvő befolyása a társadalomra olyan lelki ébredést eredményezett, hogy a férfiak és nők egyaránt bűnbánatot tartottak, mikor rádöbbentek személyes felelősségükre, amiért a társadalom erkölcsi romlását eddig közönyösen szemlélték. Felismerték, hogy a mérhetetlen szegénység, a családok szétzüllése, az alkoholizmus pusztító munkája s az erkölcstelen élet mind a keresztyénség hanyatlásának következménye.

Marquis de Sade /1740-1814/ francia filozófus, akit a XX. század fontos személynek tart, de akinek elvei közé tartozott, hogy tagadta az erkölcsöt, és azt hirdette, hogy a férfi természeténél fogva uralkodásra termett és azt tehet egy nővel, ami neki tetszik. Mind a monarchiában, mind a köztársaság idején bebörtönözték, mert prostituált nőket vitt fel a lakására és kéjelgésből kínozta őket. Szenvedésükben és vérükben gyönyörködött. Innen ered a szadizmus kifejezés, amit azokra használunk, akik hozzá hasonló módon mások kínjaiban, megkínzásában lelik gyönyörűségüket, vagyis szadisták. Elvben és gyakorlatban is Marquis de Sade követői. Nem szabad elfelejteni, hogy bár egy évszázaddal ezelőtt művei még tiltott listán voltak, ma már a drámaírók és pornófilmek készítőinek a kézikönyve lett. Viszont ez a fajta szemlélet uralkodott a társadalomban, amikor az első nagyszabású nőmozgalom elindult. Tűrhetetlenné vált a nőkkel való bánásmód, kiszolgáltatottak lettek nők és gyermekek, s ezért törvényes védelmet és jogokat követeltek a családvédelem érdekében. Nem volt szándékukban átvenni a férfiak szerepét a közigazgatásban, vezetőik nem is a

maguk érdekeit képviselték, hanem a szegényekét, elnyomottakét, akiknek nem volt sem szavuk, sem jogu a hatalmaskodókkal szemben.
Igazolódott e megmozdulások helyessége azokban a változásokban, melyek ezek hatására jöttek létre elősziir Angliában, majd onnan szétterjedt más országokra is. Ez volt az első keresztyén nőmozgalom a XIX. századi Angliában.

2. A felvilágosodás korában megindult nőmozgalom

Ebben már nyoma sincs a Biblia hatásának. Itt már csak a politikai és emberjogi követelés lépett előtérbe a francia forradalom hatására. A nők egyenjogúságáért küzdöttek az oktatásban, törvényhozásban, közigazgatásban, stb. Az egyházak ez elől részben elzárkóztak, bár az oktatást a nőkre is kiterjesztették, az egyházak vezetésében azonban a nők nem kaptak helyet.

3. A radikális irányzatú nőmozgalom, az un. feminizmus

Ebben a mozgalomban már túlzásokba estek a nők azzal, hogy az Isten által rendelt női és anyai hivatást semmibevéve, a gyermeknevelléssel járó kötelezettségeket átruházták a közösségre, a családokat szétzüllesztették, s a szabadszerelem elméletével az erkölcsöt tönkre tették. A gyakorlatban ez a felfogás megbukott, hiszen a tapasztalat mutatja, hogy az a nemzedék, amely nem ismerte meg a családi fészek melegét és oltalmát, teljesen talajnélküli, nem tud megfelelő családot alapítani, sem igazi társadalmat létrehozni.
A napjainkban működő radikális nőmozgalom, amely a nemi szabadság ürügye alatt kiskorú gyermekeket szolgáltatott ki az erkölcstelen életnek, teljesen elvetendő. Nemcsak egy-egy földrész, de az egész világ áldozata lett ennek a sátáni eszmének. Minden igaz hívő keresztyén elhatárolja magát ettől, sőt küzd ellene azzal, hogy a Biblia tiszta és világos tanítására ügyel, és csak azt fogadja el mérvadónak, ami a Biblia tanításával megegyezik.
Az első két csoportba tartozó nőmozgalom törekvése elfogadható, hiszen mindkét esetben megérett a helyzet a változtatásra. De soha nem szabad összekeverni a két nem közötti különbséget és funkcióit. A nő nem veheti át a férfi szerepét, sem a férfi a nő szerepét. Ez perverzitáshoz vezet. Mindkét nembeli embernek megvan az Isten által kijelölt helye, tehát nem szerepcseréről, hanem meghatározott társasviszonyról van szó a Bibliában. Kölcsönösen segítőtársai egymásnak a családban, a gyülekezetben és a társadalomban egyaránt. Ezt kell mindig szem előtt tartani. Bibliai értelemben a különbözőség nem jelent alá-fölé rendelést, hanem egymás kiegészítését. A különböző adottságokat kell felelősségteljesen gyakorolni. Például: nem szabad megfosztani egy jó képességű nőt, aki családanya is, hogy ezzel párhuzamosan a hivatását, mint orvos, tanító, iparos, művész, stb. a köz javára kamatoztassa. Erre van bibliai példa is /Péld 31., ApCsel 16, 18:1-2/.

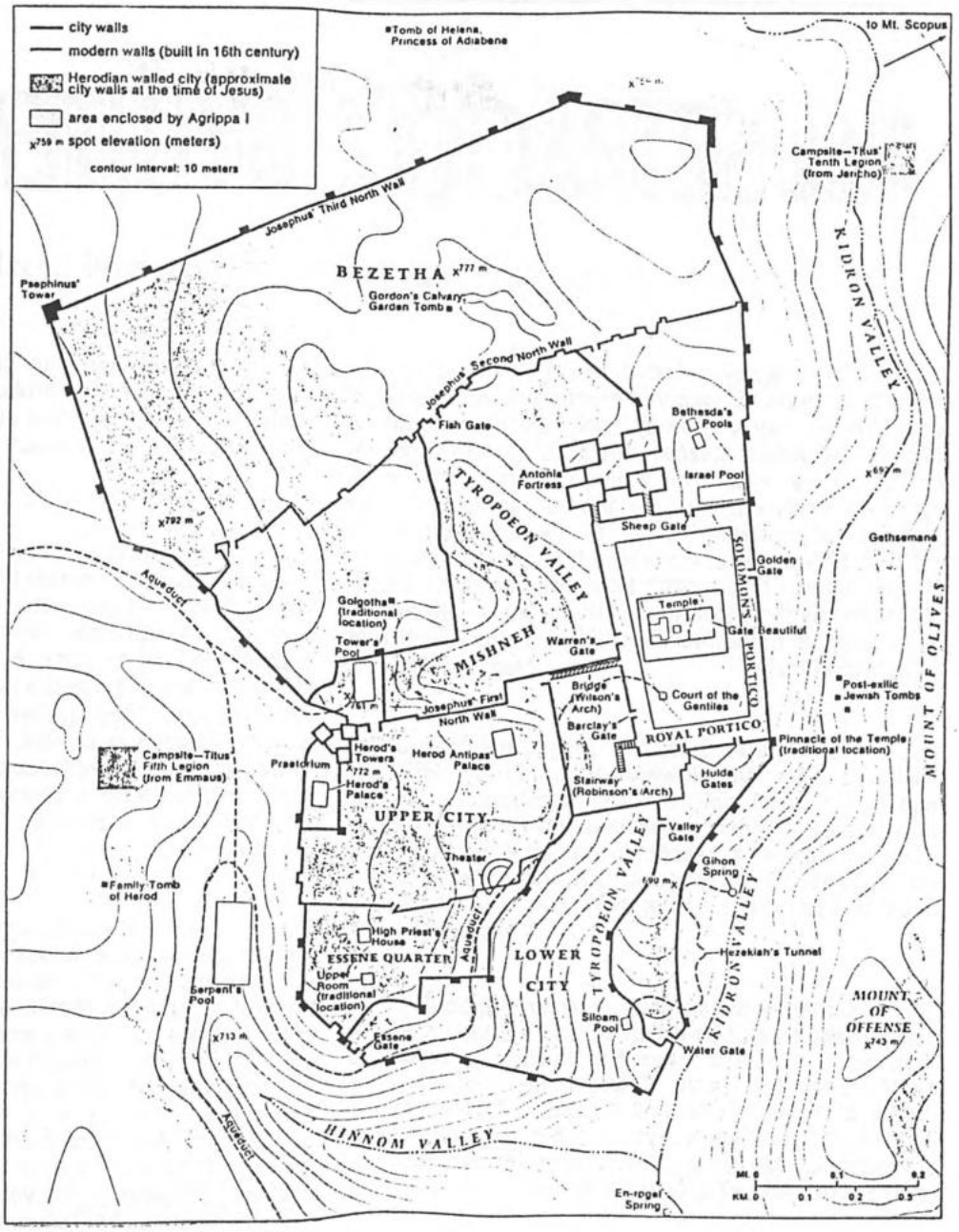
Természetes, hogy nekünk keresztyén nőknek kötelességünk szót emelni minden igazságtalan elnyomás és megkülönböztetés ellen, de csakis a Biblia szellemében. Sajnos, a radikális feminista mozgalom hatására az un. keresztyén körökben kialakult egy szélsőséges nőellenes mozgalom, amely egészen odáig megy, hogy megtiltja a nőknek a gyülekezetben még az imádkozást is férfiak jelenlétében. Gerhard Salamon: "Az utolsó idők veszélyei a hívő számára" - című műve tartalmaz erre vonatkozó kitételeket.
Bármilyen feminista mozgalommal találkozunk, vizsgáljuk meg a Biblia szellemében tanításuk és céljaik lényegét, s ha eltér a Bibliától, akkor határoljuk el magunkat ezektől, semmiféle közösséget nem vállalva velük.

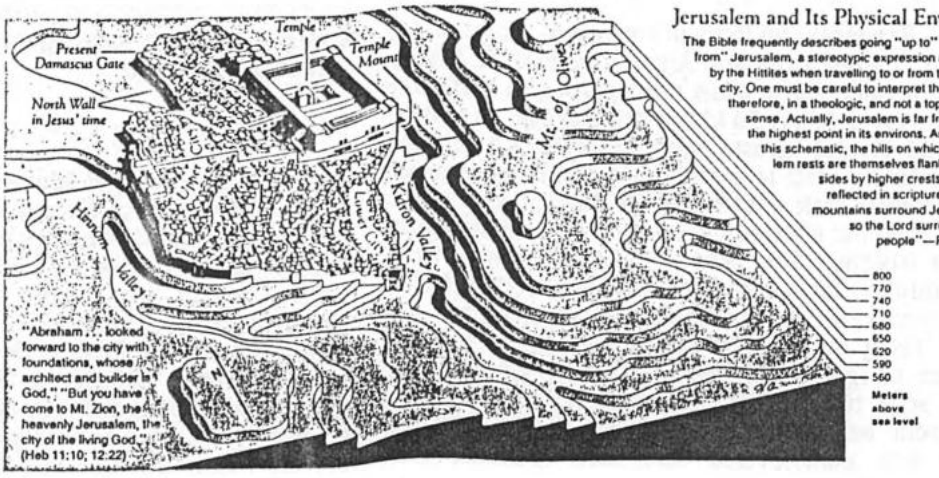
Az evangéliumok és az ApCsel, valamint az apostoli levelek azt igazolják, hogy az első keresztyének megértették és gyakorolták is Isten eredeti szándékát: egymást megbecsülve és kölcsönösen segítve egyetértésben munkálkodtak. Pál apostol ezt így fogalmazza meg: **"Krisztusban tehát nincs többé sem zsidó, sem görög, nincs szolga sem szabad, nincs sem férfi sem nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban"** /Gal 3:28/. Ahol ez valóság, ott nem nőmozgalomra van szükség, hanem összefogásra annak érdekében, hogy Isten országa épüljön általunk is.

"Örülök, ha ezt mondják nekem: Az Úr házába megyünk! ... Kívánjatok békét Jeruzsálemnek! ... Legyen békesség falaidon belül..." Zsolt 122:1, 6, 7

JERUZSÁLEM JÉZUS IDEJÉBEN

Jerusalem and Its Physical Environs

The Bible frequently describes going "up to" or "down from" Jerusalem, a stereotypic expression also used by the Hittites when travelling to or from their royal city. One must be careful to interpret the phrase, therefore, in a theologic, and not a topographic sense. Actually, Jerusalem is far from being the highest point in its environs. As seen on this schematic, the hills on which Jerusalem rests are themselves flanked on all sides by higher crests, a reality reflected in scripture ("As the mountains surround Jerusalem, so the Lord surrounds his people"—Ps 125:2).

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE

Gyűjtötte és válogatta: dr. Gerzsenyi László

Egy nagy győzelem után a rettenthetetlen Bonaparte az egyik éjszaka végigment a táboron. Közben azon kapott egy őrt, hogy mély álomba merült. A császár csöndesen kezébe vette az őr fegyverét, és anélkül, hogy felköltötte volna, odaállt a helyére, és egész az őrváltásig ott maradt. A katona éppen az őrváltás időpontjában ébredt föl és rémületében ezt kiáltotta: "Bonaparte! Elvesztem!" Napóleon így szólt: "Maradj nyugodtan; a titok az enyém, és annyi fáradtság után megbocsátható egy ilyen bátor katonának, hogy álomba merüljön. De máskor alkalmasabb időt válassz az alvásra." Megbocsátás

•

1555. július 1-én halt meg a máglyán John Bradford. Mint VI. Edward angol király lelkésze, nagyon népszerű volt a maga korában. De hitéért mártíromságot kellett szenvednie. Amint vitték a vesztőhelyre, engedélyt kapott arra, hogy a kocsiról szóljon az őt kísérő sokaságnak. Bradford egész úton ezt kiáltotta: "Krisztus, Krisztus, senki más csak Krisztus!"
Jézus Krisztus

•

Luther és Melanchton egyszer tomboló vihar idején át akart kelni az Elbán Torgau mellett. A félénk Melanchton próbálta lebeszélni Luthert a veszélyes átkelésről és így szólt: "Martin, ne menjünk át a folyón, a csillagok ellenünk vannak!" Luther ezt válaszolta. "Mi az Úrei vagyunk, tehát urai vagyunk a csillagoknak." Milyen gazdag vigasztalás van ezekben a szavakban: "Mi az Úrei vagyunk!"
Gondviselés

•

Egy vidéki fiú fölment a városba, hogy állást találjon az egyik üzletben. Sokan pályáztak az állásra, de vele is beszélgetni akart a tulajdonos, és kérte tőle az ajánló leveleket. A fiú kinyitotta táskáját, és amikor az ajánló levelet kereste egyik befolyásos barátjától, egy kis Biblia esett le a padlóra. A kereskedő azonnal megkérdezte: "Mit ejtettél le?" A fiú csöndesen válaszolt: "A Bibliát ejtettem le, amelyet édesanyám adott, amikor feljöttem a városba." "Csak nem akarod itt is gyakorolni annak a könyvnek a szabályait?" - kérdezte a kereskedő. A fiatalember fölegyenesedve így szólt: "Pedig megígértem édesanyámnak, és megtartom ezt az ígéretemet vagy hazamegyek." Abszolút őszintesége tükröződött az arcáról, és nem lehetett kételkedni benne. A kereskedő ezt mondta: "Fiam, neked más ajánlóleveled van, mint azoknak, akik előtted érkeztek két vagy három papírral is. Én nem vagyok keresztyén, de értékelem annak a könyvnek a szabályait, és ezért neked nincs szükséged több ajánló levélre. Az állás a tied lesz." Biblia

•

Madagaszkár szigetén durva gyerekek csúfoltak egy asszonyt: "Leprás! Leprás!" A szegény asszony már minden újját elveszítette a súlyos betegség miatt. Egy misszionáriusnő ment arra, rátette kezét az asszony vállára, és kérte, hogy üljön le vele e fűre. Az asszony zokogni kezdett a nagy meghatódottságtól, és ezt kiáltotta: "Egy ember keze érintett engem." A misszionáriusnő elmondta, hogy abban a pillanatban villant elé az evangéliumok több esete is arról, hogy Jézus megérintette a leprásokat. Ezt senki más nem tette volna meg. Jézus érintésében szeretet és gyógyító erő volt. Szeretet

•

Sok évvel ezelőtt egy kis orosz fiú, aki csúnyának érezte magát, állapota miatt nagyon elkeseredett. Azt gondolta, hogy nem lehet boldog egy olyan teremtmény, mint ő. Széles volt az orra, vastag a szája széle, kicsik és szürkék a szemei, és a keze meg a lába aránytalanul túlméretezett a testéhez viszonyítva. Amikor felnövekedett, híres író lett belőle. Egyik könyvében leírta, hogy annyira aggódott csúnya kinézete miatt, hogy Istent is csodatételre kérte. Azt ígérte Istennek, hogy ha őt széppé változtatja, akkor mindent neki fog fölajánlani, amivel csak rendelkezik a jövőben. Ez az orosz fiú Tolsztoj Leó volt. Amint felnövekedett, fölfedezte, hogy az általa keresett szépség nem az egyetlen szépség a világon. Megtanulta, hogy Isten szemében a testi szépségnél nagyobb értéke van a jellem szépségének. Lelki szépség

•

Az egyik hegyi faluban nagyon megbetegedett egy kisgyermek. Az özvegy édesanya tíz kilométert tett meg az éjszakában, hogy orvost keressen. Az orvos tétovázott, hogy vállalja-e a kellemetlen utat. Megéri-e neki? Úgysem kap semmit a fáradságáért, és ha a gyermek életben marad, akkor egy szegény robotossal még több lesz a földön. De az emberi szeretet és szakmai hűség győzött a nehézségeken. Kiment a gyermekhez és megmentette az életét. Jónéhány év telt el, és a gyermekből az ország miniszterelnöke lett. Az orvos ezt mondta: "Sohasem álmodtam volna, hogy ha

megmentem azt a gyermeket, akkor országunk miniszterelnökét mentem meg." Gyermek

•

A következő szívbe markoló kereső szöveg jelent meg az egyik újság lapjain: "Kedves Helén! Nagyon hiányzol, és szeretnénk, ha visszajönnél. Nem számít, hol voltál, vagy mi történt veled. Kitárt karral és nyitott szívvel visszavárunk. Ha nem tudsz hazajönni, tudasd, hogy hol kereshetünk fel. Ne félj tőlünk. Készek vagyunk mindent megbocsátani. Csak gyere hamar! Aggódó, összetört szívű családod vár reád!" Hívogatás

•

Évekkel ezelőtt egy híres gyermekspecialista mondta: "Amikor a gyermek súlyos betegségbe esik, négyszerte nagyobb esélye van a gyógyulásra, ha engedelmességre szoktatták, mint annak a gyermeknek, aki fegyelmezetlen és engedetlen." A Tízparancsolatban az egyik tétel azt mondja ki, hogy a gyermekek engedelmeskedjenek szüleiknek. Az engedelmesség kérdése a gyermek életének megmentését szolgálja. Gyermek

•

Scipio Africanusnak volt egy fia, akiben semmi sem volt az apa jellemeből – gyáva, felelőtlen, szülő szomorító gyermek lett belőle – pedig apja a világ egyik legnagyobb tábornokává vált. A fiú viselt egy gyűrűt, amelyen az édesapja képe volt. Élete teljesen ellentétben állt az apjáéval, és méltatlanná vált a gyűrűre úgyannyira, hogy a szenátus rendelettel tiltotta meg a gyűrű viselését. Úgy ítélték meg, hogy méltatlan a gyűrűre, mert nem hasonlít az apjához. Az isteni parancs ez: "Álljon el a hamisságtól mindaz, aki Krisztus nevét vallja." Keresztyénség

•

Van egy kis gyülekezet valahol a távoli hegyek között, ahol még mindig mécsesekkel világítanak. Ennek ellenére, a legsötétebb estéken is összejönnek istentiszteletre. Minden gyülekezeti tag magával viszi lámpását, és a kis imaház zsúfolásig megtelik. Azt mondják, hogy szinte sziporkázó a fény az imaházban. Ha mindnyájan így világítunk ebben a világban a Krisztustól kapott fénnyel az emberi nyomorúság és bűn sötétjében, akkor feltűnik rajtunk Isten dicsősége. Krisztus élete napfénye a világnak. Keresztyénség

•

Egyszer egy ember megállított egy prédikátort az egyik fővárosi utcán és így szólt: "Valamikor önt hallottam prédikálni, és olyant mondott, amely megtérésemhez vezetett." "Mi volt az a mondásom?" - kérdezte a prédikátor. "Az az volt, hogy a szívünk ajtaján belül van a kilincs. Mindig azt gondoltam, hogy Isten nagyon szigorú, és valamivel ki kell engesztelnem őt. Újságként hatott rám, hogy Krisztus várakozik, hogy megnyissam neki a szívem ajtaját" – mondta a megtért ember. Megtérés

•

Egy misszionáriusgyűlésen, Raratonga szigetén, egy idős ember emelkedett föl és ezt mondta: "Négy királyt szolgáltam eddig. Az első idejében állandóan háborúztunk, és elrejtőzködtünk félelmünkben. A második uralkodása alatt súlyos éhínség sújtotta az országot, hogy csaknem mindnyájan elvesztünk; patkányokat, füvet és fát ettünk. A harmadik uralkodó alatt bandita csoportok áldozatává váltunk a szigeten. Ha valaki elment halászni, többé nem tért haza. Ha valamelyik asszony elment ennivalót szerezni, nem láttuk többé. De e harmadik király ideje alatt meglátogatott egy másik Király, egy nagy Király, egy jó Király, egy békességes Király, a szeretet Királya, Jézus, az ég Ura. győzött. Meghódította a szívünket. Ezért most már békénk és mindenünk megvan e földön. Remélem, hogy hamarosan vele lakunk a mennyben." Krisztus

•

Egy nagy igehirdetőtől egyszer azt kérdezték, hogy rendelkezik-e elég kegyelemmel ahhoz, hogy mártír legyen. Ezt válaszolta: "Nem rendelkezem. Miért kellene nekem most a mártíromsághoz szükséges kegyelem. Ha majd mártírrá kell válnom, akkor megkapom a mártírok kegyelmét. Most arra a kegyelemre van szükségem, amely elégséges a jelenlegi körülményeim között." Kegyelem

•

Amikor a fáraókat eltemették az ősi Egyiptomban, alagutakat építettek a piramisokhoz, amelyeken bevitték a királyok holttestét. De a mauzóleum másik oldalán nem volt kijárat. Krisztus nélkül a sír a sötétségbe és megsemmisülésbe való belépés. Vele az örök élethez vezető ösvény. "Ma velem leszel a paradicsomban." Amikor a Jézussal együtt keresztre feszített rablókat eltemették a fazekas mezején, akkor csak egy bejáratról tudtak. Legtöbbször nincs kijárat a sírból. Csak a fölfelé nyíló. De miután Jézus ezeket a szavakat mondta a megtérő latornak, sírja felnyílt. Ezt a változást hozza Jézus feltámadása a világnak. Kimegyünk a temetőbe, eltemetjük kedves halottainkat. Azon gondolkodunk, hogy miként találkozhatunk velük ismét. "Talán örökre eltűntek előlünk?" Valamikor titkos kijáratokat építettek a házakra, hogy támadás esetén el tudjanak menekülni. Az ősi spanyol misszióállomáson San Diegóban van egy ilyen kijárat, amely egy forráshoz vezet, és rajta keresztül mindenki megmenekült. Krisztus feltámadása azt jelenti, hogy sírunknak két nyílása van, az egyik, amelyen eltemetnek a sírba, a másik, amelyen át kijövünk a sírból, és egyenesen Isten trónjához érkezünk. Feltámadás

•

Amikor John G. Paton, a dél-tengeri szigetek kannibáljai közt megjelent első misszionárius, az Új-

szövetséget fordította a bennszülöttek nyelvére, nem tudott megfelelő szót találni a hit kifejezésére. Egy nap egy futár érkezett a sátrába teljesen kifulladva, és levetette magát a bambuszdíványra, miközben felkiáltott. Paton talpra ugrott és ujjongva mondta: "Ez az! Ez az!" Megkérte a bennszülöttet a szó ismétlésére. Az azt jelentette, hogy az ember teljesen ráveti súlyát a bambuszdíványra. Paton így szólt: "Ezt jelenti a Krisztusban való hit; azt jelenti, hogy rávetjük magunkat Jézus Krisztusra a megbékélésért, a megváltásért, a békességért és az örök életért." Hit

•

John Wesley egyszer prédikációt tartott, amelynek három fontos pontja volt: (1) "Szerezd meg mindazt, amit tudsz." Erre az egyik pénzsóvár hallgatója felkiáltott: "Ámen!" (2) "Tartsd meg mindazt, amit tudsz." A férfi ismét így szólt: "Ámen." (3) "Add oda mindazt, amit tudsz." Ekkor az önző gazdag így szólt: "Milyen kár, hogy így tönkretett egy jól induló prédikációt." Adakozás

VIDÁM ESETEK

Gyűjtötte: dr. Gerzsenyi László

Egy kis hegyi város gyülekezetéből elszökött a lelkész, és a gyülekezet összes pénzét magával vitte. Egy diakónust küldtek utána, hogy keresse meg. Amikor a diakónus visszatért, megkérdezték, hogy megtalálta-e a prédikátort, és vádat emelt-e ellene. Így válaszolt: "Megtaláltam, de már az összes pénzt elköltötte. Ezért visszahoztam, hogy prédikálja le nekünk az elvitt pénzt."

•

Rendőr: "Miért nem jelentette azonnal a rablást? Nem volt semmi gyanús, amikor hazament és úgy találta, hogy a fiókok ki vannak húzva és minden szétdobálva?"

Lelkipásztorné? "Nem, mert azt hittem, hogy a férjem tiszta zsebkendőt keresett."

•

Egy haragos asszony odament a vendég lelkipásztorhoz, aki nagyon keményen ostorozta a bűnt, és így dorgálta: "Ha ön az én férjem volna, mérget kevernék a kávéjába." A prédikátor ezt felelte: "Ha ön az én feleségem volna, meg is innám."

•

Az újdonsült apa türelmetlenül kérdezte a szülőszobából kilépő nővértől: "Gyorsan mondja meg, ugye fiú lett a gyermekem?"

A nővér tapintatosan válaszolt: "A középső – igen."

•

Egy édesanya először vitte gyermekét az iskolába és ezt mondta a tanítónak: "A gyermekem nagyon érzékeny. Ha rosszul viselkedik, csak üssön rá a mellette ülő gyerekre. Ez annyira megrémíti, hogy azonnal abbahagyja a rosszalkodást."

•

Amint az utasok bekapcsolták biztonsági öveiket a repülőgépen, a hangszórón át a következőt hallották: "Hangfelvételt hallanak. Ez a repülőgép teljesen automatikus vezérlésű. Automatika irányította a felszállást, automatika vezérli a repülést, és majd a leszállást is automatika teszi biztonságossá. Mindent megtettünk az ön biztonsága érdekében. Semmi nem romolhat el... molhat el... molhat el... molhat el..."

•

A Bibliát olvasó lelkésztől átvette a kalauz a menetjegyet, majd megkérdezte tőle: "Na, és mit mond a Biblia a vasútról?" A lelkész így válaszolt: "Már a Biblia első fejezetében szó van róla, ahol azt olvassuk, hogy megteremtette Isten a föld minden csúszómászóját."

•

Két idős hölgy szállt fel a repülőre és odaszólt a pilótának: "Ne menjenek gyorsabban a hangnál, mert beszélgetni akarunk!"

•

Egy délelőtt a lelkipásztor az ószövetségi személyekről tartott sorozatot. Több mint egy órás beszéd után Ezékielhez érkezett.

Drámai hangon jelentette be: "Most itt van Ezékiel. Hova is helyezzem őt?"

Az első padsorban ült egy férfi, aki fölállt és ezt mondta: "Átadom neki a helyem. Én hazamegyek."

•

Egy fiatalembert közvetlenül a vasárnap délelőtti istentisztelet kezdete előtt kértek föl prédikálni. A szabadban nagy táborozási alkalom volt, és emberek százai ültek a gyepen, de a főelőadó nem érkezett meg. A fiatal prédikátor halálra rémülten sietett a püspök sátrába ezekkel a szavakkal: "Mit tegyek, püspök uram? Arra kértek, hogy prédikáljak, de semmilyen prédikációt nem hoztam magammal."

"Csak bízzál az Úrban, fiatalember – mondta a püspök. – Csak bízzál az Úrban!" Ekkor a püspök kiment a sátrából. Az ottmaradt fiatalember fölvette e püspök Bibliáját, belelapozott, hogy valamilyen inspirált igére találjon. Írógéppel megírt prédikáció jegyzeteire bukkant, ami nagyon megtetszett neki. Magához véve a püspök Bibliáját és jegyzeteit, azonnal fölment a szószékre, ahol már vártak rá.

A fiatal igehirdető mindenkit ámulatba ejtett a beszédével. Az emberek köré tömörültek az istentisztelet után, aztán hirtelen a püspök tolakodott hozzá a tömegben és így szólt: "Fiam, az én prédikációmat mondtad el, amit ma estére készítettem. Most mit csináljak?"

"Csak bízzék az Úrban, püspök uram – mondta a fiatalember méltóságteljesen. – Csak bízzék az Úrban!"

•

Az orgonista késett a menyegzős istentiszteletről. Sokáig vártak rá, és végül a lelkipásztor odament az egyik nőhöz, és kérte, hogy helyettesítse az orgonistát. Az asszony izgatottan megkérdezte: "De mit játsszak?" A prédikátor ezt válaszolta: "Bármit, ami megfelelő." Az asszony odament az orgonához és ezt kezdte játszani: "Föl testvérem, harcra készen..."

•

Az elsőosztályos gyerek az első nap végén hazament az iskolából, és azt mondta anyukájának, hogy többé soha nem megy vissza. Ezt így indokolta: "Mi haszna van az iskolának? Nem tudok olvasni, nem tudok írni, és a tanító néni még beszélni sem enged."

•

Fiútestvér: "Azt hiszem, vendégek érkeztek apáékhoz."

Leánytestvér: "Honnét tudod."

Fiútestvér: "Most hallottam, hogy anyu nevetett apu egyik viccén."

•

Kevin a házifeladat készítése közben megkérdezte apjától: "Apu, mennyi a távolság a legközelebbi csillagig?"

"Egyáltalán nem tudom" – válaszolt az apa.

"Remélem, holnap majd sajnálni fogod, hogy rossz jegyet kapok a tudatlanságod miatt!"

•

- Két személy van, akit igazán csodálok.
- És ki a másik?

•

Fiú: "Ha szépet akarsz látni, meg kellene nézned gyülekezetünk oltárát."

Leány: "Vezess oda!"

Jancsi: "Mi ez: 99 lépés – tam, 99 lépés – tam, 99 lépés – tam?"

Peti: "Nem tudom. Talán egy új videójáték?"

Jancsi: "Á, dehogy. Egy százlábú, amelynek az egyik lába fából van."

•

Asszony: "Azt hiszed, ez jó hely a táborozáshoz?"

Férfi: "Annak kell lennie. Ötven millió bogár nem tévedhet."

•

Rendőr: "Asszonyom, ön százkilométeres sebességgel hajtott!"

Autóvezető hölgy: "Hát ez csodálatos! Pedig csak tegnap kaptam meg a jogosítványomat."

SZOLGATÁRS
Baptista Lelkésztájékoztató

Szerkeszti: Koloza Nagy János
Lukács Tamás

Megjelenik: kéthavonta
Szerkesztőség:
1062 Budapest, Aradi u. 48.

Tel.: 132-23-32, 132-79-85
Fax: 131-01-94

Készült a Magyarországi Baptista Egyház sokszorosító gépén

Egy lap előállítási költsége: 150 Ft.

.Harmat leszek
Izráelnek:
virágzik majd, mint
a liliom.
gyökeret ver, mint a
Libánon fái..
Hós 14:6